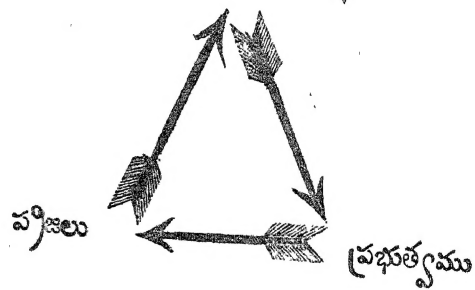

ఆదర్శ జీవితము

(ప్రజారాజకీయ సంస్థ)

౧౪౧౫

చక్రము
సంబంధ
పరస్పర
సంబంధము
అనుబంధము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ర చ యిత :

అంకూరము పొడవు 1 అంగుళం అక్షరములు.

సభామందిరవేదిక.

అవరణగోటు

మామిడిపెట్టు బూరకలతట ఫలము.	చంట్టిపి ళ్లనెరు ళ్లి	మామిడిపెట్టు బూరక లము
----------------------------------	-----------------------------	-----------------------------

పూర్వీక-జ్వాలపిండానికాళి ఫలము.

బహిరంగ సభా
పెట్టె

అభిషేక సాహిత్యైన
ప్రవర్తనము.

పూర్వీక-జ్వాలపిండానికాళి ఫలము.

అవరణగోట పొడవు నా మట్టుకు పూలమొక్కనున్నెలు.

రాత్రిపూర్వముగల కాంక్షను జండా
అవరణగోటు.

మయ్య

కప్పువేసిన మురుగు కాలువ.

కాలువకు గోడకునున్న అక్షరాల స్థలము.

మెయిన్ రోడ్డు

అధునిక బ్యాపార కాలనీ

నోటగుడి:- వికారవరం వికారవరం మేడ కట్టుకాను చుట్టూడు అందరం చుట్టూడు వికారవరం చుట్టూడు

అభిప్రాయం

మన దేశస్వాతంత్ర్య పోరాటములో ఆగస్టు ఉద్యమము తదుపరి జైల్లనుండి వచ్చాకా మన స్థానిక నాయకులు చాలా మందికి ఎసెంబ్లీ ఎన్నికల, మునిసిపాలిటీ, జిల్లా, పంచాయితీ బోర్డుల ఎన్నికల వ్యవహారములు చూచుకొనుటకే సరిపోవు చున్న ఈ కాలములో, ఇంకనూ ఎవరైనా ఇదివరనుండియే దీనిలో చేరియున్నగాని, ఇటీవల మారినగాని స్వార్థపర బుర భావారికి పెద్దిట్లు ఇప్పించుటకుకాని, ఉద్యోగములు, సిఫార్సు లు ఇచ్చి అధికారములు సంపాదించుటకుగాని తమ కాలమంత యు సరిపోకుండాయున్న ఈ రోజులలో మనదేశ స్వాతంత్ర్య మును నిలబెట్టుకొనుటకు, స్వాతంత్ర్యఫలమును ప్రజలు అనుభవించుటకు ప్రాణాధారమైనటువంటిన్ని, ప్రజల ఇబ్బందులు తెలుసుకొనుచు వాటిని నడిదిద్ది, కావలసిన సౌకర్యములు సమకూర్చుటకు మహాత్ముడు చెప్పిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును ఆచరించవలసిన బాధ్యత ప్రజలపైనను, ముఖ్యముగా కాంగ్రెసు నేతకులపైన పడియున్నది.

యువజన కాంగ్రెసువారు ఈ రాష్ట్రములోను, ముఖ్యముగా మన జిల్లాలోను ఈ కార్యక్రమమును చేయగలిగినంతగా నిర్వీరామముగా ప్రజల సహకార సానుభూతులతో, జాతీయ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు, రైతు కాంగ్రెసు, చేనేత కాంగ్రెసు, విద్యార్థి కాంగ్రెసు మున్నగు సంస్థలకు సహాయ పడుచు చేయుచు నేయున్నది.

కాని ఇట్టి నిర్మాణ కార్యక్రమమును చేయవలెనన్న కుతూహలముగలవారికి, చేయుచున్నవారికికూడ ఒక సమగ్రమైన కార్య ప్రణాళిక ఏర్పడును కా యడుగునకు దారిని నిర్దేశించురీతిని అందరకు అందుబాటులో నుండేరీతిని ఒక వున్నత రూపములో లేనికొరతను ముఖ్యముగా గత రెండుమూడు సంవత్సరములనుండియు మిక్కిలిగా యగుపడుచున్నది.

ఈగ్రంథకర్తయగు శ్రీ సాధనాల పెద తిరుపతి రాయడుగారు ఈ గ్రంథమువ్వారా ఈ కొరతను తీర్చినందులకు మహదానందమును పొందుచున్నాను. ఈయన అనుభవపూర్వక మనస్తత్వవేత్త Psychologistసిరి సంపదలు, భోగ భాగ్యములుగల ఒక ఉన్నత సాంప్రదాయమైన కుటుంబములో జన్మించియు, చిన్నవయస్సుననే సత్యాహింసల ప్రభావము, వీడిత ప్రజాసేవా తత్వగతకలిగి, ఇందుకు అవసరమైన రాజకీయ విద్యకొరకు హైస్కూలువిద్యవదలి, కార్యక్రమనిర్వహణాదక్షతకొరకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో అందరికన్న చిన్నవయస్సులో, ఆంధ్రదేశములో బహుకొద్దిమందిగామాత్రమేయున్నటువంటి ఒక ఉన్నత నౌకాస్త్రీము ఇంజనీరింగు పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులై, చాల సంవత్సరములు ఉద్యోగము చేసియుకూడ 1943లో దేశ తక్షణావశ్యకతను గుర్తించి, మహాత్ముని, దేశనాయకులయొక్క పిలుపు నాలించి, దేశప్రజలసేవకై పూర్తికాలమును వినియోగించుటకు ఉద్యోగము విరమించిరి. దరిమిలా ఎన్ని ఉద్యోగములు కల్పించబడినను వీడిత ప్రజాసేవయే పరమావధియని, సకలభోగభాగ్యములు అనుభవించగలిగియుండి కూడ వాటిని తృణప్రాయముగా యెంచి 'భోగియైన కాని యోగికాడు' అనే యోగి వేమన నుడివికి ఆదర్శప్రాయులైనారు. ఈయనకిదియే ఆనందము.

ఇరు రాజకీయ బాధితులకు సరిపడు చక్కని మార్గమును ఏర్పరచుట ప్రధాన కర్తవ్యముగా పెట్టుకొని 'ప్రజల దారిద్ర్యము'ను పారదోలుటకు బద్ధకంకణులై మహాత్ముడు దరిద్రీనారాయణుడైనట్లు ఆకృష్టిలో ఈయన నిజమైన రాజకీయ బాధితుడై గాడు. మాజిల్లా యువజన కాంగ్రెసుకు ప్రధాన కార్యదర్శిగా యుంటూ ఈ ముఖ్య గ్రంథమును వెలువరించుట చూకు గర్వకారణం.

ఈ గ్రంథమునకు 'సత్యాగ్రహి' యను నామకరణ ముంచుట ఎంతయు సమంజసముగా యుండునని నాకు తోచుచున్నది. ఈమధ్యను రాజమహేంద్రవరములో మన పూజ్య బాపూజీ విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపనచేయుచు ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశం గారున్ను, డాక్టరు పట్టాభిగారి అఖిలభారత అధ్యక్ష ఎన్నికల సందర్భమున జరిపిన రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సేవకుల సమావేశము లో అచార్య రంగాగారున్ను అత్యవసరమని తమ ఆభిప్రాయము వెల్లిబుచ్చిన సత్యాగ్రహుల నిర్మాణమునకై, అసలు సత్యాగ్రహి యనగ నేమో, యేమిచేయవలెనో విపులముగా సామాన్య ప్రజలకు కూడ తెలియురీతిని వ్రాయబడిన ఈపుస్తకమును ఎల్లరు ఉపయోగించుకొని సుఖించెదరుగాక ! ఇది ముక్తికి మోక్షమునకు కూడ త్రోవ.

జై హింద్ !

రాజమహేంద్రవరం,)
8—11—48.)

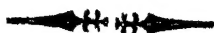
ముట్నూరి వెంకటసోమసుందరం.

ఎం ఎ; బి.యల్; అడ్వకేట్

అధ్యక్షులు,

తూర్పు గోదావరిజిల్లా యువజన కాంగ్రెసు.

గ్రంథ పరిచయము

గత 60 సం॥లనుండియు కాంగ్రెసు ప్రజాసేవ చేయుచునేయున్నది. అనగా కొందరు త్యాగధనులు కాంగ్రెసుద్వారా ప్రజాసేవ చేయుచునేయున్నారు. వీరిలో నామకులు, సేవకులు, అభిమానులు, వాంఛితప్రజలు అనే నాలుగు అంగములుగల బలగముతో నిర్మాణకార్యక్రమము, శాసన సభాకార్యక్రమము, పోరాటము అనే విధానములనే రాజనీతిలో ఎక్కడో దారితెన్ను లేకుండా చెట్టూ, పుట్టూ విపోయిన మనవానిని—ప్రజాకోటిని— స్వాతంత్ర్య సాధనప్రాంగణములోనికి తీసుకొని రాగల్గిరి. ఇక ఇప్పుడే చాల మెరుకువతో ప్రతివ్యక్తి బాధ్యతనాది అని ప్రవర్తించుకోవలసిన సమయము. ఏలనన దారి తెన్నులేనివారిని కాంగ్రెసుయంత్రము స్వాతంత్ర్య సాధమువద్దకు తీసుకువచ్చినపుడు సాధములో ప్రవేశించి సాధమును ఉపయోగించుకొనుట తెలుసుకొననిచో ప్రయోజనముండదు. అనగా ప్రజలు కాంతీంచే శాంతిసౌఖ్యములు అనుభవమునకు రావు. వందలకొలది సంవత్సరములుగా పరాయివారి పరిపాలనాకారణముగా దేశప్రజల బానిసస్థితి కారణముగా మన సాంఘిక నిర్మాణము కిదిలమైపోయినది. ఈ సాంఘిక కట్టుబాట్లు పునర్నిర్మించుకొనడే సాధనప్రవేశముచేసినామా అసాధమునే కూలగొట్టుకుంటాము. ఇది ఎట్లన: మన ఫలశ్రుత్వముతోటను పరాయివారు ఆక్రమించుకుని అనుభవించుచున్నప్పుడు మనము వారితో పోరాడి అతోటను మరల స్వాధీనము చేసుకునికూడా అతోటను పండించుకొనుటచేత కాక ఏకొద్దిగా పండిన ఫలములనుకూడ మనలో మనము సంఘీభావముగానుండి అనుభవించుటచేత కాక కాట్లాడుకుని అనగా తోటకున్నినవారికి, ఎరువు వేసినవారికి, నీరు కట్టినవారికి, కాపలాళకు, అజమాన్యి జరిపినవారికి ఎంతెంత రావలెనో అంతంత

వచ్చేటట్లు సాంఘిక నిర్మాణము చేసుకొనక పోయినచో దెబ్బలాడుకొని ఏవిధముగా కార్యక్రమం తొక్కుమని మట్టిపాలు చేసుకునే అవస్థవచ్చునో అదే విధమైనది. కావున ఇట్టి సంఘ నిర్మాణము చేసుకొనుటకుగాను మనము ఏమి చేయవలయునో, చేయుట ఎట్లనో, ఇప్పుడు యేమి జరుగుచున్నదో దీనిని నివారించుటకుగాను ఉపకరించురీతిని ప్రజలు ప్రజారాజకీయ సందర్భ, ప్రభుత్వములకుగల ఎడతెగని పరస్పర సంబంధము మొదలుగా ప్రతివారికి నిత్యజీవితమునకు ఉపకరించేటటువంటిన్ని, తెలుసుకోవలసినటువంటిన్ని విషయములను విపులముగా, సామాన్యభాషలో, సామాన్యముగా అందరకు అర్థమయ్యేటట్లు ఇందు వ్రాయ ప్రయత్నించితిని.

ప్రస్తుత ఈ అంధకార పరిస్థితులలో వీరిత ప్రజల స్థితినిగూర్చిన నా ఈ అచేదనాపూరిత రచనకుతోడు, మానవకోటి సాంఘికంగా వున్నట్టి స్థితినిపలుకుటకు మన సారథియైన మహాత్ముడు ఏమి చెప్పుచున్నాడో అనూత్రములనుకూడ చూడుపొత్తములనుండి ఎత్తి ఇందు మరిమాడు భాగములుగా పొందుపరచితిని.

వీటిలో ఒకటి:- గాంధీగారి ఆశ్రమములో ఉదయ, సాయంకాల స్మార్థనల ననుసరించి ఆంధ్రమున 'వినయాశ్రమము'లో ఆంధ్ర గాంధీ అధునిక వశ్య, పర్వార్ శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారిచే నియమముగా జరుపబడుచున్న స్మార్థనా కార్యక్రమము ఈ స్మార్థనలను ప్రజలు ఉదయముననే ర గంటలకు లేచి కాల్యాత్మకములు, తీర్పుకుని స్నానము చేసి నిశ్చలముగా పంక్తులుతీరి కూర్చుని ఉదయ స్మార్థన చేసి సూర్యోదయ మగుసరికి లేచి సూర్యనమస్కారములు చేయవలెను. ఈ సూర్య నమస్కారములు మంత్రోచ్చారణతోకూడిన పది భంగిమల సమదాయమై ఒకే పర్యాయము గా మానసిక, శారీరక వ్యాయామము కల్గించునది. దీని వలన ఆరోగ్యవంతులై యేహోగము రావండుటయే కాక బృహత్ మొదలగు అనేక దీర్ఘరోగములుకూడ నివారణయగును. ఈ స్మార్థనలన్ని అర్థ

బహిరముగాయున్నది. ఇందు మంత్రపుష్పముకూడ చేర్చబడియున్నది. దేవాలయములందును, శుభ కార్యములందును చదువబడుచుండును. మానవ శరీరతత్వమును, మానవునకు భగవంతునకుగల సంబంధమును తెందును ఒక్కటేననియు విపులీకరించబడి జెప్పబడినదియే ఈ మంత్రము. ఇకను సాయంకాల ప్రార్థన గోధూళివేళ చేయవలయును. ఈ ప్రార్థనా సమావేశములవల్ల కల్గు యితర ఉపకారములను మీరే గ్రహించుకొనవచ్చును, ప్రార్థనానంతరము అర్రోజు విశేషములను అందగు తెలుసుకొనగలుగుటకు గల అవకాశము మొదలైనవి. ఈ ఉదయ సాయంకాల ప్రార్థనలలో వచ్చు రామ, కృష్ణ, విష్ణు, బ్రహ్మ, అగ్ని, క్రీస్తు మొదలగు పదములను పురాణములలోని వర్ణనలుగా కాక ఒకజాతికి, ఒక మతమునకు చెందినవిగా కాక విశాలదృష్టితో అన్ని మతములవాడు జెప్పుచుండే అఒక్క భగవంతునే సంబోధించుచు ఉపయోగించిన పర్యాయపదములుగా భావించుకొనలెను. ఈ ప్రార్థనల అనంతరం ఒకటి రెండు నీతిపద్యములు, కీర్తనలు పాడవచ్చును. దీనికి అనువుగా కొన్ని పద్యములుకూడ ప్రకటించబడినవి. బహిరంగ ప్రార్థనవల్లమునలోపచ్చే 'మార్కుకలిగే ఉపకారముజేయుచున్నవారికి ప్రత్యక్షముగా అనుభవమునకే వచ్చును- ఇప్పటికే నిదర్శనముగా పురాణములలోని కృష్ణుడు, అర్జునుడు, అంజనేయుడు మొదలగువారే కాక ఈ కాలములోకూడ మహారాణాప్రతాప్, శివాజి, రామకృష్ణపరమహంస, వివేకానంద, గాంధీమహాత్ముడు, ఆధునికవక్తిప్త, సర్దార్ శ్రీగొల్లపూడి సీతారామకౌశ్లిగారు, నిషిధయోగి, బాబూరాజేంద్రప్రసాద్, త్యాగరాజు, వేమనయోగి, భక్తహితన, రామవాసు మున్నగువారు యేవిధముగా మానవజాతిలోని ఉత్కృష్ట గౌరవస్థానమునుపొంది నిత్యజీవులైనారో సుబోధకమే. ఇంకను ఇట్టివారు, పెద్దఉద్యోగులు అనేకమందియున్నఉన్నారు ప్రార్థనవివిధముగా ఇట్టిపని చేయుచున్నదనగా, తేలుమంత్రము, పాము మంత్రము, తలనొప్పి, ఇరుకునొప్పి మొదలగు శారీరక బాధలకు వేయు మంత్రములు యేవిధముగా పని చేయుచున్నవో అట్లనే- అందుచేతనే ఈ అనుభవకాలుగగు పుస్తకానియుల్ని దేశక్షేమముకొరకు కాంతికొరకు కొన్ని

ఈతివాధలు తొలగుటకు మనలను పడేపడే భగవంతునిగూర్చి ప్రార్థించమని కోరుచుండును. తమవలె ఇతరులకుకూడ వివేకము కల్పించవలసినదిగా భగవంతుని ప్రార్థించెదరు.

మరియొక భాగము :—ఒక్కొక్క విషయమై మహాత్ముడు ఆప్పు డప్పుడు తన ఉపన్యాసాలలోను, ప్రకటనలలోను జెల్లడించిన సిద్ధాంతములు, ఇందు మొత్తముమీద ఏవిషయమును వదలక సంఘజీవియైన ఈ మానవజీవితమునకు కావలసిన అన్నియంశములను విపులీకరించబడెను. కాని మాటలు మాత్రము క్లుప్తము - మాటలుక్లుప్తమైనను విషయము లేటెల్లమగుట చేతనే విపులీకరించబడెను, అన్నపదము వాడడమైనది.

తక్కిన భాగముకూడ అన్నివిధముల రెండవభాగము వంటిదే కాని గాంధీస్వృతి అని చెప్పనగు గాంధీనాత్రములో అనేగ్రంథములు దేవనాగరి లిపిలోనున్న సంస్కృతరూపములు వాటిని ఇంగ్లీషులోనున్న వ్యాఖ్యానమునకు ఒక్కనూత్రములను వాటికి తెలుగర్థము మట్టుకున్న వాయడమైనది. ఈరెండు భాగములను కాంగ్రెసు సేవకులకు తరచు ప్రజలప్రశ్నల వల్ల కలుగు ఇబ్బందిని నివారించుటకును, ప్రజాసేవ చేయుటకు ఒకనిరిష్టమయిన తొలినమాపులకును ఉపయోగపడును. అదియును గాక చాలమంది కాంగ్రెసు సేవ చేయుటకు ఉత్సాహులైయుండియుకూడ ఏమి చేయవలెనో తెలియక, శిక్షణ లేకయున్నస్థితిలో ప్రజలు అడుగు ప్రశ్నలకు ఎవరకుతోచినట్లు వారు చెప్పుట కలుగుచున్నది. ఇందుకల్ల చాలకీడు వచ్చుచున్నది. ఇట్టివారికి ఈచిన్ని పాత్రము ఎంతయేని ఉపకరించును. దీనివల్ల కాంగ్రెసుకు కొందరిచే చేయబడుచున్న బాధ్యతారహితమయిన ప్రచారమువల్లను, కుయుక్తితో చేయబడే ప్రచారమువల్లను కలిగే హాని నివృత్తియై మనస్సాతంత్ర్య రథమునకు ఇంకను సాంపైన గమనము కలుగునే అశతో వ్రాసితిని.

మొదటి భాగము

నిర్మాణ కార్యక్రమ కార్యాచరణ

ప్రణాళిక

—॥॥॥—

కాంగ్రెసు యొక్క గత 60 సం॥ చరిత్ర తెలిసినదే సర్వసాధారణముగా ఇది మనము వేదిక ఎక్కడానే చెప్పే విధము కాని ఈ తెలిసినదే - ఎవరికి? ఎంతమందికి? ఎంతమందికి ఎంతమట్టుకు? ఒకవేళ ఏకొద్దిమందితో—ప్రేక్షామీద లెఖిపెట్టగలంత కొద్దిమందితో తెలిసినను ఈకొద్దిమందిలో ఆచరణలో పెట్టుచున్నవారెందరు? కాకపోయినచో ప్రచారములో మనమీద ప్రజలనుండి అడుగడుగునను ప్రశ్నల కరపరంపర చీదరింపులు ఏల కలుగవలెను? ఈవిషయములోనుకూడ మాపని మాకు జరిగి పోవుచున్నదిగదా. ఎన్నికలకేగదా. అసమయములోను కొద్దికోజులపాటే గదా. తరువాత మూడు సం॥రముల వరకుగాని ఇంకా ఎక్కువ కాలము పాటుగాని మమ్మలను అడిగేవరు? దానిలోకి ఈప్రజాతూవులకుదాలు, కవచము ప్రచారకులేగదా, యనిషిన్నకుండవచ్చు. కాని ప్రజలలో సదభిప్రాయము కల్గించినచో, ఇట్టి వ్యతిరేకప్రశ్నే లేకపోయినచో మీరు ఆ కొద్దికోజుల పాటైనను ఎంత మీపని మీకుజరిగిపోవుచున్నను కొన్ని వేలరూపాయలు వదలించుకొనుట, కుమారు నెలపైచిల్లర నిద్రాహారములు సరిగా యుండక ఆరోగ్యములు పోగొట్టుకొని కొల్పోనుటకు మరెకొన్ని నెలలు తీసుకొనుట కలుగదుగదా? పోగా నిత్యము ఉండిపోయేది ముఖముమీద కాకపోయినను పరోక్షముగా నైనను తిట్టించుకొనుట మాత్రమేగదా! ని

కంతకు కారణము కాంగ్రెసు అకాయము వకలిపెట్టి పడవులకు ప్రాజులాదు టయే, ప్రజలను ఒక పవిత్రలక్ష్య సిద్ధికి గాను తద్వారా కాంతిసౌఖ్యములు పొందుటకు కార్యోన్ముఖులుగా చేయక మీమీపడవీ వ్యామోహకీచులాటకై శలం జెక్కెత్తించి వారిని వివృతాధికులుగా ఉంచుటయే (మితోసహ) Democracy యారే Mobocracy యా మనకు కావలసినది. ఒక్క మాటలో చెప్పవలెనంటే Constructive Programme (నిర్మాణ కార్యక్రమము)ను పూర్తిగా విస్మరించి Parliamentary programme (కానసనభా కార్యక్రమము) ఒక్క దానిలోనే నుడిగుండంలో పడ్డట్లు తేల్చా, మలుగుతూ యుండుటయే. ఇంకా స్పష్టంగా చెప్పవలెనంటే Election (ఎలక్షన్) నాయకులుగా తయారవుటయే.

కాని నా ఈధోరణిచూచి నేనుయేకమ్యూనిష్టులలాగో, ఇంకో ఇస్టులలాగో లేదా ఎవరిపనులు వారు చూచుకొనే కడుపునిండిన పడకకుర్చీ వినుర్కుడిలాగో మిమ్మల్ని ప్రత్యేకంగా ఖాళీ వివర్ణించేందుకే పూనుకున్నానని తలంచవద్దు. విమర్శ వాంఛనీయమే - మంచిదే. కాని వట్టివిమర్శ పనికిరాదు - విమర్శతో నూచనకూడ యున్నప్పుడే లుకలుగజేయును. కావున ప్రజలబాధలు, నిత్యసమస్యలు, తన్నివారణోపాయములు అవగతము చేసుకొనుచు ఆహర్నికలు యేకైకదీక్షతో పనిచేయుచున్న కాంగ్రెసు వర్గముగానే మనకర్తవ్యములు నూదించుటకే ఉద్యమించితిని - ఈరీతిని మిమ్ములను ప్రజలచే తిట్టించుకునే ఎలక్షన్ నాయకులుగా మాత్రమే ఉండిపోక ప్రజలచే పూజింపబడే కాంగ్రెస్ నాయకులుగా కూడా కండ్లని కోరుచున్నాను.

ఇందుకు గాను ఈక్రింద ఉదహరించిన ప్రణాళిక ప్రతిపాదించుచున్నాను - ఇది కార్యాచరణీయమైనదనిన్ని దీనివల్ల ఒకప్రక్కన ప్రజలలోనున్న ఆపాహతోషించి తద్వారా వారిలోయుంటున్న జడత్వమును భాగి. స్వాతంత్ర్యసంపాదనా కార్యోన్ముఖులుగా చేయుటకున్న మర్తి

యొక ప్రక్క కాంగ్రెసువర్గం బాధలు నివారణయగుటకున్న ఒకేసారి సాధ్యపడునని నమ్ముచున్నాను. దీనిని ఈ జిల్లానాయకులగు మీరందరూ దయతో అనుమతించి ఈ జిల్లాలో ప్రవేశపెట్టినవో అంధ్రరాష్ట్రములోని తక్కిన జిల్లాలుకూడా తప్పక అనుసరించగలవని ఆశించుచున్నాను.

నాయకులు, ప్రజలు : ఇంత కాలమునుండి ప్రజలకు మేలుకూర్చే కార్యక్రమమేదీ ఆచరించలేదంటే ఈ తప్పు నాయకులలోను, ప్రజలలో నుకూడా గలదు. దేశస్వాతంత్ర్యమునకై జరుపుచున్న విరంధిర పోరాటమునకే (జైశ్రీకు వెళ్ళుటకు, యెన్నికలు నడుపుటకు) ఇంకను చాలినంత మంది ప్రజలు రానప్పుడు, విర్రాణి కార్యక్రమము జరుపుటకు (ప్రజోపయోగకరమైన కార్యక్రమము నడుపుటకు) అసలే ఎవరూ తయారవనప్పుడు నాయకులను అని ఏమిలాభము? నిజమే! కాంగ్రెసుపోరాటములో మనం (ప్రజలు) విశేషముగా పాల్గొనినవో మనకు చాలకాలము క్రితమే స్వరాజ్యము సిద్ధించియుండెడిది. అదియే స్వరాజ్యము కావలెనని కోరేవారే గాని అందులకు గాను చేయవలసిన ప్రయత్నములో పాల్గొనరు సరిగదా ఉన్న కొద్దిమంది నాయకులు (ప్రజాసేవకులు బ్రహ్మాండమైన స్రభుత్వముతో పోరాటములో పూర్తి కాలము ఉపయోగించేందుకు ఉన్న శిష్యుగాది రాబడు అజంజాబములు వదలుకుని ప్రజలమధ్యనుండి పనిచేయునప్పుడు మనకనీసభర్తముగా వారికుటుంబపోషకార్థమై చేయదగుద్రవ్యసహాయమైనను చేయురు. సరిగదా ఆఖరుకు మనగురించి సంవత్సరములతరబడి కారాగార శ్లేషములు ఆనుభవించుచుండే సమయములోనైనను మగదత్తుత లేకుండాపోయినవారి కుటుంబములయొక్క ఆలనా పాలనానైనను చూడకుండగా ఈ కాంగ్రెసు వారు మాకు ఏమిచేసినారు. వారుచేసిన గొప్ప ఏమిటని ఎంతో చురుకైనగా అనేస్తారు. ఇంత ఎరుస సుర ప్రజలు వారినాయకులనే గౌరవించుకునే కనీసం గుర్తించుకునే స్థితిలోనే లేరు ఇట్టి విషయములో ఒక్కొక్క విషయమునకు ఒక్కొక్క స్థిరీకరింపబడిన సిద్ధాంతము (Universal truth) కలదు. ఇచ్చట ఈ విషయమునకు సంబంధించిన దేవునిగా

‘ప్రజల వారి నాయకులను గౌరవించుకోలేదో వారికి కష్టములు తప్పవు.’ కాని మన ప్రజల మనో ప్రవృత్తులు బొత్తిగా అధఃపాతాళములో నున్నవి కాబట్టి పిరిని స్వీకరించు ప్రజల రాజ్యములో చేరునట్లుగాని, నిర్మాణ కార్యక్రమము ఆచరించునట్లు చేయుటకుగాని వీటికిముందు కనీసం వారినాయకులను అర్హులచేసుకొని గుర్తించుటనేటట్లుగా చేయుటకుగాని వారికి ఆయా విషయములు తెలియ చెప్పవలసిన బాధ్యత తిరిగి నాయకులపైనే పడుచున్నది. ఇక్కడ మళ్ళీ ద్వందం వచ్చిందంటారేమో. పెల్లికుదురు లే దిచ్చి, పిచ్చి కుడిరితే పెల్లి అన్నట్లు ఈనీతి సామెతలు అన్నింటికి వ్యతిరేకమునకు కూడా కలవు. ‘కం గారుపడితే లంగరు తెగుతాది.’ దానికి వ్యతిరేకముగా “అలస్యం అమృతం విషం” అన్నట్లు, ఇచ్చట మన విష యునునకు సంబంధించినదే మన “ప్రజలు ఎంతమట్టుకు అర్హులై అట్టి పరిపాలనే సంక్రమించును.” దీనికి వ్యతిరేకముగా “యథా రాజా తథా ప్రజా” ఓటలో వీడివిగ్గు వట్టినే పైపైని తర్కించుకునేవారికి ఈ ద్వందాలు ఉపయోగపడుతున్నా (వాటిలో హత్తిసత్యంవలె కొంతవరకు విభాగముగా చత్యమున్నది కాబట్టి) నిజానికి ఇవికూడా ఒక్కొక్క విషయాన్ని నిర్ణయించుటకే కాబట్టి వీటికికూడా ఒక్క సిద్ధాంతము మాత్రమే కలదు. సత్యము ఎప్పుడూ ఒక్కటే కాబట్టి ఇప్పుడు ఈ చెట్టు ముందా ? విత్తముందా ? అన్న ద్వందాన్ని పైపైనే తర్కించుకొని యేమియు లేక నిష్పరామై ఎవరిదారిని వారు వెళ్ళిపోవుచున్నట్లుకాక చివర (అనగా Atomic or Darwinian theory) వరకు శోధించిన చెట్టేమందని ఎట్లు సిద్ధాంతీకరించవచ్చునో అట్లనే యథారాజా తథా ప్రజా అన్నదే నిగ్గని తేలుచున్నది. ఇచ్చట రాజా అనగా నాయకుడు. ఇకపోతే ప్రజలమీద మనము మోపగలిగినది ఎంతమట్టుకు అంటే విజ్ఞాలు వచ్చి చెప్పినదైనను (మీటిగులు) వినకపోవుట యొకటి. ప్రభుత్వ మనగా మనకు సౌకర్యములు చేయుటకుగాను చందాలు పన్నులు రూపేణా కనూలు చేయు సంస్థయనియు అది విశయమునకు విరుద్ధముగా మన

అను సర్వవిధాల నాశనమొనర్చుటకే ఉపయోగించుచున్నదని తెలుసుకొని ఈపీడ ఎప్పుడు వదలిపోవునాయని తిట్టుకొనుచుకూడ, ఈపీడను వదలగొట్టి మనకు శౌఖ్యమును చేకూర్చుటకు అవార్జికలు పనిచేయుచున్న ఏకైక సంస్థ కాంగ్రెసుకు విరాళములుగానో లేక పన్నులిచ్చినట్లుగానో అంతః స్వ విరివిగ (బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కిచ్చినట్లు కాపనా కారములతో కాక) సంతోషముతో దీనించుచు ఇచ్చుటయు మాత్రమే. ఈరెండే ప్రజలకు ప్రస్తుతము ప్రాథమిక బాధ్యతలుగా యెంచి ఇంక నాడుకుల యొక్కయు, వర్గ-ర్థయొక్కయు ప్రస్తుత బాధ్యతలు యోచించుదాం.

మొదటనే పోరాటములో అందరు చేరుటలేదనియు దీనికి మిగిలి 60 సం॥ కాంగ్రెసు చరిత్ర యే కొద్దినుండినో తప్ప సామాన్యులుగా ప్రజలకు తెలియదనియు చెప్పియుంటిని. ఇదేమి విచిత్రము బహిరంగసభలలోన, పత్రికలలోను మన ఉద్యమాల్లో అనేకమంది పాల్గొనుచు న్నారని చెప్పుకొనుచున్నామే? సభిలద్వారా, పత్రికలద్వారా, పుస్తకాలద్వారా సంవత్సరముల తరబడి నాయకులు కాంగ్రెసు ప్రచారము చేయుచు కాంగ్రెసు చరిత్ర చెప్పుమండ 60 సం॥ చరిత్ర ప్రజలకు తెలియదనియు, ప్రజలు ఉద్యమాల్లో పాల్గొనుట లేదనియు నేను అను మిగు మోహిస్తాననియు, కించపరుస్తున్నట్లు తోచవచ్చును. కాని ఈ రెండు విషయములగూర్చి కొంచెము పరిశీలించినచో వీటియ దార్థమున్ను, మన బాధ్యతయున్ను మనము చేయవలసిన కార్యక్రమమున్ను గోచరించును.

మన దేశములో నున్న 7 లక్షల గ్రామములనుండి గ్రామానికి కనీసం 10 మంది వచ్చి ఉద్యమంలో పాల్గొంటే యేలాగు ఉంటుందో ఊహించుకొనవచ్చు. యేనాడో స్వరాజ్యం సిద్ధించి ఉండేది కాని ఇప్పుడు నిజానికి ఉద్యమాల్లోకి ఒకరూపూడా రాని గ్రామాలు ఎన్నిలక్షలో యోచించండి.

దీనికి కారణాలు కాస్త పరిశీలించుదాం. గ్రామసంఘాలు (కాంగ్రెసు) యేమిచేసినవి? ఎన్ని గ్రామాల్లో గ్రామసంఘాలు యేర్పాటు చేసినారు? ఇది జిల్లా కమిటీవారి బాధ్యత కాదా? బాధ్యత యేమిటి?

కార్యాచరణ:— తాలూకా కమిటీలు యేర్పాటుచేయుట. వారి చే గ్రామకమిటీలు యేర్పాటుచేయించుట. గ్రామకమిటీలు ఆయా గ్రామాల్లో నిర్మాణకార్యక్రమము సాగించుట. ఇవన్నీ చేప్పటకు నుభువుగానే ఉంది. ఇవన్నీ ఇదివరకు చేయుచున్నదే నిర్మాణకార్యక్రమము తప్ప. ఎందుచేత ననగా ఇదిసాగించుట చాలాకష్టమని తలచబడుచున్నది.. కాబట్టి అని అంటారు. కాని నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించనిదే స్వరాజ్యం అభించుట కష్టము. ఒక వేళ అభించినను స్వరాజ్యసౌఖ్యము అనుభవమునకు రాదు. ఇకను నిర్మాణ కార్యక్రమము అచరించుట కష్టమనే వానికి అబద్ధమాడకుండా సత్యమునే పట్టుబడుచుంచి యోచన చేయుచుండినంత కాలం బహుకష్టసాధ్యముగా తోచుచు అచరించుటకు మొదలిడిన క్షణమునుండి ఎంతమనిషి అని కనుగొనగలమా, అబద్ధమాడుటయే బహుకష్టసాధ్యమని ఎట్లు విదితమగునో అట్లునే నిర్మాణకార్యక్రమమును ఆట్లనే నుగుణమిచ్చుటయే యితర కార్యమునను.

దుష్టఫలితమునిచ్చు కార్యక్రమములు పైకి అచరించుటకు చాలా నుగములుగను అనందమును కూర్చుకవిగాను కాన్పించును. ఉదాహరణకు ఎన్ని కల కార్యక్రమమును చూసిన చాలును. కావున నిర్మాణ కార్యక్రమము నిష్కల్మషముగా అచరించిన మనకు స్వరాజ్యము మహదానందాయకముగా సంక్రమించుననియు, దానిఫలితము మనమున్న ప్రజలన్న అనుభవించ కలుగుదుమనియు, నిర్మాణ కార్యక్రమము సాగించ నిచ్చగించక ప్రస్తుత వ్యామోహములకు లోనైయున్న మనకు తాత్కాలిక నుఖముల కొరకు - నిజానికి ఇవి నుఖములు కావు సరిగదా పైగా ఇవే కష్టపరం

పరలు - ఈనుఖములని భృమపడుచున్నవాటిని వివనాడుకొన లేనంతటి చార్బల్మముగకు లోనై ప్రియత్నించుచున్నంత కాలం స్వరాజ్యమురావడం కాదు సరికదా ఇంతవరకు అనుభవించుచున్న కష్టములే కాక ఇంకను ఎక్కువైన కష్టములు అనుభవింపక తప్పదనిన్ని మనము గ్రహింపవలసియున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమ ఆచరణయొక్క స్వరూపము యోచించుటకు కాస్తసావధానులైనచో ఈఆచరణవల్ల గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినట్లు గవర్నర్లు వై సాయిలే కాక యావత్ప్రపంచములోని మహామలందరుమూడా మనయొద్దకు రాకతప్పదు- ఇందుకుగాను యేమిచేయవలెనన్న :-

ప్రతి గ్రామమును అనగా గ్రామములోని ప్రజలు ఆర్థికముగా (ధనవంతులతో సహా) సాంఘికముగా, నైతికముగా నీచస్థితిలోనున్నది అందరకు సువిదితమే. ఈస్థితికి విద్యలోపమే కారణము. సమగ్రమున విద్య దానియొక్క నిజస్వరూపములో పొందవలెనన్న గాంధీమహాత్ముడు నూచించిన నిర్మాణకార్యక్రమముద్వారా మాత్రమే అభ్యుదయము. కాని యీ కార్యక్రమము సాగించుటకు తగినశిక్షణపొందినవారు లేరైరి. కాన ప్రతిగ్రామమునను నిర్మాణకార్యక్రమ కేంద్రము అవస్యము. దీనికి ప్రయత్నము జరుగకపోలేదు. రెండు సంవత్సరములకిందట మహాత్ముడు నిర్మాణకార్యక్రమమోయని చాటివప్పుడు కనీసము అక్షయంది ప్రచారకలనైనను తయారు చేయుటకుగాను అఖిలభారతానికి వార్ధాలో శ్రీకనూ గాంధీ అధ్యర్థ్యానిన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్మునకు వినయాశ్రమములో ఆధునికవశిష్ట, ఆంధ్ర గాంధీ, సర్దార్ శ్రీగొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రిగారి అధ్యర్థ్యానిన్ని గ్రామ ప్రచారక శిక్షణాశిబిరములు స్థాపింపబడి ప్రధమజట్టుతోనే అగిపోయినవి. (అక్కడ ఒక 80 ఇక్కడ ఒక 20 మందితో) దీనికి కారణము పార్టీ క్లిక్కులు, జిల్లాకమిటీలు శ్రద్ధవహించకపోవుట. అంటే విద్యార్థులను పంపక పోవుట. తిరిగి వచ్చినవారిని కార్యక్రమమునకు వినియోగింపకపోవుట. దీనికి కారణము నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించిన ప్రజలు అంధకారముపోయి అన్నివిధాలి కనపడుతున్నప్పుడు కాబట్టి మనజోజ్ఞలు, పథవులు,

అట్లే పెట్టుకొనుట చుట్టమున నేమోయవలె, ఒకవిధమయిన ఈర్ష్య వలె తోచుచున్నది. కాంగ్రెసుపేరిట నడపబడుచున్న కార్యక్రమము పడవుల సంపాదనకా? స్వరాజ్య సంపాదనకా? స్వరాజ్యసంపాదనకే వన్యమైన నిర్బాణకార్యక్రమము సాగించుట మాత్రమే శరణ్యము. ఇందున్న మనసే కాక అనేకమంది మనకువలె సమర్థులుగ తయారగుదురనే ధీమతిచెందుటకూడ అవసరము. యేలినన. గ్రామములను నిజముగ సాభాగ్య వంతముగ చేయుటకు యేడుకొట్లమందియైనను సమర్థతకలవారు కావలసి యుండురు. కావున అందరకు తావుకలను. వీరిని మీరే తయారు చేసినచో అగౌరవము మీకే దక్కును. ఎవరు ఎంత భూభాగానికి ఇట్టి నిష్కళంక సేవచేతురో వారు అంతప్రజానికే సంబంధించిన ఉన్నతపదవిని ఎట్టి ప్రత్యేకప్రయత్నము చేయనక్కర లేకుండగనే అమిత గౌరవపూజలతో సహా పొందగలరు. యాదిభావానికి ఇప్పటికైనా అవలంబించక ఎవరి తాపత్రయము వారే పడుచున్న పాతపద్ధతినే గాని అనుసరించుచున్న, ఇదే పద్ధతితో తయారయ్యేవారు ఇక ఉండరు అనే హామీ యేమిలేదు కాబట్టి పైగా ఈపద్ధతినిపోషించి నేర్పినవారు : మీరే యగుదురు కాబట్టి, ఇట్టి వారే తయారై, రేపా, నేడో ఇప్పుడు మీరు పిల్లలు పెట్టకుండగా, కాబోషకాఖలు గాకుండా గొడ్డుమోతుగా తయారుచేసి అట్టే పెట్టుకొనుచున్న (Centralize చేసుకొని కూర్చున్న) ఆ ఒకటి రెండు పడవులను గుంజుపూయే పరిస్థితులను కల్పించుకొన్న వారగుదురు. పైగా గ్రామ గ్రామములను పార్టీలు వృద్ధిచేసినవారగుదురు. అప్పుడు చాలా కాలికరమైన పరిస్థితిలో జీవింపవలసివచ్చును.

కావున ఇటుయోచినను నిర్బాణ కార్యక్రమమే శరణ్యము. పైగా దీనివల్ల బాధ్యతారహితమైన విమర్శకులకు బాధ్యత అంటే యేమిటో చెప్పినవారగుదురు. దొంగవానిచేతిలోనే తాళము పెట్టినట్లుగా ఇట్టివారికి బాధ్యత ఇచ్చిన ఇంతకాలముగా మీ ఒక్కొక్కరి అధ్యర్థాన్ని

ఉంటున్న సంఘములు, సంస్థలు మొన్నగుతాటిమీద చేయబడుచున్న విమర్శలు అంతరించును.

ఇకపోగా మిగిలినది స్వరాజ్య సంపాదనా ప్రయత్నములో ఎన్ని కయగుటకూడా యొక అంగ మేకజా యందులేమో, యెన్నిక యగుటకు యెన్నేని మార్గములుండవచ్చునో కాని నిర్మాణ కార్యక్రమా చరణలో యెన్నిక యగుటకు కల మార్గము బన్నిజిలోకూడ మిక్కిలి సులభమగు మార్గముకూడ ఇమిడియున్నది. స్వరాజ్యసంపాదనకు గాంధీగారి నాయకత్వమున కాంగ్రెసు మాడు అంగములతో నడపబడుచున్నది. ప్రబోధము, యెన్నిక, పోరాటము, (Constructive Programme, Parliamentary Programme, Fight.) దీనిలో యెన్నికల కార్యక్రమమునే ముఖ్యముగ తీసుకొన్నచో ప్రబోధము, పోరాటము కుంటిపడిపోవుచున్నవి. నిర్మాణ కార్యక్రమమునే ముఖ్యముగ తీసుకొన్నచో ప్రబోధము, ఎన్నికలు, పోరాటముకూడా దిగ్విజయముగా కొనసాగును.

ఆర్థిక సౌస్తవము :—అసలు యే కార్యక్రమమునకైనను డబ్బు కావలెను. యెన్నికలకైనను స్వంతముగా కొంతయు ప్రజలనుండి విరాళములుగా తీసుకొని కొంతయు ఖర్చుపెట్టవలసి వచ్చుచున్నది. కాని దీనివల్ల ఈ యొక్క కార్యక్రమమే సాగుచున్నది. అదైనా ఎంతో క్రమతో ఆదుర్దాతో, ఆవిసీతితో సాగుచున్నది. తక్కిన రెండు కార్యక్రమములు పూర్తిగా కుంటుపడుచున్నవి. దైగా ప్రజలలో యొకవిధమైన అపవమృతము, ఉదాసీనత కలుగుచున్నది. ఈడబ్బునే నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు గాను వెచ్చించిన దీనితోపాటు యెన్నికల కార్యక్రమము, పోరాట కార్యక్రమముకూడా ప్రత్యేకఖర్చు, ప్రత్యేకక్రమ లేకుండగా బ్రహ్మాండముగా కొనసాగును. దీనివల్ల నాయకులకు ప్రత్యేక గౌరవము కలును. కేకజైచిన గ్రామమంతయు కదలివచ్చును. కావున ఇప్పటికైనను జిల్లా కిక్కురాకిది రమును స్థాపించి యొక్కొక్క గ్రామమునుండి ప్రధమమున యొక్కొక్క ఖర్చును కేంద్ర కిక్కురా కిదిరమునకు కిక్కుణ పొందుటకు పంపు

నట్లు చేయవలెను. ఇట్టి శిక్షణపొందిన ప్రచారకుని తన గ్రామములో నిర్మాణ కార్యక్రమాద్యోగిగా జీతముమీద నియమించవలెను. ఈ గ్రామాద్యోగి తాను వివిధ కాఖలు చూచుకొనుటలో కొన్ని ప్రత్యేక హంశములలో సహాయభూతముగా నుండుటకై తన సలహామీద ఆయుర్వేదము, పశువైద్యము, వ్రహ్మశాస్త్రము, సహకారపద్ధతి, కొన్ని ప్రత్యేక అభివృద్ధితో సంబంధమున్న గృహపరిశ్రమలు మున్నగువాటిలోకచ్చీరుకై తగిన ఆయా కాఖలలో ఉత్సాహముగల, చురుకుగా అభ్యసించగల యువకులనుగాని, యువకులను గాని గ్రామ కమిటీవారు కేంద్ర శిబిరమువారు నూచించిన క్షణములకు పంపవలెను. ఈవిధముగా తర్ఫీదుపొందినవచ్చిన వెంటనే జీతముమీద నియమించవలెను.

ఈ కాఖలలో చాలముఖ్యభాగము ప్రచారకాఖ. ప్రతిరోజు ప్రతి గ్రామములోను కాంగ్రెసు ప్రచారము అనగా సభ జరుగవలెను. ఇది యెందుకు అనగా ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు ప్రచారము లేదు సరిగదా ఈ పేరున గా)మల్లో యే యొకరిద్దరితో యున్నచు వారియొక్క బాధ్యతారహితమైన చెప్పుటలు (loose talk రాజకీయములు) ద్వారా భారత జాతీయోద్యమమునకు అనగా కాంగ్రెసుకు తీరని దెబ్బ తగులుచున్నది. ఈపరిస్థితిని ఇంకను విపులముగా ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పవలెనన్న ప్రస్తుతము గా)మల్లో యెవరైనా పెద్దనాయకులు వచ్చినప్పుడు మర్యాదలు చేయుచును, కొన్ని మాసములతో—కాదు సంవత్సరములకే—సమయము వచ్చినప్పుడు యెవరైనా పెద్దనాయకులు వచ్చినప్పుడుగాని, తీసుకువచ్చిగాని సభలు యేర్పాటు చేయుచును మరల యెవరి వ్యవహారములు వారుచూచుకొనుచు పేరునకు ఉన్న యే పెంబరునోవర్కరునో సామాన్యముగా ప్రజలు కాంగ్రెసు (Representative) ప్రతినిధిగా తలంచుచు వారికియేదైనను సందేహము వచ్చినప్పుడు ప్రత్యేకముగా పనికట్టుకొని వెళ్ళి అడిగేటటువంటి పరిస్థితిలో లేనప్పటికి ఇట్టివారు తలుస్తూపడినపుడైనను రాజకీయములు గురించి “యుద్ధము యెలాగు ఉన్నదండీ” ‘రాణీ విషాదముంది కదండీ’

‘ఇప్పుడు కాంగ్రెసులో యేంచేస్తున్నారండీ’ మన్నగు ప్రశ్నలు సహజముగ తప్పక వేయుచుండును. సహజముగ అని ఎందుకు అన్నానంటే మానవుడు సంఘజీవి కాబట్టి, సంస్థలు రాజ్యములు ఇట్టి పెద్దసంఘములే కాబట్టి, కడు బీదవానియొద్దనుండి మహా ధనవంతుని వరకు ఈసంబంధమును బట్టి రాజకీయపు మార్పులకు యొత్తిడులకు గురికాక తప్పదు కాబట్టిన్ని ఇట్టి ప్రశ్నలు మానవ సహజములే. ఇట్టిప్రశ్నలు వేయబడుచున్న మరెందు తెగలు గ్నవారు కలరు. దీనిలో మొదటివారు పత్రిక గాని, ప్రభుగాని తాము చదువకపోయినను తెప్పించువారును, చదివినను రాజకీయములు తెలియనివారును (రాజకీయము తెలియుటకైనగా ఆలోచనవివేచనయొక్క పూర్వాపరములు, దానికి సంబంధించిన దేశముల చరిత్రలు, నాయకుల చరిత్రలు తెలిసి యుండుట) ఇక రెండవ తెగవారు ఉద్యోగస్తులు పాపం వీరు సాధారణముగా రాజకీయములు కాదుగదా, దినపత్రిక విశేషాలు కాదుగదా, వారి ఉద్యోగవిధులే తెలియవు. పాపం! ఇట్టివారినుండి ప్రజాసామాన్యం వారి కర్మలుగురించి తెలుసుకోగోరారు. సరిహాలు పొందగోరారు. కాని వీరికి ఇందువల్ల యెప్పుడూ తప్పుడు సమాచారం మే. తప్పుడు త్రోవలే చెప్పబడుచున్నవి.

కావున ప్రజలలోనుండే ఇట్టి సహజవైజయనకు (Inquisitive-ness) సత్ఫలితము ఒక్క నిర్వాణ కార్యక్రమము ద్వారానే దీనిలోని అంతర్భాగమైన అధికారముతమైన ప్రచారము ద్వారానే, క్రమశిక్షణ ద్వారానే (Correct information alongwith practical example) కలుగును. లేకపోయినచో ఈ వైచెప్పబడిన మూడు తెగల వారివల్లను తెలుసుకునే దౌర్భాగ్యపు స్థితిలోనే ఉంచివేసినట్లుయిన వీరికిని కూడ అపచారము చేసినవారగుదుము. యేలనన తెలియని సంగతులు చెప్పటకు ప్రయత్నించుటవలనను అడిగే ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబు చెప్పలేకపోవుటచేతను చికాకుకల్గి అనవసరపు రద్దీస పెరుగుటయు పలువురు పలు విధములుగా చెప్పటకు ప్రారంభించి, చూచేప్రజలకు కాం

గ్రెసు అంటేను, ఇట్లు చెప్పేవారంటేనున్న ఒకవిధమైన నిరసనభావము చుట్టిన ఏర్పడుచున్నది.

కావున క్రమశిక్షణ పొందిన ప్రచారకులను నియమించిన ప్రజలు వారి ఈ నాకర్లవల్లనే అధికారి పూర్వకమైన సమాచారములను, సలహాలు సహాయములు పొందు మండగలరు. యెప్పటికప్పుడు విషయములను తెలియ పరచుచు కేంద్రమునుండి ప్రతిగ్రామమునకును కరపత్రములు పంపుచుండ గలదు. ఇట్టికృషిక్షణాపూర్వక నిర్భాగ కార్యక్రమమును అచరించు చున్న ఈ పై చెప్పబడిన తెగలవారినికూడా ఈ రాచబాటకు అడ్డు అని తొలగించనక్కరలేదు. వీరిలో ఇష్టమున్నవారు జిల్లా కేంద్ర శిబిరములో శిక్షణపొంది ఉపకరించగలరు. వీరికి విషయము తెలియక కొంత, తెలుసు కొనుటకు అవకాశము లేకకొంత గాని ఈ వ్యర్థలో ప్రజాసేవాత్పన్న కలవారు చాలామంది కలరు. లేనివారు ఈ రాచబాటనుండి వారే నిలువలేక తొలగిపోగలరు. అప్పుడే కాంగ్రెసు అంటే యేమిటో, అశయము లేమిటో, ఏమిచేయుచున్నదో, ఎప్పుడెప్పుడు ఏమేమి చేసినదో ప్రజాసామాన్యము తెలుసుకొనగలదు. అచరించుటకు అవకాశము కల్పించిన వారిమగుదుము. అచరించెదరు.

దీనివల్ల ఒక ప్రజాప్రభుత్వము ఏర్పరచినట్లే Parallel Government (జి.పి.టి ప్రభుత్వము) నడుపుటకు తయారు చేసినట్లే. ప్రతిగ్రామము ఒక రోజునుమువలె తయారుగును. దీని అర్థక సౌష్ఠవమునకుగాను స్థానికనాయకులు ఆయా గ్రామాలకు వెళ్లి ఈ ప్రజాశిక్షను విశదపరచి దీనికి గానువిరాళములు సేకరించి అసిధిని ఆయా గ్రామములకే ఇచ్చి ఆయా గ్రామాలలోని వ్యక్తుల ఆదాయాన్నబట్టి ఈ కార్యక్రమము నిర్విఘ్నముగా నడుపుటకు సేవార చందా నికూడా ఏర్పాటు చేయవలయును. ఎన్నికలకు ఖర్చు పెట్టునట్లు ఖర్చు గామాత్రమే లెక్కనవచ్చును. ఇంక మరకనబడదు. నిర్భాగకార్యక్రమమునకు ఖర్చు పెట్టునట్లు వ్యాపారమువలె రకముత్రుగుచు ఆ గ్రామమునకు పెట్టుబడివలె నుండిపోవును. ఎట్లున, కొంత సమాచారపద్ధ

తిలో నడచుచుండును. అనగా ఖద్దరుఉత్పత్తిసంఘములు, పాలుసప్లయ సంఘములు మున్నగునవి స్థాపించవచ్చును. మరియు పెట్టుబడి అనగా ఒక్కవ్యాపార రీత్యానే చూచుట కాదు. గ్రామములోని వివిధరకముల ప్రజలకు సామాన్యముగా సంభవించుచుండేది అనేక బాధలు కలుగకుండగా కాపాడుటకు ఒకనిధివలెకూడా ఉపయోగపడును. అనగా వివిధ జాతి, కుల, మతముల వారిమధ్య, వృత్తుల వారిమధ్య, వివిధరకముల కక్షల వారిమధ్య సంభవించుచుండేది కార్పణ్యములు, కొట్లాటలు, కొట్టుకురుగుళ్ల ఖర్చులు మున్నగునవి లేకుండగ కాపాడును. ఇందుకుగాను, విరాళములు చెందాలు ఇచ్చుటకుకూడా ఎట్టి ఆధ్యంతరము ఉండవలసయు, సంతోషముతో వారివారి స్వంత బ్రతుకుదరువు కొరకై వినియోగించు కుంటున్నట్లుగానే ఇచ్చెదరనియు నాభావన. లేచిపో అట్లుఇవ్వ నిచ్చగించని వారికి మనలను అన్నివిధాలా పాడుచేయుటకు ప్రభుత్వమునకు ఎలాగుఇచ్చేవారో ఆలాగే మనలను బాగు చేసుకొనే పద్ధతికిగానుకూడా ఇచ్చుకొండరి నచ్చ చెప్ప వచ్చును.

అంతియేగాని ఎక్కడో నాలుగేసిరాట్నాలుపెట్టి పెద్ద నాయకులు వచ్చినప్పుడు త్రిప్పించిన అది నిర్మాణకార్యక్రమము కాజాలదు. అవినీతిని బోధించుటేయగును. తమ్ముతాము పంచనచేసుకొనుటయే అగును. కాని ఇట్లు నిర్మాణకార్యక్రమము నిర్దష్టముగా కొనసాగించిన ఇంటింటికీ రాట్నము వచ్చును. ప్రతికోజూ రాట్నము తిరుగును, ఉదయముననే లేచుట, ప్రార్థన చేయుట కలుగును. వీటితో శ్రద్ధా, భక్తులు, నీతి, నియమములు ఏర్పడును. నైతికముగను, ఆర్థికముగను, శారీరకముగను, మానసికముగను ఉచ్చస్థితిలోనికివచ్చి సౌఖ్యసంపదలు పొందగలుగుదుము. మహాత్మునిఆత్మ సంత్కృష్టిచేందును. సేవాప్రపటి దేశనాయకుల కృషిని కొల్లగొట్టుకునేపద్ధతిని తిప్పించి, వారికృషిని యినుమడిపజేసి సఫలీకృత మొనర్చినట్లగును. మనప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చుకొనిన వారమగుదుము. జిల్లాలలోని కాంగ్రెసులోని చీలికలు అంతరించును. ఉన్న కొద్దిప్రజాసేవకులలో గ విశేషములుపోయి సమన్వయము కలుగును.

మనలగూర్చి యదార్థవిషయము:—

ఒక దేశములోని ప్రజ నుఖముగా జీవించవలయునన్న సర్వాంగ సౌ ప్రకమైన ప్రభుత్వము ఆవసరము. యే ప్రభుత్వము ప్రజల వివిధ జీవితావసరములకై కాసనములు చేయకల్గునో కాని నాటిని ప్రభుత్వోద్యోగులు అమలు పరచవలసియుండును. సాధారణముగా ప్రభుత్వోద్యోగులకు అధికార గర్వము, అధికారమదము అబ్బును. కావున వారు ఈ కాసనములను అమలు పరచుటకు శ్రమతీసుకొనుట ఆరుదు. ఇంక ఈ విషయములలో సామాన్య ప్రజలకు జరుగు అన్యాయములకు మేరయుండిదు. కావున ఏ ప్రభుత్వమున్నను ఇప్పుడైనను, ఎప్పుడైనను సరే వీరిని సరిగా పనిచేయునట్లు, సరియైన మార్గమున నడచునట్లు చేయుటకు ములకాలకర్రవలె రాజకీయసంస్థ అవసరము. కావున ప్రభుత్వము చేయుకాసనములను ప్రజలకందవగు న్యాయముగా అందునట్లు చూచుటకున్న, ప్రజలకు కాలప్రవాహములో ఎప్పటికప్పుడు అవసరమగుకాసనములను ప్రభుత్వము చే చేయించుటకున్న, అవసరమయితే అవగా వినిపించుకోకపోయినట్లును ఆ ప్రభుత్వమును గాని ప్రభుత్వోద్యోగిని కాని తొలగించుటకును రాజకీయసంస్థ పనిచేయుచుండును.

మనదేశమునకు ఇట్టి ఆశయముతో పనిచేయుచున్న ఏకైక రాజకీయ సంస్థ కాంగ్రెసే; కాని మనజిల్లాకు సంబంధించినంతమట్టుకు ఈ విషయములో పూర్తిగా నిర్విరళముగా వ్యవహారములు నడచుచున్నవి, యేజిల్లా బోర్డు మెంబరుగానో, పంచాయితీబోర్డు మెంబరుగానో, మునిసిపల్ కౌన్సిలరుగానో తయారై అక్కడనుండి ఆయా లోకల్ బోర్డులలోని డాక్టర్లను కాంపౌండర్లను, టీచర్లను, పంతులమ్మలను తమపలుకుబడి హోదాలకు జోహాకుం దార్లుగా చేసుకొనుటకున్న, ఆయా లోకల్ బోర్డులలోని కంట్రాక్టులు తమపం చేసుకొనుటకున్న మార్తమే ఈ క్రిత్యమైన రాజకీయ సంస్థయగు కాంగ్రెసును వినియోగించుకొను చున్నారు. దీనికి నిదర్శనము

కాంగ్రెసు ఎన్నికలకైనను ప్రభుత్వ ఎన్నికలకైనను సత్తితాలూ కాని, గ్రామాన్ని గ్రామాన్ని ఇంటిని ఇంటిని, మనిషిని మనిషిని విడదీయుటకైనను దెనుశ్రీయక పడేసివేలు పదిపానేసివేలురూపాయలైనను ఖర్చువ్వకుని ఎన్నికయగుటకు పడుతాపత్రయమే. ఈవిషయముగూర్చి చెప్పవలెనంటే ఎంతైనాకలదు. కాని నేను ప్రధమమునే నూచించియుంటిని. ఒక్క విచుర్పించుచూ కూర్చుంటే నాపని కాదని. కాని ప్రస్తుతము నడచుచున్న ఈవ్యక్తివల్ల కలుగుచున్న ఒక ప్రధానకీడునుగూర్చిమట్టుకు ఇంచుక పుష్టావించుట కవసరముగా తోచుచున్నది. ఇది ప్రస్తుతము మనము చేయవలసిన కార్మికమమునకు ఒకనూచనకూడ అగును - యేవ్యక్తికైనను, సంఘమునకైనను యేదేని ప్రభుత్వోద్యోగివల్లగాని, ఇతరులవల్లగాని (సాధారణముగా మోతులవల్ల యుండును) యేకస్వామ్యము జరిగినను ఆవిషయమై వారితో వ్యవహరించి ఆబాధానివారణకు కృషిచేయవలసినవారు స్వలాభమునకై కంట్రాప్టులు మొదలగు లాసుగులకు దానులై ఈవిషయములలో నిర్లొంగమాటముగ వ్యవహరించ కలుగుటకుదూరమగుచున్నాడు. దీనివల్లనే ప్రభుత్వోద్యోగులు నేడు స్థానిక కాంగ్రెసువాదులను సరకుగొనిక ప్రవర్తించగలుగుటకు తావు యేర్పడినది.

కావున ఈనాటినుండి మనము ముఖ్యముగా చేయవలసినది యేమి యన ప్రతిగ్రామ కాంగ్రెసుసంఘము ఆగ్రామపాలిమేరలలోని ప్రజలందఱకు అట్లనే తాలూకా, పట్టణ, జిల్లాప్రజలకున్న తమరు బాధ్యతవహించి సంతమేరకు ఆనగా ప్రదేశములో యేఒక్కనికి యేకస్వామ్యము జరుగుచున్నను, యేబాధకలుగుచున్నను ఆబాధానివారణాబాధ్యత తమదేనని భావించుకొని ఆబాధానివారణకు సర్వకృషి చేయవలయును. ఇట్లు వకటి చెందు కేసులు చేసేటప్పటికి ఇట్టిబాధే కలవారుగాని ఏ ఇతరబాధలైనను సరే కలవారుగాని అందరూ వక ప్రవాహంవలె నిరాటంకముగా, నిర్భయముగా, పూర్తిస్వామ్యముకల్గుననే విశ్వాభిమతితో, ధీమాతోరా ప్రారంభిస్తారు. అప్పుడు ఆసంఘము ఒకకోర్టువలె

అగ్రామమునకు ఒకపార్లమెంటువలె ప్రజలకు తెల్లడియగును. ఇందులకు ప్రతిగామ, తాలూకా, పట్టణ, జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘములకు ఒకకార్యాలయం, దానిచిరునామాబోర్డు ఉండవలెను. కార్యాలయంపై బాగుగా కనబడునట్లుగా ఎగురవైచిక కాంగ్రెసుజండా, నోటీసుబోర్డు ముఖ్యం. కొన్నిగామములలో అలవాటుగా యుంటున్న పద్ధతిని అధ్యక్షుని లేక కార్యదర్శి గృహమునే కార్యాలయముగా ఉపయోగించవచ్చును. కాని కార్యాలయంబోర్డు, జండా, నోటీసుబోర్డు మట్టుకు ఉండితీరవలెను. కార్యక్రమ, నోటీసు జ్యు ఖర్చులపుస్తకములు సవ్యముగా ఉండవలెను. ఇకను అన్యాయములగురించి చర్యతీరుకొనుటకు, జాతి, మత, వయోభేదములు యేమియు పాటించకుండగాను, వీర, గొప్పతేడాలు చూడకుండగను, యేపార్టీకి చెందినవారికయినను, ప్రభుత్వోద్యోగిత్వము సరే ఆపాలిమేరలలోనున్న సర్వములకు సేవచేయవలసినదే. అట్టి సేవలోనే ఆసంఘమునకు అధికారముకూడా లేవదత్తముగా సంక్రమించును. ఈసేవ చేయుటకుగాను ఆయావ్యవహారముపట్టి వీలుగా ఆయావిషయములలో పరిజ్ఞానము అనుభవముగలవారితో ఉపసంఘములను నియమించిన ఆయావ్యవహారములు సాఫీగాను త్వరగాను కొనసాగును. దీనితో ప్రజల కష్టసుఖములగురించి యేమియు చేయకుండగ డబ్బుతో కాంగ్రెసును కొనివేయుచున్న పద్ధతి దానంతట ఆదియే. అంతరించును. ఎందుచేతనగా వ్యక్తులపై ద్వేషము ఉండకూడదనేధర్మాన్ని కృష్టిలో పెట్టుకున్నచో ఇంతవరకుగల పరిస్థితులలో వారు అట్లు చేయుచున్నారే కాని ఈసేవాకార్యక్రమము ప్రారంభించినచో వారికికూడ యేఉపసంఘములోనో, యే అన్యాయ నిరోధములోనో ఆనకాశము కలుగును. కావున ఈభేదమునకే తావు వుండదు. ఒకవేళ ఎవరైనను ఈఉత్కృష్ట కార్యములో పాల్గొనక పోయినచో అట్టివ్యక్తులగుర్చి ప్రజలకే లేటలెల్లవును. మంచిలేనప్పుడు చెడ్డపాటించక పోవడవచ్చును. కాని మంచివని చేయుచున్నపుడు చెడ్డ బయల్పడును. కావున అఖరకు ఇతరపార్టీలుకూడ దీనిలో నీనమైపోవుననియే నాభావన, కాని ఇట్టిసేవా

కార్యములో గమనించవలసినది మరియొక చాలముఖ్యవిషయము కలదు- ద్వేషము కాని, పగ కాని, కోపము కాని ఎంతపరిమాణములో నైనను ఏరూపములోనైనను ఈస్వామ్యాస్వామి పరిష్కార వ్యవహారములో ప్రవేశింపరాని వ్యవహారము. సహజముగానుండే “యీకక్షవారు మొదట మనయొద్దకు వచ్చినారని కాని, వీరు మనవారు వారు తెరవారని కాని” యుండే ఈ విన్ని దార్పణ్యమునకు తాళే యివ్వకూడదు.

ఈనేవా కార్యములో కొన్నిటికి గ్రామస్థులతోనున్న, చాలమట్టుకు ప్రభుత్వోద్యోగులతోనున్న వ్యవహరించవలసి వచ్చుచుండును. గ్రామస్థులతో ఈవిషయములోమట్టుకు నిర్మోగమాటముగ వ్యవహరించిన చాలును. ఇంక ప్రభుత్వోద్యోగులతో వ్యవహరించే పద్ధతిగూర్చి, నూచించేముందు వారు ప్రస్తుతము ఎట్టిపద్ధతిలో ఉన్నారో, దానికి కారణములుగూర్చి కొద్దిగా పరిశీలించవలసియున్నది. అవగ సర్వసాధారణముగ అందరూ నిత్యం విమర్శించుచున్న ప్రభుత్వోద్యోగుల దుర్మదతలను నేను ఇక్కడ యేకరవ్ర పట్టదలచలేను- అది చూచుటలే. అది నిజమే, కాని వారు అట్లుచరించుటకు గలహేతువులను, తన్ని వారణమార్గములను అసలు వీరు ఎవరో మాత్రమే కొద్దిగా మచ్చటించెదను. మొదట ప్రజాజీవితము స్వేచ్ఛగ నడచుటకు ఒక ప్రభుత్వం అవసరమనియు, ఆప్రభుత్వం ప్రజాజీవితమునకు అడుగడుగునకు అవసరమయ్యే వివిధవిషయములకు సౌకర్యములు కల్పించుటకు వివిధకాఖ్యలను నడపవలసియుండునని, అట్టికాఖ్యలను నడుపుటకుగాను సిబ్బందిని తయారుచేయుటకు, నియమించుటకు ఖర్చులకు గాను మనమేడబ్బును పన్నులరూపేణ ఇచ్చుచున్నామనియు గుర్తించిన, ఈప్రభుత్వోద్యోగులు మనం ఒక్కొక్క ప్రత్యేక పనిచేయుటకుగాను నియమించుకున్న మన నౌకర్లు అని గుర్తుకు వచ్చును. అంతేకాదు వీరు ఆయా ఉద్యోగాలకు తగిన అర్హతలతో సరాసరి ఎక్కడనుండియైనను ఉండి పడినచో అంతబాధ లేకపోయేది. వీరు యేకతలు చేస్తున్నా నిశ్చింతగా

తొలగించువేసుకొనేవారము కాని ప్రజల డబ్బుతో ఆనగాలత్తులు, కోట్లు వ్యయముతో పాఠశాలలను నిర్వహించి వాటిలో మరల తల్లిదండ్రులు యే తాత చుట్టాతలో గడించిన ఆస్తి యే కొద్దిపాటో మిగిలియున్నది కూడా తాళ్లు వాళ్లు పెట్టి ఆర్థికమైన భరించుకున్న వ్యయముతో చదువు నేర్పించజేసి అంతకంటె ఎన్నో రెట్లు వ్యయముతో పిర్మింపబడిన వైద్య, వ్యవసాయ, ఇంజనీరింగు మున్నగు కళాశాలలలో కార్యనిర్వహణోద్యోగి విద్యచెప్పించి, ఈవిద్యకు, ఈతయ్యుళ్ళకు మరల యెంతో వ్యయప్రయాస తో ఎన్నో సిఫారుసులు చేయించుకుని, యెందరి క్లాస్లో పట్టుకుని ఉద్యోగము నిప్పిస్తే ఇక అక్కడనుంచి ఇవన్నియు మరచిపోయి నా ప్రభావము చూడచున్నట్లు ప్రజాసేన మరచి ప్రజాభక్షణ చేయుచు వ్యవహరించ మొనరెడతారు, చివరకు కొందరు తమ ఇంట్లకు ఎవరైనా స్నేహితులు వచ్చినప్పుడు వీరు నూట్లు, పేట్టులోయుండి తమ ముసలి తండ్రి యే ఆరుగుమీదో కూర్చునియుండగా గాని, వచ్చినప్పుడుగాని వీరెవరిని ప్రశ్నింపబడినప్పుడు తమ నాభిని చెప్పుకునుటకు కూడ సాహసించుటకు తమ కాడివంతటి మదాంధ కారు అగుచున్నారు.

కాని ఇట్టి ప్రభుత్వభర్తుతో విద్యగరపబడినవారిని తప్పులుచేసి నప్పుడు తొలగించుకొని నష్టపడకాలము. వారికి ఉద్యోగహోదా తగ్గింపు తైలుగడవంటి తగినవిధమున సేవ చేయించుకొనవలెను. వారిముక్కు ఎట్టి నీతి బాహ్యులైన ప్రవర్తనను సాగిపోనివ్వకుండా ఆరికట్టవలెను. కావున ఈ ప్రభుత్వోద్యోగుల విషయములో వీరు మనవిడ్డలనియు, తమ్ముళ్ళనియు, పీరి మనకు ప్రత్యేక ప్రత్యేక సేవలు చేయుటకుగాను అసేవా తర్ఫీదు ఇచ్చి నిలుమించుకొంటిమనియు, అక్కడనుండి వీరు వెడదార్లు తొక్కుచున్న యేమిచే జరుగునో మనము ఆలోచనచేసి తగువిధముగా వడిపించుకునే బాధ్యత హక్కు మనకు కలదని గుర్తించుకుని ప్రవర్తించు కుంటే చాలును.

లేకపోయినచో యేమిజరుగునో ఉదహరణకు ఒకటి రెండు కాఖలలోని సృష్టితోద్యోగులవిషయము పరిశీలించుదాం. పృథుత్వకాఖలలో పృథానమైనవాటిలో యొకటియు, నిర్మాణాత్మకమైనట్టిదియు నైన పల్లికోవగున్న కాఖవిషయం పరిశీలించుదాం. చిన్నపుటినుండి చదివించి మిడిల్ స్కూలువరకు, హైస్కూలుకు, హైస్కూలుపదిల కాలేజీకి వెళ్ళి కొలది ముఖ్య (నాంకేరిక) పాఠాలో కొంతగావుంటే ఆదనపు ఖర్చులతో ప్రైవేట్లు చెప్పించి, ఇంజనీరింగు కాలేజీలో నీటుకొరకు పడరాని పాట్లుపడ ది. ఇ. పంతు తొత్తెట్లవర్యులకు యే ప. చెట్లూ, డి. కాఖలోనో కాలానుబంధ ఉద్యోగములో ప్రవేశించుటకు యెంగరనో పట్టి ప్రవేశించి చేసిన పెద్దలను మఱచిపోయి యే కనుపట్టి యెండిపోవుచున్నవనో, పంట పాడైపోతున్నదనో కొద్దిగానీక వదలి పెట్టి, మిగిలుటకు ఈ పెద్దలు ఈ రైతులు వచ్చినప్పుడు జరుగుచున్న సంఘటనలమీద నుండి ఆత్మచాడక మతో విషాదము, సిగ్గుకూడి కలగక మానను, పట్టుబట్టలతో, ఆరటి గల తో ఆ ఇంజనీరు గారి బంగళావద్దకు నలుగురైరుగు మోతుచు రైతులు చేసుకొని బంగళా అవతలిలో పట్టుకొని నడుచుచు బంగళా ఆయగు యెక్కటకు కూడ భయపడుచు యే బంట్రోతో కనిపడేమిట నిలబడి, ఆబంట్రోతును నెమ్మదిగా సౌజ్ఞచేసి “అయ్యగారు ఉన్నారా, ఎప్పుడు బాగా మాట్లాడుతారు” మొదలు గాగల బంట్రోతుతో అడకువగా మాట్లాడుతూ ఆడిగే ప్రశ్నలనుండి వానిచేతిలో కొంతపెట్టి టిక్కెట్టు సంపాదించును నేవరకూ గల తతంగమంతా పూర్తి చేసుకుని, నెమ్మదిగా ఆయగుయొక్క ఆఫీసు గదిలోనికి తొంగిచూచి, ఎంతమా సలాములు పెట్టుచూ, ఏడవచూ తెచ్చి పట్టుబట్టి సమర్పించును, ఎచ్చినపని మనవి చేసుకుంటారు. తను తమ్ములదగ్గర బిడ్డలదగ్గర ఈ ఆనందము ఆడకువ యొందునో. ఈ ఆడకువను అవకాశము గాతనికొని ఆ ఉద్యోగి బెదిరింపులను వినుచున్నట్లు కాల్పుకుంటారు. మా ఆఫీసు పనులకు కాల్పున్న వాడుచేస్తారు” అంటూ రజయ్యగారు నీకులేరు. ఆయన ఇంజనీరుగారు ఈ

రూల్సు ఇలాగు ఉన్నాయి. అనే నిబంధనలతో బిగింపు పెడలు పెడు తాడు. దానితో తెచ్చిన యే నాలుగైదువందలలో కక్కించి యెంతో తను సృష్టించి యిచ్చినట్లుగా, ఘన కార్యం చేసినట్లుగా వరప్రసాదం, ఇస్తాడు. దానితో ఈ మోతుబరులు ఎంతో పెద్ద విషయము సాధించిన పీఠులకై బయలుదేరుతారు. ఇంక కంట్రాక్టుల విషయములో వీరి చర్యలు చెప్పనవసరము లేదు. వేలు, లక్షల ప్రజాభవముతో ప్రజావసరములకుగాను నిర్మాణములను వేలకొలిది పనిచారు పోషింపబడుచు పనిచేసి నిర్మింపవలసినది డిపార్టుమెంటులోగా చేయించటం చేతగాక, ఆకష్టం పడలేక కొద్దిమంది కంట్రాక్టరులతో, కొద్దిమంది పనివారితో మనిపూసి మారేడుకాయ పనిచేయించి కక్కినదంతయు సగము తాము సగము కంట్రాక్టరులు దోచుకోవడము దొంగతనముకన్న హీనము. ఎందరో పనివారల బ్రతుకు దొంగిలించబడుచున్నది. ఉన్న కొద్దిమంది తక్కువ భృతితో, దారుణ పరిస్థితులలో పెట్టి పనిచేయించబడుచున్నారు. నిర్మించిన స్వరూపములా సకాలమునకు కాక, సవ్యముగా జరగక, బలములేక స్థిరత్వమునకు పూర్తి అపయోగమునకు దూరమగుచున్నవి. ఇట్టి పాపపు అర్జనతోను, అక్రమ సామ్యుతోను కట్టిన మేడలలో ఎంత శుభప్రదముగా, ఎంత నిస్పృహతో జీవించగలరో వారికే తెలియాలి. ఇదేవిధంగా డాక్టర్లు, ఒకరేమిటి, ఇంచుమించుగా అన్ని కాఖలలోను ఈస్థితి పరిపాటి విపొయింది. ఎంత కోచనీయం. ఎంత సిగ్గుచేటు. ఉద్యోగధర్మం, ధర్మవ్యాపారంపోయినై ఈ అక్రమ పద్ధతులను రూపుమాపాలి! నశించాలి!! అని కేకలువేస్తే పనికిరాదు. వేయకూడదు. నశించాలి! నశించాలి!! అంటే బాగుపడదు,

కావున ఇట్టి విషయములలో మనము మన హక్కులను, బాధ్యతలను గుర్తించుకొని అర్హతైక్యంగా (సంఘములుగా ఏర్పడి) నూటిగా వ్యవహరించిన చాలును. ప్రజలువేరు ప్రభుత్వోద్యోగులువేరు అన్న భావము

ఉభయములలోకూడ చంపుకోవలసియున్నది. ప్రజలవల్లనే ప్రభుత్వోద్యోగులు, ప్రభుత్వ కాఖలవల్లనే ప్రజలు ఆధారపడియున్నారని గుర్తించవలసియున్నది. అట్లుకాక ప్రజలు నేను సాగించుకో గలనని అహంభావముతో, ధీమాతో ఎవరుమట్టుకువారు వ్యవహరించుకోచూచినంత కాలము మొత్తము అందిరకు చేటు తప్పదు. కష్టములు, నష్టములు తద్వారా నశింపు తప్పదు. అట్లనే ఉద్యోగమదమును, అధికార దుర్వినియోగము సాగుచున్నదిగా అని కాలవాహినిలో వచ్చుచున్నమార్పును గుర్తించుకొనలేకుండా ఇంకా సాగించుకొనుచున్న ప్రమాదము, తలచుకొనుటకే భయంకరమైన పతనము తప్పదు. కావున మరల చెప్పవలసి వచ్చినను, ఎన్ని సార్లు చెప్పవలసి వచ్చినను, అఖరుసారిగా చెప్పవలసినవచ్చినను ఒక్కటే నూత్రము. ఈవిషయములో ఉభయములకూడా తమతమ హక్కులను, బాధ్యతలను, ధర్మములను గుర్తించుకుని, నకిలీలేకుండా, నూటిగా పరస్పర సహకారముతో ప్రవర్తించుకొనిన ఆందరకు శ్రేయస్సు, సుఖపు, సౌఖ్యం. ఇదింతయు చెప్పటకు చాల నులువే, చాల కాలముగా చెప్పబడుచున్నది కూడా. కాని దీనిని ఆచరణలోనికి తీసుకునివచ్చుటకు నూత్రం :— ఇట్టి విషయములలో సంఘములుగా ఆర్గనైజ్ అయి వ్యవహరించుకొనుట ద్వారా మాత్రమే ఆచరణసాధ్యం. తద్వారా ప్రజలయొక్క, ఉద్యోగులయొక్క ఆందరియొక్క బ్రతుకు చెరువులు గట్టుట, పుట్టుట లేకుండగా, భయములు, కష్టములు, తాపత్రయములు లేకుండగా, సాఫీగా, సుఖపుగా, ఆనందముగా సాగగలవు.

ప్రజలకు విజ్ఞప్తి:—

ఈదేశములో యేపార్టీ పేరుతోనైనాసరే లేక వ్యక్తిగతముగానైనాసరే మీమధ్యకువచ్చిన నిజమైన సేవయేకోర్డింగ్ గొప్పగనో చేయుచున్న అది మీకు కాంగ్రెసు సేవయేయనియు, కాంగ్రెసువల్లనే జరుగుచున్నదనియు భావింపుకోవలసియుంటుంది. ఇదేమినిచిత్రించుకొంటే,

మన దేశములోని ప్రజలమయిన మనకు మదల సంపత్తురములు గా ఎవరెవరి దురాశా దండయాత్రలవల్లనే తేగేమి యెవరెవరి దురన్యాయమువల్లనే తేగేమి గత 60 సం॥క్రితము నాటికి యెట్టి స్థితిలోనుండిమా ఇంచుకయో చించిన యిందలి సత్తము స్ఫురించును. అప్పుడే ఈస్టిండియా కంపెనీ వారి పరిపాలనలో మన దేశ ప్రజలు నానా అపస్థలుపడుచు పడేపడే దేశ మంతట కరువులు సంభవించుచు గడ్గోలిత్తుయిండిరి. ప్రజలకు మరి దారి లేక తిరుగుబాటే మరి శరణ్యముగ పర్జయములోనుండిరి. కాని దేశ ప్రజలకు నాడుకత్వములేదు. తిరుగుబాటు నడుపుటకు క్రమబద్ధమైన సంస్థగాని ఎట్టి యేర్పాటు గాని లేదు. అట్టివిలో బ్రిటిషు రాజరికమువారు కల్పించుకొని విరికిలికి సగ్గుమునుపంప దేశమును తమన్వాధీనములోనికి తెచ్చు కున్నారు. దేశము బ్రిటిషు కంపెనీల వారి చేతిలోనికి మారినదే కాని దురన్యాయములు, ఉద్యోగుల పేద ప్రజలకు విదలలేదు సరికదా హెచ్చుకా జొచ్చెను. అందువల్ల ప్రజలలో మరియొక విగాదీప్తించిన అలనడి, అయి ప్లేక, నర్దుబాటు చేసుకొనుటకు ప్రభుత్వమునకు దుర్బలము గా పరిణవించినది. వారి పరిపాలన వూలివోయే భీతి యొద్దినది. బ్రిటిషు రాజనీతిలో— కాదు రాజకీయములో అంటే వారికి బాగుగా వర్తించును— మహాదిట్టలు కావున ఇట్టి ప్రజావెల్లునకు కాంగ్రెసు అనే అనకట్టను కట్టగల్గిరి. హ్యూం అనే ఒక రిటైర్డు బ్రిటిషు ఐ. సి. ఎస్. గారిని లేవదీసి దేశ ప్రజలకు పున మాట్లాడునట్లు చేసిరి. అయ్యో! మిమ్మల్ని ప్రభుత్వోద్యోగులు చాల అన్యాయము చేయుచున్నారే, మునుపటివి ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసుకొనలేకపోవుచున్నారు. తెలియజేసుకొనకగాని తెలియ జేసుకొన్నట్లుయినచో ప్రభుత్వము తప్పక న్యాయము జరుపును, అట్లు తెలియప గ్గుకొనుటకు ఒక ప్రజాసంస్థ అవును యికావున అందులకు ఈ కాంగ్రెసు నిర్మించుకొండి అనిచెప్పి ప్రజలను యిటు మళ్ళించి ప్రమాదమును కఠింపజేయుటగెను, ఈ కాంగ్రెస్ ద్వారా అర్జీలు యిప్పించుచు అందుతో సహజముగా జరుగు కాలయాపనతో ఒక్కొక్క ఘట్టము మనకు

భలుజరుపుతూ వాటిలో బి)టిషు జాతీయగీతములు పాడించుచూ వాటికి గవర్నర్లు గుడారములు వగైరాలు స్వయం జరుగుచూ సభకు గవర్నర్లు కాని అటువంటి బి)టిషు పెద్దలు కాని వచ్చినప్పుడు అందరు లేచిలిబడి గౌరవించుచు ఎన్నీ బి)సెంటువంటి బి)టిషు వారుబొత్తిగా మితవాదులు, కొందరుభీరువులు ఐనటువంటివారి ఆధ్యక్షతతో ఈ కాంగ్రెసు కొన్ని సంవత్సరములు గడచినది. ఈ మోసమును కనిపెట్టి లింకన్ వంటి దేశభక్తులు దీనిని నిజమైన ప్రజాసంస్థగా చేయుకల్గిరి. అంతలో ప్రజలస్థితినిబట్టియు, దేశపరిస్థితులబట్టియుయొప్పుకు, ఎటువంటి అస్త్రమును, యెంత ప్రయోగింపవలనో అంతప్రయోగింపక లిగినట్టియు, మరిలక్షపసంహరింపక లిగినట్టియు మహానుభావుడు మానవకోటి నాయకుడు అని తుదకు జవహర్. బోస్. లింకన్ మహారాజ్ వంటి అగ్నిపర్యతములవంటి ఆతివాద, తీవ్రవాదుల చేహాన ఒప్పుకోబడిన మహాత్ముడు, గాంధీగారి నాయకత్వము మన దేశప్రజల కాంగ్రెసుకు అభించినది. ప్రజల కష్టములగురించి. నుఖముగురించి నిర్దుష్టముగా పోరాడగల స్థితిలోనికి వచ్చినది. బి)టిషు రాజతంత్రజ్ఞుల అటలు సాగించుకొనుటకు చేతులు జారిపోవుటయే కాక తలమించిపోయినది. యెలాగైనా వారు రాజతంత్రజ్ఞులేకనుక- కాస్త మోటుగా ఉంటుందేమో కాని అపస్త్రుతము, నూతనము కాదు. కావున ఉదహరించుచున్నాను; రాచపీఠగ తోడులే కుండా పోదను సామెతగా- చివరకంటూ యెన్ని పేచీలు వేయగలిగితే అన్ని పేచీలువేస్తూ యెంతమందిని పొట్టును పెట్టుకోగలగో అంతమందిని ఆహుతిచేసే రీతిని భారత ప్రజలలోనుంచేయన్నట్లుగా, భారతప్రజలవాణి గాధ్యనించేటట్లుగా ఒకజస్టిస్ పార్టీని ఒక్కొక్కరిచేతిలో- గుప్పెట్లో- అన్ని బాసతుల, అనేక వేల, లక్షల ప్రజాసామాన్యాన్ని పెట్టుకొనియున్నటువంటి గ్రామాలలోని మోతుబద్లు, తాలూకాలమీది తహసీల్దార్లు, జిల్లాలమీది రావుబహదూర్లు, దేశముమీది లా.కుర్లు, రాజాలు, మహారాజాలు, జమీందార్లు మున్నగువారితోకూడి, పౌరుత్వముయొక్క ప్రభుత్వోన్యోగులయొక్క పూర్తిమద్యతుతో దేశప్రజల పార్టీయని పుట్టించినారు.

పాపం! ఈ పార్టీని మొన్నయుద్ధంలో హరింకు, బెల్జియం మున్నగు దేశాలను వదలి పెట్టినట్లు గదనరంగంలో వదలిపెట్టేసరికి ఇంతంత హేమా హేమిని తోహతుకొన్నటువంటి చతురంగబలము ఇప్పటి స్వల్పంక కాంగ్రెసు రథ గమనములో నామరూపాలు లేకుండాపోయింది.

ఇటువంటి నాయకత్వము లభించి దేశప్రజల యోగక్షేమానికి నిజమైన ప్రాతినిధ్యము వహించిన రాజకీయసంస్థ, అతిరథ, మహారథులు గల దేశీయసంస్థ, జాతి మత, విపక్షతలేని నిష్పక్షిక రాజకీయ దురంధురలతోను, వశిష్టనివంటి ఋషుల ఆశీర్వాచనబలముతోను, బహువిధ నిర్మాణశిల్పులతోను, యంత్రవిపులులతోను, పండిత, వైద్య, కవి, సకలవిధ అలిత కళాపానకులతోను, ధర్మవాణిజ్యశ్రేష్ఠులతోను, ప్రభుత్వయంత్రము వడుపుటకు వలసిన ప్రతికాఖకు, ప్రతిరంగులోను అగ్రశ్రేణికి చెందినవారన్న, అర్హులయినవారన్నయైన మహాత్మాగ కిలురతోను, కార్మిక కర్షక ప్రముఖులతోను అందజేసిన పారిశ్రామికవేత్తలతోను విరాజిల్లుచున్న జాతిమనస్థియనే ఈ రథము దేశప్రజలు కోల్పోయిన అత్యగౌరవప్రతిష్ఠాపనకై, వారిని నిద్రాణువైపోయిన మానవత్వమును మేల్కొల్పుటకై, మరచిపోయిన ఆలోచన, వైద్య, పశుపోషణ, శిశుపోషణవసాయ శిల్ప (వాస్తు) యంత్ర, అలితకళ (వినోద) న్యాయ మున్నగు కార్యముల పునరుద్ధరణకై, వీరల దుస్థితిని, భిక్షకుల అర్థిని బాపుటకై, ముఖ్యముగ వీటినిన్నింటిని రాము గ్రస్తముచేసిన పరపీడన అనే పరప్రభుత్వ దాస్యబంధమునుండి ఏముక్తిచేయుటకై సత్యా హింసలనే లోకోత్కృష్ట ధర్మములనే బాటగా చేసుకుని, నిర్మాణ, కాసనసభా, సత్యాగ్రహ పోరాటములనే లోకోత్కృష్ట కార్యక్రమములనే చక్రములుగా చేసుకొని, విద్యేషపరంపరలనే మానవకోటి చీడకు దివ్యోషధమైన ప్రేమనునే దివ్యాస్త్రమునే సంధించుకుని, ఈ వైచిప్రీ అందరి మనోభావములను ఇక్కట్లను తొలుతవరము చేసుకుని ప్రియంగా తానొక్కడే

ప్రతిబింబమైన మహాత్ముని సారధిగాను గైగన్న ఈమానవకోటి మహా రథము తన గమనములో తన లక్ష్మ్యనిదిగొలుకు అనేక ఘోరాటములు సాగించవలసి వచ్చెను.

మొదట ఒక జాతియొక్క అత్యగౌరవము, చిహ్నము ఐన జండా కోటకు, తరువాత జీవయాత్రకు కనీస అవసరమైన అవణముకోటకు, తరుపరి పరిపాలనా దక్షత ప్రజాపాదాన్వయమునకు అవసరమైన, అతరువాత పృథి వ్యక్తి తన కష్టముఖములను తెలుపుకొనుటకు, తన మనోభావములను వెల్లడింప చేసుకొనుటకు కావలసిన వాక్పాత్రంబృహదాకాటకు, తుదకు తమకు తాముగా సమాన గౌరవ ప్రతిపత్తిలో తమలో తాముగాను, ఈ ధూలోకములోని ఇతరులతోను, సరాసరి వ్యవహరించుకునేందుకుగాను అటంకమైయున్న బంధనిముక్తికోటకున్న అనగా రాజకీయస్వాంత్ర్యముకోరకు పోరాడవలసినవచ్చెను. ఈప్రతి యొక్క పోరాటములోను అనేకత్యాగములు చేయవలసినవచ్చెను. అనేకప్రాణములు కూడ కోల్పోవలసినవచ్చెను. అనేకకష్టములు భరింపవలసినవచ్చెను. కాని ఈప్రతి యొక్క పోరాటములోను విజయము సాధింపబడెను. ఇంకను కైలశవ్యములనిధి కై తుదిసారిగా మనలోని కుక్కును కడిగివేయుచుకొలుకు దొంగలు అనబడే అనగా తమకు అవసరమునకుమించి ఇతరులకు ఉపయోగపడవలసిన సామ్రాటకూడ కూడబెట్టుకొనుటకై అధికారములు సంపాదించుకునుటకు వలసిన ఎట్టిఅవినీతిపనులైనను చేయుటకు సంకోచింపక తాపత్రయపడే ఆభివృద్ధినిరోధకులను అరికట్టుటకు అనగా అర్థికస్వాతంత్ర్యమురొలుకు (దీనికి Reform but not distrimotive removal మన Creed కాబట్టి, ఉదాహరణకు డాక్టర్లు ఇంచుమించులో అంతా ఆధర్య సంపాదనకులోనై యున్నారనంతి. వీరందరిని ఒక్కసారి బర్తరప్ గాని, నిర్మూలించుటగాని చేసినట్లయిన బంగారుగుడ్డుపెట్టే బాతును చంపుకున్న సాహెబ్ గా, అంతకన్న ఒకతన్నే టటువంటి పొడి చేటులుగంటి వదలుకోకుంపును. కంపునున్నట్లుగా అగును.

కావున వారు మనకు న్యాయముగా ఉపయోగపడేటట్లుగా సంస్కరణ కలిగేటట్లుంటి యేర్పాట్లు చేసుకోవలెను.) వీటన్నిటినిమించి ఇదివరకు హేమాహేమిలైన ధనికవర్గములోనుంచి తయారుచేసిన జస్టిస్ పార్టీతో వదిలిగాక ఆమానుకపు పానురులైన క్రామికవర్గమును స్వప్రయోజనమునకు ఆకర్షింపగూడెననెత్తుకువచ్చుచున్న, మరేకక్షతో వికటాట్టహాసముచేయుచున్న పార్టీలను మనరధవిచ్చుకొని, కనీసము మనరధగమనమునకు అడ్డంకులుగాను నిలిచిపోవుచున్న బ్రిటిష్ తంత్రవ్యతిరేక పన్నుగడలను పూర్తిగా ఆరికట్టుటకు అనగా ప్రజలను చీలికలు చేసేవానిని ఆరికట్టుటకు అఖిలపౌరాటము చేయవలసియున్నది. ఇందులకురకుపన్నాహములు కాంగ్రెసు చేయుచునే యున్నది.

కావున ఈ రిం సెట్టుగా మనదేశము ఏరికొనియున్నది నుండి యే పరిస్థితులలోనికి తీసుకురావలసినదో ఎవరివల్ల తీసుకురావలసినదో పరిశీలించిన ఈ పార్టీలపేరున, జండాలు పేరున ఆమానుకపు ప్రజలలోనికివచ్చి పైకై అగపడు చిన్ని చిన్ని ఉపకారములు ఎరవేయురీతిని చేయుచున్న వారికి అసలు వారికి ఆ మీటింగులు పెట్టుకొనుటకు, కష్టములు తెల్లడించుకొనుటకు, జండాలు పెట్టుకుని మీసధ్యకు వచ్చుటకు హక్కు ఎక్కడ నుంచి వచ్చినదో యెవరివల్ల వచ్చినదో ద్యోదకమగును. కావున ఇట్టివారు ఎవరైనను నిచ్చి కొన్ని దేశాల, కొందరినానుకులపేర్లు నేర్పుకునివచ్చి కాంగ్రెసు అటువంటిది, ఇటువంటిది, ఆదిమీస యేమిచేయుచున్నది? మేము మాచూర్చి మీకు అదిచేసేం. ఇదిచేసేం ఇంకంత కష్టపడిచేస్తున్నాం అని చెప్పువచ్చేవారిని మీరు కాస్త మంకలించవలసి యుంటుంది. ఈ చేస్తున్నది మీ జండాలు కాదు. మీ పార్టీలు కాదు. ఐతే చేస్తున్నది మట్టుకు మీరే. కాని మీరుచేస్తున్నదిమట్టుకు కాంగ్రెసు జండావల్లనే, ఈ దేశములోని కాంగ్రెసు సంస్థవల్లనే, వారు నేర్పనందువల్లనే, వారి తొట్టెగలవల్లనే, వారు కష్టించుచున్నందువల్లనే సాధ్యపడుచున్నది కావున

మీరు రకరకాఁ పార్తి చేయన చేయుచున్న యే చిన్న మేలైనా ఉన్నదం
టే దానిని మట్టుకు కాంగ్రెసు కృషిగానే భావించి, స్వీకరిస్తున్నాం అని
చెప్పవలసి యుంటుంది. మీరు ఈ చేసేపనియేమాత్రమే దాక్రింద యుండి
యే ఎందులకు చేయరాదు అని ప్రశ్నించవలసియుంటుంది.

తిలక్, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు గారు, గాంధీ, ఆంధ్ర గాంధీ
సరిహద్దు గాంధీ, అబాద్, నెహ్రూ, ఆంధ్ర నెహ్రూ, ఆచార్య రంగా,
సి. ఆర్. దాస్, అలీనాదరులు, బోస్, కొండా వెంకటప్పయ్య పుత్రులు
గారు, ఆంధ్రకేసరి. కార్మిక నాయకులు గిరిగాయ, శ్రీశతి సరోజినీనాయ్డు
విజయలక్ష్మీపండిట్, అమృత్ నరాయణ, చువ్రూరి సుబ్బయ్య, ఈశ్వరగిరి
రత్నమాంబ, నూర్యదేవిర అన్నపూర్ణదేవి, మణిబెన్ కన్య, కెపెన్ లక్ష్మి,
అకాదేవి, సావిత్రిదేవి, ఆరుణా, అసఫాలి. జైప్రకాష్, డాక్టర్ బ్రహ్మ
జోస్యుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు, ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణగారు, ఎల్వెన్
సుబ్రహ్మణ్యంగారు, మద్ది రంగయ్య, ఆచార్య భిన్నాలి, ఆంధ్రగిరి మగ్గి
రాజ గోపాలకృష్ణయ్య, ఆంధ్రబౌద్ధ బాధ్యులు బ్రహ్మ మగ్గిరాజు బుర్రా
కృష్ణయ్య, సజీవగ్రంథాలయ డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య, సమీర్ మోగ
రాజేంద్ర ప్రసాద్, సర్దారు గౌతు లక్ష్మిన్న, తూర్పుగోవా రిజిల్ట గాంధీ,
శ్రీపతా నేని విశ్వేశ్వరిరావు ఆంధ్ర రైతునాయకులు గొట్టిపాటి వెంకట
సుబ్బయ్యగార్లవంటి ఇంకా యెందరో యువజన, విద్యార్థి మహిళా,
బాల, కార్మిక, కర్షక, కాంగ్రెసు ఉత్తమ సర్వాచార్యులు, మహిళా
కులు మహాత్మాగములు చేరి మును స్వరాజ్య ఫలము కోరని ముక్కునాడే
దూడారుటికి మేసివేయకుండా కంచెట్టి నిరుపాసి, ఎరువులేన, ఏదీ
పెద్దచేసి, కాపుకాయించి, పరులనకుప్పించి ఈరిలో వావద్దనే వా
వల్లనే నేర్చుకొనిన మీరు వారి సదేశములను మాకు అంకితము చేయ
అవరింపచేయుచు వారికృషిని, ఆశయమును ఇతోధిక్కుగా ఇయి నమున
చేయుచు ఫలవలు చిలువలుగా మాలో వ్యాపంప చేయుచు మాకు సత్వ

మే స్వరాజ్యము లభింపజేయుటకున్ను, తత్పూర్వ మన నాయకుల కష్టములను తగ్గించుచు వారి ఆశయములను సేరవేర్చి కృతజ్ఞులవలసిన మీరు ఒక కమిటీ, కొలుమునకు దాగితి, నుత్తమధ్యమ కొలుచు ఒకవస్తువును తయారుచేయుచున్నవనియె యెవరైనా తక్కువపరచియి కొలిముడొడడములోనో, దొంగవేగువేములోనో, దాగితినిగాని, మోపునుగాని, వస్తువునిగాని అడిమిపట్టుషములోనో సహాయము చేయవలసినదివోయి, బొగ్గును తీసి పారవేయుచు, దాగితి, మోపు. వస్తువులను కడిగివేయుచు, లేక నుత్తిదెబ్బకు అర్హముగా మరయుక నుత్తితోకొట్టవల్లుగా (ఇక్కడ దాగితి = ప్రభుత్వము (నీతి) ప్రజాపీఠముగాను, నుత్తి = ప్రజల ఆశయము (నీతి, ప్రజాజీవములు)గాను, వస్తువు = పోషణ, వారి జీవిత విధానముగాను అదే విధముగా యజమానులు, కార్మికసంఘములు కార్మికులుగాను భావించుకొనవలెను. ఈవార్తలపేరున కార్మికులు మామచయువారు = నుత్తిదెబ్బకొట్టువానికి ఎటుచేయఁబడుచున్నదిగాని, లేక దెబ్బనురిని పాడుచేసినగాని, దాగితి కడిగివేసినగాని, మోపును అనగా అయిట్లువాని విధానములను కడిగివేసినగాని, వస్తువును అనగా ప్రజలను, కార్మికులను కడిగివేసినగాని, అవస్తువును అనగా ప్రజలను కార్మికులను అనవసరముగా నలగగొట్టి పాడుచేసినవారిగురు. కాగాఇటుకూడా ప్రజలుగాని కార్మికులుకాని ఆకమ్మంనుత్తిదెబ్బను అనగా విధానమును స్వీకరించకపోయినచో తమకు కావలసిన రూపము తెయ్యరు అప్పుక నడిగివోయి వాడైపోవుదురు. అప్పుడు మరికొన్ని కాకిలు తిరువలసినప్పుడు. అనగా అలస్యము, శ్రమ యొక్కపగును. అప్పుడైనను అవస్తువు ఒక్కొక్కప్పుడు పనికిరాకపోవచ్చును. ఒకవేళ పనికివచ్చినను మునటి అంబయియొక్క ఇదేవిధముగ రోగి డాక్టరు ఇచ్చునుందు పథ్యము; ఇప్పుడున్న లేకపోయినా తిమ్మగాడన్నా చేమగాడన్నా అనునెరించక ఇచ్చిమిచ్చిన అటలాడినచో మరణ భర్తంతముగును. అప్పుడు ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చుపనుచులు ఇంకా కఠినలంకణములు పథ్యములు పెట్టవలసినవిగును. దీనివల్ల రోగి యంకా యొక్కువకాలము

బాధపడవలసినవచ్చును. అప్పటికైనను బ్రతికి బయటపడుట తలమించిన వ్యవహారమగును. ఏమో! కావున ఈరీతిని మీరు మేముమ్మా అని వారిని త్రోసివేసి ఈ ఫలములను కోసుకోబోయి కృతఘ్నులనడం తగదు అబ్బాయిలూ అని చెప్పవలసియుంటుంది. గత రీతివత్పిరాలుగా వీటిని సృష్టించినవారిని కూలదోసి వాం ధర్మ కర్తవ్య స్థానాన్ని అధిష్టించుటకు మానున్నారేకాని వాటిని ఇతరులు తిన్నకుపోకుండగా కాపాడుటకు; సమయగాపంచి పెట్టుటకకూడ అట్టి నిర్మాతలయ్యె! నిర్మాణకాళభ్యము, ఓరమి, అనుభవ చోక చక్రము ఇంక నూకూడ ఎంతో అవసరము కావున ఓ! తొందరవాలు యువరాజు! యుక్తబద్ధులారాని పసికందులారా!! మీకి దురాశ తగదు-అని గట్టిగా మరచిరించవలయున్నది. వారి గౌరవము, మన గౌరవమూ నిలువనిలనంటే దేశానికి ఓక్కటే జండా, అట్టి గౌరవము సంపాదించుకొన్నచండా యుండవలెనని నొక్క వక్కాణించవలసియున్నది. వల్లపుడు “ఈ కాంగ్రెసు మితరాయివారి బేములతో యేమిజరగదు! ఈ బ్రిటిషు పితాచమును కాలేషు లి, చంపేయాలి, నమలకుండా మింగేయాలి” అని కేసులు వేసి ఈవార్తలు, అంతకాలముగా కాంగ్రెసు నిర్మాణయుతముగా అన్ని అబూర్లుచేసి తిరాపోటము తినుకునచ్చేసరికి, దిగజారబోయి, పోరాటమును వ్యతిరేకపంచి, పోరాట వ్యతిరేక నివాదిములను వైదేశాలనుండి గ్రామీణులు రికార్డులుగా తినుకునచ్చి, చివరికు ఆ కృత్యపులోనే గూఢపుకాణిగా చెరెబటువంటి ఈపార్టీలను యెల్లు నెల్లు గలవి? వల్లపుడు ఆ రౌబటాలు చేసి మీ కాంగ్రెసుపై వత్తిడితీసుకొని వచ్చుట; ఏ అమానూచనుకోవండగా, సన్నాహాలు లేకుండగాయున్నప్పుడే కాంగ్రెసును పోరాటములోనికి నెవలు చేసి, అంతు చూడవలసిన చూడుటకు సిద్ధితుతో నడచుచున్న ఈ మహాసంస్థకు దెబ్బతీసిపించుటకు కాదా! తద్వారా నవాదులు లేవంటే దూడేములునవాదనలు ఈ మతైధమువంటి మహాసంస్థ ఇయివంటి వశిమడుకు దెబ్బతని కూలిపోతే ఈ ఛోటా పార్టీలకు తిరుగులేని అవకాశము చిక్కగలదని చేసే అన్ననుచువు

మనమువంటి నీచపు శైక్షకాదా? బొబ్బిలియుద్ధం, మహారాణాప్రతాపుని తిప్పురి అర్జునుడవంటి సహపాతములతో, మనదేశమును పరాయిచారికివస్తు చెప్పుకొన్న ఘట్టములతో మనము ఒకప్పుడు అర్జించుకున్న నీచపుశకము ధూషణముండవలదా? కడకు “మికన్నా ముండిడుగు వేసేవాళ్ళము, మీ కన్నాత్వరితగతిని స్వరాజ్యం సంపాదిస్తాం” అని చెప్పుకునే సోషలిస్టు, గాన్ధీజీవ్రాతకువంటి కాంగ్రెసుతో శోధిపాటి విభేదములు మాత్రమేము స్పష్టంగా కనబడే జాతీయపార్టీలుకూడా ఎగిరిపడే దురుసుతనమువారేనని. వీరు ఇలాగ యెగిరిపడినప్పుడల్లా వీరు వ్యక్తిగతముగా నిజమైన జాతీయయోధులు కాబట్టి వీరిని కాపాడుకొనుట మరిల కాంగ్రెసుకే మరియొకపనిగా పరిణమించుచున్నదని తేలిపోవుచునేయున్నది. పోనీవీరేమన్నా పూర్తిగా విడిగాయుండుట కిచ్చగించుచున్నారాయంటే అదీలేదు. కాంగ్రెసును అంటిపెట్టుకునియేయుండటం మరియొక దారిని నడపటం. పోనీ వీరి ఆశయములు కాంగ్రెస్ ఆశయములకన్న మేలైనవాయంటే, ఈ దేశమునకే కాదు, యావత్ప్రపంచములోని మానవసంఘ ఆశయములన్నిటిలోకి ఉత్తమోత్తమమైన సోషలిస్టు మానవసంఘ నిర్మాణ ఆశయమే కాంగ్రెస్ ఆశయము. అదే వేక్ సోషలిజము. అదే సనాతన (నా) సోషలిజము. ఈ జైతునకే కాంగ్రెస్ నడచుచున్నది. ఇదియే ఆచరణ సాధ్యమైన సోషలిజము. ఒకప్పుడు అచరణలోనున్నదికూడా. ఇది సోషలిజముయొక్క పరిపూర్ణరూపము కాబట్టియే ఆచరణసాధ్యము. అంటే గాని కలలుకంటున్న, నకలీ, ఊహాగాన సోషలిజములు ఒక వేళ నయానో, భరూనో, మోసముననో, దౌర్జన్యముననో ప్రజల అనుమతినిపడదనినను ఆచరణసాధ్యము కాదు. ఎందుచేతననగా ఈ నకలీఇజముకను మానవకోటియొక్క సంపూర్ణస్వామ్య స్వరూపము తెలియకపోవుటయే. కాని తొందరిచే నకలీపస్తువు, నిజపస్తువు నెమ్మదిమీదను లభ్యమగును. దీనికి ఉపచారణ జర్మనీ నాజీజము (నెషనల్ సోషలిజము) ఇబలీ ఫేసిజము, రష్యా కమ్యూనిజములే. అవి యంతర్విరగా, అదుర్దాగా, దౌర్జన్యముచే (బలవంతముగా) స్థాపింపబడి

నవో అంతలోనే యెటువంటిపనికి అటువంటి ప్రతిఫలం- for every action there is reaction అనే లోక ధర్మమునుబట్టి) అదే విధముగా దౌర్జన్యముతోనే రూపునామాలు లేకుండాపోయినవి, ఇంక రిప్యూకమ్యూనిజముకూడ గతయుద్ధములోని గుణపాఠముద్వారా, దెబ్బకు దేవేందుగిడు అగపడతాడనే సామెతగా దేవుడు లేచున్నవారు దేవస్థానములను తెరిపించుకున్నారు. బాలబాలికలను కలిపే చదివించనలెన్నవారు యీ పద్ధతి తప్పేయనియు బాలబాలికలకు వేర్వేరు పాఠశాలలుండవలె ననుచున్నారు. ఈవిధముగ వీరిముందడుగు తొట్టుపొట్టు ఇజము అనుభవముతో తిరిగి వెనుకకువచ్చుచున్నది. కాగా ఈఇజముల గిల్లుకాంతికిమట్టుకడున్న కొద్దిమంది గట్టి రాజకీయవర్క్కుల విడిపోయి వేర్వేరు పార్టీలకు పనిచేయుచున్నందున గ్రామ గ్రామములలోనున్నటువంటి కాంగ్రెస్ కమిటీలలో బుర్రఖావారికి స్థానముదొరకుచున్నది. దానితోవారు ఇష్టమొచ్చిన అటు అడుటకు అనకాళ మిచ్చినవారగుచున్నారు. ఈకారణము కానుకోలేక పయిగా ఇందువల్లనే మేము యితరపార్టీలలోనికి పోవడంకాని, కృత్రిమంకాని, అనుచున్నాము. అట్లుకాక ఈవర్క్కుల్లే కాంగ్రెస్ లోయుండి తమతమ గ్రామములలో పనిచేయుచున్న అస్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీలలో బుర్రఖావారికి తావులేకుండా పోయేది. కాబోలే ఈప్రయత్నంలో ఒక సంవత్సరం కాకపోలే మరియొకసంవత్సరం పట్టువచ్చు-నాడుకులైపోవుటకు అమాత్యం ఓపికపట్టలేకపోలే మనముండటినాయకులు యేలాలభ్యమయ్యే వారు? కాబట్టి యీపార్టీలవల్ల తేలే పర్యవసానం యేమిటంటే కాంగ్రెస్ మనదేశమునకు స్వరాజ్యముకొరకు, అందరు సౌఖ్యముగ జీవించేట్లుగా చేయుచున్న కృషికిభారము, అటంకము అగుచుండుటేకాక ఇందుకై సర్వస్వము ధారపోసి అహర్నిశలు పనిచేయుచున్న మనదేశములోని కొద్ది రాజకీయవర్క్కులనుకూడా చీలదీసి మనం గమ్యస్థానం చేరుకునేకృషిని బలహీన పరచుచున్నారో కావున ఇన్నిబండ్లాలపెట్టి, ప్రజాక్షాంతినిచీలదీసి

ప్రజలను తికమక పెట్టకూడదు- కాబట్టి భౌతజాతీయజండా, మానవజాతి మానవసంఘముక్తికి మానవకల్యాణమునకు పనిజేయుచున్న యీశ్రీవర్స పతాకమునుతప్ప యేయితరజండాను పెట్టనివ్వకూడదు.

ఇక కాంగ్రెస్ లో పాట్టిరింటారా, మీరు బాధ్యత వహించక అల సత్వము చూపుటవల్లనే కాని మీరు యేమాత్రము శ్రమచూపినను క్రద్ధపరిచినను రోజుల్లోనే యీవిధేయములు అంతరించును. మీరు అందరూ కాంగ్రెసు మెంబర్లుగాచేరి ఒక్క టెరం మీస్రాధమిక, గ్రామ లాలూకా, పట్టణ, జిల్లా, రాష్ట్రస్థాయిలు యేమిచేయుచున్నవో బడిలో వేసుకున్న మనపిల్లవాడిబాగోగులు, బాధ్యతవహించిన గురువును, పిల్లవాడినీ కూడా మనము ఆజమాయిషీ చేసుకుంటుంటే ఎట్లుకలదో అదే విధముగా మీ కష్టసుఖములకు బాధ్యతవహించిన ఈరంభునులనుకూడా అందరిగురించి, మీగురించికూడా మీరుకాస్త ఆజమాయిషీ చేసుకున్నచో మరుచటి సంవత్సరమునకే కాంగ్రెస్ చేయుచున్న నేపలోనిలేదా మీకుకాన్పించును. గామస్వరాజ్యము అంటే యేమిటో ప్రత్యక్షముగా చూడ గలుగుతారు- అనుభవించ గలుగుతారు-స్వయము గా తెచ్చుకున్న దానిలో గల అనందమును పొందగలుగుతారు- లేక అట్లుమీరు పట్టించుకొనినచో, కాంగ్రెస్ పేరు చెప్పుకునిగాని, ఇతరపార్టీలు పేరు చెప్పుకుని గాని వ్యక్తులుయిష్టమొచ్చినట్లు అడుచుకొని నాటకమును చూస్తూఉండుచున్నచో దున్నపోతు, దున్నపోతు మధ్య లేగదూడ కాళ్ళు విరిగినట్లు మీకుకష్టాలు తప్పవు. ప్రజాపాలనలూ ఒకరొచ్చి యొకపద్ధతి, మరొకరొచ్చి ఇంకొకపద్ధతి, వారిని వీరినితోనివేసి వేరొకరొచ్చి వారేబాండ్లు, నవీషిజాల్మానాలు ఇట్టిబాపతులుగ కుదురు లేకుండుగ నిత్యమానరిగిపోవుట మీకుతప్పదు- కావున మిమ్ములను అఖరు సారిగకొరేడేమంటే, మీగురించినో కొద్దిబాధ్యత వహించవలసినది గామట్టుకే.

బురఖానాయకులు, కాంగ్రెసులోని సార్థీలు అనే పజావిమర్శ :-

పైన చెప్పినవిధముగ నిరూపించబడినరీతిని కాంగ్రెస్ చేయుచున్న అసలు కార్యక్రమములు ప్రజలకు సామాన్యముగ తెలియకను, మరియొక ప్రక్క కాంగ్రెస్ నాయకులు అని చెప్పబడేవారిలో అనేకమంది అస్తులు సంపాదించుచున్నారనియు, ఈవిమర్శ బయలుదేరినది- ఇట్టి విమర్శ చేయుటలో ప్రజలతప్పులేదు- ఎందుచేతననగ వారికి తెలిసినది, వైకీకనబడుచున్నది అంతయే కాబట్టి, కాని కాంగ్రెస్ సేవలోనికిదిగి నాయకుడు అనిపించుకుని మరల ఇట్టిస్థితికి దిగజారిపోవలసిన అగత్యమునకు, అవకాశమునకు గల కారణములను అరసినచో ఈపాఠబాటు ఎక్కడున్నదో తెలు తెల్లమగును

మొదట చదువుటద్వారానో, వినుటద్వారానో, చూచుటద్వారానో ప్రతివానికి రాజకీయచైతన్యము కలుగును- అట్టివారిలో చాలామందికి ఊణికోద్రేకము కలిగి వెంటనే మరచిపోవుదురు- వీరు జీవచ్ఛకములనబడుదురు. ఎట్లన శవముప్రక్కన తాటియాకులముంటపెట్టి వేడెక్కించి బ్రతికింపచూచిన శవము వేడెక్కునేగాని, హృదయము పనిమట్టుకు ఎట్లు మొదలుపెట్టినో అదేవిధముగ వీరిలోని మానవత్వము అనే బీజము చచ్చి పోయినదన్నమాట. ఇంక కొద్దిమందికి అక్షణికోద్రేకము కలిగిన వెంటనే “నిజమే అంటే నిజమే! చంపేయాలి అంటే చంపేయాలి!! పొడిచేయాలి అంటే పొడిచేయాలి!!!” అని అంటారు. కాని వెంటనే ఎవరి ఇళ్ళకు వారు వెళ్ళిపోయి యెవరి స్వంతపనులతో వారు మునిగిపోయి వారికి కలిగిన అజ్ఞానోదయాన్ని ఉపయోగపంచలేదు. అంటే ఈ తరగతివారిలో బీజమున్నది కాని తేత్రము నిస్సారమై పిరికిపాండ్లన్నమాట. అనగా వీరి రక్తమాంసములలోను, మెదడులోను సారములేక పిరికివారై ప్రవర్తించుకొనుచుండును. ఇంకపోగా బహుస్వల్పసంఖ్య గాయుండే కార్యకూరులు ఇట్టి రాజకీయ చైతన్యము కలిగిన వెంటనే ఊణికోద్రేకమునకు లోనుగాక

ప్రాణికోటి రక్తమాంసములలోకల్ల ఉత్కృష్టమైనది మానవుని రక్తమాంసములు. ఇట్టి రక్తమాంసములయొక్క సారము మెదడు, పిరికివారైనను కెండవరకమువారు ఈ మెదడును వారి స్వంతమునకుగాను, స్వలాభమునకుగాను ఉపయోగించుకొనునప్పుడైనను వారికివచ్చు అటంకములకు, అనుమానములకు : వారియొక్క బలహీనమైన రక్తమాంసములు సమానముగా తూగ లేక భయము చెందుచుండును. కార్యకూరులలో మెదడు (బుద్ధి) దీని సారమైన మనస్సు (వృద్ధియు) శరీరము (రక్తమాంసములు) కూడా తమ (ఆత్మ) యొక్క స్వాధీనములోనుండి సమానఘోషాలో నడచుచుండును. కాబట్టి పిరికివాని రక్తమాంసములకన్న కొంచెము బలమైన మెదడు ముంచు పరిగెత్తి త్సజీకోద్రేకమునకు లోనైనట్లున్న అంతకన్న బలము తక్కువగలవాని రక్త, మాంసములు (శరీరము) ఆ పరుగుపెట్టలేక వెనక పడి భయము చెందుచున్నట్లున్న గాక కార్యకూరునియొక్క మనస్సు, బుద్ధి శరీరము, అత్యలయొక్క సమాన గమన లక్షణములన్ని తాను ఉద్రేకమునకు గాని భయమునకుగాని లోను కాదు. నిండుకుండవలె తొడిగిసలాడకుండగా కార్యము నెరవేర్చుకొనుచు పోవుచుండును. అట్లు! ఈ మైనుండివచ్చిన శక్తిని రాజకీయ జ్ఞానమును) కూడ తీర్చించును, చేయదగు, కార్యమునకు పూనుకుందుడు, వీరే రాజకీయ ప్రజాసేవకులు. ఇట్లు ప్రజాబాహుళ్యము కొరత కార్యరంగములోకి దిగి తత్కార్యవాహకమందు అవసరమయ్యే వివిధ విషయముల న్యాయాన్వయ పరిష్కారమునకై పరిశీల వివిధవిషయ పరిజ్ఞానములను సముపార్జించుచు, కృషి చేయుచున్న ఈకొద్దిమంది త్యాగులను ప్రజలు ఆదర్శించి, పోషించుకుని సేవ చేయుచుకొనలేకపోవుటచే వీరు అధర్మమతో సలిపే పోరాటములో అనేక ఇక్కట్లు పడవలసివచ్చుచున్నది. ఇట్లు పీరిశక్తిని కేంద్రీకరించి, గమిష్టిగా వ్యవహరించేట్లు చేయకపోవుటచే వీరు ఎకదరు ఓపినంతవారు సాగగలిగిన అంతస్సుకుసాగి చరితలబడవలసివచ్చుచున్నది. కొందరు విరక్తులై పాపములకు తెగించి సాహసించుచున్నారు. కొందరు భౌతిక క్రింద అంతస్సులోనుండు గాళ్ల

సాగలేని ఇక్కట్లులు వచ్చినప్పుడు రాజకీయ బాధితుడుగా యగుచు న్నాడు. ఇతడు పూర్తిగా ఎదుగుని గుడ్డు అగుటచే ఆశక్తుడగుటచే కొంతయు తన రాజకీయ జీవితములో చేసిన ప్రసంగములకు, ప్రతిజ్ఞలకు కట్టుబడిపోయి కొంతయు ఏయితర వృత్తి ఆవలించించనొక్క బికారివలె కాన్పట్టుకు. ఇట్టివానిని చూచి కొందరు తటస్థపడినను విముఖత్వము చూపుతాను. మరికొందరు నిరసిస్తారు. మరియొక ప్రక్క ప్రజలు వీరిని చూపి "యేమి కాంగ్రెసుయ్య, ఫలానా ఆతను చూడండి కాంగ్రెసులోదిగి యేమయ్యిపోయేడో! అంటున్నారు. అంతేకాని వారి ఆలసత్వంవల్లనే వారి ఆజ్ఞానంవల్లనే అతడు అట్లాగ తయారు కావలసినదని గ్రహించలేకున్నారు.

మరికొందరు ఈ ప్రజా ఆలసత్వపు ఇక్కట్లులు చుట్టబెట్టుకునేసరికి పై అంతస్తులలోనికి చేరుకున్న వారు ఎదిగిన గ్రుడ్డు కాబట్టి వారి విషయ విజ్ఞానపటిమను తమ కార్యభంగమునకు కార్యులైనవారికి గుణపాఠము చెప్పుటకోయన్నట్లు అధికార సముపార్జనకో, లేక ఈ సంత అంతా ఎవరికి? మనల్ని చూచేది ఎవరూ లేనప్పుడు అని తమ అర్జనకో, గడంగుటకు ఉపయోగపరచ ప్రార్థించవలసి వచ్చుచున్నది. యేదో వత్సాహి నను వీరివిద్యావిశేషములూ కార్యనిర్వహణాదక్షతలూ సహజముగా విశేషధనము, ప్రాజ్ఞత్యము అర్జించకలుగుదురు. అంతటా మొదలు, కాంగ్రెసు ఇంతేరా, ఇందుకనే కాంగ్రెసులో దిగేడు" అని.

ఇంక కొందరు ఆవకాశవాదులైన ధనవంతులు ఈ నిజమైన ప్రజా సేవకులకు కలుగుచున్న ఇబ్బందులను అవకాశముగా తీసుకొని ఏ మంత్రయో, ప్రధానియో అగుటకు గాను వారొక బుర్రఖాను తగిలించుకొని పైన పేర్కొన్న తరగతులలోని వారిని కొందరను కొనుక్కుని, పార్టీలను సృష్టించ మొదలుపెడతారు.

మొత్తముమీద ఈధనపంతులైన బుర్రావారైనను, రాజకీయముగా నిర్వస్థమౌచి ఐంక తాగలేక శరీరపటుత్వము కోల్పోయి కుదురుపడిన పెద్దలైనను, ప్రజలైనను, ప్రతిజ్ఞ వీడలేక బాధపడుచుఉండిపోయిన ఎద గని గ్రుమ్మయైన రాజకీయవర్కరును తమకు ఆవసరమువచ్చినప్పుడు యే యెలక్షచలనో, లేని ఆముఖ యేచైన బాధవచ్చినప్పుడో- అంధరాష్ట్ర యువజన కాంగ్రెసు ప్రధాన కార్యదర్శి, అఖిల అసియా అంతర్జాతీయ యువజన సమాఖ్య పరిచయసమితి కన్వీనర్ (సమావేశకర్త) యైన శ్రీపతా నేని విశ్వేశ్వరరావుగారు చీపురుకట్ట కథచెప్పునట్లు-చీపురుకట్టవలె ఆ నాలుగుకోణాలకు టీ నీళ్ళనమ్ములు పెట్టుచు పండిత్య, వేదికలు, మీటింగులు, పూరికండలు ఆమర్చుటకు, వేటలలోకిపోయి వోటర్లను తెచ్చుటకు ఉపయోగించుకుని తరువాత యెదుట కనబడిలేనే కష్టపడతారు. వస్తుంటేనే లేచి వెళ్ళిపోతారు. ఈ రాజకీయ బాధిత ఎక్కర్లగుర్ని చెప్పవలెన్ను, శ్రీ విశ్వేశ్వరరావుగారు ఈవిషయమైచెప్పే చీపురుకట్ట కథ చెప్పినచాలు. “ఇంటికి బంధువులువచ్చినప్పుడు కుళంప్రశ్నలు వేసుకొనుదు: కర్పూరమీద, నోఫలమీద ఇష్టమొచ్చినట్లు యెట్టి అభ్యంతరములులేకుండాకూర్చుని కాయాసనచేసి ముఖ్యవసరమైన భోజనవేళ వచ్చేటప్పటికి లేచి వెళ్ళిపోయిపోయిపోయి వెండిపల్లెములు, వెండిగిన్నెలు తీసి పీటలు వేయబోయేటప్పటికి అభ్యంతరంవచ్చింది. నేలమీదదుమ్మాకుక్కును. ఆప్పుడే ఆవరంవచ్చింది. దానితో జ్ఞాపకంవచ్చింది. యొక్కడో వొడ్లోనో, వరండాలోనో ఉన్న చీపురుకట్ట, ఆ పళ్ళాలు గిన్నెలు అలాగఉంచి ఆచీపురుకట్టను తీసుకొచ్చి గదిని శుభ్రంగాతుడిచి మూల బాగ్రతగా తీసుకువెళ్ళి దూరముగాపెట్టి వచ్చి: మరీవడ్డకప్పారంభిస్తారు. లేకపోలే ఎదురుగాఉంటే మళ్ళాఆసనహ్యం. ఆచీపురుకట్ట కాబట్టి అలాగఉండ కలుగుతుంది. కాని ఈ రాజకీయచీపురుకట్టలు యే గాలితిని బతుకుతాయో, యెవరికి కావాలి?” ఇది. కావున ప్రజలకు ఈనూరువిధ ములవారు కనబడుచున్నారు. కాని కారణములుమట్టుకు ఇవి.

ఇవన్నీ యేవిధముగా ఉన్నా మొత్తమువీధి యేవిధముగా చూచినను వీటన్నిటిపట్ల ప్రజలకే పెద్దదెప్ప తగులుచున్నది. 'ప్రజలు యెంతచేసుకున్న అంత' అన్న సూత్రమే గోచరించుచున్నది. కావున ప్రజలు విరివిగా సాధారణ సభ్యులుగా చేరి కాంగ్రెసును అజమాయిషీ చేసుకొనుటయొక్కనే మార్గము అగుపడుచున్నది. దీనిపట్ల గ్రామ, పట్టణ, తాలూకా, జిల్లాస్థాయి సభ్యులు సరిగా పనిచేయునట్లుగా చూచుకొనవలగుదురు. ఈ ఆధీన సంఘముల సభ్యులు సరిగా పనిచేసినచో ఇట్టి అన్యాయములు జరుగ నేరవు.

ప్రజాసేవ, నిర్మాణకార్యక్రమము :—

నిజము చెప్పుకోవలసివస్తే ఈరోజుల్లో ప్రజలలోను, బురఖానాయకుల్లోను, బాధ్యతాయుత ఉద్యోగుల్లోను దేశసేవ అనేపదము వేళాకోళ పడముగా ఉపయోగించబడుచున్నది. అట్లనే నిర్మాణకార్యక్రమమో! నిర్మాణకార్యక్రమమో!! అంటే వీరికి అదేదో పెద్ద గంగ కుదురుచువలె స్ఫురించి, వీరి మెదడులో తోడ్కోలేనే ఆదియొక భనుంకరమైన, బాధాకరమైన ఆచరణతో కూడుకుని, నష్టముతోను, ఫలితము గ్యారంటీ లేకుండ గనుముండవట్టిడిని ఒక విద్యుల్లతవలె ఒకభావంవెంట ఒకభావం ఒకచక్రమువలె ఒక్కసారిగా భ్రమించి, అగిపోయి, అరలోచన, అనిర్మాణకార్యక్రమము అనే పదముకూడా వీరి ఆలోచనావీధినుండి కూన్యములోనికి నిశ్చింతగా లీనమైపోవును. ఆక్కడతోసరి. ఈ మహాతృప్తిమైన, నరకకూపములోపడి కాట్లాడుకొనుచున్న పీడితమానవజాతిని రక్షించగల, యేకైక సాధనగూర్చి చూహుక్మముచేసే కంభారావము, పడేఅవేదన, మహాత్యాగులైన నాయకులుచేసే యేగ్గాటలు, అకాశమంత పండిరి-భూదేవి అంతటి వేడికలనుండి అవేదనతోచేసే ఉపన్యాసాలు, పత్రికల్లోను, పుస్తకాలుగాను ప్రకటించే వివరాలు గంగపాతే. అంతేగాని దీనిగూర్చి విద్యుల్లతవంటి ఒక్క ఆలోచనాభ్రమతో సరిపెట్టక. విమానములో

నిజమీద ఎదురూపాయిని టిక్కెట్టుతో ఒక్క భ్రమణముచేసి దిగిపోయి
 నట్లుగాక, మహాత్ములు చెప్పుచుండిన ఈ మానవ తరుణోపాయముగూర్చి
 విచారించెను తీవ్రముగా యేల ఆలోచన చేయరా? విమానములోని
 విమరూపాయిని భ్రమణవలె యే పెద్దనాయకులతో తీసుకువచ్చి నాలుగు
 రాట్నములుపెట్టి, చే కాగితం రియూర్ పరికరావలంబి యేజేతి పరిశ్రమ
 పెట్టునో పెట్టి ఒక్క పద్ధతిన చేసి అక్కడతో మూల పాఠశేయుచూ
 యున్న అకొద్దమండీకూడా ఆ విమానమును స్వంతముచేసుకొనుటకు యేల
 ప్రయత్నించరా? దీనికి కారణము నిర్మాణకార్యక్రమముఅనగానే రాట్న
 ములుపెట్టి త్రిప్పించుటయని వీరికి తోచుటయే అని నాకు గోచరించు
 చున్నది. ఈ కారణమే జబ్బులక్షణమైనవో దీరికిమందు వీరికి అట్టే
 దూరములోలేదు. నిర్మాణకార్యక్రమమనగా రాట్నములుపెట్టి త్రిప్పిం
 చుట మాత్రమే కాదనియు, రైతు, పరిశ్రమ, విద్యార్థి, ఉపాధ్యాయ,
 మహిళా, మున్నగులోకములలోనివారికి జహానున్న అన్యాయములను,
 కష్టములను బాపుటకు సంఘములుగా యేర్పాటుచేయుట, కృషిచేయుట,
 జాతి, మత, కుల, కక్షలతో ఒకరినొకరు హింసించుకొనుచు బాధపడు
 చున్నవారినిగూర్చి సఖ్యతాప్రయత్నములుచేయుట, జీవించుటకూడ దుర్లభ
 భముగా గడుపుకొనుచు, నికృష్టజీవితము గడుపుకొనుచున్న అనేకజేతి
 అణగదొక్కబడిన ప్రజలంగల సంఘములకు కనీసజీవితవసరములైనను
 కలుగ చేయుటకు యేర్పాటుచేయుట మున్నగునవి కలదే నిర్మాణకార్య
 క్రమమని వీరు తెలుసుకొనుట మాత్రమే ఈ అసత్యజబ్బునకు, ఈగాను
 గమట్టు తిరుగుడుకుమందూ, విరుగుదూను. ఈపై చెప్పిన యేర్పాటులు
 తమమట్టుప్రక్కల ఉన్నవారిలోను, అందుబాటులో ఉన్నవారిలోను
 చేసినచాలును. శక్త్యానుసారము యెంతమేరకైనను వెళ్ళవచ్చును, చేయ
 వచ్చును. కాని వ్యక్తిగతముగా, పేరుప్రతిష్టలువచ్చునని పూనుకోకూడదు,
 అందువల్ల అమితవ్యయము అలస్యము అనవసరశ్రమ, తుదికు పతనము
 తప్పదు. ఇట్టి కార్యములు జాతీయప్రజాసంస్థయైన కాంగ్రెసు కమిటీ

ద్వారా వాటిసహితో, సహాయముతో చేసిన గురువుగా, తక్కువఖర్చు
లతో, శ్వరగా సాగును. స్థిరము గానుండునట్లుగా చేయవలగును. ఇదియే
దేశసేవ అన్ననూ నిర్మాణ కార్యక్రమం అన్ననూ,

గ్రంథపరిచయము.

ఇదేవిధముగా ఈరోజులలో పదములు అర్థంలేకుండగా ఉపయో
గింపబడుచున్నవి. ఒక్కొక్కమాటకు యొక్కొక్క అర్థం ఉన్నదనిన్ని
అయామాటలు అయాసమయ్యల్లో ఉపయోగించాలనిన్ని అనేజ్ఞానమే నూ
న్యమైపోయినది. సర్వసాధారణముగా ప్రజలకు ఈసంగతి తెలియకున్నది.
పదములను తప్పుడుగా ప్రయోగించుట పరిపాటైపోవుటయే గాక చాలమ
ట్టుకు వ్యతిరేకముగా కూడ ఉపయోగింపబడుచున్నది. బ్రాహ్మణుడు,
మూల, వేదము, వేదాంతము మొదలగునవి ఇవి మానవసంఘమునకు ముఖ్య
వనరులైన పదములలో ప్రథమశ్రేణిలోనివికూడా. ఇంకా ఇట్టివి అనేకము
కలవు. ఈవిధముగా అర్థం ఊహించుకొకుండాను, అనితంగాను, పని
లేకుండా అనవసరంగాను, వీటినిమించి తెలియక వ్యతిరేకముగాను పద
ములను ఉపయోగించుటవల్లను, అనవసర బాఠాభాసీలవల్లను మాత్రమే
ఈ మానవసంఘము ప్రస్తుతము అనుభవించుచున్న బాధలకు పాల్పడవలసి
వచ్చినదని నామతము. మానవులు జీవితావసరములకై చేయవలసిన కారీరక
కృషి చాలయున్నది కావున అనవసరపు బాఠాభాసీలతో కాలమాపుచ్చక
సరియైన అర్థముతో, సరియైన సమయములో, సరియైనస్థలములో ఎంత అవ
సరమో అంతే వ్యవహారరీత్యా మాట్లాడుచుండిన అన్ని బాధలు, పేచీలు
తొలగి సకల సంపదలు, సౌఖ్యజీవనము కలుగును. ఇప్పటికే ఈచిన్నపుస్తక
ములో దేశసేవ, నిర్మాణ కార్యక్రమము, ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వోద్యోగులు
నాయకులు, ప్రజలు అంటే ఏమిటో వ్రాసియుంటిని ఇంకనూ ఈపుస్తక
ములో గాంధీగారి నుభాషితములు 104న్ను, గాంధీవృత్తి 108 మూత్ర

ములున్న, ఉదయ సాయంకాల ప్రార్థనలున్న, మంత్రపుష్పమున్న, బాస్మలతోనూ మూర్త్యులను స్కారములున్న చేర్చవలసి యుండుటచే గ్రంథవిస్త్రోతాభివృద్ధి, తన్మూలముగా పెరిగే ధర్మో ఇప్పటికే విజ్ఞాన ప్రబోధక గ్రంథములను వివిధాంగమున, ఓషితో చదివే అలవాటు తక్కువగా యున్న ననంతరభాగము దీని తందులకు పోవచ్చుననే సంశయములతో ప్రస్తుతమునకు ఈ విషయ విజ్ఞాన కాస్త్రమును అపుచేయుచున్నాను.

పదవిజ్ఞానకాస్త్రమును, పదార్థ విజ్ఞానకాస్త్రమును మరియొకపుస్తకముగా నమర్చించుటక, ఇందు బాహ్యమును, మాం-వేదము, వేదాంతము-స్మృతి స్మృతులు- అర్య సనాతనము- పూజ తపస్సు- భజన-సంకారము మోక్షము- దేవాదులు మున్నగు పదముల గురించియు- దీపాది సంక్రాంతి క్రియలును దసరా వసంతోత్సవము మున్నగు పండుగలు- మాంస భుజనోపనయ- తీర్థములు కర్మములు ఎందులకు పుట్టవలెనో ఇప్పుడు ఎట్లు చేయవలెననునవి ఎట్లు చేయవలయునో- విత్తము చేయుదాకాదా చాలామందికి తెలియకుండగా యుంటున్న కర్మాపు ముగ్గులక్ష్యచారు కాఫీ- తెల్లగా పట్టిజేసిన మరవియ్యం ఇంక నులు ఎట్టి ఆహారవస్త్రములతోనైనో ఆరోగ్యము వివిధ శైధ్య విధానములు ఇట్టి అనేకములను సామాన్యపు జీవితమునకు సంబంధించిన విషయములను గురించియు- వీటిని నిరూపణ చేయుటకు ఆవసరమయ్యే ముఖ్యసిద్ధాంతములు పునాదులు నన సృష్టికర్తము పదార్థము- భూమి నూత్యుడు చంద్రుడు మున్నగు గ్రహములు యేర్పడినరీతి, పర్వతములు, నదిలునీరు, - గాలి, వట్టి వివిధలోహములు వజ్రములు మున్నగునవి- ప్రాణికోటి మానవుడు ఏర్పడినరీతి నకావతారములు వివిధదేశచరిత్రలు వివిధపరిశ్రమలు యెట్లు ఏర్పడినవో- అసలు గ్రామాలు యెలాగు నిర్మింపబడినవో వాటినుండి పట్టణములు రాజధానీ నగరములుగా యెలా యేర్పడినవో- వీటిని చక్క-పరచుటకోయన్నట్లు యేర్పడ్డ పరమాణుకల్పి సృష్టిధర్మాలు- యుద్ధము

అవసరమా, మనదేశమున 60 నాళ్లుగా కాంగ్రెసు లేకపోయినచో ఏమి
య్యేవాళ్లమో మున్నగు హంశములను చర్చించుచు చివరకు ప్రజలు, ప్రభు
త్వము వరకు అనగా ఈ ప్రపంచములోని ప్రతిపదమునకు, ప్రతివిష
యమునకు ప్రతిపదార్థమునకు అవినాభావసంబంధము ఎట్లుకలదో, ఏఒక్క
పదముగాని, విషయముగాని, పదార్థముగాని తక్కినవాటినుండి వేరుగా
భావించుటకు ఎట్లు పీలులేదో ఇదేవిధముగ ఈ ప్రపంచములోని యేమాన
వుడుకూడా తక్కినవారికన్న నేను వేరునీలో నాకేమి సంబంధములేదు.
అనుకొనుట ఎంతపారపాటో, ప్రతిమాత్రుడు తన ఆర్జనలో తనకు ఒక
పాలు, తనమీద ఆధారపడియున్న కుటుంబములోని వారికి ఒక్కొక్క
పాలు, తననాఖిల్లకు ఒక్కొక్కపాలు, గ్రుడ్డి, కుంటి మొదలగు అనాధు
లకు ధర్మమునకుగాను యొకపాలు, ప్రభుత్వమునకు యొకపాలు, జాతీయ
రాజకీయ సంస్థకు యొకపాలు ఇచ్చుటకు గాను సరిపోయినంత ఆర్జించ
వలసిన అవసరము ఎట్లుకలదో—అది ఎట్లు సాధ్యపడునో—ప్రస్తుత క్రిమం
దైనను ఉన్న ధనవంతులు, ఉద్యోగస్తులు అట్లుచేయ నిచ్చగించక చేయ
వండినచో వారికి ప్రమాదము ఎట్లుసంభవించునో వీలైనంత ములభమార్గ
ములో విప్రులముగా చర్చించదలచాను, అంతవరకు శలవు—

జైహింద్.

రెండవ భాగము

గాంధీ స్మృతి [సూత్రములు]

1. అథ నవయుగధర్మం వ్యాఖ్యాస్యామః
ఇప్పుడు నూతన యుగధర్మమును వ్యాఖ్యానము చేయుచున్నాను.
2. ధర్మస్యైవ సనాతనస్య నవోచ్ఛేఖః.
సనాతనమైన ధర్మముయొక్క నూతన విశదీకరణమే.
3. ఈశావాస్యమిదం సర్వం ఇతిశ్రూయ తే
ఈలోకమంతయు ఈశునిచే ఆవరింపబడియున్నది- అని వేదము తెల్పుచున్నది.
4. సత్యవ్రహ్మ రూపః సర్వేశ్వరః
సర్వేశ్వరుడు సత్యమే రూపముగా గలవాడు.
5. సత్యే సందృప్తే సిద్ధిరాత్మనః
సత్యము చూడబడినపుడు ఆత్మానుభవము కలుగుచున్నది.
6. సర్వదా సర్వభావేన సత్యమేవ భజనీయం
సమస్త కాలములందు, సర్వభావములచేత అనగా మనసా, వాచా, కర్మణా సత్యమునే ఆరాధింపుము.

7. నేహసందృశ్యతే సత్యంపరం
ఈ లోకమునందు ఉత్కృష్ట సత్యము అనుభవము కాదు (కనబడదు)
8. హస్తిసత్యే విప్రతిపత్తిః
సత్యమునుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు కలవు.
9. తస్మాన్నానైత్రకార్యో నిర్బంధః
కాబట్టి ఈకార్యమునందు నిర్బంధములేదు.
10. అహింసా పరమోధర్మః
అహింస ఉత్కృష్టమైన (శ్రేష్ఠతమైన) ధర్మము.
11. తయేవ సత్యసిద్ధిః
దానిమూలముననే సత్యము లభించును. (అహింసా మార్గమున సత్యాన్వేషణమే హిందూమతము. కార్య కారణములకు అవినాభావ సంబంధముకలదు.)
12. సర్వప్రాణీ మనః కాయ హింసానివృత్తిః అహింసా.
అహింసయనగా సర్వప్రాణులయొక్క మనఃకాయము లకు హింసచేయకుండుటయే.
13. సౌహార్దంచ సర్వప్రాణిషు.
సమస్త ప్రాణులయందు సుహృద్భావముంచుటయే అహింస. సమస్త ప్రాణులు ఒకటేయనియు, తన్ను తాను ఎట్లు ద్వేషించుకోలేడో, అట్లేవప్రాణినికూడా ద్వేషించకుండా యుండుటే హిందూ మతములోని ఉత్కృష్టత.

14. తద్ధి గవాం సంరక్షణం.

అహింసమార్గముననే గోసంరక్షణ చేయవలెను.

15. గౌహిత్యపలక్షణం తిరశ్చాం నర్వేషాం

అన్ని జంతువుల విషయమైయిట్లే.

16. సాభ్రాత్రంచ మనుష్యేషు

అహింస అంటే మానవులందరియందు సోదరభావము నిలుపుటయే.

17. తేషుకేచిత్ అస్పృశ్యా ఇతివత్ త్ మహాపాతకం.

మానవులలో ఎవరినిగాని అస్పృశ్యులని భావించుట మహాపాతకము.

18. ఏతే హరిజనా ఇతిబ్రూమః

వీరిని హరిజనులని చెప్పుచున్నాము.

19. కుతస్తేషాం దేవాయతనప్రవేశాదిషు అనధికారః

దేవాలయ ప్రవేశమున వారికి ఎట్లు అనర్హత కల్పింప నగును?

20. వర్ణాశ్రమధర్మవిభాగేషు అపి న ఉత్కర్ష అపకర్ష భేదః

వర్ణాశ్రమధర్మప్రకారము ఏర్పరచిన అన్నిసంబంధము లలో న్యూనాధిక్యతలకు కించతయినను తావులేదు.

21. ప్రేమైవ పరంరూపం అహింసాయాః

అహింసకు ఉత్తమమైన రూపము ప్రేమయే.

(ఇక్కడ నాల్గువేదములు పూర్తిగా తెలిగించి అచ్చో

త్తించిన మన ఆంధ్రీగాంధీ, అధునిక వశిష్ట, నర్దూర్ గొల్ల

పూడి సీతారామశాస్త్రిగారు సత్యమునుగూర్చి చెప్పినది పొందుపరచుచున్నాను.)

మంత్రం॥ ఓం సహనావవతు, సహనౌభవక్తు. సహ వీర్యం కరవావహై తేజస్వినావధీతమస్తు, మావిద్విషావహై ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

పాఠమునకు, భోజనమునకు ముందుచెప్పబడు ఈమం త్రమునకు మనమిద్దరము (అనగా గురు, శిష్యులు) ఒకరి నొకరు రక్షించుకొందుముగాక, కలసి భోజనముచేయుదు ముగాక, మనమిద్దరం వీర్యవంతులముగా చేయబడుదుముగాక. చదువు తేజస్సుగలది అగుగాక, విరోధము కలుగకుండుగాక యని అర్థము. గురు, శిష్యులనగామనలో ప్రతిబింబిగా తాను ఇతరునకు గురువు, ఇతరుడు తనకు గురువు అనే భావము గనుక ఇక్కడ మనమిద్దరము అనే ఒక ప్రత్యేక ఇద్దరికేగాక మన అందరికి వర్తించుకోవలెను. ఈ విధముగా మనమేలు కొరకు నిత్యము జ్ఞాపకముండుటకొరకు మన వేదములలో ఇట్టి పర్వాటులు ఎన్నియోచేయబడియుండెను. కాని మనమిప్పుడు వాటిని నిత్యము పఠించుచున్నామేగాని అర్థము తెలుసుకొనక పఠించుచున్నందున ఆచరణలోనికి, అనుభవమునకు రావడం లేదు. అందుచేతనే ఇన్ని బాధలు పడుచున్నాము.

(వీరు సత్యమునుగూర్చియు అహింసనుగూర్చియు ఇక్కడ చెప్పిన మరికొన్ని వచనములు.)

1. మానవజాతి కంతకు పర్తించు శాసనము దౌర్జన్య రాహిత్యము. అది పశుబలముకంటె ఉత్తమమైనది. అధిక శక్తివంతమైనది.

2. ప్రేమస్వరూపుడగు దైవముయందు అచంచలమైన విశ్వాసములేనివారికి ఈ అహింస ఉపయోగపడదు.

3. తన ఆత్మగౌరవమునకు అహింసవలన సంపూర్ణమైన రక్షణకల్గును. కాని స్థిర, చరాస్తుల రక్షణకు సర్వదా భద్రత కలుగకపోవచ్చును. సాయుధభటులనుండి ఈ ఆస్తులను రక్షించుటకన్న అహింసానుష్ఠానమే హెచ్చు భద్రతను కల్పించును. అక్రమ లాభములను, అధర్మచర్యాలను కాపాడుటకు అహింస ఉపయోగపడదు. అది దానితత్వము.

4. వ్యక్తులుగాని, జాతులుగాని అహింసను అనుష్ఠించు నెడలు తమ గౌరవమునుగాక శేషించిన ధన, జనబలమంతయును అర్పించుటకు సిద్ధముగావలయును. అందుచే ఆధునిక సామ్రాజ్య సిద్ధాంతము ననుసరించి పరాయిదేశముల నాక్రమించి పశుబలముచే సంరక్షించు జాతులు ఈ అహింసను అనుష్ఠించలేవు. ఇయ్యది అసందర్భము.

5. ప్రేమ స్వరూపుడగు దైవముయందు అచంచల విశ్వాసముకల్గి సర్వమానవులందు సమానప్రేమకల్గియున్నట్టి పసిబిడ్డలు, యువకులు, వయోవృద్ధులు అగు స్త్రీలు, పురుషులు అందరు సమానముగా ఈ అహింసాశక్తిని ప్రయో

గించగలరు. ఈ అహింసనే జీవితధర్మముగా అంగీకరించిన వారు దానిని ఏకొలది చర్యలతో సంకుచితపరచక జీవితమంత లో వినియోగపరచవలెను.

6. ఈ శాసనము వ్యక్తులకు మంచిదేగాని జనసమూహమునకు వర్తించదనుకొనుట మిక్కిలి పొరపాటు.

22. తదేవమూలం గృహ్యధర్మాణం
గృహస్తధర్మములన్నిటికి ప్రేమయేమూలం.

23. ప్రపంచః ఖలుకుటుంబం ఈశస్య.
ప్రపంచమంతా ఈశ్వరుని కుటుంబము.

24. అతోగృహ్యధర్మ ఏవ ప్రపంచధర్మః
గృహధర్మమే ప్రపంచధర్మము.

25. ప్రేమైవభేషజం ద్వేషస్య
ద్వేషమునకు ప్రేమయేమందు.

26. తస్యవిలాసో నిర్భయస్యైవ హృదయే
నిర్భయుని హృదయములోనే దాని పరిణామస్థితి
వర్పడును.

27. హింసాపి క్షైత్యైత్ శ్రేయసీ.
పిరికితనముకంటె హింసయైననుమేలే

28. అహింసాతు శ్రేష్ఠా అహింసయే శ్రేష్ఠము
(ఇక్కడ శాస్త్రీగారు చెప్పిన వచనములు)

నీ అన్నానికి అడ్డువచ్చే హక్కు నాకుఎక్కడ ఉన్నది?
నాకు నాభోజనానికి కొంతఉంది. ఇంకా స్మృతిలేని ఇతరులు

పనికి పోటీకివెళ్లి 'అన్నం పరబ్రహ్మం' అనేఅందరికిహక్కున్న
వాని భోజనానికి నేనెందుకు అడ్డువెళ్ళటం?

29. అహింసానిత్యోధర్మః హింసాతునైమిత్తికవప
అహింస శాశ్వత ధర్మము కాని హింసతాత్కాలికము మాత్రమే.

30. ధీరః స్వార్థైవ ఆచరతి అహింసామ్.
ధీరుడు స్వకీయకష్టానుభవముచేతఅహింసనుఅనుష్ఠించుచున్నాడు.

31. యావత్ దుఃఖంసహతే తావత్ ఉపకరోతి
ఎంతవరకు దుఃఖసహిష్టుతకలదో అంతవరకు అహింస ఉపకరించును.

22. యావత్ విశుద్ధంసహనం తావత్ ఏవసిద్ధిః
ఎంతవరకు కష్టసహిష్టుత పవిత్రమైయున్నదో ఆపవిత్రతనుబట్టియే ఫలసిద్ధికలుగును.

33. నహిసిద్ధిః త్యాగేనాపి అనంయతస్య
సాధనలేక నిగ్రహములేనివాని త్యాగముకూడ ఫలసిద్ధి కల్పించనేరదు.

34. పరోపకార ఏవ యజ్ఞః ఏషః అస్తి ఇష్టకామధుక్
పరోపకారమే యజ్ఞము. అది ఏమికోర్కెలు దీర్చుకామధేనువు.

35. అయజ్ఞస్సన్ యోభుంక్తేస్తేన ఏవ సః
యజ్ఞముచేయకుండా ఏవయజ్ఞభుజించునోవాఙ్మనోగయః.

36. స్వస్వరూపాత్ చ్యుతవ సరోజాయ తే చ్యుతస్తతో
పి ఉద్వహతే.

స్వస్వభావమునుండి జారిపడినపుడే మానవుడు జన్మ
ఎత్తును. అంతకంటే జారిపడినపుడే వివాహము జేసు
కొనును.

37. బ్రహ్మచర్యేనైవ తస్యమోక్షః
బ్రహ్మచర్యమూలముననే అతనికి మోక్షము కలు
చున్నది.

[బ్రహ్మచర్య సాధనగూర్చి చెప్పుచు శాస్త్రిగారు
ఇక్కడ నుడివిన సూచనలు]

బ్రహ్మచర్యమనగాజం హేంద్రియగు హేంద్రియనిగ్రహం.
దీనికి చలనము బాహ్యంగా క్రియల్లో (స్పర్శవల్ల)
మాటల్లో (చదువుట, పాడుట, అట్టివిధమైన ఖబుర్లు
చెప్పుకొనుటలో) ఆలోచనలో (వంటరితనములో) కలు
గును. కనుక వీటినిమానవలెను.

38. ఉద్వాహోపిప్రజాయై నశు కామోపభోగాయ.
వివాహముకూడ ధర్మసంతానమునకేగాని భోగవిలాస
మునకుగాదు.

39. ధనస్యసంచయోహి దురితస్యసంచయః
ధనమును సంపాదించి నిలువచేయుట పాపమును సంపా
దించి నిల్వచేయుటయే.

40. సర్వవా సర్వత్ర నేవితవ్యో దరిద్రనారాయణః
అన్నికాలములందు, అన్నిప్రదేశములందు (సర్వావ
స్థలయందు) దరిద్రనారాయణుని పూజింపవలెను.
41. మానసియాః ఖలు క్షప్తీపలాః
క్షుధ్యంతు కారచపాతుర్ము అశుచున్నాడు.
42. అవస్కర వాహశ్చ
పాతీషనివాడుకూడా గౌరవనీయుడే.
43. కృషివయనేహి గామశ్రియః పాదద్వయం
గ్రామముయొక్క సంపదకు కృషియు, నేతయు రెండుకాళ్లు.
44. తంతుచక్రం ఏవ మూలాధారం
రాల్పచక్రమే దీనికి మూలాధారము
45. తంతుకరణంహి విశుద్ధంకర్మ సర్వేషాంశీతంసుకరంచ.
పడుకుట పవిత్రమైనకర్మ. అది సర్వులకు ప్రయోజనకర
మును సుకరమును అయిఉన్నది.
46. గామాభ్యుదయాత్ ఏవ దేశాభ్యుదయః
గ్రామముల అభివృద్ధియే దేశముయొక్క అభివృద్ధి.
47. స్వదేశవస్తూపయోగఅభినివేశ ఏవ ప్రారంభఃత్యాగస్య
త్యాగారంభము స్వదేశవస్తు ఉపయోగమందలి అభి
రుచిసందేశకలదు.
48. శోభితేశిల్పం బాహ్యరూపమాత్రేణ.
బాహ్యరూపమువలననే శిల్పము శోభించదు.
49. నశబ్ధార్థావధారణమేవ విద్యా.

- శబ్దములను వాటిఅర్థములను గ్రహించుట మాత్రమే విద్యకాదు.
50. స్వవిద్యేవ ప్రధానం ఇతరాస్తు తదంగాని.
స్వవిద్యే ప్రధానము. ఇతర విద్యలు ఉపవిద్యలు మాత్రమే.
51. స్వధర్మే అభిమతిః పరధర్మేచ అభిరతిః.
స్వమతానము కలవాడే పరమతమునందు అభిలాష కలవాడగును.
52. యస్మాత్ సర్వేభిర్భావైః సత్యస్య శాఖాః.
ఏలన సర్వభర్మములు సత్యముయొక్క శాఖలే.
53. సత్యాగ్రహ ఇతి ధర్మస్యైవ సనాతనస్య సవోల్లేఖః.
సత్యాగ్రహ మనునది సనాతన ధర్మముయొక్క సూతన రూపమే.
54. సత్యాగ్రహ ఏవ సత్యశక్తిః ప్రేమశక్తిః ఆత్మశక్తిశ్చ.
సత్యాగ్రహమే సత్యశక్తి, ప్రేమశక్తి, ఆత్మశక్తి ఐఉన్నది.
55. ప్రతిష్ఠాన ఏవ లోకస్య.
అదియే లోకమునకు మూలాధారము.
56. తస్యచలనా దేవసంఘర్షః తతః చరిత్రాంభః.
దానిచలనమే సంఘర్షణకు కారణము. అప్పటినుండియే చరిత్ర మొదలిడుచున్నది.
57. అనేనైవ జ్యోతిషానిరస్య తే నిఖిలతౌర్జన్యాంధకారః.
దౌర్జన్యముయొక్క అంధకారమంతయు దానికాంతి వల్లనే చెల్లాచెదరగుచున్నది.

58. హయతేహిచ్ఛాన్యం రాష్ట్రాత్ సంఘాత్ పురు
మాత్ నా.

రాజ్యమువల్లగాని, సంఘమువల్లగాని, వ్యక్తివల్లగాని
చ్ఛాన్యము పుట్టవచ్చును.

59. సర్వాత్మనా చ్ఛాన్యస్య నిరసనమేవ సత్యాగ్రహః.
సంపూర్ణమైన ఆత్మశక్తిచేత ఈ చ్ఛాన్యమును నిరసిం
చుటయే సత్యాగ్రహము.

60. అశృష్టతేనైవ భవతి ఆత్మాన్.
ఆసత్యాగ్రహముచేత ఆత్మ అజేయమగుచున్నది.

61. నకదాచిత్ అపి పరాజయః తస్య.
దానికి అపజయ మెన్నడును లేదు.

62. తత్రప్రమాదాత్ క్లేశం తదనుష్ఠాత్ ఏవ.
అచ్చట ప్రమాదము కలిగినయెడల ఆకష్టము సత్యా
గ్రహమనిదే.

63. సనిశ్చయః అస్మిన్నేవ జన్మని సిద్ధిః సత్యాగ్రహేణ ఇతి.
సత్యాగ్రహ యీజన్మలోనే జయమందునను నిశ్చ
యము లేదు.

64. మరణేన స మహియానేవ భవతి.
మరణముచేత అతడు మహిమాన్వితు డగుచున్నాడు.

65. ఆత్మాభివ్యక్తిసాధనమేవ దేహ,
ఆత్మోపలబ్ధి పొందుసాధనము దేహమే.

66. అభయప్రధాన మంతరేణ సత్యాగ్రహో దురాగ్రహః

ఇతరులకు అభయప్రధానము లేనిచో, సత్యాగ్రహమే దురాగ్రహ మగును.

67. నిర్బంధోపి దురాగ్రహః

నిర్బంధ పరచుటకూడ దురాగ్రహమే.

68. తదైవ భహిష్కారం సంఘాత్.

సంఘమునుండి వెలిపెట్టుటకూడ దురాగ్రహమే.

69. స్వార్థాయ ప్రామోచవేశశ్చ.

స్వార్థమునమి తమైన ప్రాయోపవేశముకూడ నిర్బంధమే.

70. అజాతశత్రుః సత్యాగ్రహి.

సత్యాగ్రహికి పుట్టుకనుండి విరోధులులేరు.

71. అనశనవ్రతేన ఈశ్వరప్రణిధానేన చ సన్న్యాజానాతి.

ఉపవాసమువలనను, ఈశ్వరజ్ఞానమువలనను (సత్యాగ్రహి) సత్యమును తెలుసుకొనును.

72. ఈశ్వర ఏవ తస్య నివాస శ్చరణం సుహృత్.

దేవుడే మనకు కాపురము(ఇల్లు) శరణ్యము, మిత్రుడున్ను.

73. మహాత్మానాంచ పంథానం అనుసరతి.

అతడు మహాత్ములమార్గమును అనుసరించును.

74. పంథానం ప్రక్షోద సంద ప్రభుతీనాం.

ప్రక్షోద, సందనారుప్రభుతుల వారిమార్గము.

75. తదైవ నాగ నారాయణ వల్లీనాంచ.

నాగపు, నారాయణస్వామి, వల్లియమ్మలమార్గము ఇట్టిదే.

76. సత్యం శీలం దమః స్థైర్యం నిర్భయత్వంచ నమ్రతా

ఇకమత్యం శమస్త్రాగ సహిష్ణుః సహజగుణాః.

సత్యం, కీలం, ఇందిరియనిగ్రహం, స్థిరత్వం, నిర్భయం, సమైక్యత, ఐకమత్యం, అంతనిందిరియనిగ్రహం, త్యాగము, కష్ట సహిష్ణుత సత్యాగ్రహసకల సహజమైన గుణములు. (ఇవిపది)

77. సత్యాగ్రహం అయిన నట అనంతా తస్య శాఖాః. సత్యాగ్రహము ఒక మట్టిచెట్టు వంటిది. దానిశాఖలు అనేకములు.

78. అసహకారోద్యమః తత్ర ఏకః.

అసహకారోద్యమము దానిలో ఒకశాఖ.

79. శాసనోల్లంఘనం ద్వితీయా.

శాసనోల్లంఘనం రెండవది. (ధర్మబద్ధమైనది)

80. సహకారే పాపసంభినే అసహకార ఏవ పరమోధర్మః.

సహకారము చేయుటచే పాపము ఆచరించునపుడు అసహకారమే ఉత్తమధర్మ మగుచున్నది.

81. స ఏవ సమ్యక్ అనుష్ఠితం నిరూఢం ప్రేమ భవతి.

దానినే పూర్ణముగా అనుష్ఠించినయెడల గాఢప్రేమ యగును.

82. పౌరుష్య సహితశ్చైత్ కలుషే భవతి.

దౌర్జన్య సహితమైనయెడల అయ్యది కల్మషమగును.

83. పౌరుష్య రహితశ్చైత్ కలుష్య ఉన్మూలకో భవతి.

దౌర్జన్యరహితమైనయెడల కల్మషమునునిర్మూలించును.

84. ధర్మాత్మా రాజనీతిషు ధర్మమేవ ఆచరతి.

ధర్మాత్ముడైనవాడు రాజకార్యములందును ధర్మమునే ఆచరించును.

85. ఏకైకః పారస్తాస్వధిః కృతః.
ప్రతిపారుడురాచకార్యములో బాధ్యతపొందియున్నాడు
86. రాజనీతౌహి సంవృత్తిః దోషః.
రాజకీయములలో రహస్యము దోషము.
87. శతం ప్రతి శాత్య మితి తిలకః.
మోసగానిని ప్రతిమోసము చేయవచ్చునని తిలక్
మహారాజుగారి భావము.
88. శతం ప్రత్యపి సత్య మితి గాంధీః.
మోసమునకు ప్రతిగాకూడ సత్యమే ఆచరించవలెనని
గాంధీగారి మతము.
89. త్రాసావిష్టాశిష్టేః న స్తాతు మ్మర్తతి,
భయముమీద ఆధారపడిన ప్రభుత్వము నిల్వ అగ్గముకాదు
90. తద్దైవయా ద్యూత మద్యాదిక మనుమన్య తే.
జూదము, మత్తుపదార్థ సేవనము మొదలగువానిని
ఆమోదించే ప్రభుత్వము కూడా.
91. ప్రిణదండన మపి దుర్జన శిష్టేః సుజనో వృణోతే.
దుష్టప్రభుత్వమునుండి ధర్మాత్ముడు మరణశిక్షనైనా
వరించును.
92. అసహకారోద్యమే సర్వేపి అధికారిణః — శాసనోల్లంఘనే కతి చ నైవ.
అసహకారోద్యమమునకు అందరూ అర్హులే. కాని
శాసనోల్లంఘనమునకు కొందరు మాత్రమే అర్హులు.
93. శాసనోల్లంఘనే శాసనానువర్తినః ఏవ అధికారిణః

శాసనములను అనుసరించ నేర్చినవాడే శాసనోల్లంఘనము చేయ అర్హుడు.

94. చహి అసాత్ అరాజకత్వం అధర్మో వా.

శాసనోల్లంఘనము అరాజకత్వమునుగాని అధర్మమును గాని కల్పించదు.

95. అహింస ఆశీతత్వాత్.

అహింసను ఆశ్రయించి యుండుటచేత.

96. నిర్వాజం నిరవజ్ఞం నిర్మదం నిరసూయం నిరవయజ్ఞం ఏవ ఇదం భవతి.

దానియందు మోసము, అవమానము, గర్వము, అసూయ, పాపము లేవు.

97. ఏకోపి శాసనోల్లంఘనో విశుద్ధకృత్ అధర్మోన్మూల నస్య ప్రభవతి.

పరమ పవిత్రుడైన శాసనోల్లంఘకుడు ఒక్కడైనను సరియే అధర్మఉన్మూలనము జరుగును.

98. ప్రజానాం శాసనోల్లంఘనం యది అహింసా పరం నిరోధం నశక్యం.

సమిష్టి శాసనోల్లంఘనము అహింసాయుతమైనయెడల దానిని నిరోధించ నశక్యము.

99. ప్రజానాం దౌర్జన్యంతు రాజ్ఞాం దౌర్జన్యాత్ అధికతర భయహేతుః.

రాజుల దౌర్జన్యముకన్న ప్రజల దౌర్జన్యము అధికతర భయాపావము.

100. పరిజ్ఞాతే ప్రమాదే తతః ప్రతినివృత్త్య పునః సుపథ
 ఏవ అనువర్తనం ధర్మః
 పొరపాటుచేసినట్లు తెలిసినపుడు అటనుండి వెనుకకు
 మరలి తిరిగిమంచిమార్గము అనుసరించుట ధర్మము.
101. నేతా సమూహైః సనీయేత
 నాయకుడు మూకలచే నడుపబడరాదు.
102. రాష్ట్రాభ్యుదయః ప్రాయఃసంజాయతే క్రమికపరిణామేన
 సాధారణముగా రాజ్యములు వరుస క్రమపరిణామము
 పొందుచుండును.
103. ఆకస్మికేన పరివర్తనేన వ
 అకస్మాత్తుగా విప్లవమువలనకూడ (అభివృద్ధిపొందును).
104. సత్యాగ్రహ ఏవ శత్రుం భారతీయానాం.
 భారతీయులకు సత్యాగ్రహమే ఆయుధం.
105. అనేనైవ తేషాం స్వరాజ్యసిద్ధిః
 దానివలననే వారికి స్వరాజ్యము సిద్ధించును.
106. సత్యయుగం శనైః అభ్యేతి జగత్ సర్వం.
 ఈలోకమంతయు మెల్లగా సత్యయుగమువైపుకు సం
 చరించుచున్నది.
107. తస్మాద్గదర్శి భారతవర్షం
 భరతఖండము ఆహార్షమును చూపుచున్నది. (చూపు
 నది తాను అనుటకు బదులు.)

103. వికాలావ్యచవచ్చిన్నః సనాతనో అయం ధర్మః
సనాతనమైన ఈధర్మము దేశకాలములచే బంధింప
బయలుపడదు.

గాంధీజననము :—

2—10—1869 మరియు శుక్లవాహ సం॥ర భాద్రపద బహుళ
ద్వాదశి శనివారం రాత్రి 31½ గంటలకు కర్నాటక లగ్న ఆశ్లేషనక్షత్ర
ప్రభుపాదమందు గుజరాతురాస్త్రమందలి మధామపురిలో

ఉ॥ ఎవ్వరి కాంక్షమూర్తియని యెల్లగు నారతమన్ భజంతురో
యెవ్వడధర్మమార్గమున నిండుక యేనియు కాలుబెట్టుడో
యెవ్వడు లోకమంతట నహింసయే యుత్తమమంచుజాతెనో
యివ్వరమూర్తి గాంధీ ఋషికంజలిమోక్షి నమస్కరించెదన్.

ఉ॥ శ్రీరంజల్లు స్వరాజ్యసిద్ధికొరకై నేవిం చెదన్ గాంధీనిన్
సారాచారివికారదున్, పరహేతున్. స్వారాజ్యసంపాదకున్
కారుణ్యాచృతచిత్తవీధి నిలయున్, కన్తూరిభాయాపతిన్
కాగాగా వివాసదీక్షిత మహాగంభీర ధీశాలినిన్.

శ్లో॥ ఆస్థిరం జీవనం లోకే । ఆస్థిరం యవ్వసంధనమ్ ।
ఆస్థిరం దారపుత్రాది । ధర్మకీర్తి ద్వయం స్థిరమ్॥

శ్లో॥ పరిత్రాణాయ సాధూనాం । వినాకాయచతుష్కృతాం ।
ధర్మసంస్థాపనార్థాయ । సంభవాన్ని యోగేయగే ॥

గాంధీ మహాత్ముని సుబాషితములు

కాంగ్రెసు ఆచరణము:—

1. ధర్మసమ్మతమైన, కాంతిపద్ధతులపై భారతీయులు సంపూర్ణస్వతంత్ర్యమునుపొందుటే కాంగ్రెసు మహాసభయొక్క ప్రధానోద్దేశము.

2. అస్పృశ్యతానిర్మూలనము, ఖద్దరునిర్మాణము, ఆహింస సత్యము హిందూమహమ్మదీయ సభ్యులే ఆనుసాదించుటపై స్వరాజ్యసాధనముల నిర్మించుటే కాంగ్రెసు మహాసభయొక్క లక్ష్యము.

3. ధనికులు, బలిష్ఠులు: గృహకులవారు దళితులు, దుర్బులులు నగు జాతులను దోచుకునుటకనే సామ్రాజ్యతత్వాన్ని నశింపజేయుటయే.

4. తినితిండి కట్టబట్టలేక శుష్కించిన శరీరముతో చావుబ్రతుకుల మధ్య కొట్లాడుచున్న భాగతజాతి దారిద్ర్యదుఃఖములకు కారణభూతమైన వారిని పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న సామ్రాజ్యతత్వాన్ని ప్రభుత్వవిధానాన్ని నిర్మూలించజేసి భారతీయులకు కడుపురిండాతిండి, కట్టుకునుటకు బట్ట సమకూర్చుట,

5. కాంగ్రెసు సభ్యులు అంతరంగమధికల్గి అవినీతికిలోనుగాక స్వార్థమున కాకింపక, సత్య ఆహింసలను అవరించే ఉత్తములు, బుద్ధిమంతులు, సమర్థులు కాకపోతే కాంగ్రెసు సభ్యులగుటకు భంగం కలుగుతుంది.

6. కాంగ్రెసు సభ్యులు పదవులకీచులాటకు రంగధూములు గాఉన్నంతకాలం ఉత్తములు, బుద్ధిమంతులు, సమర్థులు కార్యనిర్వాహకులుగా దొరకడండుస్సాధ్యం.

7. అనారోగ్యము, అజ్ఞానము, దారిద్ర్యము, పరాధీనత అను యీ నాలుగు భారతదేశమును పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న పెనుభూతములు. వీనినినివారించుటే కాంగ్రెసు లక్ష్యము.

8. ఖద్దరు :— దారిద్ర్యపీడితమైన కొట్లకొలది భారతీయులకు ఖాదు గుడ్డనిచ్చి రక్షణకలుగజేయు సాధనమా రాబ్బులే, గాన ధీని

నుద్దరించుటే ప్రతిభారతీయునిధర్మము. కాన రాబ్బములపై వడికిననూలు తో, మనగ్రామములోని ముగ్గుముపై నేయబడినబట్టను (ఖద్దరు) దీక్షగా కట్టి నిర్వాహపారులకువృత్తిని కల్పించుటే ప్రతివానికిని స్వధర్మమైయున్నది. ఇదే స్వదేశస్రవము. ఈ యుగమున భుక్తికేగాక ముక్తికీకూడ ఇదియే సాధనోపాయము.

9. స్వదేశీ ఆనగా స్వధర్మము. ఇది ఆహింస, ప్రేమలనుండి జన్మించిన నుండరమగు ధర్మము.

10. గోరక్షణ, పశుపోషణ:—అరువదియారు రుచులు అపుపాత లో విమిడియున్నవి. భారతీయ శిశువులకు గోక్షీరమే అమృతావారము. భారతదేశవ్యవసాయమునకు పశువులే ఆధారము. గావ గోరక్షణము, పశు పోషణము భారతీయుల కర్తవ్యములు.

11. బ్రాహ్మణత్వము:—బహ్మసేవగక కాలోడు బ్రాహ్మణుండు.

12. హిందూమతమందలి మహావిజ్ఞానమునుదగు బ్రాహ్మణుడు లేకున్నచో హిందూమతమే శరణులేని మొండెముగును.

13. ఆజ్ఞానపాశుదృక్త్యము. శుజ్ఞానమే బ్రహ్మత్వము.

14. ఇతరుల కష్టము లేవ్వడెరుంగునో శతదే వైష్ణవుడు.

15. బ్రహ్మచర్యము :— బ్రహ్మచర్యమన గా బ్రహ్మస్వేషణము-

16. సర్వేంద్రియ నిగ్రహమే బ్రహ్మచర్యము-

17. బ్రహ్మచర్యమునకు వీర్యస్థంభనమునకంటె మనోవిజయమేముఖ్యము. మనోవిజయము మొదటిది. వీర్యస్థంభనము రెండవది-

18. వీర్యము శరీరపోషణమునకు ముఖ్యవసరము- ఇట్టి ఆచార్యుడు మగు వీర్యమును ఇండియనుశుఖమునకు వ్యర్థపుచ్చుట అవివేకము-

19. వివాహములు, శైధవ్యము :— వివాహము ప్రజ్ఞాకర్మ. ఇది శరీరములకు మాత్రము సంబంధించిన బంధము కాదు. ఆత్మల విశ్వమే వివాహము. భార్యాభర్తలం దెవ్వరు మరణించినను ఈబంధము తెగిపోవునది కాదు. సర్విక్రయము మహాసాతకము- వివాహమునకై వేలకొలది శైలిం

చుట దురాచారము. పశువులను కొనినట్లు కన్యలను కొని త్రాడుకట్టినంత మాత్రమున అది వివాహము కాజాలదు.

20. వివాహమున గానేమో తెలియని చిన్నవయస్కుల బాలికలకు తల్లిదండ్రులు గావించిన వివాహము నిజమైన వివాహము కాదు. ఇది నిర్బంధవివాహము. అట్టివివాహమువలన సంప్రాప్తమైన జైభవము నిర్బంధజైభవముగాన ఇట్టిబాటకలకు పునర్వవాహము గావించుటే ధర్మము.

21. భార్యముఁ జిందినవర్సాత భర్తయు, భర్త మరణించినతర్వాత భార్యయు మనఃపూర్వకముగా జైభవమునుభవించిన నే అగృహము పాపన మగును. అమతము వన్నె కెక్కును. కావున కజ్ఞానదశలో వివాహములు చేయరాదు.

22. సంతానము బడయుట సహజ ధర్మమేగాని దానికి మితయుండవలెను. మితికి మించినచో అది వ్యభిచారమే యగును. అందువలన శరీర వాళనమే గాక జ్ఞాతకూడ నిర్వీర్యమయి, దుర్బలమయి దేశమునకుకూడ హాని కల్పించును.

23. భార్య సుసాయాత్రయుదొక సహచారి. అంతియే కాని ఆమెవలన కేవల ఇంద్రియ సుఖములను మన మనుభవించ నిర్మితమయిన యంత్రము కాదు.

24. వివంతులైనవలన దేశమునకు గృహమునకు కూడ ప్రమాదకరము. వీరి జైభవము మనఃపూర్వకమునది గాక నిర్బంధమునదే యైనచో వారి అర్తి (రోదనము) గృహమునకు దేశమునకు గూడ అనర్థదాయకము.

25. మానము :— మానము మానశ్శక్తులను వృద్ధి నొందించును కనీసము దినమునకు రెండుంటల కాశము మానవక్ర మవలంబించుటకు పుయ్యింపుము. మానవ్రతమువలన అంతర్వాణిని వినగల్గుము.

26. ఊపవాసములు :— శరీరపోషణమునకు అహోమెల్లవసరమో అట్లే ఊపవాసములుకూడ అవసరము.

27. అకలికొరకే గాని భోగముకొరకు భుజింపరాదు. శరీరపోషణ మన కవసరమగుదానికన్న ఎక్కువగా భుజించుట పరద్రవ్య అపహరణమే యగును. అందువలన మనము దురాశపరులమయి దొంగలమగుచున్నాము.

28. శరీరపోషణ :- చెడుటయూర్చి ఆర్జించిన భోజనమును అనుభవించుట. వృద్ధులు నుజుదును తన శరీరకలశ మచేతనే తన శరీరపోషణము జేసికొన్నవో దొంగలు న భుజించును గూడ హరి కలుగదు.

29. మన సీతకిమించిన వ్యయము చెయ్యరు (దొంగతనము) వంటిదే. మనకోర్కెలను వృద్ధిపొందించుటలో నుభయాలేదు. తగ్గించుకొనుట లోనే కాంతి కలదు. కోర్కెలను వృద్ధిపొందించుట ఒక అనారోగ్య కరిమయిన వాడు.

30. అధికారికతలు :- ఏ అధికారపదవిన్ననా స్వలాభవృద్ధి కోరాక ఆత్మార్థముననే నిర్వహించాలి.

31. గౌరవోన్ముఖుల పూజనీయత కల్పించిన అవకాశములే గాని వ్యక్తులు కాశ్చిత్రాధికారియతో నేరిడు స్థిరాశ్రయము కావు.

32. కామము :- అగ్నివలె భయంకరియగునది. ఇది ఇంద్రియములను, మనస్సును తన వశమందుంచును మనుష్యుని నాశనము చేయును.

33. విషము బోలత్వము (కామము) అత్యవినాశనమునకే సంపూర్ణ హేతువు.

34. కత్తెలు చచ్చినవారిని కాల్చివేయును. గాని కామము చింత తీతముతో నున్నవానే తీర్చుచేయును.

35. తిన్న నాకు ఇంద్రియములను, (కామమును) జయించినవాడే మహావీరుడు.

36. గృహస్థస్థములు :- గృహస్థులకు జ్ఞాపార్జనము మొనట విధి. ప్రవృత్తులు రెండువిధములు. సద్వినియోగ మొనర్చుట మూడవది

ఈవిధులను జీల్లఁజొందిన గృహస్థు లాను చేడుటయే గాక, తన పోషణపాం దనలసినవారి నెందరినో నవ్వభరచిన పాపమును పొందును-

37. ఏ గృహస్థు తన దేశముకొరకు, సంఘముకొరకు, చైత్రము కొరకు, ధర్మముకొరకు పాటుపడునో అతడు మహాతపస్సొపమ్మించును యోగి పాండగలు సద్గతి నే పొందగలడు-

38. అన్నదానము, ద్రవ్యదానము, కన్యాదానము, వివాహదానము చేయు శక్తి కలిగియు ఉండెడివాడగు (అధ్యక్షునిగాను) సామము, వోడుడు అగుచు వాడును. వాత సర్వదా దయచే-

39. గృహస్థుడు స్వధర్మమే అధ్యక్షుడై యును- అన్ని ధర్మములు వృత్తులును సమాచారులే- చక్కగా వీధులుమాపు వాకీవాడును, ధర్మ బద్ధముగా రాజ్యపాలనముచేయు రాజును భగవంతుని నృప్తిలో సమానులే- ఎవడు యేవృత్తికి అర్హుడో అదియే వానికి స్వధర్మము-

40. బిడ్డలు, బంధువులు నావారేనని మరల మనము - అబద్ధులు భోగభాగ్యములు ఆస్థిములు- వీరియెడ మోహమును మమకారమును తగను- వీరెల్లరను జగన్నాథుని సంతానమనియు, నీవు వారిసేవకై నియోగింపబడితివనియు గుర్తింపుము-

41. సత్యము, అహింస, శ్రీహృదయము త్రికరణశుద్ధిగా ననితంబించుటే సత్యశీలుని ధర్మము-

42. జీవితలక్ష్యము ;— జీవితము సేవకొరకేగాని భోగముకొరకు గాదు-

43. జీవితానందమును తగ్గించుకొనుటే జీవిత లక్ష్యము-

44. జీవితమును ధనమార్జించుటగుండును, విద్యను ధనోపార్జననా ధనముగను వినియోగించు మానవుని జీవితమును వ్యర్థములు-

45. ఎవ్వడు తనశరీరమును జేవమందిరముగా భావించి, దానివ్యాచారములతో వానిదే సార్థకమగు మానవజన్మ-

46- నివర్తమును కాసింపుకొననేరని మానవుడు ఎంతటివాడైనను ఉత్తముడు కానేరడు.

47- లెట్టలేని జీవరాసుల కాళ్ళయిమెంసగుచు ప్రజాసేవ జేయుచున్న బుద్ధుక్షము (మరి)చెట్టు) ఒకప్పుడు అల్పమును బీజరూపమున నున్నదేగదా ! ఇట్లే ప్రతిజీవియు తనయొక్క ఇత్తని విఘ్నభింపజేసి ప్రజాసేవచేయుటకు ఉపయోగింపవచ్చును - ఇందులకే సృష్టింపబడెను.

48- సుకర్మమునువీడి చుట్టును కంచె విగిందుకుని భేదబుద్ధితో స్వార్థస్పృహతో జీవించెడి జీవితము అదివ్యమూర్తికి ఆసహ్యకరము (ప్రజలకు) అవమానికరము - (తనకు, ఇతరులకుమాడా) ఇతరులను అవమానపరచినట్లే -

49. సర్వమానవ సోదరత్వమే మహాపురుషుల శాంఖ్యతము.

50. దేవాలయములు ;— పృథుత దేవాలయములందు దేవుడుండ జాలడు. అనేక మరాఠాములకు లోనైన ఈ దేవాలయములయందు దయ్యమే పూజింపబడుచున్నది

51. వేళ్ళుచే దేవాలయములయందు సృష్టముచేయించుట నైతానుని పూజించుటకన్న వేరుకాదు.

52. ఒక బొమ్మను ఈశ్వరుని గా భావింపవచ్చును - కాని ఈశ్వరుని బొమ్మగా పూజింపరాదు.

53. పరిపూర్ణభక్తుడు ఈశ్వరునిజూడ దేవాలయమునకు బోడు - ఈశ్వరు డాతనిస్వాయముతో ప్రేమజ్యోతియై వెలుగుచుండును - అందువలననే ఈశ్వరుడు గోచరము కానేరని ప్రదేశమేలేదు.

54. మతము ;— అన్నిమతములందునుగల నీతినిస్థాంతము లొక్కటేయగును కాని వేరుకాజాలవు.

55. దోషము లన్నింటిమాత్రమున మతమును వివక్షాక దోషములను సంస్కరింపవలెను - ఎటుకలబాధకై ఇండ్లుకాల్పుటయు, దోషములన్నింటిన మతిమాను విడచుటయు అవివేకములు.

56. మనస్సును శుద్ధిచేయునదే మతము. - శర్వత్ర నిండి యున్నదైన స్వరూపమును ఒక్కనామమునకు, స్వరూపమునకు ఒంఱించుట మూఘత్వమే యగును గాని మతము కాదు.

57. సనాతన హిందూమతమునకు ప్రాధానము అంతఃశుద్ధియే గాని బాహ్యక్రియలు కావు. మతులు భిన్నమైనవో, వతములు భిన్నముగా గోచరించును.

58. సంఘసంస్కరణమువలన మతమును, రాజకీయసంస్కరణము వలన దేశమును ఉద్ధరింపబడ గలవు. భారతదేశ చాస్ట్రవిముక్తికి ఈ రెండును ముఖ్యావసరములే.

59. ఆ స్పృశ్యత — గోవులను, పాములను పవిత్రముగా పూజించు హిందూమతము మానవులను బహిష్కరించు మృరాచారమును ఆమోదింపజాలదు. బాహ్యవేషములు మతమని భ్రమించుట అజ్ఞానము. అస్పృశ్యత నిల్చియుండిన, హిందూమత మంతరించును.

60. హిందువులు, మహమ్మదీయ క్రయిస్తవులతో నెట్లు మెలిగునున్నారో, అట్లే స్వతంత్రులైన ఈ అంటరాని సోదరులను (హరిజనులను) జూచుట న్యాయమును, ధర్మమును, వారితో భోజనములు, పెండ్లిండ్లు చేసుకొనవలెనని నాయభిమతము కాదు. అట్టివిజనవసరము.

61. హిందూమత గ్రంథములం దెచ్చటను అస్పృశ్యతను ప్రత్యేక జాతియన్నట్లు కానరాదు. అంటరానితనము కర్మవల్లనేగాని జన్మవల్లరాదు. అంటరానితనము చేయుపనికిగాని చేయువానికిగాదు. పంచమహాపాతకము లొనర్చువా రేజాతివారైనను పంచములే. పుట్టుక చేకాదు.

62. పిల్లలివిషయమై తల్లులు పాకీపని చేయుటలేదా? మన తల్లులు శైష్యులు చేయు పనికొకార్యములవలె మన హరిజనసోదరులు చేయు ఈ మాదిగపనియు, పాకీపనియు సంఘమునకు ముఖ్యావసరవృత్తులనియు, పవిత్రములైనవనియు మనవిచేయుచున్నాను. కాన పాకీవృత్తి నీచవృత్తిగా జూచుటయు, పాకీవారిని అంటరానివారిగా జూచుటయు అజ్ఞానమేగాని

ముజ్గానముగాదు- హరిజనసేవయే హరిసేవ- జాతికన్న నీతిమనము- సర్వే
స్వకనకు క్షుణ్ణోత్సాహముతో పనిలేదు- లోకము. చూపులో నాతడు
నీచుడేమయినను లోకేతునిచూపులో ఎనిశ్చనును, పూజ్యుడును.

63. యజ్ఞము - నిష్కామకర్మ ;— యజ్ఞమనగా పరహితార్థ
మొనర్చుచి కర్మ.

64. ఈశ్వరము పరోపకారార్థమే లభించినది- కాన మానవుడు
యొక్క- సకల సంపదలును పరోపకారమునకే వినియోగపడవలెను.

65. నిష్కామకర్మచే నిజమైధర్మంబు- నిరాశతో కర్మచేయు
ము- కోరికలేని సేవ సంసారసముద్రము నీకుటకు నావ- సేవయేజ్ఞానము-
స్వాస్థ్యమే ఆజ్ఞానము-

66. త్యాగము :— త్యాగమనగా సంసారమును విడిచి అరణ్య
మునకుపోవుట కాదు- సమస్తవ్యాపారములందును త్యాగ భావమును కలిగి
యుండుటే సవ్యాసము-

67. పశువు బోగించి ఆనందించుచున్నది- మానవుడు త్యాగమందు
ఆనంద మనుభవించును- ఇదియే మానవునకును పశువునకును గలభేదము.

68. దౌష్ట్యరాహిత్యము - అహింస, సత్యము, ప్రేమ ;— బల
హీనులకు భగవంతుడే బలము- ఈఅర్చనాకర్మములోని సత్యమును గ్రహిం
చినచో దౌష్ట్యము అంతమొందును- ఆయుధబలముకిన్న అత్మబలము
యెన్నోరెట్లు అధికమైనది-

69. అహింసయన సర్వజీవులయొడ సంపూర్ణమగుప్రేమ.

70. సత్యశ్రీ శ్రీహరిప్రేమయు, పవిత్రతయు పరిపంచమును పా
లించును- ఈశ్వరప్రేమకు దుష్టులు పొందనేరరు- ఈశ్వరుడు సత్యస్వ
రూపుడు- అత్యశుద్ధిలేనిదే ఈశ్వరుడు మనకంటె నుండకాలడు- సత్యస్వ
రూపములు మనమును మంగళకరముగా భావింతురు-

71. చిత్తము :— చిత్తమొక శాంతమగు సరోవరం- భావములీ
చిత్త సరోవరంబో తరంగములు- చిత్తశుద్ధియే మోక్షమందిర (పథమ
సోపానము)-

72 మోక్షము — దుఃఖవివృత్తియే మోక్షము. భృశయే బంధము. మోక్షమనగా బంధవిముక్తి.

73 దౌర్జన్యము దుర్బలత్వనూచన — కత్తి పిరికివాని చిహ్నమే గాని వీరునిచిహ్నం కాదు. వీరుడనిగా భయవిముక్తుడు. కర్తృత్వనిర్వహణమందు ఆధైర్యము తగదు. దుర్బలత్వం పాపములలో నొకటి. సహనము సంపదల నొసంగును. సోమరితనమే సకలవ్యాధులకు మూలం. విశ్వాసమే విజయమునకు మూలం. శాస్త్రనాథనకు విశ్వాసమే పట్టుకొమ్మ.

74 ధనాశ - దారిద్ర్యము — భాగ్యవంతులు ఏమి అన్యసంపదలకు మితి యేర్పరచుకొన్నయెడల పేదలకు నులభముగా అండ్రిబింబమును - దేశంలోని దారిద్ర్యమునకు ధనికుల లోభత్వమే కారణం.

75 పుణ్యాత్ముని వ్యాధము సంతోషములకును, సంతృప్తికిని సత్యం. అందువలన అదిదే మహాధనికము. ధర్మశ్శు అధికముగా నుండువాడే దరిద్రుడు. పేరాశయే పేదరికము. తృప్తియే మహా భాగ్యం.

76 ఒకవ్యక్తియొక్క విలువ అతిథి ధనరాసులపై ఆధారపడియుండదు. అతిథి విశాలవ్యాధిమే అతిధికి గౌరవమును చేకూర్చును.

77 మాంతుకు బిడ్డలను గనునట్టియు, ధనమార్జించు నట్టియు యంత్రం కాదు.

78 ధనమే దయ్యము. ధనముతోమురిసినవారికి ముప్పుతప్పదు. అక్రమం, అన్యాయం, అధికమైనపతనం అనివార్యము.

79 విషం విషంకాదు. ప్రజావిత్రమే విషం విషం వల్ల ఒక్కడే చచ్చును. కాని ప్రజావిత్ర మపహరించినచో పుత్రిపౌత్రాదులు కూడ నాశనమగును.

80 లోకం చూపులో దరిద్రుడే, లోకేతుని చూపులో మహాధనికుడు. ధర్మమున్నచో చైవము దురు. అన్నివిద్యలలో అధిపతిదేవతయగు సరస్వతి విభూతిభారయైన బ్రహ్మకు పరిచిట్లు విద్యలెల్లప్పుడు దరిద్రుడే వరించును.

81 జ్ఞానం - అజ్ఞానం :- అజ్ఞానమే శూద్రత్వము ఈ జ్ఞానమే బ్రహ్మత్వం భక్తివిహీనమగు జ్ఞానం వ్యర్థం- అత్మజ్ఞానం కలిగినచో అజ్ఞానం నశించును- అజ్ఞానమే ముఖములకు కారణం.

82. సాధుత్వము, సమానము, పవిత్రతలము, విశ్వాసము, జ్ఞానాభివృద్ధికి ముఖ్యవస్తువులు. జ్ఞానము వృద్ధిచెందినచో సర్వత్ర పరబ్రహ్మ స్వరూపమే కానబడును,

83. దివాంధము తన దృష్టిదోషమును నిందించుకొనక సూర్య కాంతిని నిందించునట్లు అజ్ఞాని తన అవివేకతనన సంపాదించు కష్టములకై భగవంతుని దూరుచుండును.

84. భక్తి:—ఈశ్వరుని చేతులకు భక్తియే ముఖ్యమార్గము. మానవ కోటియొక్క బాధలను జూచుచు తాను కార్చుకొని నీరే నిశభక్తులకు విలువైన ధనరాశి. ఈ ప్రేమధనమునకు విలువలేదు, దీనిని దొంగలు హరింపజాలరు. అగ్నియు దహింపనేరదు.

85. బాహ్యపూజావిధానములతో గాక దివ్యమైన ఆనందబాష్పములతో స్వామి నారాధింపుము. పరమేశ్వరుని పాదములకు విన్నబంధించు సాధనమేభక్తి, భక్తివలన భక్తి, భక్తి, బంధములు తొలగును.

86. భక్తుని లక్షణములు:— యెవడు యెవరినిన్నీ ద్వేషింపజో, యెవడు కరుణానిధియో, యెవడు నిరహంకారుడో, యెవనికి ముఖములు సమానములో, ఎవడు విత్యసంతోషియో, ఎవడు మనస్సును, బుద్ధిని ఈశ్వరార్పణ చేయుచున్నాడో, ఎవనివలన లోకులు భయపడరో, ఎవడు లోకులవలన భయపడడో, ఎవడు పవిత్రుడో, ఎవడు శత్రుమిత్రులను సమభావముతోజూచునో, ఎవనికి మానావమానములు సమానములో, ఎవడు స్తుతివలన నుబ్బంగడో, నిందవలన ఖిన్నుడుకాడో, ఎవడు స్త్రీరబుద్ధిగలవాడో వాడే భక్తుడు. వాడే యదార్థ సత్యవ్రతుడు. వాడే నిజమైన పత్యాగ్రహి.

87. రాజనీతి;—రైతుల షేనుమే రాజుల భాగ్యము. రాజు ప్రజల ప్రేమకు పాత్రుడు కావలెను, ప్రజలు నిరశించెడి కార్యములను రాజులు చేయరాదు.

88. గర్వియై, నిరంకుశాధికారముతో రాజ్యము నేజూచు రాజు రాజ్యభక్తుడు గాక తప్పుడు. రాజ్యభద్రతకు ప్రజాదరణ మేరుఖ్యము.

89. నిరంకుశ రాజ్యములను సైన్యములు రక్షింపజాలవు.

90. సర్వదా ప్రజాసౌఖ్యమును కోరు రాజు స్వసౌఖ్యమునుకూడ విఘనపరచును.

91. రామరాజ్య, ధర్మరాజ్యము లేకాలమునకు ఎళమై అస్తమింపఁ ఇక నిరంకుశరాజ్యములు మాత్రము నిలుచునా? నిలువవు.

92. పరాధీనులయందు మూర్తిభవించెడి స్వాతంత్ర్యచ్ఛయే వాస్తవ విచ్ఛేదనమునకు మూలము. కొలిమితిత్తులు ఇనుమును సహితము బుగ్గిచేయు నట్లు శక్తివంతమైన దీనుల కన్నీరు సామ్రాజ్యములను సహితము గడలించును.

93. లోక మెరుంగదగినది;— మానవుల లోపములను గుర్తించి వారికి మేలొనర్చుటకే ఈశ్వరుడు అనతీరించును.

94. ప్రస్తుత కాలము గత కాలముయొక్క ఫలము. ముందు కాలము నకు బీజము.

95. పుణ్యపావ విచక్షణ లేక ధర్మదూరుడై సంచరించినవో తిరిగి ఈ మానవజన్మ సంపాద్యమగుటకల్ల.

96. సుఖసౌఖ్యములు, భోగభాగ్యములు, శిరిసంపదలు స్థిరములు కావు. వీటినిజూచి ధ్రిమింపకుము. ఇవి మూన్నాళ్ల ముచ్చటలునుమీ!

97. దాన, దయా, సత్య, కౌచములు కలిగి జీవమాత్రపాగింపుము; కష్టములు నిన్ను ఎదుర్కొననున్నవినునా! కాన కైర్యవివేకములతో వాటిని ఎదుర్కొనుము.

98. జ్ఞానమార్జించి, భగవంతుని ధ్యానించి ముక్తిని సాధింపుము.

99. సత్త్వవర్తనః—సత్త్వవర్తనగల మనుజులు సంఘమునకు మార్గ దర్శకులు— మానవసంఘముయొక్క భాగమంతయు వారి భుజములపైననే మోపబడియున్నది. సత్త్వవర్తనచే మానవత్వము దేవత్వముగను, దుష్ప్రవర్తనచే మానవత్వము రాక్షసత్వముగను మారుచున్నది. దుష్ప్రవర్తనముకన్న సచ్చికిచ్చిరి పద్ధతిలోనే ఆత్మ-ష్టమైనది. విద్యాపితృములకిన్న సచ్చికిచ్చి మనుజులను యెక్కువ గౌరవమర్పాదలు చేయును. భారత జాతికింకా రోషాయులును మహనీయులెందరో నిర్ధన, దారిద్ర్యగృహములనుండియు జన్మించిరి. విద్యాజ్ఞానములకు వేషభాష లనవసరము. యశస్వినముండు జీవితమున కనివరమును ధనవిద్యాగుణసంపదలను గూడలెట్లుకొని వార్ధక్యమున వానిని యుక్తముగా వినియోగించుకొనుట వివేకి లక్షణము. సద్వర్తనచేతవలన వసుష్యత్వము సిద్ధించును. మనుష్యత్వమువలన సకల సౌభాగ్యములును కలుగును. నీప్రవర్తనమును బాగుపరిచుకొన్నచో అదియే నీకు సకల సౌభాగ్యములును చేకూర్చును. ముఖ్యములను దూరమొనర్చును. సదభ్యాసములను అలవరిచుకొనుము. మోక్షము దుష్ప్రవర్తన బంధింపలేదు. కాని సత్త్వవర్తనగల మనుజునికి ఒక్క-వాక్కు- బంధించును.

100. నాగరికతః—మానవునకు ధర్మమార్గమును గోచరింపజేయు ప్రబలపదధర్మమే నాగరికత. నాగరికతయని ప్రవర్తనమనియర్థము. (కాని పరిదేశాలనుండి అనుకరించుచున్న ఇప్పటి వేషాలకావు) ఇట్టి ధర్మము లోపించిన అధునిక నాగరికతను విషవృక్షాలతో పోల్చిరియ్యను. పరాన్న భుక్తులగు స్త్రీద్రు, డాక్టర్లు మొదలైనవారి వృత్తులు దీనికి కాఖలు. రాను రాను ఈ నాగరికత మనుష్యుని యంత్రముగా మార్చివైచినది. కనుక ఈ అధునిక నాగరికత యెంతి త్వంతో నశించిన అంతమేలు.

101. లామార్లు—స్త్రీద్రు, డాక్టర్లవలెనే పరాన్నభుక్తులు. స్వలాభమునకై వారు వివాదములను వృద్ధిచేతురు. ధనసంపాదన కిదియొక రాచరీతి. వీరు జలగలవలె చివల రిక్తమును పీల్చివేయుచున్నాడు. లామార్లు చేయుట కుపయోగమైన పనిలేని సోమరులు. భోగాభిలాషగల

సోమరులిట్టి వృక్షులె ఆవలించెదవరు. వీలెమీదనుండియో ఊడిపడి నట్లు బీదలు బావించులాగు నటించెదవరు. కష్టించు హాలివానికంటె వారు ఏవిధమున దేశమునకు లాభి కారులు?

102. కోర్కలు :— ఇవి ప్రజాలాభముకొరకు స్థాపింపబడినవనుట పొరబాటు. ఇంగ్లీషువారి యధికారమును కాళ్ళతముగా నెలకొల్పుటకని యుద్దేశింపబడినవి. గాన మనదేశములో ఇంగ్లీషువారి యధికారమును స్థిర స్థాపితముజేసి దేశమునకు ప్రీతి హానిగావించినవార కులాయుక్త.

103. వైద్యకాలలు, డాక్టర్లు :— వైద్యవృత్తియను సాధనవలన ఇంగ్లీషువారు మనలను తమ స్వాధీనములో నుంచుకొనుట కుపయోగించుచున్నారు. వైద్యకాలలు పాపమును వ్యాపింపజేయుట కేర్పడిన సంస్థలు గా మారినవి. దుర్మీతి పెచ్చు పెరుగుచున్నది. అందులో యూరోపియను డాక్టర్లు కడుంగడు పాపులు. మానవశరీర సంరక్షకార్థమై వారు వేలకొలది జంతువులను హింసించుచున్నారు. పరిశోధకలనిమిత్తము వారు నిండు ప్రాణిముత్యమును జంతువులను కోయుదురు. ఈ డాక్టర్లు మన మతాచారములను తిరస్కరించుచున్నారు. యూరోపియను వైద్యవిధానము నేర్చుకొనుచు మనము మన బానిసత్వమును అధిక మొందించుకొనుచున్నాము. మానవకోటి నుద్ధరించుటకు గాక ధనార్జనకొరకే అనేకు లీవృత్తిని ఆధ్యసించుచున్నారు. తమ వైద్యజ్ఞానమును చాలా అట్టహాసముగా ప్రదర్శించి అసలు దమ్మిడీ ఖరీదుగల మందును అనేకరూప్యముల కమ్ముచు అమాయకపు ప్రజలను మోసగించి దోచుకొనుచున్నారు. మానవసేవా తత్వములె నటించు ఈ డాక్టర్లకంటె సామాన్య దేశీయ వైద్యులే మేలు.

“మానవ సేవయే భగవంతుని సేవ”

“నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః”

“శర్తవ్యో ధర్మ సంగ్రహః”

తత్వమును హృదయమందు బ్రాతఃకాలమున స్మరించుచున్నాను. నేను
అబ్రహ్మనే ప్రపంచములోని ధూతజాలములోనివాడను గాను.

శ్లో. ప్రాతర్భజామి మనసోవచ సామగమ్యమ్
వాచోవిభాంతి నిఖిలాయదనుగ్రహేణ
యన్నేతి నేతి వచ నైర్నిగమా అవోచుః
తందేవదేవమజ మచ్యుత మాహురగ్ర్యమ్

తా|| మనస్సునకును మాటలకును అందరానిదియేవో, దేనియనుగ్ర
హమువలన సకలవాక్కులును బ్రకాశించుచున్నవో కాదు—కాదు న—న
అని ప్రపంచమును విశేషించుచు (ఇదియని ప్రత్యక్షముగా జాపలేక)
దేనిని వేదములు చెప్పినవో, నాశములేనట్టి అన్నిటికి మొదటిదగునట్టిదా
నినిగా దేనిని జెప్పుదురో దేవతలకు దేవుడగు అట్టి పరమాత్ముడు బ్రాతఃకా
లమందు నేవింతును.

శ్లో. ప్రాతర్నమామి తమసః పరమర్క వర్ణమ్
పూర్ణం సనాతనపదం పురుషోత్తమాఖ్యమ్
యస్మిన్నిదం జగదశేష మశేషమూర్తా
రజ్జ్వం భుజంగమయివ ప్రతిభాసితంవై

తా|| అజ్ఞానమును దాటియున్నట్టిది, మూర్ఖునకున్న తేజస్సువంటి
తేజస్సుగలట్టిది సంపూర్ణము (అనగా అఖండము) చిర కాలమునాటిది, పురు
షోత్తముడను ఖ్యాతిని జెందియున్నది. గొప్పదియగు వస్తువును ప్రాతఃకాల
మందు నమస్కరించుచున్నాను. ఏదానియందు మిగులు లేక సమస్తజగ
త్తును త్రాటింతుండు పాము భాసించునట్లు భాసింపుచున్నదో అపరతస్తు
వును నమస్కరింతును.

శ్లో. త్వమేకం సర్వణ్యం త్వమేకం వశేణ్యమ్

త్వమేకం జగత్కారకం స్వప్రకాశం

త్వమేకం జగత్కర్తృ పాత్యహర్తృ

త్వమేకం సరం నిశ్చలం నిర్వికల్పమ్

తా|| నీవే - కర్తృవువు. నీవే శ్రేష్ఠుడుగానవు. జగత్తును పాలించువానవు. నీవే స్వప్రకాశము. నీవేజగత్తును చేసినట్టి, పాలించునట్టి, సంహరించునట్టి వానవు. నీవే నిశ్చలము, భేదరహితము, పరము (అనగా నన్నిటి మీదిది) నైన వస్తుస్వరూపము నీ వొకటేయని పరబ్రహ్మ పరముగా నర్థము,

శ్లో. నమస్తే సతేతే జగత్కారణాయ

నమస్తే చితే సర్వలోకాశ్రయాయ

సమోద్వైతతత్వాయ ముక్తిప్రదాయ

సమో బ్రహ్మణేవ్యాపినే శాశ్వతాయ

తా|| సత్ స్వరూపుడవగు నీకు నమస్కారము. (సత్ = ఉన్నది) జగత్తు సంతతిని పుట్టించిన నీకు నమస్కారము. సర్వలోకములకును ఆధారమును చైతన్యరూపముగు నీకు నమస్కారము. (చితే = చైతన్యము) ఆదైతతత్వము ముక్తి ప్రదానము నీకు నమస్కారము. కాళ్యణమై సర్వము విండిన బ్రహ్మస్వరూపమునకు నమస్కారము. (దైతతం తీవుడు వేరు, బ్రహ్మవేరు అన్నది. ఆదైతతం = రెండును ఒక్కటే యన్నది.)

శ్లో. భయానాం భయం భీషణం భీషణానామ్

గతిః ప్రాణినాం పావనం పావనానామ్

మహోచ్చైః పదానాం నియంతృత్వమేకమ్

సరేషాం పరం రక్షణం రక్షణానామ్

తా|| భయములకుగూడ భయమగునట్టిది, భయంకమైన వాటికిని భయముగలిగించునట్టిది, సకలప్రాణులకు ఆధారమయినది పవిత్ర వస్తువుననుకూడి పవిత్రము చేయునది ఉన్నత పదవులను నిజమింపజేసి మిగిలినవకుగాని యన్నిటిమీది నున్నట్టి రక్షకములను వస్తువులకన్నిటికి రక్షకమయినట్టి పరమాత్మ నీ వొక్కటే.

శ్లో. వయంత్యాం స్మరామో వయంత్యాం భజామో

వయం త్యాం జగత్ నాక్షిరూపం సమామః

సదేకం నిధానం నిరాలంబమిశమ్

భవామ్బోధి పోతం, శరణం వ్రజామః

తా|| నిన్ను మేము జ్ఞానమునుకొందుము. లేక తలకుము- నిన్ను సేవింతుము- జగత్తంతటికి నాక్షిరూప నిన్ను మేము నమస్కరింతుము- చంద్రావయ, ఏకము, అంతటికి నాధామ, తన కాధారము- ఇంకొకటి లేనది (అనగా వనంతతానే నిర్వీణవని తా||) సర్వమునకు ప్రభువగునది, సంసారమును సముద్రమును వాటిండు నావయై యున్నది, రక్షకమయినది అగు దానిని శరణు జేయుచున్నాము. ఆశ్రయించు చున్నామని తాత్పర్యము.

శ్లో. అనతో మానద్దమయ

తమసో మా జ్యోతిర్గమయ

మృత్యోర్నా మృతం గమయ.

తా|| అజ్ఞానములోనుండి నన్ను జ్ఞానములోనికి నడిపించుము. (చేర్చుము అని తాత్పర్యము) చీకటిలోనుండి వెలుగులోనికి కేర్చుము చావునుండి మోక్షమునకు బంపిము- (చావులోనికి పోయినచో త్రివిధ జన్మించవలసి యుండును- మోక్షమునకు పోయినచో మరల జన్మము లేదని తా||)

శ్లో. యంబ్రహ్మ వరుణేంద్ర రుద్రమరుతస్తుస్వని దివ్యైస్త తై
 ర్వేదైః సాంగపదక్రమోప నిషదైర్గాయన్తియం సామగాః
 థానావస్థిత తద్ధతేవ మనసాస్యన్తియం యోగినో
 యన్యాస్తం సవిదుస్సురాసురగణా దేవాయ తస్మై నమః

తా. బ్రహ్మది దేవత లెవ్వనిని దివ్యమైన స్తుతులతో స్తోత్రము
 చేతులో, సామవేదము గానము చేయువారు పదక్రమ తిలపిత్తులతో,
 నాల్గవేదములతోను యెవ్వని గానము సేతులో, యోగులు థానముతో
 గూడి యతనింజేరిన మనస్సుతో నెవ్వనిని దర్శింతులతో, మరులు, అసురులు
 మొదలగువారుకూడ నెవ్వనియంతయు కనుగొనలేక అట్టి దేవునకు నమ
 స్కారము.

శ్లో. గురుద్రబ్రహ్మ గురుర్విష్ణు గురుర్దేవో మహేశ్వరః
 గురుః సాక్షాత్ పఠబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురువేదనమః

తా. గురువే సర్వదేవతా స్వయాపుడని దీని తాత్పర్యము-

శ్లో. నత్వహం కామయే రాజ్యం నస్వర్గం నాపునర్భవమ్
 కామయే దుఃఖతప్తానాం ప్రాణినామార్తి నాశనమ్

తా. నేను రాజ్యము పెంతమాత్రము కోరను. స్వర్గమును గోరను.
 జన్మలేకుండ ముక్తిగూడ గోరను. (మరేమి కోరుదునంటే) దుఃఖముచేత
 తపించుచున్న పాపిణులబాధ తొలగగుగాకని సర్వదా నాప్రయత్నమని
 తాత్పర్యము.

శ్లో. కరచరణకృతం వాక్కాయజం కర్మజం వా

శ్రవణనయనజంవా మానసంవాపరాధమ్

విహితమవిహితంవా సర్వమేతత్ క్షమస్య

జయజయ కరుణాభే శ్రీమహాదేవశమ్భో

తా. చేతులతోను, పాదములతోను, వాక్కుతోను, శరీరముతోను, పనులవల్లను నేచేసిన యపరాధమునుగాని, చెవులవల్ల కన్నులవల్ల మనస్సునందు గల్గిన యపరాధమును గాని వేదము నిర్ణయించిన దానివల్లగాని, యేదయిన నపరాధము నేను చేసితి నేని దానినిగూడ ఓమహా దేవ శంభూ ! దయాసముద్రుడా ! స్వయమును క్షమింపుము. స్వత్ర) బయము గొనుము.

రఘుపతి రాఘవ రాజారామ్

పతితపావన శీలారామ్

సుందరమాధవ మేఘశ్యామ్

గంగాతులసీ సాలగ్రామ్ ||రఘు||

చండకిరణ కుమణనరామ్

శుద్ధబ్రహ్మ పరాత్పరరామ్ ||రఘు||

భద్రగిరీశా సీతారాం

భక్తవత్సలా సీతారామ్ ||రఘు||

ఈశ్వరు అల్లా తేరేనాం

సబ్ కో సమృత్తిదే భగవాన్ ||రఘు||

(చండకిరణ= సూర్యుడు ఆకులములలో రామునిజన్మ, మండనము= భూషణము తక్కినది కులభము.) అహింసా సత్యమస్తేయం బ్రహ్మచర్య మనన్యహం.

శరీరశ్రమ అస్వాదో సర్వత్ర భయవర్జితః

సర్వభక్త్యై సమానత్వే సదేశి స్పృహభావనా

హీయే కాదశ నేనామే నప్రత్యే వ్రతనిశ్చయే.

తా|| 1 ప్రాణుల హింసించుకుండుట 2 నిజమాడుట 3 దొంగపనుల చేయుకుండుట 4 బ్రహ్మచర్యము వ్రేయుట 5 నిలువచేయ

గపనుల చేయుకుండుట 4 బ్రహ్మచర్యము వ్రేయుట 5 నిలువచేయ

కుంభము 6 శరీరపుము చేయుట 7 నీచులకు లొంగిపోకుండుట
8 ప - యు ధిమ సులేకుండుట 9 అన్ని భక్తములను సమానబుద్ధి
10 ను చేర్చుటయు 11 అన్ని భక్తములను కూడకొందును నేవించు
టయును నమ్రతతో ప్రసాదము నుచ్చయించుచున్నాను.

స్థితః విషయోనైవ విషయః సంపదో నైవ సంపదః

విషయస్మరణం విస్తా సంపన్నా రాయణస్మృతిః.

తా|| అపదలు (అనగా లోకములో మనమునుకొనేవి) అపదలే కావు
విషయదేవుని మునుచిహ్నులుయే అపద, నారాయణుని స్మరించుటయే
సంపద.

మంత్రిపుష్పము

ఓమ్|| సహశ్రశీర్షం దేవం విశ్వాత్మం విశ్వసమ్భవమ్, విశ్వం
నారాయణం దేవ మత్మకం ఎరిమం పవమ్, విశ్వతః పరమాన్నిత్యం విశ్వం
నారాయణం హరిమ్, విశ్వమేవేదం పురుషహ తద్విషయపటివతి, పతిం
విశ్వస్యైత్యవగం కాశ్యపగం శివయ్యితం, నారాయణం మహాక్షయం
విశ్వత్మాగంపరాయణం, నారాయణః రోజ్యోజ్య రత్నానారాయ
ణఃపరిః, నారాయణ పరంబ్రహ్మ తత్త్వం నారాయణః పరః నారా
యణ పరోధ్యాతా ధ్యానం నారాయణః పరః యచ్చకీర్త్యజ్జ
గత్సర్వం దృశ్యతే కూయతేపివా, అస్తస్మహిశ్చ తత్త్వం వ్యాప్యనారా
యణస్థితః, అనతం సవ్యయం కవిగం సముద్రేస్తం విశ్వసమ్భవమ్, పద్మ
కోశప్రతికాశగం వ్యుదయం చాప్యదోమణిం, అఖోనిష్ఠావితిస్తాత్మనా

భౌమస రితిస్తతి। జ్యోతిషాలా కులం జాతివిస్మయః తేం మహా
సంతగం శిరాభిస్తులముత్త్యా తోశసన్నిభం తస్మాత్తేజసిగం మాత్స్యం
తస్మిన్సర్వం పరిశ్చితం తస్యమథే మహాగ్ని త్వత్కాత్మిన్సర్వతోమహా
సోగ్రభగ్ని భజన్తిష్ఠన్నాహర మజరః కవి। త్వత్కాత్మిన్సర్వతోమహా
యస్తస్యసంతతా సంతాపయతిర్వందేహ మాపాద తలమస్తకం కంఠశ్చే
వహ్నిశిఖా అణియోద్ధార్య వర్తితః పితౄణామహాభ్యుదయమిష్టేషేభా
వ్యరాశివారహాగవత్తస్మిన్తాన్మాత్మైర్వారహా భవ్యాశ్చిహయామధే
పరమాత్మాగ్నిశ్చతఃపరచ్చా సచివస్పచరిష్యేత్ సోక్షర పరమర్పరాజ్

ఓం తద్రక్షక్తుః ఓం తదాకాయః ఓం తనాత్మా ఓం తత్సత్త్వం
ఓంతత్సర్వం ఓం తస్మిరోర్ముఖః

అన్తర్వరతిభూతేషు సుహాయాం విశ్వమూర్తిషు త్వం యస్తస్యం
వషట్కారస్త్వం మంద్రస్త్వగ్ం రుద్రస్త్వం నిష్ఠుస్త్వం బ్రహ్మత్వం ప్రజా
పతిః త్వంతదాప ఆ పా జ్యోతిరసామృతం బ్రహ్మభూష్య వన్సవరోమ్

తా॥ అనేక శిరస్సులుకండి, అనేక నేత్రములు గలది, స్వయం
వకు సుఖము గలిగించునది, సుమస్తముయినది, దివ్యరూపము నయల సముదా
యమందు నుండునది, నాశములేనిది, పరమపటనైనది, ఆస్థానమే యన్ని
టిపైదని తా॥ అన్నిటిమీది దానికంటె మీదిది, నిత్యమైనది, నారాయ
ణుండని, హరియని స్వయమును వ్యాపించియున్నది.

(అశుదానిం ధ్యానింతువని క్రిమి తెచ్చుకోవలయును.)

ఈ కవచదునున్న ప్రసవచతురయును అపురుషుని స్వరూపమే,
దాని నాశ్రయించియే ప్రపంచము జీవించుచున్నది, విశ్వమునకు దానది
పతి; తనకు దానే యాధిపతి, కాశ్యరము, మంగళకరము, నాశములేనిది,
అందరి నభయము ఉండునది, గొప్పగా తెలియదగియున్నది. ప్రపంచ

మన కంతటికిని అత్యు (జీవాత్మ) రూపమైయున్నది. అదే పరమగతియై యున్నది.

నరులలో నన్న యా అత్యుయే యొక్క వయన లేజన్న అదే పరమాత్మ. ఆనారాయణుడే పరబ్రహ్మ. నారాయణుడే పరతత్వము. (అని చెప్పి)

ఇట్లు ద్యానించువాడు నరుడగు నారాయణుడే. ఆ ధ్యానము ఉత్కుష్టమైన ఆ నారాయణుడే. (ధ్యానము చేయువాడు, ఆ ధ్యానము ధ్యానము చేయఁడువాడు సర్వము నారాయణుడే. అదే పరమాత్మ, అదే పరతత్వము అని చెప్పి నిస్సందేహముగా తెలియుటకు) మనకు గనఁబడుచున్న, మనము వినచున్న ప్రపంచ మేకకలదో అంతయు, మఱియు మనము చూడనిది విననిది యగు ప్రపంచమంతయుగూడను, లోపలనున్నది బయటనున్నది, ఆ సర్వ ప్రపంచమును నిండి నారాయణుడున్నాడు. అంతయులేనిది, వాళములేనిది, సర్వము జెలిసరదే, ఆ కాళమందంతముగలది. (అనగా సముద్రమంటే ఆ కాళము. ఆ కాళ మొక్కడ నంతసుగునో అచట నే దీని కంతము. ఆ కాళమునకు అంతములేదు, దీనికిని అంతములేదు. అని తా) ప్రపంచమునకు ముఖము కలిగించునది.

(ఇట్లు పరమాత్మను జెప్పి జీవాత్మను అదియుండు స్థానమును వర్ణించుచున్నాడు.)

తామర మొగ్గ ఆకారముగా నభోద్యుమై త్రేల్లాడుచు బొడ్డుకు పండ్లొండంగులొల మీదికి (ఒకవస్తువు) యున్నది. అది మంటలతోనిండి సమస్త ప్రపంచమున కాధారమయిన చోటది ఎల్లప్పుడు గర్జనాడులకు త్రేలాడుచుండును. ఇంచుక మొగ్గవలె నుండును, (అనగా జీవరస గొంత సంక్రమించని గొ) ఆ మొగ్గచివరను చిన్నరంధ్రముగలదు. ఆ చివర నంతయుగలదు. దానిలోపల గొప్ప యగ్నిగలదు. ఎటుచూచినను దానిలో మంటలుకలవు. అన్ని ముఖములను ఆమంటలు వ్యాపించును. అయగ్ని యే అభయమును మొదట ధినువాడు. అధినిన యాచారమును అన్నిటికిని పంచు

చుండును- ఆ యగ్నికి ముడిమిలేదు- అన్నీ తెలిసినది- 'దాని కిరణములు అడ్డుగాను, నిలువుగాను, క్రిందుగాను ఉండి ప్రసరించుచున్నవి- తన దేహమందు తల మొదలు కాళ్లకడకు నా యగ్నియొండి వేడిని గలిగించుచున్నది-

దానిషధ్యను సన్ననిదై మీదికి బ్రసరించుట అగ్నిశిఖ అనగా అగ్ని జ్వాల కలదు-

నల్లనిమేఘము మధ్యను మెరుపుదీగవలె ప్రకాశించుచు వరిముల్లు ఎంత సన్ననిదో అంత సన్ననిదై సుతుప్రదచ్ఛనిండును గలిగి అణుమాత్రమై చక్కగా (అహారమును) తినుచున్నది- ఆ అగ్నిజ్వాలమధ్యను (అనగా నీ చెప్పినదంతయు జీవ విషయము, అజీవునిలోనే అవి తా||) పరమాత్మ యున్నది- అదే బ్రహ్మ- అదే శివుడు- అదే హరి- అదే ఇంద్రుడు- అదే అక్షర (నాశములేని) పర బ్రహ్మము స్వరాట్లు-

అదే బ్రహ్మ- అదే వాయువు- అదే అత్మ- అదే సత్యము- అదే సర్వమును అదే ముందుగనబడునది- అది అన్ని భూతముల (జంతువుల) యందును లోపల సంచరించును- సకలశరీరములందును గుహలో నుండును- (గుహయనగా విదివకకుడెప్పిన తామః మొగ్గ మధ్యనున్న అవ కాశము అది అంకుష్టమాత్రముండును- దానినే దహరా కాశమందురు.)

నీవే యజ్ఞరూపుడవు- నీవే వషట్ అని ఉచ్చరించి చేసిన హోమ స్వరూపుడవు- నీవే ఇంద్రుడవు- నీవే రుద్రుడవు- నీవే విష్ణువు- బ్రహ్మవు నీవే- ప్రబాపతివి నీవే- నీవే యుడకము- ఉడకములోని తేజస్సు అనగా విద్యుత్తు నీవే- అందునున్నది నీవే- అమృతము నీవే-నీవే బ్రహ్మ- సమస్తలోకములును నీవే-

శ్లో. కాయేనవాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనావా ప్రకృతేస్స్వభావాత్
కరోమియద్యత్ సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి.

తా|| శరీరముతో గాని, మాటలతో గాని, మనస్సుతో గాని, మఱియు శే యితర యింద్రియములతో గాని, లేక బుద్ధితో గాని, అత్మ సాక్షి గా గాని, పృథ్వీ వృథావము ననుచుండి గాని ఏదీ పనులు చేతునో వాటి నన్నింటిని పరాత్పరడగు నారాధయిపిరి సమర్పించుచున్నాను.

శ్లో. స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం

న్యాయేన మాగ్నేణ మహిం మహీశాః

గో బ్రాహ్మణేభ్యః శత్రుమస్తు నిత్యం

లోకస్సమస్తా స్పృశన్తోభవన్తు.

తా|| ప్రజలకు శుభము కలుగు గాక ! శత్రువులను పద్ధతులతో రాజులు ప్రజలను పరిపాలింతురుగాక ! గోవులను బ్రాహ్మణులను శుభముగుగాక ! సమస్త ప్రపంచమును సుఖాబ్ధి నోలడుగాక !

ఓం కాంతి శాంతి శాంతిః

(జా తీ య గీ త ము.)

పంచమాతరమ్,

1. నుజలాం, నుఫలాం, మలయుజ శీతలాం
సస్యశ్యామలాం మాతరమ్ ||పంచే||

2. శుభ్రజ్యోత్స్నా పులకిత యామినీం
పుల్లకునుమిత దృమదళశోభినీం
మహానీనీ మమధుర భాషిణీం
సుఖదాం వరదాం మాతరమ్ ||పంచే||

తా|| నుండరమయిన నదీవదములు గలదియు, వివిధ ఫలాన్నితమును నుజయ పవిత్రపుచల్లని గాలి గలదియును, సస్యసమృద్ధిగలదియునునగు మాత (భారతమాత)ను ననుస్కరించుచున్నాను-తెల్లని వెన్నెలతోనొప్పు రాత్రులు గలదియును. పుష్పించి విరిసిన నుండర వృక్షములుగలదియును, చిరునవ్వులతో నొప్పునదియును తియ్యనివల్కు (భావలు)గలదియును, సుఖప్రదమును, శోభనకరమును నిచ్చునదియును నగు తల్లికిననుస్కరించుచున్నాను.

(ఝం డా వ శం న.)

ఝం డా ఊంచారహే హమారా

విజయీ విశ్వతిరంగా హ్యారా

సదాశక్తి బర్హానే హాలా

ప్రేమనుధా సర్హానే హాలా

పీరోలో హర్హానే హాలా

మాతృభూమికా తన మనసారా || ఝం డా ||

స్వతంత్రతాకే ఫిషన్ రణమే

అఖిలకర్ జోన్ బడే త్తణ త్తణమే

కాంక్షేతృ దేఖిలకర్ మనమే

మిట్ జావేధయ్ సకల్ సారా || ఝం డా ||

ఇన్ ఝండే కే నీచే నిర్భయ్

లే స్వరాజ్య యహ్ అనిచల నిశ్చయ్

బోలో భారతమాతా తీ జయ్

స్వతంత్రతాహీ ఘోర్ హమారా || ఝం డా ||

ఆవ్ హ్యారే పీరో ఆవో

దేశధర్మ పర్ బలిబలి జావో

ఏకసాధ్ నబ్ మిలకర్ గావో

హ్యారా భారతదేశ్ హమారా || ఝం డా ||

ఇస్కీ కాన్ న జానే హావే

చాహేజాన్ భలేహీ జావే

విశ్వవిజయ్ కరేక్ దిఖలాయే

తబ్ హోవే ప్రణ్ పూర్ణ హమారా || ఝం డా ||

తా|| ముచ్చటగా మూడు రంగులతో నొప్పునదియు, నిరంతరము నవీనోత్సాహమును పురికొల్పునదియు, ప్రేమామృతమును నర్పించునదియు విరులను సంతోష తరంగితుల జేయునదియు, మాతృభూమికి ధన మాన

సాక్షిమూల వంటిదియు నగు ప్రియమయిన పతాకము ఉన్నత వదనయై యొప్పుగాక !

ఘోరమయిన స్వాతంత్ర్య సమరమునందు వీరావేశ భరితులమయి శత్రువులు వణికి పోవునట్లు పోరుదుముగాక ! మనకుగల భయ భీతులను, కష్టనిష్ఠులను, తొలగివోపుగాక ! స్వతంత్రతయే మన ఆదర్శము. ఈపతాకచ్ఛాయను నిర్భయములమయి, దృఢనిశ్చయములమయి, “భారతమా తాకీ జయ్” అను జయధ్వానములతో స్వరాజ్యమును చూరగొందుము గాక !

ఓండు! పీరులారా రండు! దేశముపట్ల మీరు నెరవేర్చవలసిన ధర్మము గావించుడు- ఐక్యతముతో ఒక్కమారు భారతదేశము మాకత్యంత ప్రియమైనదని వక్కాణించు.

ఈపతాకము యొక్క యభిమానగౌరవములకు భంగము వాటిల్లకుండు గాక! అనువులు బాసయ్యెను ప్రపంచమునంతను దిగ్విజయము గావించెదము గాక! అప్పుడే మనప్రార్థన నెరవేరగలదు.

—: రాష్ట్ర గానము :—

అంధ్రమాత శ్రీసమేత ఆనుపమ ప్రపూతచరిత

అఖిలభక్త పారిజాత అనఘ మంగళం

అంధ్రవిష్ణు కాలివాహా అమరవినుత రాజరాజ

అదిశృపులగన్నతల్లి ఆమలమంగళం

కృష్ణరాయ రంగరాయ ఖడ్గతిక్కనాది కూర

మండలమునుగన్న వీరమాతమంగళం

మొల్లముఖ్య కవియత్రుల మల్లమాది సాధ్వీ మణుల

అల్లరిద్రామదేవి గన్నతల్లి మంగళం

రామదాసాది ధిక్కరిత్తు ములను గన్నతల్లి

తిక్కనాదికవుల గన్నదేవి మంగళం

నాగ్నజిత్తు ముఖ్యశిల్ప నాయకులనుగన్నతల్లి

అపస్తంభాదిమునుల అంబునుగళం

తిమ్మరును యుగంధరాది దివ్యరాజనీతిపరుల

వల్లభాది మతకర్తల తల్లిమంగళం ||అంధ్ర||

బోలో! విశ్వమాతమజయ్- భారతమాతమ జయ్- ఆంధ్రమాతమ
జయ్- మహాత్మాగాంధీమజయ్.

ఓం సర్వేషాం స్వస్తిర్భవతు- సర్వేషాం పూర్ణంభవతు- సర్వేషాం
శాంతిర్భవతు- ఓం శాంతి, శాంతి, శాంతిః.

సూర్య న మ స్కార ము లు

- 1 ఓం హ్రం హగ్ం సమ్యచిషత్ - ఓం హ్రం మిత్రాయనమః
- 2 ఓం హీం ధరుంతి రిక్షసత్ - ఓం హీం రవయేనమః
- 3 ఓం హూం హోతావేదిషత్ - ఓం హూం సూర్యాయనమః
- 4 ఓం హ్రైం అతిథిర్బ్రహ్మణసత్ - ఓం హ్రైం భానవేనమః
- 5 ఓం హౌం నృపత్ - ఓం హౌం భిగాయనమః
- 6 ఓం హ్రః వరసత్ - ఓం హ్రః పూష్టేనమః
- 7 ఓం హ్రం ఋతసత్ - ఓం హ్రం హిరణ్యగర్భాయనమః
- 8 ఓం హీం వ్యోమసత్ - ఓం హీం మరీచయేనమః
- 9 ఓం హూం అద్భుగోహ - ఓం హూం అదిత్యాయనమః
- 10 ఓం హూం ఋతహ అద్రిహ - ఓం హ్రైం సవితేనమః
- 11 ఓం హౌం ఋతం - ఓం హౌం ఆర్కాయనమః
- 12 ఓం హ్రః బృహత్ - ఓం హ్రః భాస్కరాయనమః
- 13 ఓం హ్రం హీం హగ్ం సమ్యచిషత్వ సురంతరిక్షసత్
ఓం హ్రం హీం మిత్రరవిభ్యానమః

- 14 ఒం హూం హైం హోతావేదిషత్ ధిర్ఘోజసత్ - ఒం హూం హైం సూర్యభానుభ్యాం నమః
- 15 ఓం హ్రం హ్రాః సృషద్వ్యసత్ - ఒం హ్రం హ్రాః ఖగపూష భ్యాం నమః
- 16 ఒం హ్రం హ్రీం ఋతఃసద్వ్యసత్ - ఒం హ్రం హ్రీం హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యాం నమః
- 17 ఒం హ్రం హ్రేం అబ్జాగోజా ఋతజా అద్రిజా - ఒం హ్రం హ్రేం ఆదిత్యసవిత్పుభ్యాం నమః
- 18 ఒం హూం హ్రాః ఋతఃబృహత్ - ఒం హ్రం హ్రాః ఆర్కభాస్కరా భ్యాం నమః
19. ఓం హ్రం హీం హూం హైం హగ్ం సస్సు చిషత్
ననురంతరిక్ష సత్
హోతావేదిషత్
అతిధిర్ఘోజసత్
ఓం హ్రం హీం హూం హైం మిత్రవిసూర్యభానుభ్యాం నమః
20. ఓం హూం హ్రాః హ్రీం హ్రీం సృషద్వరీసద్వృతసద్వ్యసత్
ఓం హూం హ్రాః హ్రీం ఖగపూష హిరణ్యగర్భ
మరీచి భ్యాం నమః
21. ఓం హూం హ్రేం హూం హ్రాః అబ్జాగోజా ఋతజా అద్రిజా
ఋతం బృహత్
ఓం హూం హైం హూం హ్రాః ఆదిత్యసవిత్సర్క
భాస్కరే భ్యాం నమః
22. ఓం హ్రం హీం హూం హైం హూం హ్రాః హగ్ం సస్సు
చిషద్వసు రంతరిక్ష సద్ధోతావేదిష దతిధిర్ఘోజ సద్వషద్వరీసత్వత
సద్వ్యసత్ సద్భాగోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్

- ఓం హ్రం హ్రీం హ్రూం హ్రౌం హ్రాం హ్రఃమిత్రవి నూర్యభాను
 భగవూష హిరణ్యగర్భచురీచ్యాఃత్యసగిత్రర్క భాస్కరభోనమః .
 23, 24. (22 వలెనే)
 25. ఓం సవిత్రే) నూర్యనాదాయజమః

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః

[ఈ ఆరు బీజాక్షరములతోను ద్వాదశాదిత్యులను సంబోధించుచు ఒక్కొక్క జంటను ఉచ్చరించి ఒక్కొక్కమారు చొత్తున ఇరువది విడుసార్లు ఈ క్రిందమూలిన నూర్య సమస్కారము చేయవలెను. అనగా ఒక జంట ఒక సుంత్రము. సది భంగిమములు ఒకనమస్కారము. సుంత్రము పఠించేటప్పుడు మంత్రోచ్చారణ భంగిమములలో చేతులుపైకి యెత్తి నిలువవలెను. ఆ మంత్రోచ్చారణ జెంటనే ఈ పది భంగిమముల వ్యాయామ రూపకమైన సమస్కారము చేయవలెను. తరువాత రెండవసంత్రము. ఈ రీతిని ఇరువది విడుసార్లు)

* సా యం కాల ప్రార్థన *

హరిః ఓం హరిః ఓం హరిః ఓం

శ్లో. శాంతాకారం భుజగశయనం పద్మనాభం సురేశం
 విశ్వాకాశం గగనసదృశం మేఘవర్ణం సుభాంగం
 లక్ష్మీకాంతం కమలనయనం యోగిహృద్ధ్యానగమ్యం
 వందేవిష్ణుం భవభయహరం సర్వలోకైకనాథం.

తా. శాంతిరూపుడు, శేషశాయి, పద్మము నాభియందుగలవాడు, దేవతల కధిపతి, ప్రపంచమున కాధారమైనవాడు, ఆకాశమువలె (జేనిని అంటుకుండ నంతటను) ఉన్నవాడు, మేఘమువంటి శాంతిగలవాడు, చక్కని శరీరము కలవాడు, యోగుల హృదయమందు ధ్యానముచేతఁ దెలియ దగినవాడు, సుసారభీతిని నశింపజేయువాడు, సకల లోకాధిపతియువగు విష్ణుని స్తుతింతును. నమస్కరింతును.

శ్లో. శరదెందు వికాస మందహాసామ్
స్ఫురదిందీవర లోచనాన్భరామామ్
అరవిందసమాన సుందరాశ్యామ్
అరవిందానన సుందరీముపాసే.

తా. శరత్కాల చంద్రునివంటి చిరునవ్వుగలట్టి, వికసించుచున్న నల్లకల్పరేఖవంటి సాగసయిన కన్నులుకలట్టి, పద్మములతో సాటియైన చురుకుగలట్టి, పద్మముమీద గూర్చున్న బ్రహ్మకు భార్యయగునట్టి, సరస్వతీదేవిని బ్రాహ్మించుచున్నాను. లేక ధ్యానించుచున్నాను,

శ్లో. సముద్రవననే దేని భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని
విష్ణుపత్ని సమస్తభ్యం పాదస్పర్శం తమస్వమే.

తా. సముద్రమును వస్త్రముగా ధరించినట్టి, పర్వతములు శిరస్సుగా కలట్టి, విష్ణువునకు భార్యయగునట్టి వో భూదేవి! భూమియందు నాపాదమును యెప్పుడు తమింపుము.

శ్లో. అన్నపూర్ణ సదాపూర్ణ శంకరప్రాణవల్లభే
జ్ఞానతైరాగ్యసిద్ధ్యర్థం బిక్షాందేహించ పార్వతి.

తా. ఎల్లప్పుడును కొరతలేకుండ నుండుదానా! యీశ్వరునకు ప్రాణప్రియుగాలా! ఓయన్నపూర్ణాదేవి! పవ్వకరాజు కూతురా! జ్ఞానము, తైరాగ్యము కలుగుటకు చూకు భిక్ష పెట్టుము. (ఆనగా నీవు మాకిచ్చిన యాభోజనము జ్ఞానమును, తైరాగ్యమును కలిగించుగాకయని తాత్పర్యము.

శ్లో. పద్మప్రియే పద్మినిపద్మహస్తే
పద్మాలయే పద్మదళాయతాక్షీ
విశ్వస్యే విష్ణుమనోనుకూలే
త్వత్పాదపద్మం మయినన్నిధత్యు.

తా. పద్మమునందు ప్రీతికలదానా! పద్మమును ధరించుదానా పద్మమువంటి దేవులు కలదానా! పద్మదళమువంటి కనులు కలదానా

ప్రపంచమునందు ప్రీతికలదానా! విష్ణువు మనసు నెఱిగి సంచరించు
దానా! నీపాదపద్మములను నాలోచింపఁచుము, కనఁపఁచుము.

శ్లో. విష్ణుర్వాత్రిపురాంతకోభవఃకు నాబ్రహ్మసమైంద్రో భవా
భానుర్వాశశలక్షణోభ భగవాన్ బుద్ధోభక్తిద్వోజవా
రాగద్వేషవిషాద్ మోహరహితః సత్త్వానుకంపోద్యతో
యస్మైస్త్వైస్సహసంసుగ్మతే గుణైశ్చైవైష్ణవైష్ణవః సర్వదా.

తా॥ విష్ణుడైనను గానిమ్ము, శంకరుడైనను గానిమ్ము, బ్రహ్మ
యో, దేవేంద్రుడో లేక నూర్యుడో, చంద్రుడోకాని భగవంతుడయిన
బుద్ధుడుకాని లేక వీసిగ్గుడయినను కానిమ్ము (ఎవడయితే నేను?) ఐకదాని
యందు, అళి, ద్వేషము, అనూయ లేక దేనిని హింసింపక, అజ్ఞానములేకు
న్నవాడు, జంతువులందు బ్రేమగలవాడు, అన్నివిధములయిన సద్గుణము
లతో గూడియున్నవాడు నయి, యెవ్వడున్నాడో వానికి నమస్కారము
ఎల్లకాలమందు గలుగుచున్నది. లేక ప్రపంచముగాక.

శ్లో. గురుర్భహ్మ గురుర్విష్ణుగురుద్దేవో మహేశ్వరః
గురుఃసాక్షాత్ పరబ్రహ్మతస్మైశ్రీగురువేనమః.

శ్లో॥ నత్వహం కామ యేరాచ్య న స్వర్గం నాపునర్భవ్
కామయే దుఃఖితస్తానాం ప్రాణినామార్తినాశనమ్॥

శ్లో॥ కరచరణకృతం వాక్కాయజం కర్మజంవా
శ్రవణనయనజంవా మానసంవాపరాధమ్
విహితమ విహితంవా సర్వమేతత్ తమస్వ
జయజయకరుణాభే శ్రీమహాదేవశ మ్భా ॥
రఘుపతి రాఘవ రాజారామ్ పతిపావన సీతారామ్
కుండరమాధన మేఘకాశమ్ గంగాకులినీ సాతగ్రాహి ॥రఘు॥

చంపికిరణ కులమజ్జనరామ్ శుద్ధబ్రహ్మ పరాత్పరరామ్ ||రఘు||

భద్రగిరీశ నీతారామ్ భక్తవత్సలా నీతారామ్ ||రఘు||

అహింసా సత్యమస్తేయం బ్రహ్మచర్య మస్థిరహః

శరీరశ్రమ ఆస్వాదో సర్వత్ర భయవర్జనః

సర్వభక్త్యే సమానత్వే స్వదేశి సుశుభా పనా

హీయేకాదశ నేచామే నమ్రత్వే వ్రతనిశ్చయే.

శ్లో॥ విషదోనైవ విపదః సంపదోనైవ సంపదః

విషద్విశ్వరణం విష్ణో స్సంపన్నారాయణస్మృతిః ॥

శ్లో॥ కాయేనవాచా మనసేంద్రియైర్వా

బుద్ధ్యాత్మనావా ప్రకృతేస్స్వభావాత్

కరోమియద్యత్ సకలం పరస్మై

నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం

న్యాయేనమాగ్ధేణ మహీంమహీశాః

గోబ్రహ్మణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యం

లోకాస్సమస్తాస్సుఖినోభవన్తు ॥

ఓం కాంతి క్షాంతి క్షాంతిః

* గీ తా ధ్య య న ము *

అర్జున ఉవాచ :—

శ్లో॥ స్థితప్రజ్ఞస్య కాళామాసమాధిస్థస్య కేశవ

స్థితధీః కిం ప్రభాషేత కి మానీత ప్రజేతశ్చిమ్ ॥

తా! అజ్ఞునుడు చెప్పెను:— ఓ కేశవా! స్థితప్రజ్ఞున కనగా సమాధిస్థుని చిహ్నములేవి? స్థితప్రజ్ఞు డెట్లు మాట్లాడును, కూర్చుండును, మఱియు నడచును?

శ్రీభగవానువాచ;—

శ్లో॥ ప్రజాహతి యదాకామాన్ సర్వాన్ పార్థ! మనోగతాన్

ఆత్మన్యేవాత్మనా తుప్తః స్థితప్రజ్ఞస్తద్వోచ్యతే ॥ 3

తా. శ్రీ భగవానుడు చెప్పెను:— ఓ పార్థా! యెప్పుడు మనుష్యుడు మనస్సునందు దఱియొత్తు సమస్త కామనల ద్యజించుచున్నాడో మఱియు నాత్మవ్యారముననే యాత్మయందు సంతుష్టుడయి యుండుచున్నాడో ఆపుడు స్థితప్రజ్ఞుడని చెప్పబడుచున్నాడు.

శ్లో॥ దుఃఖేష్వనుద్విగ్నమనాస్సుఖేషు నిగతస్త్వహః

వీతరాగభయక్రోధః స్థితః కీర్మునిరుచ్యతే ॥

తా. దుఃఖముచే నెవడు దుఃఖితుడుగాడో, సుఖేచ్ఛకు గలిగి యుండడో మఱియు నెవడు రాగము భయము మఱియు శోధమునుండి రహితుడగునో ఆతడు స్థిరబుద్ధియును మునియని చెప్పబడుచున్నాడు.

శ్లో॥ యస్సర్వత్రా సభిన్నేహ స్తత్రాప్యశుభాశుభమ్

నాభినందతి నద్వేష్టితస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥

తా. సర్వత్ర రాగరహితుడయి యేపుడును శుభమును లేక యశుభమును పొంది చూరింపడో, శోకింపడో వాని బుద్ధి స్థిరమయినది.

శ్లో॥ యదాసంహరతే చాయం కూర్తోంగా సేవ సర్వతః

ఇంద్రియాణీంద్రియార్థభ్యః తస్యప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥

తా. తాపే లేరీతి నన్నివైపులనుండి యంగముల ముడుచుకొను చున్నదో అట్టిప్పుడీ పురుషు డింద్రియములను వాని విషయములనుండి యుపసంహరించుకొనుచున్నాడో ఆపుడు వానిబుద్ధి స్థిరమయినదని చెప్పబడుచున్నది.

విషయావినివర్తంతే నిరాహారస్య దేహీనః

రసవర్జం రసోప్యస్య పరందృష్ట్యానివర్తతే.

తా. దేహధారి నిరాహారిగా నున్నప్పుడు వానివిషయములు తీసిగొనుచున్నది. కాని రసము పోలేదు. ఆ రసమిశ్వర సాక్షాత్కార మగుటవలన శమించును.

రుతతోహ్యపి కాంతేయ పురుషస్య విపశ్చితః

ఇంద్రియాణి ప్రమాధీని హరంతి ప్రసభం మనః.

తా. ఓ కాంతేయా! చతురపురుషుడు ప్రయత్నము చేయుచున్న పుటికి ఇంద్రియములు వానిమనస్సుగూడ బలాత్కారియై వారించునట్టి ప్రమథనశీలములయి యున్నవి.

తాని సర్వాణి సంయమ్యయుక్తి ఆసీత మత్పరః

వశేహ యస్యేంద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా.

తా. ఈ ఇంద్రియముల వశమునందుంచుకొని యోగి నామందు దన్మయుడయి యుండవలయును. ఎదుకనగా దన యింద్రియము లెవనికి వశపడినవో వాని బుద్ధి స్థిరమయినది.

ధ్యాయతో విషయాన్ పుంస సంగస్తేషూపజాయతే

సంగాత్సం జాయతే కామః కామాత్క్రోధోభిజాయతే.

తా. విషయముల జింతించు పురుషునకు వానియం దాసక్తి పుట్టుచున్నది. మఱియు నాసక్తిలోనుండి కామన కలుగుచున్నది. కామన నుండి క్రోధము పుట్టుచున్నది.

క్రోధాద్భవతి సమ్మోహ సమ్మోహాత్కన్ధుతి విభ్రమః

స్మృతిభ్రంశో దృద్ధి నాశో బుద్ధి నాశా త్ప్రణశ్యతి.

తా. క్రోధమునుండి మోహముదయించుచున్నది. మోహమునుండి స్మృతి భ్రాంతియు పోవుచున్నది. స్మృతి భ్రాంతిమగుటనుండి జ్ఞాన

నాశన మగుచున్నది. మఱియు నెప్పుని జ్ఞానము నశించినదో నాడు మృత ప్రాయుడు.

శ్లో॥ రాగద్వేష వియక్తైర్ము విషయాచింద్రయైర్నరన్

అత్తవత్స్యైర్విధేయాత్మ ప్రనాద మధిగచ్ఛతి.

తా॥ కాని యెది యరస్సు తన యధీశమందున్నచో గతియు ఎవని యంద్రియములు రాగద్వేష విహితములై వాని జగముం బండుచున్నచో అమమస్సు, డీప్రియ వ్యాపారమును గణనానందును. అట్లప్రసన్న తను బహియుచున్నాడు.

శ్లో॥ ప్రనాదే స్వయంభూతాం హసితస్యావదాయతే

ప్రసన్నచేతసోహ్యను బుద్ధిపత్య నతిష్ఠతే.

తా॥ చిత్తప్రసన్నులచేత వీని శకల దుఃఖములు తొలగిపోవుచున్నవి. మఱి బ్రసన్నతను హసిత బుద్ధి తక్షణమే స్థిరమగుచున్నది.

శ్లో॥ నాస్తిబుద్ధిరయుక్తస్య సచాయుక్తస్య భావనా

సచాభావయతత్త్వాంత రశాంతస్య కుతస్సుఖమ్.

తా॥ ఎవనికి సమత్వములేదో వానికి వివేకములేదు. వానికి భక్తి లేదు. మఱియు నెవనికి భక్తిలేదో వానికి శాంతిలేదు. నెచట శాంతి లేదో అచట సుఖ మెటును పడకలుగును?

శ్లో॥ ఇంద్రియాణాం హ చరతాం యుక్తనోను విధేయతే

తదస్య హంతి ప్రజ్ఞాం వాయుర్నావ మి వాంభసి.

తా॥ విషయములయందు దానికిష్టి సంఛరించి నింద్రియములశంకు నెవనిమనస్సు పర్వైత్తుచున్నదో వానిమనస్సు, వాయువైపు నాకను నీటి యందీడ్చుకొనిపోవునో అట్లు వానిబుద్ధి నిచ్చునచ్చినచోటికి గుంజాకుని పోవుచున్నది.

శ్లో॥ తస్మాద్యస్య మహాబాహూ నిగృహీతాని సర్వశః

ఇంద్రియాణాం ద్రియాద్వేభ్యః తస్య ప్రజ్ఞానతిష్ఠితా.

తా|| కాట్టే యోమహాబాహూ ! ఎవని ఇంద్రియములు నలువైపుల నున్న విషయములనుండి వెడలి తన యధీనమునకు వచ్చివేయునో వానిబుద్ధి స్థిరమయి పోవుచున్నది.

శ్లో|| యానిశానర్వభూతానాం తస్యాం జాగర్తి సంయమి
యస్యాం జాగ్రతి భూతాని సానిశా పశ్యతో మునే.

తా|| ఎప్పుడు కర్వప్రాణులు నిద్రించుచుండునో ఆపుడు సంయమి మేల్కొంచుచుండును. ఎప్పుడు జనులు మేల్కొంచుచుండునో ఆపుడు జ్ఞానవంతుడగు ముని నిద్రించుచున్నాడు.

ఆపూర్యమాణ మచల ప్రతిష్ఠం
సముద్రమాపః ప్రవిశంతి యద్వత్
తద్వత్కాయం ప్రవిశంతి సర్వే
సశాంతి మాప్నోతి సకామకామి.

తా|| నదుల ప్రవేశముచే నిండుచున్నప్పుటిమాడ సముద్రమెట్లు చలముగ నుండుచున్నదో అట్లే మనుష్యుని విషయమున పాంసారిక భోగములు శమించి పోవుచున్నవో వాడే శాంతిని బడయుచున్నాడు. కామ నలు గలవాడు (బడయుట) లేదు.

విహాయకామాన్ యస్సర్వాన్
పుమాం శ్చరతి నిస్పృహః
నిర్దమో నిరహంకారః
సశాంతి మదిగచ్ఛతి.

తా|| సమస్త కామనల విడిచి యేపురుషుకిచ్చు, మమత, మఱియు సహంకార తహితుడయి సంచరించునో వాడే శాంతిని బడయును.

ఏషాబ్రాహ్మేస్థితిః పార్థ వైనాం ప్రాప్యవిముహ్యతి
స్థిత్యా శ్యామంతకాలేషి బ్రహ్మనిర్వాణ మ్మచ్ఛతి .

తా॥ ఓపార్థా ! ఈశ్వరుని గుర్తించు వానిస్థితి ఇట్టిది- దానిని బడ
సిన పిదప మఱియొక వాడు మోహమునకు పశుడు గాడు- మఱియు మరణ కా
లమునందును నిట్టిదే స్థితి నిలిచియున్నచో వతడు బ్రహ్మ నిర్వాణమును
బడయుచున్నాడు-

— శ్రీ ర న లు —

—(0)—

పల్లవి॥ నీనామమే యంత్రో రుచిరా విభూతి సజ్జన గోచరా
మానసమున కింపు కంపు మహితవీణా రవగురా ॥నీ॥

1. మధుర మైన నీనామమే మానులకు జపమురా
అధమాధముల సుద్ధరింప వందిత సాధనమురా ॥నీ॥
2. అఖిలపాపములను బాప నదియే సిద్ధాషధమురా
కుఱిము నాత్మబలము నిచ్చు మురుచిరామృతరసమురా ॥నీ॥
3. భక్త్యధ్వంస రంగస్థిత భక్తవీరకోటికి
నవ్యయోత్సాహము గొల్పు దివ్య భేరిరవమురా ॥నీ॥

పల్లవి॥ కొనియాడ దరమి నిన్ను
గుణలయ వినుత ॥కొని॥

1. దినకర శశితార గణముల వెలిగించు
ఘనతేజమును జూపు కాంతమంతుడవీవు ॥కొని॥
2. బాంగరమ్మలమాడ్కి భూమ్యాది గ్రహముల
నింగి గిరగిర దిప్పు నేర్పుకాడవు నీవు ॥కొని॥
3. ఒండొంటి ధీకొనకుండ లోకములను
ద్దండరీతిని నడపు చండకాసమదీవు ॥కొని॥
4. స్తుత్యహా నీపుష్టి సుందరచూర జేసి
యత్యధుతము జూపు వైండ్రజాలుడవీవు ॥కొని॥

5. పాపకాలక జగతి ప్రహువిదము జేసి

పాపమును శాస్త్ర పరమ సమర్థునిచే || ౧౦ ||

పల్లవి|| విశ్వ విద్యనీ దానము విముక్తమున సోపానము

శాస్త్రవేదము దానము గలది ఋషి విదానము ||

1. కామశాస్త్ర లోకములలో కలిగి శత్రుజాములలో

నేతములలో నాని నడవ నిజము జెనకల ముఖములలో ||విశ్వ||

2. చిత్తకుండలమును పుట్టి చిచ్చువోలె ముడకుండ

మత్తకు కాంక్షస్వభావ మూరియుండునునిరతము ||విశ్వ||

3. మితస్వప్నితోడ బ్రాణి మాత్రమెపుడు చూడుము

పాతక స్వప్నస్వప్ని జీవన యాత్ర సలప గడగుము ||విశ్వ||

4. జగము నన్యత్రయగా సరిపియేలు వానికంటె

జగతి నిరత జెనకలేదు శరణ మతని బొందుము ||విశ్వ||

పల్లవి|| అంత నీరయరా అజ్ఞిబోధార అంత నీ రయరా

1. చిఃకలు నీరయరా అజ్ఞిము నీరయరా మితలా నీరయ విత్తము నీరయ

జగదజ్ఞు నీరయరా నిరయనీరయరా నిరయరా అపరాధమునీరయరా||అంత||

2. శత్రువు నీరయరా విత్తము నీరయపుత్తము పుత్తి కశత్రుము నీరయ

నానియు నేలయు గగన జలాక్షులు

కాలము దేశము శస్త్రము నస్త్రము ||అంత||

3. భావము నీరయరా భావమునీరయరా పాపనరమగు పాపమునీరయరా||అంత

పరమ క్రితా మా - పార్థివ వివరా పాపములలో ఒడ - నీయకురా

శరణా గతం - శ్రువదని నిన్నే శరణుకొచ్చితిని - వినువకురా|

పరమమ మావరె - భావింపెనమది పరమాత్మా - మాకోసకమురా

నిరతము సంతక - నీ మహిమ గతు నిరుపమవిద్యత - నేర్చుమురా

నీయాజ్ఞలనే - నొప్పేగ మది నిర్మలభక్తిని - గొలుపుమురా

నాన్యాయ సత్య కరుణాతయ మాలోపద్భుత నాట్యమునల్యమురా

కాంతిధామమ - స్వాంత సునందలి చింతల నీ జెగ - జిమ్ముమురా
అంతరంగమును - కరవింకము నీకెంతము ప్రీతిని - ద్వింతుమురా || పరమ ||
పల్లవి || బ్రహ్మజనతో తే నేకహియే జేపివరా యా వాణేరే

1. పరమభోగే ఉపకారో కలేతోయే మన అభిరూపక ఆణేరే

సకలలోక మానవలనేపందే నిందానక రేక్షిసే

వాచ కాధమన నిశ్చలరాధే ధరదన జననీ తేనీరే

సమదృష్టి నే తృప్తి త్యాగే మస్త్రీ జేసే మాతారే

జిహ్వవతి ఆనత్య నదోలై చరకన నవర్మూలే హోళరే

మోహమాయా వ్యాపేనహిజేసే దృఢచైరాగ్న జేవాసునమాతే

రామనామ శుంతాళిలాగి సకలరథ తేనాతనమాంకే || బై ||

2. వజ్రలోభి నే కపటరహితచే కామతోభ నివార్యారే

భజేవరసైయో తే సుంద్యనకరీతా మళ ఏకాతేరా తాధ్యాయ || బై ||

సారాష్ట్రరాగం

అదితాళం

పల్లవి. కరిణిం భకదకనామము - కురుదీన వయాలో

కరుణారస వరుణాలయ - కరిరాజకృపాలో

అధునాఖలు విధినామయి - సుధియాసురభరితం

మధునూదన మధునూదన - వారిమామక దురితం .

1. వరనూపురధర సుందర - కరతోభితవలయ

సురభూసుర భయవారక - ధరణీధరకృపయా

త్వరయాహరభయమిశ్వర - సురవర్య మదీయం

మధునూదన మధునూదన - వారమామక దురితం

2. ఘృణీమండల మణికుండల - ఘణికుండల శయన

అణిమాది సుగుణభూషణ - మణికుంఠుప సదిన

వినతానుత ఘనవాహన - మునిమానసభిదన

మధునూదన మధునూదన - వారమామక దురితం

3. అరిభీకర హరిసోదర - పరిపూర్ణ సుఖాద్వై
 వర కాంతక నరపాలక - పరిపాలిత జలధి
 హరిసేవక శవనారా - యది తీర్థపరాత్మన్
 మధునూదప మధునూదన - మరమామకదురితం

◆◆◆ ఖు రా ను ష రీ ఫ్ ◆◆◆

మిశ్రావక అల్లాహుమ్మ వది-హద్దు-ఇకవతబారక్- అస్మ-ఉ-కవశ
 అలాబద్-ఉ-కవలా ఇలాహుమ్మేర్-ఉ-కఅ ఉజ్జిల్లాహమిన్- అమ్మేతా
 క్ ఇత్-రజీమ్

తా. జేవా! నీవు మహిమవంతుడవగుదువు గాక! నీవు స్త్రోత్రార్థు
 డవు. నీనామము ధ్యాయము. నీప్రభావము విరళియము. నీవుకప్పు నేవింప
 తగిన వాడితరుడు లేడు. వైతానునుండి నన్ను రక్షింతువని నిన్ను శరణు
 జొచ్చియున్నాను.

“బిస్మిల్లా-ఇర్ రహ్మాన్- ఇర్ రహీం అల్-హంద్ ఉల్లిల్లా ఇర
 బ్బిత్ అలమిన్-అర్-రహ్మాన్ ఇర్ రహీం మాలిక్ ఇ-యాం-ఇద్-దిన్
 ఇయ్యూకనబుదుక ఇయ్యూకవస్త” ఇన్ ఇస్సా-నవ్-షిరాత్-అల్- ముస్తా
 ఖం, షిరాత్-అల్లజనఅన్ “అవమిత అల్లెహింగైర్- ఇల్ ముఘ్-దూబ్ ఇ
 అల్లెహం, కలహ్లా అల్లిన్.”

తా. దయాదాక్షిణ్యమూర్తియగు దేవునిపేర.

జగన్నాథా! దయా దాక్షిణ్యమూర్తీ! రక్షజిది నాధివాధా! నీకు
 నతులు. మేము నిన్నే యారాధింతుము. నీకే మొరలిడిరము. మమ్ము
 ఋజుమార్గగమయః జేయుము. నీ కోపమునకు బాత్మలు కానివారును నీ
 చమగ్రహించినవారును బోవు మార్గముననే మాకు దారిజాపుము.

ఋతం బృహత్ : అల్లా- ఉ అక్బర్

దేవుడు గొప్పవాడు

ప ద్య ము లు

నీ. కొదమ కోయిల కంఠ కోమల స్వనమాన
 ఆలింపనిమ్మ నీ అమృతగీతి
 ప్రకృతి శోభిల చేయు పాదపంబుల యందు
 పరికింపనిమ్మ నీ పరమశాంతి
 నుమనోజ్ఞమయముతా నుప్రమానములందు
 వాసింపనిమ్మ ఆహ్వాజపేమ
 మదికింపు నింపెడు మధుర ఫలఃకు
 స్వాదింపనిమ్మ నీ స్వాంతమెల్ల

తే. గీ. అణువు మొదలు బ్రహ్మాండంబు నంతదనుక
 నధిపనించి జెలుంగు ఆనంతమూర్తి
 నిశ్చలసమాధి స్థితిలోన నీ ఆమూర్తి
 దయనుధాంభోధి మున్గినదనియనిమ్మ.

ఏప్రభు నాజ్ఞ చే జెలుగునిచ్చు ననారత మబ్జబాంధవుండే
 ప్రభునాజ్ఞ చే నెపుడు నెల్లడ వీచెడి నాసమీరణుండే
 ప్రభునాజ్ఞ చే జరములెల్ల ధరించునొ జీవనంబు లే
 నాప్రభు నాప్రభున్ని ను మదాత్మ దలంతు ననంతు సత్ప్రభూ

ఎవ్వని చే జనించు జగ మెవ్వని లోపలనుండు లీనమై
 ఎవ్వని యందుడిందు పరమేశ్వరు డెవ్వడు మూల కారణం
 బెవ్వడ నాది మధ్యలయ డెవ్వడు సర్వము తానెయైన
 వాడెవ్వడు వాని నాత్మధవు నీశ్వరునే శరణంబు వేడెనన్.

ఒక నూర్చుండు సురుస్త జీవులకు దానొక్కొక్కడై తో
 చుపోలిక నేడేవుడు సర్వ కాలము మహాలీలన్ నిజోత్సన్న

జన్య కదంబుల హృత్స్వరోహములన్ నానావిధానూనరూపకుడై
యొప్పుచునుడునట్టి విభు నే స్ఫార్థింతు నశ్రాంతమున్.

నీపాద కమలసేవయు నీసాదార్పకులతోడి నెయ్యమును

నితాంతాపార భూతదయయును తాపసవందార మాకుదయచేయగదే.

కా. అల్లాయించు చుకమ్మిదీనములు, జహోవాదించు తత్త్వైస్త్రపుల్
పుష్టాబ్జాక్షయటంచు జైష్టవులు, కంభోయంచు జైశ్రల్, సదా
ప్రొల్లాసంబున గొల్వ నెల్లంపు సుపూర్ణాయు రాశోన్య సం
పల్లాభంబులొసంగి ప్రోచు పరిమాత్మా, నిన్ను సేవించెదన్

ఉ ప స ం హ ర ం : — ఈ వై చూచనలన్నియు 1917 ఆగస్టు
15 వ రేదీ భారత స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమునకు ముందు వ్రాయబడినది,
ముద్రణ కిచ్చునదికి స్వాతంత్ర్య అరుణోదయం కావడం, మన ప్రభుత్వ
భవనములనుండి బ్రిటిషు పతాకం దిగడం, భౌతశాతీయ త్రివర్ణ కేతనం
ఎక్కి రెపరెపలాడుచు అలరారుచుండుట జరిగినది. ఈ హెచ్చరికలు,
కార్యక్రమాలు, కట్టుదిట్టాలు అన్నియు స్వరాజ్య సంపాదనకేగదా. అది
కాస్త లయిపోయింది. ఇంట్ని ఇక ఎందుకు అని కొందరనుకొనవచ్చు.
అంటున్నారు కూడాను. మరికొందరు ఇంక కాంగ్రెసే అక్కరలేదు. కాం
గ్రెసే ప్రభుత్వమైపోయింది కాబట్టి ఆనుచున్నారు. కాని మానవకోటి
ఉన్నంత కాలం ప్రజాశీలికమునకు ప్రభుత్వం అవసరమనియు, ప్రభుత్వాన్ని
యేర్పాటు చేయుటకు, ప్రభుత్వం సరిగా నడచునట్లు చూచుకొనుటకు
ప్రజాసంస్థలు అవసరమనియు ఈ గ్రంథములో ఎక్కడక్కడ నిరూపిం
చబడినది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమున్నను, మరి యేప్రభుత్వమున్నను మాన
వకోటియున్నంత కాలమునకు వర్తించెడు సూచనలు చేయబడిన ఈ గ్రం
థము ఎప్పటికిని కాలము తప్పని గ్రంథమవదు. కావున ఈ గ్రంథముద్రణ
విరమించకుండాను, రాజకీయముగావచ్చిన ఈప్రభుత్వ మార్పులన ఇం
దు యేనిధమయినమార్పులు చేయవక్కర లేకుండగ నేయధాతధము గాముద్ర
ణకీయబడినది.

ఇంక కాంగ్రెస్ యుండవలసివేయ. ప్రభుత్వం మనచేయి పోయింది కాబట్టి మనమింక యేమి చేయవలసివలెను అనేవాని, ఇప్పటికి వచ్చిన స్వరాజ్యము ఎట్టిదో, ఎంతమట్టుకో, కాంగ్రెసు జీతము ఏమిటో, యింకా చేయవలసింది యేమి మిగిలియున్నదో పైకి తెచ్చుకోవలసియున్నది అభివృద్ధి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య భారతానికి కాంగ్రెసు అశక్యం. ఇప్పటికి తేలివది విధిక్త ఆధిపత్యపరిపక్వమాత్రమే స్వాతంత్ర్యము లందరకు సాధ్యమిందైన చాంపీకవిజయ సత్కారము కాంగ్రెసు అశక్యం. అజ్ఞాన విప్లవీత, నిర్భాగ్యవృత్తిలో నున్న జేములకు బాధ్యతవహించుటమాత్రమే ఇప్పటికి జరిగింది. ఈ కారణమునకు మనకు పరిష్కారమువలసియే యున్నది. 1947 ఆగస్టు 15 తేదీకి వచ్చినది స్వాతంత్ర్య భానుమయ్య కామ భానుమయ్యకు ముగిసినట్లు అబద్ధమయ్య మాత్రమే. సూర్య కాంతియొక్క సాటిలేని సహాయులతో పగల్గొని చేసికొనుటకు ప్రజలు గృహమునుండి వెళుదురు తెల్లవారుఝాటనే లేచి ఆ ఆరణ్యము కాంతి సహాయులతో కాల్కత్తాకు తీర్చుకొని (అనగా ఇక్కడ అత్యశుద్ధిచేసుకొని) తనదినిచ్చిపిక్ కామ సిగరెట్లనులను చేపట్టుట, సుసాయన కాలము తిరిగి వచ్చుటో వ్రన యింటిలో కావలిన ధన సలహారాసక సమపాక్షములను కూర్చుట మొదలగు యే సౌఖ్యములయొట్లు చేసుకొనునో ఆదేవిధముగా పరిపూర్ణము కొల్లగొట్టుకొనుటకు గాను వారి యిష్టమువచ్చినట్లు పెత్తనం సాగనట్లుగాను దేశప్రజలను మత్తుపెట్టి నిద్రపోబెట్టియుంచగా (అజ్ఞానంలో - చీకటిలో నుంచుగా) కాంగ్రెసు (స్థితప్రజ్ఞలు) వీరిని మేల్కొల్పెను. అనగా తెల్లవారుఝాటమైనది ఇంక పగలంతయు వారి ప్రతుపవాదు నుభవదముగా గడుపుకొని గల్గునటుల ఏర్పాట్లుచేయవలసిన సంధ్యా కాలమైయున్నది. ఇప్పటికి తీరువవచ్చినది రాజకీయస్వాతంత్ర్యముమాత్రమే. ఇంకను అర్థిక, సాంఘిక స్వాతంత్ర్యములు స్థాపించవలసియున్నది అనగా బయటి శతృవును నిగ్రహించుట, ఇంక ఇంకెవరో శతృవులతో పనిగలిగియున్నది. ఇదియే ముందు ఘట్టము.

కన్న కష్టమైన వుద్యమము. ఈవిషయములోకూడ అభివృద్ధి నిరోధకమును తొలగించివేసినారు కాదా. ఇది తమతమరూపురేఖలను నిర్దుష్టములుగా చేశి యుండు చోటలో విడిచిపెట్టెద్యుమాడదామనికొందరును (అనగా దేశము లోని కాంగ్రెసేతర పార్టీలవారు) మరికొందరు (అనగా కాంగ్రెస్ పేరున చెలామణిచేయుచున్న గొందరు ఓడ్రులు) ఇప్పటికే కాంగ్రెస్ చాల బాధుకొచ్చి, చాల శ్రమలుపడి, అనేకత్యాగములుచేసి ఈరాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునే ఘనకార్యమును సాధించినది. ఇట్టి సమయములో సహజముగా పార్టీలవల్ల కలిగెడు క్లిష్టతల్లోలిత పరిస్థితులలో మధనపడేవాని కన్న కాంగ్రెస్ను రద్దుచేయుచును ఆసంఖ్యాకమును సమస్యలతో కూడుకున్న ఖండమంతటి దేశమునకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును తెచ్చిన ఈగౌరవమును దక్కించుకొనుటయే ఉత్తమమునుచున్నారు. ఇది భీమత్వము కాదా! బాధ్యతనుండితప్పుకొని తిరుగుట కాదా? ఈ ఉధృణవర్గములు గూడ నిద్రనుండి మేల్కొల్పుబడినప్పుడు తృప్తిపడలేచి ఖంగారు పడుచు చిందులు త్రొక్కుచున్న బాపతుమాత్రమే!

ప్రస్తుతము దేశమును ఈరెండవరకముల శక్తులు అవహించియున్నారు. కాంగ్రెస్ పేరును ఉపయోగించుకొనుచు ఉద్యమములో పాల్గొనకుండా, స్థానిక సంస్థల పెత్తందార్లుగా యుండున్నటువంటి భీమత్వము రెండవవారు. తమతమ ప్రచారప్రభావమువల్ల కాంగ్రెస్ రద్దుపరుచుకున్న విదేశ సహాయములతో సులభముగ దేశమును చేపట్టవచ్చునని మొదటివారు కాంగ్రెస్ పరిభ్రష్టమైపోయినదిగదా, మనము యథాతథముగా పెత్తందార్లుగా యుండిపోవచ్చును. కాంగ్రెస్ను రద్దుపరుచుటవలన ఇతరలెవరూ కాంగ్రెస్ ద్వారా ప్రజాసేవజేసి వారి స్థానములకు రాకుండు భద్రముగా నుండగలదనియు, ఇతర పార్టీల ద్వారా ప్రజాసేవజేసి ఈస్థానములకు ఇతరులు రావలసివచ్చినను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వము కనుక వీని అతి సుఖముగానే త్రొక్కివేయువచ్చుననియు రెండవ వారితలంపు, ఈరెండవ వారి మొదటితలంపు యెంత సరికొరకునో వీరిరెండవ ఉపామాకూడ అంత పిచ్చి

ఊహ, యెత్తముమీద ఈరెండువర్గములవారుకూడ దేశప్రజల సౌఖ్యమును గడకు హాని కారులు.

(ప్రజావేదపేరున దేశప్రజలమధ్యకు వచ్చుచున్నవారు మూడుతెగలు వీరిలో ప్రత్యేకప్రతినిధులైన రెండుతెగలవారు పోగా మిగిలినవారు జాతి, కుల, మతవిచక్షణలేకుండ భారత ప్రజానీకమునకు సౌఖ్య సంపదలను కూర్చు టయొక్కటే తమ పరమావధియని తనమున్నకుతాను ప్రతిజ్ఞ పూని ఆంధ్ర కుగాను యేకైక భారత జాతీయ సంస్థయైన కాంగ్రెసువ్యూహ సర్వ కాల సర్వావిస్థలయందును అనుంతర సేవచేయుచున్న కాంగ్రెస్ వాదులు ఎవరివ్యాపారము వారు చేరుకొనుచున్నను యిట్టి కాంగ్రెస్ వాదులకు అన్నివిధముల సహాయముచేయుచున్న కాంగ్రెసు అభియాయుక్తు, దేశ ప్రజలనుగూర్చి ప్రత్యక్షముగా వీరు వహించినభాద్యతే కాంగ్రెస్ వహించిన బాధ్యత కాబట్టి, దీని కష్టవిష్టరములు వీరికి ప్రత్యక్షమభవము. వీరే యీయుగపు స్థితప్రజ్ఞులు. స్నేహితులారా! మీకు మత్తు పెట్టి మిమ్మల్ని పరాయివారు యీవిధముగా మీభోగ భాగ్యాలకు, మీసిరి సంపదలను దోచుకొనుచున్నారు. మేల్కొంచండి! ఈవిధముగా పువర్తిర్పించుకొండియని వీరు మేల్కొలిపినారు. ఇప్పుడిప్పుడే ప్రజలు మేల్కొన్నారు ఇట్లులేది కళ్ళు నలుపుగొనుచున్నవారికి తమ యేర్పాటులు చేయవలసిన బాధ్యత వీరిపైయున్నది. ఇట్టితరిలో స్వార్థపరుల, కుతంత్రుల పరుష వాక్యములకు, బెదరింపులకు చీకాకుపడి తప్పుగొనుట బాధ్యతా రహిత మగును. ప్రజలను నట్టేట వదలిపెట్టినవారగుదురు. మైనర్ల అస్తికి పెత్తనం వహించిన బ్రిటీలు ఆయాస్థిని కాజేస్తున్నారని దాని బాగోగులు తెలిసినవారు పోరాడి వారిని తొలగించినప్పుడు దానిబాగోగులు తెలిసి పోరాడిదానిని రక్షించినవారు ఆయాస్థిని చక్కబెట్టి ఇచ్చే బాధ్యతను వహించకుండా దానిసంగతితెలియని మరియొకరి దయా దాక్షిణ్యములకు విడిచిపెట్టినట్లేయగును. 40కోట్ల ప్రజలతో వివిధ జాతి, మత, కుల కక్షలతో తనాతి తెంపుడుకాతలముగా మానవజాతి అభ్యున్నతికి వీరైన మార్గమే

న పక్షి స్వరములు వచ్చుచేత పక్షికి విరుద్ధమైన గంధస్వర విద్యేష, దోపిడి విధానమునకు అంశమగుటచేత, ఇట్టిపక్షియో సమస్యలతో కూడుకొని ఇంకా పక్షిగమనము గూర్చునువంటివోటానుకొట్టి ప్రజానీకమునకుజ్ఞానోదయమునుగలుగును (అనగా భానూదయమగుటకుగాను) సరియగు ప్రభోదమునేయును అనగటివేళకు (అనగా చారి జీవితమునకు) కావలసినపరిశోధనలు సవకూర్చిపెట్టకలసియున్నది. దేమిటోని యితర జాతీయసంస్థలు అనగా సోవెట్లు, ఫ్రాన్సుకు, యునైటెడ్ కింగ్డమ్ లు మామెనార్టీ వాటిలోఁబడి. మేము పెర్వచాళ్యమయ్యేము దేశాన్ని మేము చక్క-బెట్టుగలం ఇంక మీరు తప్పుకొండి అంటారేమో, అవి బాలురుపలికే వీర పలుకులు మాత్రమే. జర్మనీ ఒకేమతం ఒకేజాతి, సర్వ స్వతంత్రమై యుండికూడ దేశసంబంధమిది ఒకటే మిలటరీగా ఒకే త్రాటిపై నడచునట్లు అలవాటు చేసుకొని ఆపారమయిన అయుధసామగ్రితో గత మహా సంగ్రామములో రిసంశత్కరములు ప్రపంచమంతను గజగడలాడించివేసినను, మరల మొన్న రిసంశత్కరములపాటు ఘోర మరణ యంత్రములతో భీభత్సముచేసిన ప్రపంచ సంగ్రామమందునుకూడ ఈబ్రిటిషు ప్రభుత్వం జర్మనీని యెందుకుకాకుండా కాళ్లుచేతులూ కట్టేసి ఒకమూల కూర్చోపెట్ట కలిగింది ప్రపంచములో మూడువంతుల భాగమును పాలించుచు ఈపలుకుబడితో ప్రపంచమంతలనుకూడ తనభాషను అంతర్జాతీయ భాషగా చేసుకుని చెలామణి కాగల్గుచున్న యింతటి మహాల సుపన్నమగువానిని మనకాంగ్లన్ మంత్రముచే అవతలకు పంపకల్గినది. ఈమంత్రముయొక్క తిరుగులేనిశక్తిని మనమంజరము వేసోల్ల పొగడుచునేయున్నాము. యావత్ప్రపంచము గుర్తించియున్నది. ఇటువంటి పార్టీలు ఈబ్రిటిషువారి ఉరికంటేమీ పైనేయుండగాకూడా ఈమహామంత్రము రక్షించియున్నది కూడా ఇదంతయు తెల్పియుండికూడాచాల గడ్డుదినములలో అనగా ఇంటా బయటాకూడ శత్రువులున్న యితిరిల్లా చాల కష్టములతో కూడుకొని యొన్న లక్షక సాంఘిక వ్యవస్థా పునర్నిర్మాణముచేయుటకు ఈ కాంగ్రెసు

అతిరథ, మహారథుల స్థిరచిత్తముతో ఒకమడుగులు పడకుండు మంత్రేధమువలె సానించుచున్న సాంఘ్యముమదింత అవరమని జేశములొని ఇతరజాతీయ పార్టీలు వీరే క్షుద్రప్రస్థుల మేల్కొలుపునకు దేశములలో ముందులేదని చూచుకొంటి వీరే ఎక్కువభాగ్యత వహించవలసివదిపోయి ప్రజలలో చీలి కలుచచ్చేలాగున ఇట్లుబాధ్యతా రహితముగా చిందులుతొక్కుచూ ప్రవర్తించుట మంచిది కాదు. కాని ఇదిమనకు క్రొత్తదాదు. పృథ్వుడు, ప్రహ్లాదుడు, త్యాగరాజు సోదరమంది మహాములను వారిమహిమలను ఎప్పుటి పృథ్వుచూచుచుండియున్నాడె ఆ కాలపువాట చాలిని మర్నాడు విస్మరించి మరల స్యావలదనకుండునే యుండుచుండెడివారు. ఈఅజ్ఞానకర్మ యనవలెనో లేక స్వభావకర్మయనవలెనోగాని ఇట్టిచర్యలవలన మనము చెప్పుచుండెను సిద్ధాంతముకే అమలుజరుగకుండగ అడ్డుతగులుచున్న వారమగుచున్నామని చుట్టుకు గుర్తించుకోవలసియున్నది. లేకపోయినచో ఇందు వల్ల మానవసౌభాగ్యమునకు కాంగ్రెసుచేయుచున్న ఏర్పాటులకు అలస్యము చేయుటయే కాక హెచ్చుజననష్టం అగుటకారణముకూడ అగుచున్నది. కావున ఇప్పటికైనను ఈపార్టీలవారు ఎంతతొందరగా కాంగ్రెసునకు అండగాచేరి బాగానిగి మిసోయిన అంతశ్రేయస్సు.

ఇంక గ్రామములలోని ఏకాన్తో, గొప్పో చదువుకొని నిరుద్యోగులు గాయుంటున్న వేలు, ౧౦౦లసంఖ్యలోగల యువకులగుర్ని ఒక్కమాట చెప్పవలసియున్నది. వీరుగ్రామమునకు సామాన్యముగా పది, పదిహేను మందియైననువున్నారు. వీరిలోకొందరు ఏదన్నత్రద్యోగముజేయుచున్నను, లేక తాతలుగడించినధూమిలో అవిభక్తమైనరాబోవుకాని, విడగొట్టుకొన్న యెడల వచ్చినగాని ఏరెండుమాడువికరములధూమిగురించియో వ్యవసాయముచేయుచున్నాను అనిపించుకొనుచున్న వ్యవసాయదారుడుగాయున్నను, మొత్తముపై వీరిగడరూమాత్రము పేకాటకంపెనీని అతిశ్రద్ధతో అవార్జిశలు నిర్వహిస్తూ పోషిస్తారు. అంతేగాని మనము ఈవిధముగా కాలయాపనచేసివేస్తాయుంటే చివరకు మనకువచ్చేది రెండుమాడువికర

ముట. చాటివోపిల్లలను ఎట్లుపోషించుకొనేది, చారికి ఏమిచప్పుచేప్పేది అని ఆలోచించవలెదా? ఆయాలోచన ముగించునుగాని అపేకాటలో కూర్చోగానే ఈయాలోచనే ఎగిరిపోతుంది ఈ ఆలోచనే కాదు, ఏ ఆలోచనా రానిప్పుడు. చివరకు దగ్గర డబ్బు అయిపోతే ఆటకు మరల ఎక్కడ నుంచి తెచ్చేదియనే అందులోని ముఖ్యసమస్యవైనా ఆలోచించుకొనుట వైనా ప్యనడిసివ్వదు. అభిగతు ముక్కలుకలిపే సమయములోకూడా పాన గమ. మానవుడు ఏవ్వని చేయుచున్నను, వ్రద్వోగము చేయుచున్నను, వ్యవ సాయము చేయుచున్నను సరే అదే కాలమును తనకుగల ఏలోటుపాట్లు గురించియో. ఇంటివిషయములగురించియో ఆలోచించుకొనుటకు వీలుండును. అందుకు గాను ఏర్పాటులు చేసుకొనుటకుకూడ వీలగును. కాని, తల్లి పోయినదంటే ఈ చారిణేకదా వీనుకు బెప్పుకారు అనిపించే ఈ కాలావసరణ మహామూరి వ్రు పానలోనుండగా మట్టుకు ఏదతర ఏర్పాటులు చేసుకొనుటకు కాదుగదా ఎత్తే ఆలోచన చేయుటవలనూ తావుండును. పులి-మేక ఆట, కే రమ్మబోడ్లో ఆటమున్న గునవికూడ ఇట్టివియే. కావున యువకులు గ్రామము నుండి ఇట్టి మహామూరిని తొలగించి, ఇందులకు ఉపయోగించుచుండిన కాల మును ఆ గ్రామాభివృద్ధికిగాను కమిటీలుగా యేర్పడిపనిచేయుటకు ఉపయోగించిన కల్యాణదాయకమగును. అనాటినుండియే మీరందరు నిరసంపదలతో, ఆయురారోగ్యములతో అలరారుచు అప్పున్నతి బడయుటకు ప్రారంభించును. నిరుద్యోగముపోయి ఉద్యోగములు లభించును. ఒకరి చేప్పేది ఉద్యోగములు కావు. స్వకల్పిత, సర్వాధికార, సగౌరవ ఉద్యోగములు. చాలినంత అస్తిలేనివారికి గౌరవవేతనములపై గౌరవోద్యోగములు ఉన్నవారికి ప్రజాసేవచేసే భాగ్యమునకు అవకాశము. కావలసిన వారలకు అస్తులు, ఇవన్నీ నిజమేనా? గాలిలోని మేడలా? ఎవరిస్తారు? ఇవి ఒకరిచేప్పి వికావు. స్థావికయువకులు కల్పించుకొగలరు. ఎట్లు? నేడే గ్రామపే కాటకంవేసి? ఎత్తివేసి దానిస్థానములో గ్రామకాంగ్రెసు కమిటీని స్థాపించి తద్వారా ఎప్పుడు పరిస్థితులుబట్టి అప్పుడు అవసరమయ్యే విషయ

మను చూచుటకు ఒక్కొక్క ఉపసంఘమును నియమించుచు యుండవలెను.

మొదట ఆ గ్రామములోని పశుసంపదను ఆ గ్రామస్తులందరి ఆలోచనకు సరిపడునంతగా వృద్ధి చేయుటకును, విపశ్యుల కేటకము వలననూ కర్మములను చూచుటకు గాను ఒక ఉపసంఘమును నియమించవలెను. గ్రామము యొక్క పటము పూర్వాలెఖ్యలు తయారు చేయుటకు ఒక పరిశోధనా కమిటీ వారు ప్రతికంటకు ఎంతమందియున్నది. ఆతరువాత వాటిని పట్టుకొని, కలము విద్యవృత్తులు లెక్కపెట్టించుచున్నవారు; ఎంతెంత, ఆస్తులు, నిరుద్యోగులు, ఎవరిపోషణలో ఎంతమందియున్నది, నెలవారీ మిషన్ లో పాల్గొంటారా? ఎంత? వారికి ఉపవృత్తులు గాగాని, ఆస్తులు గాగాని కల పశువులు, కోళ్ళు, మేకలు, పందులు, గుడ్డులు; మొదలగువివరములు కాలములు వారీగా ఒకపట్టి తయారు చేయవలెను.

ఆర్.ఎల్.ఎస్.ఆర్.ఎస్.

ఈపట్టి సహాయముతో వారి ఆనుమతితో యేకపక్షి, యేకధాన్యము లేకుండా యున్న వారందరిని ఒక మతా గా వీనుకు వెళ్ళి సాగుకనునైన ప్రదేశమున ఎక్కడైనను కొన్నివందల ఎకరముల భూమి దరఖాస్తుపై కేకరించి ఆక్కడ వారికి తావుయేర్పాటు చేయవచ్చును. లేదా వీలైనట్లయిన ఉన్నయూరు లోనే వారిని పోషించగల ప్రజోపయోగకరమైన గృహపరిశ్రమను గాని భారీపరిశ్రమను గాని పెట్టించవచ్చును. పద్ధతులు కాంగ్రెసుకు మిటి ఎర్పాటు చేసినవంటనే ఆ గ్రామములోని యువకులలో విద్యాధికుని ఆఫీసు (కార్యాలయ) కార్యదర్శి గా నియమించి ఆతనిపైయున్న బరువును బట్టి 40 ల గాను 60 రూపాయల వరకు వేతనముపై నియమించవలెను. వివిధ ఉపసంఘములు తెచ్చేరిపోర్టులను గ్రామ కార్యవర్గముయందు పెట్టి సవస్థయించుకొనే శక్తివంతుడుగా ఇతడు తయారగును. ఇతనికి స్పష్టవేతనము ఇతరులు అలాగే ముందే ధరించవలెను. అవసరముపట్టి ఇతనికి ఒక రిద్దరిని కూడ ఉద్యోగులు గా నియమించవచ్చును. వీరే ఆ గ్రామములో

బాహ్యమైనవివరములు. ఈయనతో కాన్యకృష్ణమహానుజుని సమీక్షించుకొనిన దేబ్బు వనూలు బాధ్యత సంఘసభ్యత్వము నిహించబడెను. గ్రామము లోని సామాన్యసృజయొద్దనుండికూడా న్యాయమైనమేరకు అధ్యక్షుని అనుమతిమీద గ్రామస్థానికుల సహకారముతో వనూలు కేసులు ముగిసి. ఈవిధముగా ఆగ్రామములో పరిశుభపద్ధతిపై పరిగ్రహము స్థాపించుకొన వచ్చును. కోరికపరేటికే స్టోరు పెట్టుకొనవచ్చును. చివరకు గ్రామమును ఒక ప్రక్కనుండివిప్పి ఆరోగ్యపద్ధతులపై ఒకనుండిరమైన పట్టణముగా ఉద్ధృతపరచుముగా నిర్మించుకొనవచ్చును, ఆగ్రామములోని కార్మికులయొక్క యోగక్షేమాను చూచేందుకుగాను కర్షకులయొక్క యోగక్షేమాను చూచేందుకుగాను ఒక్కొక్క ఉపసంఘమును నియమించవలెను. ఆ గ్రామకాంగ్రెసు అధీనుననుసరించియే ఒక గ్రంథాలయము ముఖ్యమంత్రి ఇందురాజుగారు, వైజ్ఞానికగ్రంథములను సేకరించి పెట్టువలెను. హిందీ పాఠశాల నడుపువారికి ఈగ్రంథాలయముగూడ సహకారముచేయవలెనని చెప్పి ఆదాయము అదికలికి సరిపోవును. ఈ ఆదాయం తక్కువకమ్మించున్న సంఘం భరించుకొనుచు, రు 60—0—0 దాటిన సంఘమునకు చెప్పుకొనవలెను. ప్రతిరాత్రి 8 గంటలనుండి 10 గంటలవరకు రాత్రిపాఠశాలలు నడపవలెను. ఇట్టి ఏర్పాటులన్నియు ఒక్కొక్కటిగా చేసుకొన్నచో నిరుద్యోగులుగాయుండి కాలహరణమహామారి ఉపాసనచేయుచున్న అనిర్భాగ్యుల యువకులకు మోక్షమార్గమైన దేవీ ఉపాసనా భాగ్యముకలిగిఉద్యోగములు లభించి, సద్భాగ్యులగుటయే కాక ఆగ్రామపునర్నిర్మాతలుగాను ఆగ్రామ పౌభాగ్యదాతలుగాను పరిగణింపబడుదురు. కాగా ఈపూనికలో కక్షలు పెట్టుకొని పార్టీలనుకట్టుకొని గ్రామములోనిప్రజలను చీలికలుచేసి చీకాకుపరచకుండా గ్రామమును ఒకేత్రాటిపై నడుపుటకుగాను ముందడుగు వేసిన నేపథ్యమిచ్చి సంతోషపడి అతనికి సర్వవిధములా సహాయపడవలసిన బాధ్యత మనపైయున్నది. ఇంక ఈ ఏర్పాటులలోను ఎన్నికలకుపోటీ పడుట సహజముకనుక పెద్దనవారికి వ్యతిరేకించక; కక్ష పెట్టుకొనుటగా

ఉన్నతభావముతో (sportsman spirit తో) కరస్పర్ధచేసుకొని ఆకమిటీ ప్రకాశికలు ఆచరణలో పెట్టుటలో తానే ఆకమిటీ గా భావించుకొని పూర్తిగా సహకరించి హిటుపడవలసిన ధర్మమైయున్నది. అంతియేగాని మరుచటిసంవత్సరపు ఎన్నికలవరకు ఆస్థానములను అభింపజేసుకొనుటకై దుష్ప్రచారము చేయుచు ఆప్రకాశికలను అడ్డుతగులుచూ కూర్చోనుట అగ్రామస్తులను ఇబ్బంది పెట్టుటయే కాక తమ్ముతామే సంపద చేసుకొనుట కూడయగును. కాబట్టి ఇట్టి జాగురూకతకలిగి, ఇట్టి ఉన్నతవిజయములతో నేడే ఈయవకులు పూనుకొందురుగాక! మనకేగాక యావత్ ప్రపంచము లోని పవిత్రప్రజాకోటికి జెలుగుదారులు చూపవలసిన ఈ భావతీరు యువకులు ఈ ఆరణ్యోదయమును గుర్తించెదరుగాక!

వీరు ఈ ఆచూకక దౌర్భాగ్యపు ప్రజానీక సౌభాగ్యమునకుగాను పూనుకొనుటలో చేయవలసినప్పు కార్యకలాపములలో చేయవలసినప్పు తీర్మానములకు మచ్చుకుగాను ఈకి)దివిధము ఆవలంబించవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు ప్రధానకార్యదర్శిగారు
ఆంధ్రరత్నధనం; గవర్నరుశేట;
బె జ వా ద.

ఆర్యా!

1947 సెప్టెంబరు నెలలో మదరాసులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజకీయ మహాసభలో ఈదిగువ చెందుతీర్మానములను ప్రవేశ పెట్టగలందు లకు పార్థించుచున్నాను.

మొదటితీర్మానం - భిక్షకునివృత్తి.

తీర్మానకారణము:— ఈదేశములో భిక్షకులవృత్తము భరింపరానిది. అపమానకరము. ఇంటిలోనుండగా; వీధిలోనికి రాగానే, హోటళ్ళలో భుజించుచుండగా, ప్రయాణములో రైళ్ళలో, స్వయంప్రసంగమునాదు, గ్రుడ్డి

వారు; కష్టభోగములు, కరువులు - ఐనటువంటిన్ని, శరీరదాష్ఠ్యము కల వారున్నకూడా భిక్ష మెత్తుచు ప్రత్యక్షప్రదర్శనము. ఈదృశ్యము కాన రాకుండా యుండగల ప్రదేశములేదనియే చెప్పవచ్చు. ఇప్పటికి మన వీక్షక; సగౌరవముసంపాదించుకొన్న జాతీయరాజకీయ సంస్థయగు కాంగ్రెసు సాగించిన ఉత్తమోత్తమమైన ధీరోదాత్త పోరాటవిధానముచే మనకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము వచ్చినది. ఇందువల్ల మనప్రతినిధులు సమానరాజకీయ గౌరవప్రతిపత్తులతో ఇతరదేశములలో; ఇతరదేశస్థులతో తీరగ గలుగుచున్నారు.

కాని ఇతరదేశస్థులు మనదేశములో మనతో పరిమిత చేయున వుడు ఆడుగడుగునకు బాధాకరముగా కానవచ్చు మన భిక్షకులనుచూపి, మనలనువేళ్లుపెట్టి చూపకపోయినను “ఏమయ్యా! మీది మహోత్సాహమయిన సంఘముని, సంస్కృతియని చెప్పుకుంటారే! ఇదియేనా; నీసోదరుని ఇంత నిర్లక్ష్యముచేసినదేనా? మీవిజ్ఞానము?” అని సిగ్గుపడునట్లు ఆడుగుచున్నట్లుగా బాధపడవలసిన ఆవస్థలొనర్చుచు అని ఈమహాసభవారు భేదపడుచున్నారు.

తీర్మానము:—(3) కావున ఈఆర్థికస్వాతంత్ర్య సంపాదనాపర్యాయములలో సంపూర్ణమయిన భిక్షకనివృత్తియే గమ్యస్థానముగ; ప్రధానాశయముగ పెట్టుకొని ఆంధ్రరాష్ట్రములొక్కడను భిక్షకులు కాన్పించకుండునట్లుగా చేయుటకు ఈరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘముజెంటనే పాటుపడుటకు పూనుకొవలసినదిగా ఈమహాసభవారు కోరుచున్నారు.

(చ) ఇందుకుగాను రాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘమునకు లోబడి ఒకసర్వాధికారఉపసంఘమును (కామిషన్) జెంటనేయేర్పరచి వారుముగ్గురుతనిఖీ ఉద్యోగులను (ఇన్ స్పెక్టర్లను) నియమించి ప్రతిగ్రామమునను, పట్టణడివిజనులలోను స్థానిక కాంగ్రెసుసంఘముచే ‘వీరగృహము’లను స్థాపించినదుప్రసట్లుగా యేర్పాటుచేయవలసినదిగాను, ఇందుకుగాను ఈఉపసంఘము పనిమొదలుపెట్టుటకు ఒకతెయ్యిరూపాయలు మంజూరు చేయవలసివచ్చినదిగాను ఈరాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘమును ఈమహాసభవారుకోరుచున్నారు.

విమర్శ నూతన - ఇల్లిమహా కార్యము ప్రభుత్వము చేయవలెనుగాని మనమేమి చేయవలెనుని విమర్శగలదు.

కాని ప్రభుత్వ కార్యకర్తలు యేమగుచున్నవో చూచుచునేయున్నాము. కాంగ్రెసునందుమే ఒకపక్షి (పేల్లో) ప్రభుత్వము కాబట్టి ఇది యేమిచేసినను చేయవలదు. అధిపతు ప్రభుత్వమునే చూర్చగలదు, అందులకే పుట్టినదిమాదా? యిది తుదకు వికల్పించుచున్నారు.

ఈనాటి కాంగ్రెసునందు యేర్పడినప్పటినుండి అనేక సేవా కార్యములు తలపెట్టినాక అధీనమందుములు పట్టించుకొనక పోవడముబట్టి కాంగ్రెసుపనులలోనిరాక, త్వరగా పరిహారమగుచున్నది. అధీనమందుములలోని హెచ్చుతగ్గులు కాంగ్రెసునందులకు పానికపంపుల ఎలక్షనులలోగలదృష్టి సేవాప్రణాళికి మరలచూచుటే దీనికి కారణము. కావుననే ఇప్పుడెల్లగాను గౌరవపరులు గనుక ఇన్ స్పెక్టర్లు మత్రిర్యావరూపక సేవలో ఇదివరకు కుటుంబసంఘము అధీనమందులకైతు మాలి. ప్రజాసేవా వృత్తి కూడా పరివర్తనపరిచేను ప్రారంభించగలవని యీయహాసభవారు అనిపిస్తున్నారు.

అంగీకరణం. ఆంగీకరణం:—పుణ్యమొస్తాదనో; ఎలక్షనులలో పనికి వస్తుందనో పెన్ పెన్ సంకర్షణలుగా వీరలకు అన్నచానమని అంటూ చేయుచునే యున్నారు. ఆసంకర్షణలో ఆపూట భుజించిన భిక్షకుడు మరుచటిపూట ఆఅన్న గాకనే భోజనమిగిన పెట్టెడు. అనగా యేరెండు వేలో మూడువేలో రూపాయలుపెట్టి ఒక్కపూట పప్పు అన్నముపెట్టి రెండవపూట అభిక్షకుని చావమనియా? కావున ఇన్ని వేలు రూపాయలు వాటివనూలుతుగాని, వడ్డనకుగాని పదివశ్రమంతయు మోక్షదృష్టిలా వృధా. సైగా ఈతాత్కాలిక ధర్మములన్న అభిక్షకులను శీతమెలక్షను శిక్షనమునకుగాను ధాతృత్వవిద్యోగము మొట్టుకుగాను రక్షి మెట్టిరియో?

గా (స్వేచ్ఛించుకొన్నవస్తువుగా) ఉపయోగించుకొనుటకై ఎప్పుడూ అట్లా
 నునే యొక్కండని యీదాతలు దీనించుచున్నారన్నమాట. కావున అధ
 వముతోనే భిక్షకులకు గృహములను యేర్పాటుచేసి చాపలు అల్లుట బుట్ట
 లు తట్టలు అల్లుట వస్త్రరాగ్యహరిత్రమలను పెట్టిన ఆబీదలకు జీవితకాల
 ఆధారమే దొరకును. ఇంటింటనుకూడ భిక్షపెట్టచునేయున్నారు. దీనిని
 కూడ అభిక్షకగృహములకు మరల్చిన ఈధర్మమునకూడ భిక్షకులు పిఠు
 లలో పెరుకులకొరకయి తిరుగుచు ఇంక యేపనిచేయుటకు వీలులేకుండా
 యున్న పరిస్థితులనుండి తప్పించి వారికి జీవితకాలము యేర్పాటుచేసినవా
 రగుదురు. ఇహలోకమోక్షమునకుగాని పరలోకమోక్షమునకుగాని చేయు
 చున్న వాడైనను వ్యలభిముఖారకు చేయుచున్న వాడైనను సరే యిందు
 వల్లనే ఎక్కువగమనించబడుదురు. కాబట్టి ఈవిధానము వచ్చినదని మాను
 కోకుండా ఇంకను విరివిగాముందునకు వచ్చెదరనియు హెచ్చుకృషి చేసెద
 రనియు ఇందులకుగాను “ఎవ్వరికైనను మహాచక్రవర్తికయినను సరే యేమి
 యూచేయించుకోకుండగ యేదైనను ఇచ్చినగాని, భోజనము పెట్టినగాని
 మహాపాతకమని” మనకాస్త్రములలో నిరూపించిన సత్యమును ప్రచారము
 చేయవలసి ఉండుననియు యీమహాసభవారు నమ్ముచున్నారు.

రెండవతీర్మానము - లంచగొండితనము.

తీర్మానకారణము —.....లంచగొండితనమువల్లనే దొంగ
 వ్యాపారము,

తీర్మానము—(క) లంచగొండితనమును బాపుటకు ప్రభుత్వోద్యో
 గులను నియమించినను వారుకూడ ప్రభుత్వోద్యోగులే కాబట్టి.....
 రాష్ట్రప్రభుత్వమునకు లోబడి స్థానికముగ ఎక్కడక్కడ ఇద్దరు. అధికా
 రులు. ఇద్దరు స్థానికయువకులైన అనధికారసభ్యులతోనుకూడిన సర్వాధి
 కార పంచాయితీలు ప్రభుత్వభుక్తులతో నియమించునట్లుగా రాష్ట్రప్రభు

భుక్త్యమును (కన్విన్సుజేసి)నకు నచ్చబెప్పి చేయునట్లుగా చేయువలసినదని యీరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమును యీమహాసభవారు కోరుచున్నారు.

(వ) ఇట్లు చేయుటలూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము జాగు చేయుచున్న సొంత నలు కాన్పించినవో ఈరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమువారే ఆభుక్త్యము లగు వేరే ఉపసంఘమును నియమించి వారిచే ఈపంచాయితీలను స్థాపించే యేర్పాటుచేయించ వూనుకోవలెనని ఈ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమును యీ మహాసభవారు కోరుచున్నారు.

(బ) ఈరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమునకు ఆనేక ఉపసంఘములను నియమించవలసిన అగత్యమును, అందు ఈసంఘ కార్యవర్గ సభ్యులే సర్దు కోవలసి వచ్చుచుండుటచేతను, అందువల్ల వీటి నిర్వహణలో వీరికెకలుగు ఇబ్బందిని ఈమహాసభవారు గుర్తించినారు. కావున ఈ అందగొడితనం నిర్మూలనా ఉపసంఘము వేయవలసినవచ్చినప్పుడు ఇందుపని చేయుటకు గాను పతి)కా ప్రకటనద్వారా ఉత్సాహపంతులను రావించవలసినదిగాను, ఈ తీర్మానమును ఆములు పరచుటలో, పని చేయు పోయినను లాభం ప్రాయ ముగా వచ్చుచున్న 'సీనియర్లు'ను, కాంగ్రెసు వేయను ఉపయోగించుకొను చున్నవారిని గాక ఉత్సాహపంతులైన యువకులనే యంగబలముగా యుప యోగించవలసినదిగాను ఈరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమును ఈమహాసభవారు కోరుచున్నారు.

జై హింద్

సాధనాల పెద తిరుపతిరాయుడు,

ధవళేశ్వర పట్టణ పత్రికానిధి.

ఇదేరీతిని ఏకమిట్టియైనను తీర్మానములు చేసి ఆ తీర్మానములలో ప్రభుత్వమునకు సుబుధించిన భాగములను తిసి ప్రభుత్వమునకు అయిలనే నివారణక సంబంధించిన భాగములను వారికిని పంపించవలయును.

మరి పెద్దల కొక్కనునవి :—ఇంతకాలముగా విషయములు తెలుసుకొనుటకు దొరికిన ఆవకాశములను ఇతరులకు తెలియకుండాచేసి వాటిని పూర్తిగా మిఠే ఉపయోగించుకొనుచు తిస్తులను పెంచుకొనుచున్నారు. నిష్పత్తికన్న ఒకవోట అస్తి పెరిగేకొలది మరొకవోట సిద్ధిమగును. ఎవరైనను బాగుపడుటకు గాని ఇతరులను బాగుచేయుటకు గాని ప్రయత్నించుచున్న ఆటంకములు కల్పించుచు పుట్టుకలోనే గిల్లివేయుచున్నారు. ఈరీతిగ విపోయినదో విపోయినది. ఈఅర్థిక సమానత్వము సాధించుటకు ఆటంకమైన పరప్రభుత్వం వదలివది. కాని ఆ పరప్రభుత్వంలో తర్ఫీదైన ప్రభుత్వోద్యోగులుమట్టుకు ఇంకా ఆలగునే యున్నారు. కావున ఇంక ఈ అర్థిక, సాంఘిక సమానత్వమునకై కృషి చేయవలసియున్నది. ధనమును కూడబెట్టుకొని తద్వారా అధికారములను హస్తగతం చేసుకొని గొప్పవార మనుకొనుచున్నవారికి పురుగులవలె తోచు బీదలు కూడ తమతోబాటు సౌఖ్య అనుభవములను, సమాన గౌరవములను బొందే అవకాశము కలిగినవన్నను, కల్పించబడున్నను, అట్టి నిచ్చాట్లు చేసుకొనుచున్నారన్నను, చేయుటనున్నను కిట్లని విషయము. కాని కొద్దిమంది త్యాగుల ప్రబోధమువలనను, కృషివలనను మీకు పురుగులవలె కనబడుచు మివల్ల ఆస్థాయము జరుగుచున్న బీదలలోక లిగినయ్యు. మెలకువ గమనించవలసి యున్నది. ఇంక ఇప్పుడు మీకు రెండేదార్లు. అహ ! ఈ బ్రిటిషు జిండాను దింపటం మన జన్మలో చూస్తామా ఇదంతా వట్టిధను. ఎన్నటికీ జగదు. అనేవారు అసెంసుంది యుండేవారు. కాని అది జరిగింది- ఆజిండా దింపి, మన జిండా ఎత్తడం ఎంతనిజమో; ఈఅర్థిక సమానత్వం సాధించడంకూడా అంతనిజమేనని గ్రహించాలి. కాకపోతే ఇది గాంధీగారి ఆహింసా సిద్ధాంతముమీదనా ! లేక దౌర్జన్య విధానము గానా అన్నదే ఈరెండు తొగలున్ను మీరే ఈయేర్పాట్లు చేయుటకు తూనుకన్నారా మీ నిరసంపదలకు మీఅధికారిమునకు ఈ బౌద్ధాన్యము వచ్చుతెచ్చి నేమాప్రభుత్వాలవలె ప్రజలచే పూజింపబడి కీర్తి కాయుటగు

చురు- ఈ ఏర్పాట్లను సంతచిత, స్వలాభవృష్టితో నిశోధించుటకు ప్రయత్నించినారా కూడబెట్టుచున్న పాపపు అర్హతే కాక మనుషులుకూడ మిగత రేమైన నేటంతటి భయంకర పరిస్థితులు ఏర్పడుచుకొన్న వారగుదురు.

కావున వీటన్నిటికి పునాదులైనటువంటివి, పంచామృతబోర్డులు జిల్లాబోర్డులు, ఆఖరకు ప్రభుత్వముకన్న బలమైనటువంటివి కాంగ్రెసు కమిటీలు ఎట్లు ఏర్పడునో, ఎట్లు పని చేయునో, బీదలకు తెలియనివ్వకుండా కాంగ్రెసు ప్రాథమిక సభ్యులు గా మీరే పేర్లవ్రాసేనుకొని, మీరెవరిని కట్టేనుకొని, మీరే కమిటీలు ఆయిపోవడం మానివేసి ఇప్పటికైనా ఈవిధ రముల బీదలకు తెలియజేసి, వారే కమిటీలు గా ఏర్పడి, వారి కష్టసుఖములు గురించి వారే నిర్ణయము చేసుకొనేటట్లు చేయవలెను, వ్యవహారము సవ్యము గా నడచుటకు ఇదియొక్కటేవారి లేదా ఎవ్వరైనా కాకేమి బాధయన్నట్లు ఉదహరించు మీరే కాంగ్రెసుకమిటీలు, మీరే ఆధికారులుగా యుండుటవల్ల బీదల సమస్యమునకై పెట్టుబడిని రేపిను విధానములో కూడ మీకు కావలసినంత మందిరకము బిచ్చము లేమ్మకొని ఆరు భవించుచున్నందున బీదలకు ఏగుఱ్ఱాల గడ్డి ఇస్తున్నను అదికూడ దొరికిక పుట్టులుంటున్నను దిక్కులేక పోయినది. కావున ఒక్కటేమాట; ధనికుల చేతుల్లో ఆధికారము లున్నంతకాలము బీదలకు సమస్యములు జరుగవు. ధనము కూడేకొలది; ఆధికారములు సుక్రమిం చేకొలది సర్వసాధారణము గా మనుజులయొక్క జ్ఞానదృష్టియనే కంటిపై ఒక నల్లనిపొం యొప్పడి దట్టను గుండును, దట్టముగా మసిపూసిన గాజు పెంకులోనుండి చూచిన సూర్యుని కాంతియే కప్పడిపోవును. ఇట్టివృష్టిలో ఆదైవ సమాఖ్యల బీదలు కాన్పించురా? నీమలుగానే కాన్పించును. కాగా వామపు భౌతిక కిండ్లకుమాత్రం మీకు ఆవకాశములు, ఆధికారములు పుండుటవల్ల వాపపు కార్యములకు తురిగొల్పు వస్తువులుమాత్రమే కనబడుచుండును. మీలో మీరుమాత్రమే సమానహోదాలో మట్లాడుకొనుచుండును, వ్యవహారం

చుకొనుచుండును. పోనీ ఈవిధముగానైన ఎల్లప్పుడు సాగిపోతాదా యంటే అదికల్ల ఎల్లప్పుడు సాగిపోతాదని భ్రమ యుంటాది, అది భ్రమమాత్రమే. అది కొద్దికొద్ది కాలముమాత్రమే, మనం ఎంతమందిని చూచుటలేదు. - ధనమును, అధికారములను ఒకదాని సహాయముతో నుకొకదానిని సంపాదించుట, వీటివల్ల గర్వభావము, ఎగుబాటు కలగటం. దానితో అధఃపతనం చెందిటం. అక్కడితో తక్కిన జీవితమంతయు దుర్భర అవహాన పరిస్థితులలో గడపవలసిరావడం. ఈధర్మజుజుము, నుండి తప్పుకొని ధవ్యజీవులైనవారెవరు. వారే నూటికి కొటికి ఒక్కరుగా యుంటున్న ఆవహానీయులు. అక్షియము, అధికారములు కలిగినపుడు గర్వపదక వీటిసహాయముతో బీదలకొకట, బాధలకొందుచున్నవారికొకట త్యాగబుద్ధినిచూపినవారే తాను గౌరవముపొందవలెనన్న ఇతరులను గౌరవభావముతో చూడవలెను. తాను ఇతరులచే అవహానింపబడకూడవన్న తాను ఇతరులను అవహానించకూడదు. కావున ఈనిత్యవత్సములను దృష్టిలో పెట్టుకొని, రానున్న, మిరుకల్పించుకొనుచున్న ధియానక పరిస్థితి నుండి తప్పుకుని కొంతయుగా వ్యవహరించుకొనుటకు ఏర్పాట్లుచేయుప్రారంభించవలసినదిగా మిమ్ములను, ఇట్టిఏర్పాట్లు చేయు సంకల్పించుకుని ఇట్టి పెద్దలచే అలసత్వముగా చూడబడుచు అవహానములుపొందుచున్నస్వచ్ఛంద కాంగ్రెసు సేవకులు ఈపాట్లుపడలేక సహాయముతోవను విడచి తమ బ్రతుకుదేరువునకు చేపమార్గములు చూచుకొనుచున్నందున, దేశమునకు ఇట్టి ఆత్మవసర తరుణములో నిస్సహాయులైనచేందక సత్యాగ్రహియొక్కసహజ శ్రేయముతో అచంచలముగా నిలువవలసినదని ఈ అసహాయకూరులను, నిలువని సంఘటితపరచగల ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారిచే తలపెట్టబడిన కాంగ్రెసు సేవకులస్కీమును (పద్ధతిని) తెంటు వేపాగ్రంభించవలసివదిగా ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమును కోరుచు ఈగ్రంథముఖముగా ప్రవృత్తమునకు శేరింపు.

పోలీసులకు:—వీరివిచూడగానే ప్రజలలోకవిధులైన శకుభావము, నీచభావము కలుగుచున్నది. నిజానికి వీరివిచూడగానే ప్రజలకు అపాయము, గౌరవభావము కలుగవలసినది. ఇదిఎందుచేత? వీరు అమానుకపు ప్రజలవద్దబెదరించి బేడా, పాపలా వీరుకుంటామని, తేనిపోనివిక్రాలు కల్పిస్తారని, ఒకసర్వసాధారణ అభిప్రాయము ఏర్పడిపోయినది దీనికి కారణము ఇంతకాలముగా సాగిపోయినదన్నపథుత్వవిధానమే. ఇందులో పాపము! వీరిగలచిక్కులు వీరికిలేకపోలేదు ముఖ్యము—వీరికి కనీసజీవిత ప్రమాణము గానైనను జీతములు ఇవ్వకపోవడమే. దీనివల్ల వీరుకుంటుంటున్న జనుగాను ఇతరవిధములుగ సంపాదించవలసిన ఆకర్షణము, పథుత్వముచే తప్పనిసరి చేయబడినదన్నమాట. కారణములచేత వీరు గ్రామప్రజలకన్న భిన్నమైన స్వరూపములుగా భావమేర్పరిపోయినది. దీనినుండి తప్పించుకొని మేయకూడా ప్రజలతోటి ప్రజలమేముని గౌరవముగా చూడబడవలెనన్న వీరు ప్రధమమున పోలీసులనే పదమునుమరచిపోయి రక్షకదళముమని భావించుకొనుచు ప్రజలతో గౌరవప్రతిపత్తులతో మరలుకొనుచు నీచపుపై పైఅగ్రవలను చూచుకొనుటకు గాను కనీసజీవితప్రమాణభృతి కొంతకే సంఘములుగా ఏర్పడి కృషిసాగించవలసియున్నది.

ఇదే పద్ధతి తక్కినడిపార్డుమెంటులలోని ఇన్స్పెక్టర్ సబార్డినేట్సు అనడుచున్న బంట్రోతులు; గ్రామోద్యోగులైన కరణం మునసబులు మున్నగువారికి వర్తించుకొనవలెను. ఈపద్ధతివలన పైఉద్యోగల అంచగొండి తనము, క్రిందవారిచే తెట్టిచాకిరిచేయించుకొనడం మున్నగు మర్మయములు కూడ కట్టుబడిపోవును. పాపము! క్రిందివారిలో ఈలాగుగుయ్యండుట వలననే పైవారి అటలుసాగుచున్నవి. సంఘములుగా ఏర్పడి యీలాగుగు సవ్యముచేయుకొకలేరా పైవారి అటకట్టినట్టే క్రిందవారిలోని బలహీనత వీరిఇక్కట్లకు కారణం.

విద్యార్థులకు:—ఒకవాటివిద్యార్థి మరుచటివాటి ఉద్యోగి; వ్యాపారి; భూస్వామిని, కాస్తజ్ఞుపక్షం తెచ్చుకుంటే విద్యార్థిదశలోనున్నట్లు.

దు సలికే వీరాలు; చెప్పేవీరులు; చేసేవిమర్శలు అందుకొక్క గ్రంథాల
 యములుగాను; విజ్ఞాన సంఘాలుగాను, సంస్కృతల సంఘాలుగాను చేసే
 (బ్రహ్మాండజ్ఞాన వీర్వాణ్యుల శ్రీగావీతే ఆసావతకు వచ్చేసరికి ఎక్కడకు దిగ
 జారిపోవు :-—) తో గ్రంథాలయములలోను, విజ్ఞానసంఘాలలోను అజ్ఞాన
 చిన నీతులను ఇక్కడ క్లుప్తములలో పేకటజూడములుగా ఉపయోగించు
 చున్నారు, అక్కడ సంస్కృతలుగా అజ్ఞానచ అనుభవము ఇక్కడస్వ
 లాభములకును, విత్త; పనితాలంచములకును వినియోగించుచున్నార. చూచి
 వారా'(Hesitation)(విమర్శఅందోళనచేయుటకు(Administration)
 [కార్యకర్తత్వచానకు) గలలేదా, ఇదివీటికి సహజముగాయున్న లేదా
 కాదు. మిఠొనిపిరితనమువల్ల (Weakness) చేయబడ్డదూరమున మా
 Hesitation — యొక్కవాడే Administrator బాధ్యతవహించే
 టప్పటికి తక్కినవాడికన్నా: అధికము ఇదివరకు తాను యున్న స్థితిలో మెల
 నుచున్న ఇప్పటివిద్యార్థి కంటేకూడా బిన్నునైన. ఉన్నతమైన పదవిలో
 యున్నావనే బాధము వీర్వది ఇదివరకు తాను చెప్పినవి: చేసినవి. పూర్తిగ
 పరిచిపోవుటయే. ఒకవేళ ఎవరెవన్నాపకముచేసినను అస్పృశి అలసత్వ
 ముగా చూడటయే: చివరకు మేమమ్మాకన్నానిష్టులమనిన్ని మానవకోటిని
 ఉద్ధరించుటకు కన్నానిజ మొక్కటే శర్యత్తమనియు ఇంకాగట్టిగా చెప్పి
 నవారదు- ఇంకాగట్టిగా గొంతులుచేసిన వారునుకూడ యీరెండవ పరిణా
 మములోనికొకచేసరికి (హిరాఅధికారములోనికొకచేసరికియధారీతిని ఈకుక్కు
 లోనికొకచారిపోవుచుండుట గమనించతగ్గది- పోనీ ఈ గర్వభావమునల
 నైనా వీరేనానా బాధపడుచున్నారాయంటే అదీకన్న- నిత్య ఆకాం
 తియే- పోటీయే- పరస్పర దోపిడియే- కల్పనలే- చంచలత్వమే- పోనీ
 చెప్పటకు చేయుటకు (Hesitation కు Administration కు) అంత
 దూరమున్నదాయంటే అదీకాదు- మీరు ఎంత పిరికివారు, తద్వారా
 ఎంత స్వకాభివృద్ధి అగుచున్నారోది (పిరికితనమువల్లనే స్వకాభివృద్ధి

దగుట) ఈరెండు అవినాభావగుభర్తృమూలములు (విమర్శన చేయుటకున్న) అంత
ఎడమ చేయుచున్నారని కావున ఈక్షణభోగము నిత్యబాధలు అనే స్థితి
నుండి తప్పించుకొని యుటపరమేశ్వరకార్యక్తలు గాత మారముకపుడు
కొంచెము సహనము (పీర్షణ) శ్రేయము, ప్లుదలయున్నట్లైన కొన్నికాల
ముదాధాకరముగా కావించినను చెప్పుటకన్న చేయుటమే నులుపనియు,
విమర్శన, కార్యకర్తయ్యగా చేయగల సంబంధమున్నదనిన్ని ఋజువై
నిత్యనుభమునకు త్రోవ ఏర్పడుచు రెండువస్తువులను కలపగల మూడవ
వస్తువు (సంబంధము = Medium) యున్నట్లే చెప్పుట, చేయుటయనే
ఈ రెంటిని కలపగల సంబంధము సహనము, శ్రేయము, కార్యకూరత్వము,
ప్లుదలమాత్రమే. వీటి సతతము సాగిండు. ఇవికూడ సత్యముయొక్క
కాఖిలే. ఇదియే సత్యాగ్రహిణి త్రోవ ఇదియే మహాత్ముల త్రోవ. సత్యాగ్ర
హియే మహాత్ముడు. సత్యాగ్రహియే అర్హుడు. ఇట్లు అచరించుచున్న
వారు అక్కడక్కడ యెప్పుడూ ఉంటూనేయున్నారు. వారికి పురాణ
పురుషులనియు, అవతార పురుషులనియు, పరివర్తలనియు, ఋషులనియు,
యోగులనియు, ఉత్తములనియు, సిద్ధులనియు సామ్యులనియు, కేవలతని
యు వ్యవహరించుచున్నాము. ఇట్టివారివలననే చరిత్ర ఏర్పడుచున్నది.
అనగా ఆమాయక, నిస్సహాయ ప్రజలకు దుర్మార్గులు (రాక్షసులు) పెట్టే
బాధలు. చేసే మోసములను ఇట్టి స్వచ్ఛందసత్యాగ్రహి ఎదుర్కొన
మొదలు పెట్టినప్పటినుండి (అర్హధర్మము. అర్హ అనే పదమునకు అర్థమున్న)
దుర్మార్గులు తమ ప్రాజ్ఞత్యమును నిలుపుకొనుటకు స్వాధ్యముతో సాగించు
దృష్టాన్యములవల్ల ఏర్పడే సంఘర్షణయే చరిత్ర). ఎవరు ఎంత ప్రదేశము
నకుగాని, ఎంతమందికిగాని ఇట్టిసేన చేసిన అంతమట్టుకు అదిచరిత్రయగు
చున్నది. చిన్న బీజమునుండి మట్రి మహాపుష్పముగా వ్యాప్తి చెందినట్లు
మానవుడు అత్యంతవలన విశృంభించగలడు. పశువునకు మానవునకు ఇదియే
భేదము. కావున జీవియొక్క పరమపదముపొందే; అనకాళమిచ్చు ఉత్కృ
ష్టమైక ఈమానవజన్మ అభించినందుకు దీనిపరమార్థమైన ఆత్మోపత్యనికూడ

సాక్షిమణిని పరిశ్రమలో లేవమై కీర్తి కాయుటగురువు గాక! లేనినో ద్విపాదపక్షిగను గానే నిగిలిపోవుమను కావున ఈ మహాత్ముల దివ్యబోధితమైన (నోన్-రెసిస్టివ్) సిన నోన్-ఫలో పడకుండునుగాక. ఈరాచబాట వెంటడినే మీశిశివిగమాములు, కైలకర్న చిత్రముల ఆవిష్కరణలు వాటంతట ఆవియే వచ్చుచుండును. దీనికి విద్యాధిదళమండి! విదవి కార్యకర్తలుగా అయిన పురుషు వీమితేజువలసియుండును. విద్యాధిగూర్చి యింతగా వీలచెప్పు వలసినదినదన్న:—విద్యాధిలే ప్రజలకు తెన్నుముక. ప్రజల జీవితవంగములలో ప్రతిఒక్కదాని చుక్కానియు విద్యాధికుల చేతులలోనేయుండుచుండును. మనదేశములోనే కాదు ప్రపంచమంతటను ప్రజలలో విద్యాధికులు చాలతక్కువ శరీరమంతటికి తెన్నుముకవలె వీరేప్రజామొత్తమునకు నీతిహీను చూపవలసినవారు, నీతిప్రతిష్ఠించవలసినవారును, (Moral back-bone) ఇట్టివారు ఇంకను మానవజాతికి సరిపడినంతమండిలేరు. ఇట్టి విద్యానిధులు తమజీవిత పర్యంతము తాము విద్యాధిమనే కావించుకొనుచుండును. నేను నీతిబాహుదైన, సందిగ్ధ (సగం. సగం) విద్యావంతులు ఉద్యోగులుగాను, తదితర అస్తులకుగాని వ్యాపారములకుగాని కార్యకర్తలుగా యుంటున్నచేతనే తిండిదగ్గరమండి. బట్టదగ్గరమండి అన్నివిషయముల సామాన్యప్రజలకు తమకుమాడ ఇబ్బందికలుగుచున్నది. కావున విద్యాధిదళవిశిష్ట వీమితేజువలెననిచెప్పుకొనేయూచువిద్యాధిగా నున్నపుడుమాడ మహాత్ములను కొలతబద్ధగాను, తన గమ్యస్థానముగను చేసుకొని తత్పాథకు వలసిన సాంకేతికవిద్యలలో విప్రుణతనుబడసి వైకి రావలెనే విద్యాధియొక్క ఏకైక మోక్షమార్గముగూర్చి చెప్పుకొవలసి యున్నది. దీనికి కావలసినదికదాళయినట్టికైదీక్ష, అందుకు గానుచైనందిన కార్యక్రమపట్టిక ఏర్పాటుచేసుకొనుట చూత్రమే. దీనినోపాటు మానవులందరు సమానులేమనే దృష్టిని ఆలవరచుకొనుట యొకటి. నేను తదితర సామాన్య ప్రజలకున్న పరమయిన ఉన్నతమైన వాడినియని భావించుకొనుచు ఇంకొక మార్గాన్ని కిచ్చుచున్నాను. దిగ్విమోక్షము (గోతితితి) చే గా

మాన్యముగా విద్యార్థులలో యుంటున్న ఈ అలవాటును మానుకొని వారితో కలిసి మెలసి ప్రవర్తించుకొనుట మరియొకటి, తాము చేయకల్గినదెవేపుట చెప్పినది చేయుటకు ప్రయత్నించవలెను. తాము చెప్పవలయునున్నది ఇతరులకు నుబోధకమయ్యేటట్లుగా మాట్లాడగల వక్రత్వము అలవరచుకొనవలెను. ఈవిధముగా తయారై విద్యార్థిదశనువదలిన జెంటిల్ మిశ్ట్రమున కైతాము తయారైనారో అలక్ష్యమునకు సంబంధించిన వృత్తిలో ప్రవేశించవలయును. దానితో విద్యార్థిదశనుండి కార్యకర్తలుగా పరిణామము చెందినారన్నమాట. అంతే గాని లక్ష్యములేకుండా, ముందుదృష్టిలేకుండా ఎందుకోఅంటే ఎందుకో చదివేమంటేమట్టుకు తమవారి తనబ్రతుకు తాను బ్రతకవలసినదన్నపుడు విద్యాసంస్థలలో సంవత్సరములతిరిగిడి గెలవకాలమును, అందులక్ష్యములేకుండా నేర్చినవిద్యయు వృథాగా పరిణమించినదనియు, అవిద్య తనజీవితమునకును, తానుప్రజలకును భాంధుమున్నట్లుగాను తెలుసుకొని చింతించవలసినద్యును. విద్యో తనకు అర్హుడని ఒకటి రూపాయల ఉద్యోగముకొరకు తంటాలుపడవలసినద్యును. కావున ఒక లక్ష్యముతో విద్యనభ్యసించవలెను. తద్వారా విద్యార్థిదశనుండి సరాసరి దానికి సంబంధించిన ఉద్యోగములోనికి పిలిచిమరిత్యము జరగవచ్చును. ఇట్టి పరిణామము చెందినవారు, ఇప్పటికే చెందియున్న వారుకూడా ఉద్యోగులైనచో ఏకాద్విమందయిననునది సత్ప్రవర్తనగలవారిని సంఘటితపరిచి లక్ష్యములలోనే ప్రజోపయోగకరమైన కార్యములుచేయు కాళ్ళుగా యుంపులు చేయవచ్చును. ఉదాహరణకు కో-ఆపరేటివుస్టు, మొబ్బలు రోడాకో క్కరువంతున ఉపన్యసించే విజ్ఞానసంఘములు ముఖ్యమని యేర్పాటు చేయవచ్చును. దానితో ఒక్కరోక్కరు వేకాబసోమయియుకూడా ఇందులో వాల్గొనరా మొదలిడుదురు, వ్యాపారస్తులైనచో విచ్చిననుటుకే ఎగ్జిడ్యుమిండితో సైనను కో-ఆపరేటివ్ పద్ధతిని వ్యాపారసంస్థలను ఏర్పరంభించవలెను. దానితో బ్లెక్ మార్కెట్లు అంచగొండితనము అధికలాభాలు పొక్కరికే ధనము పేరుకునిపోవుటవోయు ప్రజలందరిని సమీకర్తముగాను, నుతనిముగాను వస్తువులు అందుబాటును. ఇంజనీరువినచో తాము

ఉద్యోగము చేయుచున్న చుట్టుపట్లలో నీటివనరును వ్యవసాయప్రాజెక్టులు గానిర్మించుటకుగల ఆవకాశములను పరిశీలించుటకు ఇంచుఉత్సాహమున్న వారిని సంఘములుగా (Expedition) యేర్పాటుచేయవచ్చును. మెకానికల్ ఇంజనీర్లువినచో నూతనయంత్రములను కనుగొనుటకుగాని చుట్టుపట్ల యున్న యంత్రాగారములను సుకువుపద్ధతులు ఇంకనుభద్రమైన పద్ధతులు మొదలగు చేర్పులుద్దిద్దులుచేయవచ్చును.-(Invention and Improvements) నూతన యంత్ర పరికరములు కనుగొనవచ్చును. ఖనిజ భూగర్భ కాన్త్రుజ్వాలెనచో తాము ఉద్యోగము చేయుచున్న చుట్టుపట్లలోగల ఖనిజసంపదలు తదితర ప్రకృతి సంపదలను పరిశీలించి వాటిని ప్రజోపయోగములోనికి తీసుకువచ్చుటకు వీలైన పరిశ్రమలు స్థాపించుటకు కృషిచేయవచ్చును. వైద్యులెనచో బీదప్రజలు తిక్కువధరకు అందుబాటులో యుండెరీతిని రోగములురాకుండా నిరోధించే బలవర్ధక ఔషధములను తదితరమందులను కవిపెట్టి విరివిగాతయారుచేసి కంపెనీలను స్థాపింపవచ్చును. వచ్చినరోగికి యేదోవైద్యముచేసి పంపించివేయుటమే కాక అరోగము ఎందుకుప్రాప్తించినదో అదిరూకుండా యుండవలెనంటే యేమి చేయవలెనోకూడ చెప్పుచుండవచ్చును. అరోగ్యకాఖోద్యోగులగుటకు చదివేవిద్యార్థులు ఉద్యోగిగులైనవారుకూడా పెటలలోకిపోయి బీదప్రజలకు అరోగ్యసూక్రిములు చెప్పుచు వాటిరచరణకు తగుయేర్పాట్లు చేయుచు ప్రచారిము చేయవచ్చును. వ్యవసాయ కాఖోద్యోగులెనచో మనదేశములోను, ఇతర దేశములలోను అధిక ఫలసాయములు తియుటకున్న, మేలు రకములు పండించుటకున్న, పంటలకు ఫలవృక్షములకుపట్టు చీడలనుండి కాపాడు నిధులు మున్నగువాటిగురించి చేయుచున్న పరిశోధనలున్న వాటి ఫలితమును గ్రామగ్రామములలోని రైతులకు కరపత్రములద్వారాను, పత్రికలద్వారాను తెలియచెప్పేటటువంటిన్ని, అవిధానములకై కృషి చేసేటటువంటిన్ని సంఘములను ఏర్పాటు చేయవచ్చును. అంతేగాని ఈ సమీక్షవారిందిట్లువంటి ప్రభుత్వోద్యోగులు మేము ఏమిచేసినను చేయక

సోయినను నేలాఖరకు మాజీతముమాకు మనోపృథ్వివలె వచ్చునుగదాయని
 పేకాడును కూర్చున్నచో ప్రజాసంఘమునకు చీవవంటివారుగా మాత్రమే
 పరిగణించబడుదురు. వీరికి ప్రభుత్వముపల్ల కలిగిన అనవాకములు అధికా
 రములు, పలుకుబడిని వృథాపోసీనుక దేశప్రజలను సౌభాగ్యవంతులుగా
 చేయుటకు ఉపయోగించెదరుగాక, వ్యవసాయకులైనచో ధాన్యము, కొ
 బ్బరి, బెల్లము, వేరుశనగ మున్నగు ఉత్పత్తులను వీరికి గిట్టుబాటుకాని ధర
 లకు వైనుండి ఎవరో జూరమాడనంతలో తలవొగ్గి భరించవలసినవచ్చుచున్న
 పరిస్థితులనుండి తామే ధరలు నిర్ణయములుచేయుటలో వాల్లొని వ్యవహా
 రించకల్గునట్లుగా రైతు కాంగ్రెసు సంఘములను స్థాపించవచ్చును. వీటి
 ద్వారా ఎరువులు, వ్యవసాయ పనిముట్లు, జనపవిత్రనములు మొదలగునవి
 రైతులకు ఉచితములేకుండా న్యాయముగా లభించునట్లునర్పితవచ్చును. ప్రజ
 లలో ఎవరైనా ఇటి కాంగ్రెసు సంఘాలలోను, విద్యార్థులు విద్యార్థికాం
 గ్రెసులోను చేరకుండా ఉన్నట్లయిన దానికి వారి పరికరములే కాంక్షము.
 వాని మాకీ రాజకీయములతో ప్రసక్తిలేదు అంటారేమో దీనిగురించి ఈ
 గ్రంథమున ఇంతకుముందే నిరూపించబడినది. ప్రతివానికి రాజకీయములలో
 బాధ్యతయున్నదనిన్ని రాజకీయములే ప్రజలు కాబట్టి ఈవినిసాభావసంబం
 ధమును ఎవరైన వదలగొట్టుకొనదలచిన అది వట్టిద్రుమయే ఆగును. కావున
 ఇప్పటి యర్వ్యవస్థనుగూర్చి నున్నవాదనలుచేయుక తాము ఇదివరకుచేసిన
 ప్రతిజ్ఞలు వాటించి ప్రహేద, నందనారి, రామ, కృష్ణ, క్రీస్తు మహమ్మదు
 ముద్ గాంధీ వేదవేదా రాజా రామమోహనరావు విరేశలింగంపంతులు
 సర్. ఆర్. శంకటరత్నంబాముడువంటి మహాత్ముల తోగ్రును వడచుటకు
 విద్యార్థులు విద్యార్థి సంఘములు ఈపై నూచనలను ఈ గ్రంథములోని
 గాంధీ నూత్రములు యనబడే గాంధీ స్మృతిని గమనించి స్థితప్రజ్ఞలగుదురు
 గాక ! విద్యారా ఈపీఠి మానవకోటి ఉద్ధరించుడి సర్వ సౌభాగ్యవం
 తిముగాను సౌఖ్య పువముగాను యగు గాక !

కాంగ్రెసు యుండా :— ఈనాడు ఎక్కడచూచినను కాంగ్రెసు యుండాయే. ఎవరిచోక్కాలమీద చూచినా ఎవరితోపేలమీదచూచినా కాంగ్రెసు యుండాయే ఎంత పెద్ద భాక్ మార్కెట్టుదాడు అయితే అంత పెద్దయుండా. ఎంత అంచగొండివితే మరి అంత పెద్దయుండా తన ఇంటికోకటి, అఫీసులో ఒకటి పిల్లల కోక్కొకటి ఇదేవిధముగా కాంగ్రెసు కమిటీలలో చాలామందిగా యున్నటువంటి అవినీతిపరులు (బురఖానారు) కూడా ఇట్టి పెద్దదంబాచారి ప్రదర్శనలు జరుపుతున్నారు. పైగా వీరుకూడా ఈయుండాను తింకించుగా చేసిపెట్టుచున్నారు. అంటే వీరికి అఖయక కాంగ్రెసుయుండా అంటే ఏమిటో దానిని ఏమిచేయవలెనో ఎట్లు పెట్టవలెనో తెలుసుకోవలసిన అలృప్తిముకూడా లేదన్నమాట. ఎటువైకి అవసరమైన క్రిందకు యుండేలాగున ఎగువేయవలెననియే తెలియవస్తుమాట. కొందరు గాలిలేకపోయినను ప్రదర్శనముగా కనబడేలాగున కిందకు అడ్డముగా మందొకరిముక్కునుకట్టి దానికి యుండాను రెపరెపలాడుచు క్వేచ్చగా ఎగుంకుండా నాచికిట్టివేయుచున్నారు, మరి కొందరు కొయ్యకు కొంత క్రిందగా యుండేలాగున కట్టుచున్నారు. ఇది అయుండాను సంబంధించిన గొప్పనియును ఎవరైనా చనిపోయినప్పుడు విచారనూచకముగా వేయవలసిన (హాప్ మాస్టు) ఈవిధముగా కాంగ్రెసు యుండా అంటే ఏమిటో అసలు కాంగ్రెసు అంటే ఏమిటో కానుకమిటి మెంబరు యేమి చేయవలెనో తెలియకుండాను తెలుసుకోకుండాను యున్నవారి కాంగ్రెసుకమిటి పెద్దలుగాను కాంగ్రెసుపెరు చేపట్టకుని చిలానుజీయగుచున్నవారుగాను యుంటున్నందుననే ప్రజలకు ఈ యిబ్బందులున్న పక్షము కాంగ్రెసును తిట్టుకొనడమున్న కలుగుచున్నవి. కావున కమిటి పెద్దలు ప్రజలలోనికిపోయి వారి కిచ్చనిప్పుములనుచూచి వాటికి సంబంధించిన ఉద్యోగులను, ఉపార్జుమెంటులను ఒక్కొక్కముఖం కాలక్రమోలు పొడుచుచు తగిన యోర్పాలులు చేయించువలెను. ఇది చేయించుకొనక కాంగ్రెసు అంటే యేమిటో దానిని అదియే 3.

యును. ఇట్టి ప్రజాసేవలో ఆయా విషయముల పరిష్కారములో తన కాంగ్రెసు పెద్దలతోను ప్రభుత్వోద్యోగులతోను సంప్రదించవలసి వచ్చుచుండును. అందుచే అనేకవిషయములు తెలిసికొనుటకు ఆవకాశములు కలుగును. ఈవిధముగా దినదినప్రగల్భమానమగుచుండెడి విజ్ఞాన సముపాజ్ఞ అనుభవమును పెద్దలయొక్కయు అధికారులయొక్కయు పరిచయమును అగ్రామ సాభాగ్యమునకు సులభముగా ఉపయోగించవచ్చును. ఇట్టిసేవచేయుటకు ఇచ్చగించని వారు కమిటీనుండి తప్పుకోవలెను. లేదా ఇట్టికృషి చేయువారు: చేయుతూహలమున్న వారును వీరిని తప్పించి తాము కమిటీలోనికిరావలెను. ఇట్టిసేవచేయుచుకొనదలచిన పౌరులు ఇందుకు పూర్తి సహాయపడవలెను. అంతేగాని కాంగ్రెసు యేమిచేయుచున్నది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వముయేమిచేయుచున్నది అనిఅంటే అర్థములేరుమాట. తనకు తాను దూషించుకొన్నట్లే. నైనుంది ఎవరో కాంగ్రెసు పెద్దలువచ్చి చేయవలెననియు; ప్రభుత్వముచ్చి చేయవలెననియుఅనుట యేమిచేసినను నైవారే వని వారికేసి చూస్తూ కూర్చొనుట బానిసవృత్తియేమగును. మనకు యేమికావలయునో మనమే చేసుకొనుచు అందులకేమైనా నైనుంది కానలసిన సహాయమును నైనారిచే చేయించుకొనవలెను. అంతేగాని ప్రభుత్వము మన కయి ఇచ్చు ప్రణాళికలను అధిగమించుచు; కాంగ్రెసు చేయునేదిచేయకుండాను స్వలాభమునకై (స్వలాభముగా ఇతరులను మోసగించి) తాను ఎక్కువవాడుకాజూచుట, ఇట్లుమోసగింప బడుటచే ప్రజలు పాడైపోవుదురు. ఇట్టిపాడైపోయిన దేశములో తానుమట్టుక యెల్లునుఖమున నుండగలడు?) వాటికి భిన్నముగా ప్రవర్తించుకొనుచుతద్వారా తిరిగి ఇంకొక రూపమున బాధలుపొందుచు ఇది మాకేమిచేయుచున్నది అని యనుట చాలకష్టం ఉదాహరణకు, ఒకప్రభుత్వోద్యోగి ఇలాగఅన్నాడనుకొండి. అప్రభుత్వోద్యోగి అంచములు పుచ్చుకొనుట మానుకున్నాడేమో కనుకొన్నాడు. తన సొంతదేగా? తనకింకనా? మార్పించగలిగేటందు

తన్ను తనపై వారికి అంశములివ్వలేక చస్తున్నానని మొగపెట్టుకునేందుకున్న ఎకరివానిని విమర్శించేముందు; దూషించేముందు తాను ఎట్టివాడో యేమిచేసినాడో మొదట తనకుతాను చూచుకొనవలెను.

*

*

*

*

ఇదివరకు గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులో యేకాగ్రో గొల్పో అంచగొండితనముయొక్కను రయిల్వే; పోస్ట్, ఎగ్రికల్చరల్, కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులుమట్టుకు ఈనుచ్చలేకుండాయుండేది. అంటే ఇవి విద్వంసంగాయున్న వా అనికాదు. వీటికి ఆయువకాళము దేదికాదు. కాని మొన్నటియుద్ధమువచ్చి ఈకాస్తపుణ్యముకట్టుకుంది. ఒక్క పోస్టల్ కాఖ, తప్పించి రక్కినయన్నింటికి పూర్తి ఆవకాళములు లభించినవి. వీటికితోడు కంట్రీలో. స్వయం; రేషనింగ్ డిపార్టుమెంటులు పుట్టినవి. దానితో ఇంక ఈ అంచగొండితనం; దొంగమార్కెట్టు అన్న వానికి దేశములో హద్దు పడ్డూలేకుండాపోయింది. దీనికి లెఖా పడ్డా (అడిటు) వ్రాసుకుంటే అచిత్రగిరువుడుకూడా బేజానైపోతాడు మూలనున్న ముసలమ్మ దగ్గర నుంచి చిన్న పిల్లలవరకు ఈ బ్లాక్ మార్కెటింగ్ తెలివితేటలు అలవడిపోయినవి. ఇనే పెద్ద తెలివితేటలనుకొని పెద్ద పెద్ద యుగాడా లెగరేనే పెద్ద వ్యాపారస్తులు మరీచేస్తున్నాడు. ఇదంతా చూస్తే బుక్కరిగురుని తిరిగిపోతుంది ఇవి వర్వత్రపెరిగిపోయినవి కాబట్టి ప్రజలు చివరకు అంచగొండితనం, బ్లాక్ మార్కెట్టు అన్న పదాలే వాడవ్వనియనుకొనుచున్నాడు. ఒక వేళ యేమిచ్చి వాడైనా ఈ పరస్పర దోపిడీ భానాన్ని ఈ బీద ప్రజలను కాలుకుతుంటున్న విధానాన్ని ఎక్కడైనా ఎదుర్కొంటే అతడు పట్టిన వ్యాధి అగుచున్నాడు. పిల్లలంజ; తల్లిలంజ ఐతే నైగా ఎవడోవచ్చి ఏడ్చినట్లు అగుచున్నది. కాని; పాపం! అపోస్టల్ వారికికూడా ఈకాస్త ఆవకాళం కల్పిస్తే ఈవి కాట్ న్యరూపం పూర్తిచేసి పుణ్యంకట్టుకున్న వారవుతారు. ప్రభుత్వము అప్పుడు అపూర్తి న్యరూపాన్ని చూచియైనా విల్లంబులు తీసికొని బాణం బుల్లి సంధించి పోరాడుట తప్పకమించుటకు సమమునులేదా? కానితో

నైనా శ్రీమహావిష్ణువునకుకూడా భస్మాసుకుని సాపమపండ్లని తే వధించుటకు శక్యము కావలయు అగునా?

*

*

*

వీడి ఎక్కువ మనపురాజములలోను, వైదిలలోను, ఋషులలోను చెప్పినట్లుగాను, వీరబ్రహ్మముగాను, మహాత్ముడు, వేమన మున్నగు అనేక మంది త్రికాణిలు చెప్పినట్లుగాను పృథుత పరిస్థితులనుబట్టి దేశములో కాదు—ప్రజామానవశోటిలోనే సాపమ సాదినట్లు కనబడుచున్నది. కావున యువకులారా! తేవంకి! తేవటిసంగతులకు మీరే బాధ్యులు. స్వాతంత్ర్య మనకై పోరాడినవీరులు మొన్న ఆగష్టు 15తో రాజకీయస్వాతంత్ర్యము రాగా, ఇంక కావలసిన ఆర్థిక, సాంఘిక స్వాతంత్ర్యముల కొరకై అర్హుండా క్రిందనే ఇట్టిదుష్టశక్తులను ఎదుర్కొనుచున్నారు, అరుగులమీదకూర్చుని విమర్శించుట కాదు. ఇది సమయము కాబట్టి మితావులో ఇట్టికృషి చేయు చున్న వారితో కలసి కొద్దికాలము అనార్మికలుపని చేసినారాధన్యతవ్రతారు. ప్రజలారా! తేవంకి! మీరు చాలకాలముగా కాంక్షించుచున్న ఇట్టికృషిని చేయుచున్న యువకన్యకలందఱులకు అన్ని విధముల సహాయము చేయుచు నైకోర్కె త్యాగములను కొల్పుచు మీరు కన్నకలలయందు కృతకృత్యులవ్వండి. గత 20 సంవత్సరముల మాంద్యపురోజులలో పల్లెగ్రామములలో బ్రహ్మాండమైన కృషి చేయవలసిన. చేయుటకు నియోగింపబడినవిగ్గిల్చిరిలో (వర్గ సాయకాళి) డిపార్టుమెంటు, కో-ఆపరేటివ్ (సరపతిసంఘములకాళి) డిపార్టుమెంటులవారు చందలజీతములు తింటూ కడలకుండాకూర్చుని అంచులకు జనపవీరములు, బండిపట్టాలు మొదలగు ఇనుపవస్తుసాయపని ముట్లు, ఎరువులు మున్నగువాటి వైకొమార్కెట్టుకు అవకాశము వచ్చినది. కావున ఎక్కడకూచినను ఇప్పుడు వీరేకనబడుచున్న ఈరోజులలో మీ యువకన్యకలందఱుల కృషి ద్వారా ఈరెండు డిపార్టుమెంటులచే గ్రామగ్రామములలోను సరియైనవేన చేయించుకొండి, కాస్త్రరీత్యా 'పండించిన ఇప్పటి అదాయములకన్న ఎకరమునకు రెండుమూడురెట్లు తీయవచ్చును— పొలిగొనుచునకును 'పాడి-పంట' యనే పృథుత్యవైకొమార్కెట్టువసాయ

పత్రికవచ్చేట్లు చేసుకొండి. ఏ గ్రామమునా చూచినను ఆ గ్రామములోని కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ వారిని తిట్టుకునేవారే కాని వారిలో ఒక్కరు స్టోర్స్ ను ఈవిధముగా నడపవలెను. అని చెప్పగలవాగుండరు. అది ఏమి లాభం? మీ గ్రామయవకులలో ఒకరిని కో-ఆపరేటివ్ పద్ధతిని గూర్చిన విద్యాభ్యాసమునకు పంపించండి. ఈలోపు ఈలో విద్యభ్యర్థి చేసుకున్న వారిని ఒకరిని మీ స్టోర్స్ కు మేనేజరుగా నియమించుకొండి. లేని గ్రామాల్లో స్టోర్స్ పెట్టుకొండి. అధికదరతు వస్తువులనుకొని మీ అందరు గత్యంతరం లేక ఇచ్చే ఆయాధికలాభాలు ఒక్కమాపు కారికే జేరిపోకుండాను, కావలసిన వస్తువులు లేదనిపించుకొకుండాను అమ్మకంపైని మీరిచ్చుకునే వ్యాయాసైన లాభాలుకూడా తిరిగి మీకే ఎలాగ చేరుతపో ప్రతివారు మెంబర్లు అయి తెలుసుకొండి. ఈవిధముగా మీకు తెలియకుండా, కనపడనివస్తువుల కొద్దికొద్దిగా మీ చేతిమీదనే పోగొట్టుకొను మొత్తము మీదగుండము అయి పోవుచున్న వస్తువును తెలుసుకొని బాగుపడండి. కిట్లనిట్టికి మూలాధారమైన మన జాతీయ యుండా అంటే డోమిటో. తెలుసుకొండి ఆ డోమిటో, ఇంగ్లండు నున్న గుర్రేముత ప్రజలు వారి జాతీయ యుండా అంటే ఏమిటో కాని రంగులు ఎట్లు ఎందుకు ఎప్పుడు యేర్పాటు చేసుకున్నారో. వాటిని నిలబెట్టుకొనుటకు వాటి గౌరవములు నిలబెట్టుకొనుటకు వారు ఎప్పుడెప్పుడూ యేయేరితని, ఎంతెంత త్యాగములు పోరాటములు చేసినారో తెలుసుకుని అట్టియుండా యొక్క పని శ్రేణులలో, ప్రభుత్వములలో ప్రజలు, ప్రభుత్వోద్యోగులు, ప్రజాసంస్థలు దేశసౌభాగ్యమునకై ఆనగా దేశప్రజల సౌభాగ్యమునకై కో-ఆపరేటివ్ పద్ధతులపై కడకు వ్యాపారముదగ్గరనుండి జాయింటు స్టోకు కంపెనీలుగా యేర్పడి ఎట్లుచురలుకొనెదరో తెలుసుకొని మీరుకూడా మన జాతీయ యుండా ఎప్పుడు ఎట్లు ఎందుకు ఈ త్రిరక్తములు ఏర్పాటు చేసుకొన్నామో దీనిని ప్రతిష్ఠించుటకు ఎప్పుడెప్పుడు యేయేరితని ఎంతెంత త్యాగములు పోరాటములు చేసినామో యీనాడు మన 40 కోట్ల భారతీయులకే కాక నేటి కల్లోలిత, అనికృత వాతావరణములో భాదపడుచున్న యాత్రక్రమం

పీడిత మానవజాతికే త్రావ్వమొకప్పుడు ప్రపంచమంతటికీ భారతదేశము వేగుచుక్కయై విలసిల్లినదని చెప్పుకొనుభ్యాతి యీనాడుప్రత్యక్షముగా మనము చూచునట్లు తిరిగి సంపాదించుకొన్న భ్యాతిని తెచ్చుకొని యీ భ్యాతిని నిలబెట్టుకుకొటకు ఇట్టి పరిత్రాజాతీయుర్రుండా ఛాయలలో ప్రభుత్వములో ప్రజలు; ప్రభుత్వోద్యోగులు, ప్రజాసంస్థలు ఎట్లు మసలుకొనవలెనో తెలుసుకొని ఆరీతిని నడచుకొని సర్వాంగసౌష్ఠవమైన దేశవ్యవస్థను నిర్మించుకొని సౌభాగ్యవంతముగా, గౌరవప్రదముగా; సౌఖ్యప్రదముగా జీవించెదరు గాక!

ఇవి తెలుసుకొనుటకు కాంగ్రెసు చరిత్ర, గాంధీ, నెహ్రూ; ఆచార్ రాజేంద్రప్రసాద్; బోస్, జయప్రకాశ్ మున్నగుదేశనాయకుల చరిత్రలు మనదేశచరిత్ర తెలుసుకొనవలెను. ఇందుకుతోడు ప్రపంచములోని ఇతర దేశముల చరిత్రలు; వాటినాయకుల చరిత్రలూడ తెలుసుకొనిన చాల ఉపకరించును. ఇట్టిపుస్తకములు అంధ్రకాంగ్రెస్ బుక్ డిపో, ఆంధ్రులకు లభింపనం, గవర్నరు పేట బెజవాడకువ్రాసిన డొంకగలవు. ఈవిధముగా సమూహపఠించిన విజ్ఞానముద్వారానే గాని పట్టి ఆర్ఖటాలవల్ల మొండిపట్టుదల వల్ల అరుగులమీద కూర్చొని చేసే విమర్శనలవల్ల నిర్మింతుభిముఖమగు ఏర్పాట్లు చేసుకొనలేదు. కావునమానవజాతితరించుటకుఏకైకమార్గమయిన ఇట్టిరాజకీయ విజ్ఞానగ్రంథములద్వారాను ఇట్టివిజ్ఞానభిమతైన ఇట్టిఎర్పాట్లు చేయుచున్న జాతీయవీరులద్వారాను ఏర్పాట్లు చేయించుకొనుచు మీగౌరవమును, మీదేశ గౌరవమును, మీజాతిగౌరవమును; మీయుండాగౌరవమును నిలబెట్టుకొని సౌభాగ్యవంతులై జుళించెదరు గాక!

కాంగ్రెసు - ప్రభుత్వాలువచ్చి చేసిన దేమిటి?

స్వరాజ్యం వచ్చేకానే ఇంకా కష్టాలు ఎక్కువైనాయి. బ్రిటిషు గవర్నరులు యున్నప్పుడే బాగుండేది అని కొంతమంది అనుచున్నారు ఇది పట్టి అపోహయే. కాంగ్రెసు వచ్చి రాజకీయ వైతన్యము కల్పించుట వలనను, మానవజాతి బ్రతుకునకు కావలసిన సదుపాయములను అడుగుట

సంపాదించుకొనుట, అనుభవించుటకు ప్రజాబాహుళ్యమునకు త్రోవలు చూపుచు, అవకాశములు కల్పించుట చేతనే నేను ఇట్లు అనుటకు మార్గము వీర్చినది. త్రోవలు, అవకాశములు జెల్లడించుటచే ఈ ఆశయసౌకర్యములకు అవకాశములు కల్పించుచున్నవారు, కనీసం కోరేవారు ఎక్కువైపోయినారు. కాని ఈ నూతనముగా లక్ష్యకొలిది; కొట్టకొలిది తయారైన వినియోగదారులకు సరిపోవు సౌభాగ్యకస్తుసంపద తయారు కాలేదు. అందుచేత ఇదివరకు బ్రిటిషుప్రభుత్వముయందుగా ఏకొద్దిగానోయున్నటువంటి సౌభ్యసంపద యేకొద్దిగానో యున్నటువంటి తెలిసియున్నవారు ఉపయోగించుకొనుటకు సరిపోవుచుండెడిది. తక్కినకోటానుకొట్ట ప్రజలకు అవికావాని ఆశయున్నాంభించే అవకాశములు తక్కువగుటచే విచారణచెందియుండేవారు. లేదా ఆశయమున్నను కనీసము కారలెనని కోరుటకు వాక్స్పతిత్రిమహాదేవే పోవుటచేరిన ఆనాటికన్న ఈనాడు అనుభవించుటకు అవకాశములు, అడుగుటకు వాక్కు ఎప్పరిదిన కారణము చేత ఇప్పటి ప్రభుత్వముకన్న అప్పటి ప్రభుత్వమేమేలు అనుకొని భ్రమ పడుచున్నాడు. మనదేశమునకు ఇట్టి అవకాశములు కల్పించుట కాంగ్రెసుయొక్క తప్పిదమైనదన్నమాట.

ఆశకల్పించుట తప్పుకాదా యనిగాని, ఏకొద్దిమందియో ధనవంతులు రాజ్యాధిపతులగుటకు చేసిన ప్రచారము అని గాని యనినదేనా? ఆశయమనది అందరికీ సహజముగా యుండునదే! అది ప్రకృతి. కాని ధనమందు, భోగమందు ఆశగల ధనవంతులు ఆలాగునే ధనరాసులు అర్జించుకొనుచు భోగము అనుభవించుచు ఆనాడు ఈనాడుకూడ అట్లాగునేయున్నాడు. అంతకుపూర్వము ఆలాగునేయుండేవాడు, ఇకముందూఆలాగునే యుంటారు. ఇకపోగా భోగములను భారీగా అనుభవించిన ధనవంతులలో శక్తితో వృద్ధులయ్యుగల ఏకొద్దిమందియో : 'ఎంతరెండకో రేమిచేసమిలి పోతూ బాధపడుచుండగా, యుండి అనుభవించుట గొప్పయేనా?' యని తలచి, వారి వృద్ధులయ్యులు కరగి సకల భోగభాగ్యములను అందరికొకరు

త్యాగము చేసి సర్వమును ఇట్టి అవకాశము కల్పించుటకు కృషి (తపస్సు) యనిగాని మహాయజ్ఞమనిగాని యనవచ్చు) చేయ ప్రారంభించెదరు. ఒక మధురఫలమునుండియేగాని అట్టి యనేకమధురఫలమును సృష్టిపొందుటకు మరి యేయితరములవల్ల సాధ్యపడదుగదా! భోగియైనగాని యోగి కాకాడను అని యోగివేమన అన్న సత్యము అనుభవయోగ మేకదా! ఇది ఈనాడే కాదు. సృష్టి మొదలిడినప్పటినుండి, పురాణకాలమునుండి బౌద్ధులు, ఆశోకుడు, గాంధీ, నెహ్రూ, పటేల్, రంగాజీ మొదలగు నెటి ప్రభుత్వాలవారు దుష్టశిక్షణ, శిష్టశిక్షణ జరుపుచూపవచ్చినదే ఈనూనవకొటి పురోభివృద్ధి చరిత్ర) దీనిలో ఎవరు ఈకష్టమున్నయు పడకుండా హాయిగా వారిభోగ భాగ్యములను అనుభవించుచు కూర్చున్నారో అడిగేదెవరు?

మరి మీ జీవితమంతయు శతమటకే భయకంపితము చేయునట్టి ఇట్టికష్టములను పడుటకు పాటకూటికై పగటివేయివేసేవారిగా చెప్ప సాహసించగలరా? అంతయేగాని బీదలను బీదలైబాగు చేయవలెను. అని అసౌభాగ్యములేమిటో, అవిసమకూర్చుకొనుటఎట్లో తెలియని, గాలిలోని మేడలవలె ఊహాగానమునకు మాత్రమే తోచినసమర్థులైన, అనుభవము లేనివారు చెప్పేమాటలను ఎట్లువిశ్వసించదగును?

కాగా ఇట్టిమాటలను విశ్వసించుటవలన అనుభవపూర్వకసమర్థులైన మహాత్యగులు మనకైచేసే మహాయజ్ఞమునకు పెద్దఅటంకమగుటయేగాక వారితపస్సువల్ల వారు ఎలాగాకీర్తికాయులు అగుదురు. వారుచెప్పినది, చేసినదావినది చేయకపోవుటచే మీరుమట్టుకు యధాతథంగానే యుండి పోవుదురు.

అందుచే ఈఅనుభవములేని తొందరపాటు ప్రచారములను నమ్మక కారణాకారణములను తెలుసుకొని యోగ్యతను గుర్తించుకొవలెను. మన కులభించినది ఆరుణోదయముమాత్రమేమని ముందుపుటలలో తెలియపరుచుకొన్నాను. అందరూసౌభాగ్యవంతులయ్యే ఏర్పాట్లు చేసుకొనుటకు

ప్రభుమావసరమైన స్వతంత్ర పెద్దవమునుమాత్రమే ఇప్పటికి అభించినది. ఇంత కాలముగా పెద్దవాడు చిన్నవానిని, చిన్నవాడు అంతకన్నా చిన్నవానిని కొట్టుకుతివేపద్ధతిని ఒకప్రభుత్వమంత్రమును తయారుచేసి పరప్రభువులు మనదేశమునకు ఏర్పాటుచేసియున్నారు. ఇప్పుడు చిన్నవారి అర్జితము చిన్నవారికేయింటూ, పెద్దవారిఅర్జితములోకూడ తగినంతగా మనదేశసాభాగ్యమునకై ఎవరికి కష్టముతోచని పద్ధతిని మరియుకప్రభుత్వయంత్రమును తయారుచేసి ఘనదేశమునకు ఆమర్శవలసియున్నది.

ఇదివరకు ఒక పనికిమాలిన యంత్రముగఁ బిమ్మయొన్నదనుచు. అది తొగ్గలలో ఎక్కడపడితే అక్కడఁగిపోవుచు ప్రయాణింతులొందిలేకను, గమ్యస్థానమునకు అనుకున్న వేళకు కళ్ళలేకపోవుటచే తీరని నష్టమును కలిగెడిది. దానికి తగినమంచియంత్రమును పెట్టుకొనే కోరికతో మనము బిమ్మను కొనుక్కున్నాము. నూతియంత్రము. నూతనయంత్రమును తయారుచేసుకొనుచున్నాము. తయారుఅయిన తిరుపతి పాతయంత్రమును తీసి కొత్తది ఆమెచ్చరింపియున్నది. మనమిప్పుడు ఇదేస్థితిలోయున్నాము. ఇంత కాలముగా మనముచరించిన సౌకర్యములు సమకూర్చకలిగిన రితివి మన ప్రతినిధులు మన కాన్సిట్ట్యుటంట్ ఎసెంబ్లీలో (రాజ్యాంగ పరిషత్తులో) ఒక ప్రభుత్వయంత్రమును తయారు చేయుచున్నారు. ఈయంత్రమును అమర్చే వరకు పాతయంత్రముతోనే పనిజరుగుచున్నది. మన యంత్రము తయారగులోపులో మన భారతనాటకు ఆసలు ఏయంత్రములేకుండా తీసివేసుకొ జాలముగదా! ఏదేకమునకైనను యేదో ఒక ప్రభుత్వయంత్రము లేకపోయినచో అరాచక మెసోయి ప్రజలు దిక్కులేక అలాదిపోవలసివచ్చునుగదా!

ఇంతమాత్రమునకే అర్థము చేసుకోలేక వివిధరకములుగా చెప్పుకొ
నకుండు ప్రాంబంధించినవారు తేపు వాతకుండుత్రయమును తీసికైచి కొత్తయంత్ర
మును ఆనుర్భూమాద్భుతమునునుమాటగా స్వార్థపరులు, కృత్రిమసాక్షితవారు
తమకును ఇంకొకరిని ఇతరసాగనని తలచి ఇట్లునుగా వారి వారి యావత్కృత్తిని

ఉపయోగించి దుష్ప్రచారములు సాగించి అమాయక ప్రజలను కలనగపర్చే కమ్యూనిస్టుల ఎంతనిగ్రహణి. అవసరమో అలాచించుకోవలసియున్నది. అంతేకాదు. ఈలోపున మనజాతీయ పరుత్వము దేశమునకు ఏమిచేయలేదు అని తలచుట పొరపాటు. దానివలన ఈవిమర్శలు తాము తమకొఱకై చేసుకోవలసిన ఉడుతాసాయన చేసుకోవకపోవుటయే కాక, కనీసము తమకొఱకై ఏమిచేయుటలు చేయబడుచున్నవో అనినైనను తెలుసుకోనుచుండుట లేదన్నమాట. నూతన కాంత్రమువచ్చువరకు అబద్ధము అనలేకపోయే అమామన నడక అసలేలేకందాచేసినట్లుగాక ఈవారతనాకకు ఈలోపున చేయవలసిన (Running repairs & improvements) పురస్కృతులు, పురోభివృద్ధికార్యములు చేయుచునేయున్నాడు.

ప్రాస్తుప్రజలు రెండువందల సంవత్సరములున్న, ఆమెరికావారు వందసంవత్సరములున్న ఈవిధముగా రష్యా, స్పెయిన్, ఇంగ్లండువంటి అనేకదేశములు తమతమ స్వరాజ్యములైన సంవత్సరములు తరబడిపోరాడి సంపాదించుకొని అస్వరాజ్యసంపాదనా పోరాటాలలో ప్రధానభూమిక వహించిన మెజారిటీపార్టీ స్వరాజ్యమును చక్కబెట్టుటకు అధికారము స్వీకరించిన వెంటనే లోక్సభలలోనే మరియొకపార్టీవారు అర్హరాత్రివేళ ఒక్కొక్కరిని ఆప్రధానపార్టీ పెద్దనాడుకులను చాత్వరేసి రాజ్యాధికారముహస్తగతముచేసుకొనుచు, వీరుఅట్లే పునాదికవచ్చి కాగితములు, కలములు చూచుకొనక ముందువీరికి మరియొకపార్టీవారు చాత్వరేయుచు ఈవిధముగా గాజధానిగా ఒకపార్టీ ముఖ్యులను ఇంకొకపార్టీవారు చాత్వరే చేసినవెంటనే దేశమంతటా ప్రతిగామములోను పల్లలోమకూడా ఈ పార్టీచాత్వరలు. వారిసానుభూతిపరులచాత్వరలు వేలు, అక్షలసంఖ్యమీద జరుగుచు రెండుమూడు సంవత్సరములపాటు ప్రజలుదిక్కులేక అడ్లొడి పోవుట కలసిందే.

ఈప్రయత్నము మనదేశములోనూడ జరుగకపోలేదు. పరాయిదేశ వీరుల్లొకరినొక కమ్యూనిస్టులు, కుశీత్రభావ దురహంకారము ఈప్రయత్నము

త్వమును చేసియేయవచ్చును. కాగా ఇంతకుముందు పుట్టకలూ నిరూపించి యొప్పులు మనకాంగ్రెసు అగ్రనాయకులు ప్రపంచములో ఎప్పుడూ, ఎక్కడా కనివి యెడగనట్టి అక్షరధ, మహారథవిజ్ఞానకొవిదులు కాబట్టి అహింసయే పరిభాష పట్టుగా పెట్టుకొని మనము ఈవిషయమంది యింత కరణం కాపాడినాడు.

ఒకప్రక్క ఈ చీకాకు పడుచునే మనదేశములోని మాడకవంతు జనాభాకలిగి విడిచి వారి సృష్టియైన ఎనిమిదివందల సంస్థానాల సమస్యను కడుసమర్థతతో సమన్వయింపచేయగలిగి భారతజాతీయ కాంగ్రెసుకు ఈ అపూర్వ కీర్తికాంతను చేకూర్చాడు కార్మికనాయకుడు, రాజదండధరుడు స్వర్గం పతేలు. స్వసంతోషము సంపాదించుకొన్న ఇతరదేశాలకు ఇటువంటి సమస్య యేర్పొగినో యున్నప్పుడు మన దేశ జాతియనాయకులు చూచిన ప్రజ్ఞైక సమస్యగా భావించుచూ ప్రతేక యుద్ధములలోనికి దిగి ఇందువల్ల జియూనజలను ఈ శస్త్రస్తమ్ములకు కూడ పాల్గొని ఇతరుల ఎకకివారే విడిపడి పరస్పర విద్వేష స్వతంత్ర రాజ్యములుగానే యుండి పోవలసి వచ్చెడిది. ఈవిధముగా ఏర్పడినచే పోలెండు, హతెండు, అస్తిరియా, హంగేరి, ఇంగ్లండు, బర్లండు యన్నను చిన్నచిన్న అనేక రాజ్యములు, ఇది ఒక్కొక్కటి వన జిల్లాలంతకూడ యుండవు కాని వీటి ఒక్కొక్కదాని స్వతంత్ర మరుగడవలన ప్రక్కనున్న ఇతర ప్రభుత్వములకు ఎప్పుడూ ముఖములేకుండా పోవుచున్నది.

‘మనస్వదేశ సంస్థానాల ప్రభుత్వము యేమిచేయకుండా అలాగునే గౌరవముగా యుండనిచ్చేరు చూశారా! అంకుతేతనే దీనిని పెట్టుబడి దాల్ల, జమీందాల్ల, పరిభ్రుత సంస్థయని అంటాం. వీరిని శిక్షించలేదు. వారి రాజ్యములనుండి తరిమివేయలేదు’ అని ఇతరపార్టీలవారు అంటారు. అంతేకాదు. రష్యాలో ప్రభుత్వము సమాధిగా నరికివేయకూడ

జి. ఎస్. రామకృష్ణ
 బండ్రి
 సోమ

—0—

ఉక్కు
 సర్కార్
 బతుక్

—0—

అంధశీకేసరి టంగుటూరి
ప్రకాశంగారు

డాక్టర్ పట్టాభి
సీతారామయ్యగారు

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కే కామ
యావద్బాధితి దేశమున కే
పండిత నెహ్రూ తగువాని
బాధ్యత వహించే
అర్హత పొందిన
జాతీయ, అంతర్జాతీయ వాది

ఆచార్య రంగాజీ

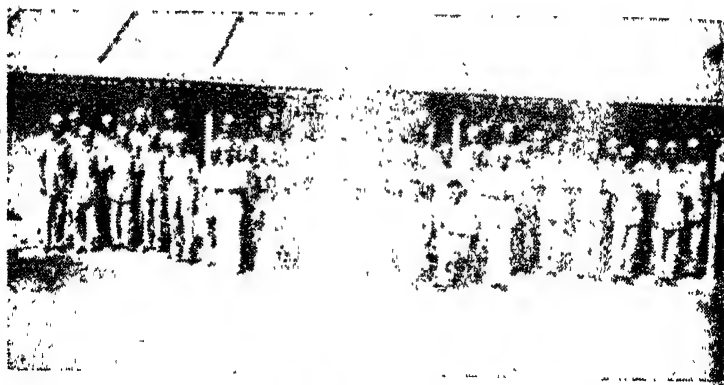

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సేవాదళనిర్మాత
ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయ ప్రేమయగానియనే
కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు

సర్దార్ గాతు లచ్చన్న గారు
(ఎమ్. ఎల్. ఏ.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నేతల వాద శ్రమ
జి. ఓ. సి. లు, కమాండర్లు.

(శిక్షణ పొందిన ఆఫీసర్లు)

మహానుజీయ ప్రపంచ
ఆవర్ణ జ్యోతి
మూలారా అబ్దుల్ కలా
అబాద్

భారత సాహిత్య పరిషత్
పుస్తక సాధన కుటుంబ
శ్రీ వాల్చర్
హిరణ్మయ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర
ప్రధాన కార్యదర్శి,
రాయలసీమ ముద్దుబిడ్డను
శ్రీ కందుల
ఓబుల రెడ్డి గారు.

అహర్నిశం విరామము
నెరుగని రాష్ట్ర కార్యాలయ
కార్యదర్శి.
శ్రీ సన్నపనేని
వెంకట సుబ్బయ్య గారు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర
రైతు కాంగ్రెస్
ఉమ్మడి స్తంభం
(అధ్యక్షులు)
శ్రీ గొట్టె నాటి
వెంకటసుబ్బయ్యగారు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర యువజన కాంగ్రెస్
అధ్యక్షులు శ్రీ తుమ్మలపల్లి
సత్యన్నారాయణ మూర్తిగారు.

ఆ చక్రవర్తి, ఆధునికసాహిత్య,
నందార్ శ్రీ గొల్లపూడి
సీతారామశాస్త్రిగారు

యువజనకాంగ్రెస్ నిర్వాహ,
అఖిల ఆసియా యువజన
పరిచయసమితి సభ్యులు
శ్రీ పటానేని
విశ్వేశ్వరరావుగారు.

తూ. గో. జిల్లా యువజనకాంగ్రెస్
అధ్యక్షులు శ్రీ ముట్నూరి సోమ
సుందరంగారావు ఎమ్. ఎ. బి. ఎల్.

ఇంకా కొన్ని రాజ్యాల ప్రజలు ప్రభుత్వమును తమిళకే గానుమాదా. దీని వలన విద్యేషాలకే వాటిత్తిమును. వారిని అభిమానించి నవారు గాని. వారి సంతతివారుగాని ఎప్పుడో ఒకప్పుడు నిరగతీయుటకు ప్రయత్నించి పోరాటమునకును, సంక్షోభమునకును వాటిత్తిమును. అలెగ్జాండరు పురుషోత్తముని గౌరవించినరీతిని యేదేశము కొనియాడుచుండలేను? భారతపురాణములలో విన్నామే గాని ఇట్టి పేరుపూరితసాన్యకృత్యములు, మూర్ఖస్థిభ్యవహరములు లేదు ప్రపంచమానవలోటి కక్కాణిమనకై భారతజాతీయ కాంగ్రెసుచే అడుగడువకు అనుష్ఠించబడుట చూడగలుచున్నాము. ప్రపట స్వరాజ్యము వచ్చిన వెంటనే బ్రిటిష్ వారు ఒప్పుగించివెళ్ళిన తమతమ స్వంత చేతగాట హోదాలను నిలబెట్టుకొనుటకై తహతహలాడుచున్న ఈవరదలకొలదిగా యున్న మహారాజులను, నవాబులను ఒక్కసారిగా రాజ్యబ్రష్టులుగా చేసి అగౌరవపడే విధానమున వ్యవహరించబోలే, వీరందరు యేకమై ఒక్కమృతిగా తమకున్న యావత్తు సైన్యశుభక్షులతో తిరుగుబాటుచేస్తే మనదేశము యేపరిస్థితులలోయుండేదో కొద్దిగాయోచించుకొండి. కృత్రిమసృష్టియైన ఒకచిన్నమతోద్రేకపాష్టి కాఫీరులొడుతైరాదిని, ఒకేఒకసంస్థానము(హైదరాబాదులో) దక్షిణాదిని ఎదిర్చినంతనే యావత్తుదేశప్రజలూ యేరీతిని తల్లడిల్లిపోయేలో, ఎంతెంత వ్యవధి నాలో చూచియేయున్నారు.

అందుచేతనే “మీకు పరిపాలన చేసుకొనుట తెలియని మూలాన్నే మీకు స్వరాజ్యమివ్వటం లేదు” యని చెప్పిన బ్రిటిషుప్రభుత్వంతో ప్రపంచంలోని అన్ని దేశములును మన కాంగ్రెసుయొక్క పరిపాలనా దక్షత, ఇట్టి చిక్కులలోని కార్యనిర్వహణనుచూచి జోహారుల్పించుచున్నారు. ప్రపంచమునకంతకును ఒక దారిచూపించి సవరణలిగినది భారత జాతీయ కాంగ్రెసేమని విశ్వసించుచున్నారు. స్వతంత్రభారత ప్రభుత్వ ప్రధాని, డాక్టర్, పండిత నెహ్రూమొన్నను బ్రిటిషు కామన్వెల్తు రాజ్యాం ప్రధానులనధకు అండును తెచ్చినప్పుడు రానినిఘుజాతు చేసి అక్కిరి, కాంతన

కూడ మనకు ప్రీతికరమైనది ఒక్కపద మాత్రమే. ఒక్కమాట పలుకులో మనవాడుకులు కోటానుకోట్లపరిజలను రక్షించగలరు. మాధ్వచేగలరు. “బ్రిటిషు” ప్రీతిచేసి స్వతంత్ర రాజ్యావమానము అని నెహ్రూచేసిన పరితిపాదనను బరిగీకరించడంకో. ఇంత కాలమును పరిస్పరతను మానాలకో యుంటూన్న ఆమెరికానున్న గు దేశముల ఒక్కొక్కటే అన్ని దేశముల పరిజలచిన కాలవాంఛితమైన పరిపరిచరాజ్యాలనుమాఖ్యలో చేరుకున్నాయి.

ఈరీతిని భారతజాతీయ కాంగ్రెసు ఒకపక్కను మన జాతీయకాంతిని కాపాడుచు, మరియొకప్రక్కన అంతర్జాతీయకాంతి స్థాపనకొరకు కూడ అతినమ్మకతో నిర్వహించుచున్నది. మేముక్కడమే అంతర్జాతీయవాదులమని చెప్పుకొనే రష్యా విజయమున కమ్యూనిస్టులకు ఈసాధ్యమైన జవాబు చక్కటేచాలుగదా! ఈరీతిని తెలుసుకొనేచారికి అడుగుడుగునకు, పరిశ్రమించుచున్నాను, ప్రతిష్ఠనవారమును కాంగ్రెసు సాధ్యకపూర్వకముగా చేయుచున్న కృషిగోచరించును. మాటలుచెప్పి చేతలుచేయువారు చెప్పేమాటలు చకటి, చేసేది మరియొకటిగా యున్నవారు మనదేశమునకు చాలమంది కలరు. చెప్పినంతచేయునదియే కాంగ్రెస్.

కాంగ్రెసులోకూడదా కొనులు కొందరుదూరియువారు కావున నిర్బాణ్యమువచ్చాకా దేశమును బాగుచేసుకొనే కార్యక్రమములో కాంగ్రెసునుండియు, పరిభ్రమమునుండియు పరిజలకు ఈసాధ్యకములు అందకుండా మధ్య వీరికటంకము ఎక్కువగానుండునని పూర్తిగా సుర్తిచియే కాంగ్రెసులో ఇట్టిచారికి తావులేకుండా చేసుకొనుటకు వీలుగా నిర్దష్ట సేవకు (Effective workers) నిధానమును అమలుపరుచుచున్నారు. అనగా తమకు సేవచేయగలవారిని కాంగ్రెసు కార్యకర్తలుగా వ్యవహరించుటకు కమిటీలలోనికి పరిజలఇష్టపరికారము పంపుకొనుటకు వీలుకల్పించుచున్నది. దీనివల్ల కృత్రిమవాదులు, స్వలాభపరులు ఒక కాంగ్రెసు భారకా

తగ్గించుకొని తేమ కాంగ్రెసు నాయకులను చెప్పుకొని ప్రజలకు, మంత్రాలకు మధ్య అటంకముగా నిలిచుటకు ఇక పిలుచును.

ఈ రీతిని ఒక ప్రక్కను ప్రజలు నుభవగా అనుభవించుకొని ప్రజామిత్రమును, మరియొక ప్రక్కను ప్రజలకు సౌకర్యములు చేకూర్చుగల ప్రభుత్వయంత్రమును తయారు చేయుచుండగా ఎప్పుడో ప్రభుత్వము ఈ విధముల కొరకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసునకు వ్రాసి తెలుసుకొనుట ప్రజలదే లోటై యున్నది. అనేక గ్రామముల వారు ఇటు ఆచరించి తెలుసుకొని నుభవింపచున్నారు. ఎక్కడ గ్రామమున నాయకుడ ఏ జాతి వారైనను, ఏ మతము వారైనను, కార్మికులైనను, విద్యకులైనను, మిశ్రమైనను, కళాకారులైనను మరియు వృత్తచే జీవించుచున్నవారైనను ఎట్టి బాధలున్నను ఇట్లు వ్రాసి తెలుసుకుని ఆ ప్రకారము ఏర్పాట్లు చేసుకొని నుభవించెదరని ఆశించుచున్నాను.

ఇందుకు గాను ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘము పాలుకుకొన్ని వేలు ఖర్చు పెట్టుచున్నది. నెలకు కపీసం రెండు మూడు చొప్పున వేలకొలది గ్రామములున్నటువంటి 13 జిల్లాలకు సర్కూలర్లు, ప్రకటనలు పంపుటకు కాగితము, ప్రింటింగు, పోస్టేజీ ఖర్చులకు రాష్ట్ర కమిటీకి కొన్ని వేలున్ను, జిల్లా కమిటీలకు కొన్ని వందలున్ను ఖర్చుచున్నది. విను నామమాత్రమునకు యున్న గొన్ని స్థానిక కమిటీలు వీటికి బూజుపట్టిస్తున్నారు. అగ్రామ ప్రజలగురించి యేమి విచిన్ దో తెలియుటలేదు. ప్రజలకు తెలియజేయుటకు గాను రాష్ట్రము వారు కొన్ని వేలున్ను, జిల్లా వారు కొన్ని వందలున్ను ఖర్చు చేయుచున్నప్పుడు గ్రామ కమిటీల వారు ఈ ఖర్చును నిరర్థకము చేయకుండాను, తమ గ్రామ ప్రజలు బానిసకులకు గాను, పదిహేనులయినా ఖర్చు పెట్టి ఆ ప్రకటనలను అచ్చొత్తించి అగ్రామ ప్రజలకు పంచి పెట్టకదా! విను ఇట్టి గ్రామ కమిటీలు నిర్లక్ష్యముగ భోవు అయ్యగ్రామములలోని అక్షాక్షికల వారు ఈ విధముగ కార్యాపహరణముల నష్టపరచుండా తమ కేమైనా సంఘములున్న

చోటాటిద్వారాను, లేక తమంతటతాముగాను సాలుఖ విడుదాపాటులు కట్టినచో రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘము వివిధవిషయములగుర్చి ఏకైకచేసిన కార్యములు ఆకలి ఆచూత్తిండుచున్నపుస్తకరూపమైన బులెటిన్లను నేనుగా నొందగల అవకాశము కల్పించినారు.

ఈవిధముగా ఒక (Main stays) మూలస్తంభములను ఏర్పాటుచేయుచు నే మరియొక వంక మనరాజ్యాంగయంత్రములో ఏమి ఏర్పాటులు చేయుచున్నారో చూద్దాం. ఏదేశమయినను స్వరాజ్యము సంపాదించుకున్నాక నాలుగైదు సంవత్సరములు ఒకరికొకరు వకరు వరుకు కొనుచూ ఆరాచకముతోనుండి; అందరికీ కాళ్లులాగి దానినుండి జైలు పడి ఒక నుస్థిరప్రభుత్వము ఏర్పడజరూత; అప్పుడు ప్రజల సౌకర్యముల కొరకు పంచవర్ష ప్రణాళికలను నియమించేసి ఆమలుపర్చుకొనగలిగిరి. ఒకటిరెండుపంచవర్ష ప్రణాళికలు నడచిన గాని ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము యొక్కరుచి తెలియదు.

మనదేశమునకు అంతిమసంక్షోభము లేకుండగా చేయుటయే కాక అంత కాలము అగనవసరములేకుండా అప్పుడే పంచవర్ష ప్రణాళికలు తయారుకావలెనున్నవి. అంతయే కాదు. మూరిన రాజ్యాంగము ప్రకారము ప్రభుత్వము ఏర్పడి పీటినీ ఆమలుపరచేవరకు అగనవసరములేకుండా ఈలోపుగనే ఎట్టిస్కీములు ఆమల జరుపుచున్నారో గమనిద్దాం.

కార్మికులు ఇంత కాలముగా కోరుచున్న న్యాయమైన హక్కులతో సహా కార్మికులగురించి ఎంతెంతో ఉపన్యాసాలిచ్చి, ఎంతెంతో శ్రమ పడుచున్నాం అని చెప్పేవారుకూడా కలలోకూడా అనుకోనటువంటి సౌకర్యములనుకూడ కల్పించుచు ఏర్పాట్లు చేయుచున్నారు.

కార్మికులకు గృహనిర్మాణము చేసేస్కీములో ప్రప్రథమముగా అప్పుడే 10,00,000 గృహములుకట్టుటకు నేతృత్వముచేసినారు.

పరిశ్రామలో కార్మికుడు ఉద్యమానికూడ భాగస్వామ్యములేదును నూత్రమును గమ్యస్థానముగా పెట్టుకుని ఈరీతికి చేర్చుటకు ఉభయులకు కష్టముతో దవీరితిని తగుసన్నాహములు చేయుచున్నాడు. దీనికి నాంది ప్రస్తావనయే కార్మికులు సహకారపద్ధతిపై తమదృష్టిని స్వంతముగా నా గించుకొనుటకు అవి కాళము కల్పించిన ప్రభుత్వవిధానము.

ఏమి! మాటాడితే ఉభయులకు కష్టముతో దవీరితిని అని ప్రతివిషయములోను చెప్పుచున్నారు. ఇదివఱకునుండి ఆనుభవించుచున్న వారిని ఆధోగతికారులుజేసి కక్షిత్తుకొనుటగా యిది అంటారు కొందరు దుడుకు తనపు సోపములు.

ఈ క్షిత్తుకొనుటవలన సంభవించే కష్టపరంపరలుగూర్చి ఇంతకు ముందే లేట తెల్లముగా విశదపరచబడ్డది. ఐనను ఈ సహేతుకమైనవిషయమును అర్థముచేసుకొలేనికొందిది 'ఎప్పుడో ముందువచ్చేవానికేమి! ఇంత వరకు మాకుజరిగినదానికి ప్రతీకారముచేసినేలే కక్షిత్తు మేము ఆనుభవించ వలసినదేగాని ముందుఎప్పుడో మామీద కక్షిసాధించుకోవోయేటప్పుడు చూచుకొనవచ్చులే. అనవచ్చును.

ఇంకా ఏమియులేనిదే ఎప్పుడోవచ్చేనుఖములను కక్షిదారులు ఎదిర్చి తీసుకుపోకుండా చూచుకొనవచ్చులే నునెటప్పుడు- ఈనాడు నుఖములను ఆనుభవించుచున్న వారిని మీకొకకొద్దిత్యాగమునైనను చూప వలసియున్నది లేకపోయిన ముందుఇబ్బందిపడవలసి వస్తుందినుమా' యని మేమునచ్చచెప్పుట ఎంతికష్టమో కొంతయో దించుకోవలసియున్నది. అచరణవిషయములో ఇంతిబ్బందియున్నను, ఏదోవిధముగా ప్రభుత్వముచే కాననములు చేయుచును, కొంత కాంగ్రెస్ పలుకుబడిని ఊపయోగించుచు ముఖ్యముగా జాతీయ కార్మికులతో దాటువల్ల కొంతకొంతగా సాధించుకొనుచురాగలుగుచున్నాము, ఈవిధానమువల్ల పక్షమెట్లు సాధించేటప్పుడు

యజమానులకు కొంతకష్టముకలిగినను మరుచటి పెట్టు సాధించేసమయము నకుముందు కలిగినకష్టమును మరచిపోవుటకు సావకాశము ఏర్పడుచున్నది. అంతేగాని ఒక్కమృతిని యజమానులను నొఖిల్లుగా మారిపోమన్న ఆదిచారికి ఎంతవిప్లవముగావోదీ, అస్తితి! హల్పపకుండాచేసుకొనుటకు ఎంతప్రతిఘటన- అప్రతిఘటనలో ఎట్టివిధానములు ఆవంబింతురో దానినిల్ల కలిగే పర్యవసానము నిలభిముగానే గ్రహించుకొనవచ్చును, అంతవంతులందులకు! యూనియన్లు ఏర్పడుటకు అవకాశముగల కార్మికులను “మీకు పెట్టెనెస్తే, ఏకొద్దోగొప్ప రెండుమూడురూపాయలజీతము; జీతముమీవశంపులు. బోనసులు మున్నగునవి నమరాయములు ఉన్నవి గదా! ఇంకనులక్షలు, కోట్లకోడి గాయున్నటువంటి ప్రతిదినము పని యుండుననిహామీలేనటువంటిన్నీ, అసలుపనులు దొరకకుండా యున్నటువంటిన్నీ కార్మికులు, బీదలుయున్నారగదా! వారు పాపము చాలెక్కట్లుపడుచున్నారు. మీరు వారితోపంతులప్రకారము పనులుపంచుకొనుటయో లేక వారిగురించి మీఆర్డనలో కొంతత్యాగ మొచ్చేయవలసినది” గావిస్తైనా ఫ్లేక్సరీ కార్మికులను కొరవదో వారికిఎరికిచ్చుముతోచునో, ఎరికొపమువచ్చునో ఊహింపుడు. అందుచేతనే ఎరికికష్టముతోచనటువంటిన్ని కావలసినపని జరిగేటటువంటిన్ని ఉత్తమపద్ధతి మహాత్ముని మనోరూపమైన కాంగ్రెసుచే అనుసరించబడుచున్నది.

ప్రపంచములో ఏదేశములోనైనను గాని, ఏమూలనైనను కాని, యెవరి వల్లనైన గాని ఇట్టిసంస్కృత్యేవైనా ఉద్భవించినపుడు మహాత్మునిమందు పెట్టబడుచుండెడిది. సామ్యుత్పాద్యాలలో కొన్నిచోట్ల ఈమధ్యను (అనగా దాదాపు 20 సంవత్సరములక్రితమునుండి) దిగుబరశ్వము (Nuadism) మానవకోటికి ఉత్తమమార్గమనెడి పకబాదన; పకఉద్యమముబయలుదేరినది. కొన్నికొన్నిప్రదేశములను కేటాయించుకొని వాటిలో ఈవిధమును అవ

అందించేవారు కుటుంబసహితముగావచ్చి దిగిందులుగా వ్యవహరించుట మొదలిడిరి.

ఈవిషయమునుగూర్చి మహాత్ముని అభిప్రాయమునుకోరగా సిక్తాంతమునుంచిది కాదనలేదు. కాని ఆచరణలో పెట్టునపుడు అనేకతరములుగ మానవయశస్థ్యమునకు యేది అచరిస్తేవిరుద్ధముగా తోచునట్లు అలవాటుపడియున్నాలో అట్టివివాదము మంచివెనపుటికి వక్రమృతిగా ఆచరణములో పెట్టుట అంతపరిష్కారముకలవారికితప్ప సామాన్యప్రజలకు అది విపరీతముగానోచును (It will shock the common people) కావున యుక్తము కాదు (శ్రేయస్సు కాదు) యనెను. *

హరిజనాభ్యున్నతికి ఇట్టివిధానమే అవలంబించబడినది. మొదట ప్రచారము సాగించబడెను. అట్టిపరిష్కారముకలిగి దానిని ఆచరణలో పెట్టుగల ధీకారులు సాదృశ్యము ఆచరణలో పెట్టుటయే ఇట్టి ఉత్తమసంస్కారములకు విత్తనములు తరువాత ధర్మకర్తలు ఇచ్చినవో వానిప్రజాసంస్థలలోనికి ప్రవేశించగలుగుటకు మార్గమేర్పరచిరి. దానివల్ల సామాన్య ప్రజలకు ఇష్టములేకున్నను ఎంతమట్టుకు కలిసి తిరుగుటకు అలవాటుపడిరి. దానికి పైమెట్టుగా మొన్న పల్లెకొంఠలలోనికి రానివ్యవసాయకపరమటకాని అంటరానివారుగ వ్యవహరించుట కాని క్షిత్తమగునని కాననము చేసిరి. ఇప్పుడు గ్రామములోనికి శ్రీమకవచ్చుటకు యేర్పాటులు చేయుచున్నారు.

ఈవిధముగ మనదేశప్రజలకు ఎవరికి యేమి కావలయునో, వారికి అదిఅభింపజేయుట ఎట్లు తెలిసి ఆచరించుకొనుచు పోవుచున్నదో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ విధానము. కార్మికులు ఏదిక్కలేకుండా కట్టిబెట్టికొట్ట

* మనదేశములో కూడ ఇట్టి ఉద్యమమునకై (దాని కొద్దికొద్దిసాయలో) ప్రతాచారి ఉద్యమమును పేర కొద్దికాలము ప్రచారము సాగినది కాని అది ఇప్పుడే పునవో తెలియును.

బడుచు బానిసవలె పనిచేయుచున్న కోజులలో 1920 ప్రాంతాలలో గాంధీజీ స్త్రోత్రపేరుతోయి స్త్రోత్ర సతేల్ అహమ్మదాబాద్ బట్టిల్మిల్లు కార్మికులకు శ్రీవి. వి. గిరిగారు బి. ఎన్. ఆర్. రయిల్ కార్మికులకు ఆర్. లోబార్ - గు తాతా ఇతర ఉక్కు కర్మాగారములలోని కార్మికులకు ఈవిధముగ దేశమువ్యాపారములలో గొందరు మహానుభావులు కార్మికులకు నాయకత్వమువహించి, కష్టనిష్ఠురముల సరిద్దినొనుటకు నలుగురునుకూడ దీనేటప్పటికే ప్రభుత్వము విరుచుకు పడేశోజులలో, బ్రహ్మాండమైన పోరాటములు సాగించి బ్రిటిష్ గవర్నమెంటును తల్లడిల్లజేసి తివరకు కార్మికులు తమసౌఖ్యమునకై వ్యాపారమైన హక్కులుకోరి సంపాదించుకొనుటకు గాను యూనియన్లుగ ఏర్పడుటకు ప్రభుత్వముచే ఒప్పుకొనునట్లుగా చేయగలిగి, అదియే 1925 ట్రేడుయూనియన్ ఏర్ప.

కాంగ్రెస్ దళమును ప్రభుత్వముచే గుర్తింపజేసే అంతటి బలవత్తరమయినదానిగ చేయుటకుగాను వీరు ఈకిందివిధానము అవలంబించవలసినదైనది.

ఏదైనను ఒక కార్మికసంఘము తమయజమానులకు తమ కష్టముఖములను తెలుపుకొను తత్సంబంధమైన కనీసహక్కులను కోరినపుడు ఎవరైన కాలప్రవాహమును గుర్తించని తలచియు యజమాని వాటినిగూర్చి ఆలోచించుటకు కాదుగదా! కనీసము వినుటకుకూడ నిరాకరించి నప్పుడు వ్యాపారమన్న తమయిన, వినియోగపూర్వకమయిన అన్నివర్తకులు వివిధాంగించేక కడకు తప్పనిసరియైన మహాక్షోభాన్ని సహాయనిరాకరిణ అస్త్రమును (సమ్మె) పొరంబించవలసినదనినపుడు యజమానులు పైనుండివేరే కార్మికులను (Black-legs)ను తెచ్చి సమ్మెను భగ్నపరచకలగియుండిరి. కార్మికులను ఈవిధముండి తప్పించుటకు గాను ఇండియానియన్లయ అన్నిటినిజేర్చి అఖిలభారత ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసును స్థాపించిరి. యేదైన యొక కార్మికసంఘమునకు సమ్మెచేయ

వలసిన పరిస్థితులుయేర్పడి నప్పుడేయుచున్న కౌటయజమానిపైనుండి దొంగకార్మికులను రక్షించుకొని తనపని నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుకొనుచుండిన తల్లిసంస్థయైన ఈ ఆంధ్రలబాదకేంద్రయానియన్ కాంగ్రెస్ బలమువల్ల తనసభ్యులైన ఇతరసంఘములు చక్కొక్కటే అభగ్నపడి, తిండికిమాడబాధపడుచు యుండిపోయిన సోదరసంఘీయులకొరకు సానుభూతిపన్నునోటినులిచ్చి సహాయమున్నును తనపరిశ్రమల యజమానులకు ఇందువల్ల కలిగే అనవసరపుష్కలంబిని ఉంచుకొని అతలవరుకు సోదరయజమానిపై వర్తికితెచ్చి మందలించుచున్నట్లే తమవ్యాధిమైనచాక్కులను పొందకలిగేట్లు చేయుకలిగిన కార్మికులసాటి మేటిలయుధము. ఈసంఘీభావనార్థ వినిధితమే కేంద్రయానియన్ యార్జు దీనివిబ్బియే కార్మికులు యూనియన్ గ యేర్పడుటకు, రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుటకు, హిటింగులు పెట్టుకునుటకు, చాక్కులు కొనుటకు, అవసరమైనచో పోరాటముచేయుటకు వారికలిగినది.

కాని ఇట్టిమహానభావులు మనకు సంపాదించిపెట్టిన ఈ ఆవకాశమును వందలసంవత్సరములుగ బిటిషువారికి చేయుచున్న మనబానిసత్వము తమకు యే డాఫేదారు ఉద్యోగాలవ్వా దొరకుననే అళతో మరికొన్ని వందలసంవత్సరములు రష్యాకుఆఫ్ఘజాప పరిబలప్రయత్నములు చేయుచున్న మనపరదేశ యేజంట్లయిన కిమ్యూనిస్టుసోదరులు చేజిక్కించుకునజాలిరి. “పరిబలమున బ్రిటిషుసామ్రాజ్యవాదులతో జరుపు పోరాటము లోమిత్రప్రజ్ఞ అంతయు వినియోగించవలసి యున్నది కావున కార్మికులలోనికి పోయి వారినిసంఘటితపరచుటకుమితమమునుచాలదు, చాలిననుఇంతకన్న ఘనమునుపని చేయకలిగియుండిన వారినమునుచును ఈకొద్దిపని చేయుటకు యెట్లవేళల వినియోగింపనిచ్చుటచూకే (దేశమునకు) శ్రేయస్సు కాదు కావున ఈపని ప్రత్యేకముగ మేము చేయుచుండుము- అవసరమవచ్చినది మిత్రప్రజ్ఞకు వహాయముపొందుటకు వచ్చుచుండుము. అని పెహళా.

గిరి మున్నగు మనపెద్దలను నమ్మించి వారిచే ఈ కార్మికతల్లిసంస్థకు పెద్దలుగా ఉంచుకొని వారిచేతనే తాము నాయకులుగా యున్న యూనియనులకు ఉపకారములు చేయించుకొనుచు వీరు కాంగ్రెస్‌లోనేయుండి కాంగ్రెసు పలుకుబడితో కార్మిక సంఘములలో దూరకల్గిరి.

ఇట్లు ఆఖరి భారత ప్రీజ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు లో తన అధిక సంఖ్య ప్రాబల్యమును సంపాదించుకొని 1942 ఉద్యమములో మన నాయకులు సేవకులు కారాగారములలో యున్నతరి, ఇంతకుముందు ఈ కార్మిక సంఘములకు ఎట్టిరాజకీయసంస్థలతోను సంబంధములేదని నమ్మించుచు చెప్పుచున్నవారు ఇదే సమయమున తమనిజరంగులతో బయటపడి బ్రిటిషు బానిసత్వమునుండి బయటపడుటకు మనచరిత్రాత్మకమయిన తుది పోరాట సమయములో వీరు బ్రిటిషువారితో చేతులు కలిపి ప్రభుత్వ సహాయముతో ఈ కార్మిక సంఘములను కమ్యూనిస్టుసంఘాలగు వ్యవహరింపజేస్తూ కార్మికులవద్దనుండి రహ్యదినముని, మే డే యరి, స్టాలిన్ జన్మదినముని సమ్మెలకు సన్నాహముని, ఏకేవో పేర్లతో దబ్బు వసూలుచేస్తూ అనుభవించుచు, తమ పార్టీని ఒలపరచుకొనగోరు, ఇదేవిధముగా విద్యార్థిసంఘాలును, యువజనసంఘాలను, మహిళాసంఘాలను రైతు, కూలీసంఘాలను అది సమయంలో కమ్యూనిస్టు సంఘాలుగ వ్యవహరింపజేయునాగేరు.

మనదేశ నాయకులు తిరిగి జైలునుండి బయటకు వచ్చాక ఈవిషయమునుచూచి మనదేశప్రజలకు కలుగనున్న ఈభయానక విపత్తునుండి కాపాడుటకు దేశమంతట పల్లెపల్లెల వాడవాడల పర్యటించి కర్తవ్యప్రబోధముకావించిరి. అంతట ఈవివిధవర్గప్రజలు తమకు జరిగిన మోసమును, తమ జాతీయతా ధర్మమును గుర్తించుకొని తెంటనే ఈపరదేశవలెనైన సంఘములనుండి విడివడి విద్యార్థికాంగ్రెస్, యువజన కాంగ్రెసు, మహిళాకాంగ్రెసు, రైతుకాంగ్రెసు, రైతుకూలీ కాంగ్రెసులను ఏర్పాటు చేసుకొనిరి.

కొద్దికాలములోనే ఆకృతిను పుష్టియైన కమ్యూనిస్టు సంఘములు వట్టిపోయి బోర్డులుమట్టుక మిగిలిపోయి నామమాపాలు లేకుండా పోయినవి.

కాని కార్మికులలో విద్యగలవారు తక్కువగుటచే రాజకీయ పరిజ్ఞానము కలుటకు ఆవకాశములు తక్కువగాన, ఇతర విద్యమాలవారుతామంతట తాము స్వేచ్ఛగా విడచిది బాతీయసంఘములుగా మార్పుచేయకొని వాటినుండి తమతమ జిల్లా, రాష్ట్ర, ఆఖిలభారత కర్షక కాంగ్రెసు సంఘములను నిర్మించుకొన్నట్లుగా చేసుకొనలేకపోయిరి. పెద్దపెద్ద పట్నములలోని రాజకీయ వైకన్యముగల * ఏ కొద్ది యూనియన్లు తప్ప తక్కిన వారందరు ఆమామకలగుటచే తమకు ఏమిజరుగుచున్నదో, దానికి ఏమి చేసుకొనవలయునో తెలియక * అట్లనే యుండిపోయిరి.

మిగిలియున్న ఈ ఒక్క ఆవకాశమును తీసుకొని ఈ రాజకీయ చైతన్యములేని కార్మికులను ఉపయోగించుకొని మనదేశమునకు దానితోపాటు మన కార్మికులకు కూడ ద్రోహము తలపెట్టి పరాయి దేశమునకు ఒప్పించుటకు సమకట్టిరి. ఒకప్రక్క ముస్లింలీనవల్ల ఘోర రక్తపాతము జరుగుచుండ మరియొకప్రక్క వీరు ఎల్లెడలా సమ్మెలను లేవదీసిరి. తాము కూర్చున్న కొమ్మకు తమ చేతనే నరకించుచున్నారని ఈ ఆమామకలక

* పెద్దపెద్ద పట్నములలోని కొన్ని పరిశ్రమలలోని కార్మిక యూనియనులలో తమ ఉద్యోగులకు, మంతులకు కూడ పాతము చెప్పుగల విద్యాభిక్షలు యొందురు.

• గత తొమ్మిది సంవత్సరములనుండి జిల్లా కమ్యూనిస్టు అధీనునుండి నడపబడుచూకూడ తాము కమ్యూనిస్టు నాయకత్వముక్రింద యున్నామని తెలియని యూనియనుకూడ ఎరుగుదును.

తెలియదు. తాము బీహార్ ప్రయాత్ర యనె ప్రయాణమును సాగించుచున్న ఒడకు చిల్లులు పెట్టి తామే కాక తమతోయున్నట్టి ఇతర ప్రజలనుకూడ ముంచు కొనుచున్నారని తెలియదు. ఈ సమ్మెవల్లనే వివిధ పరిశ్రమలలో అనగా బట్టలు, ఆహార పదార్థములు, గృహ, రవాణా, వైద్యము మున్నగు మన విశ్వ జీవితమునకు అవసరమయ్యే సీ మెంటు, రాయి, బొగ్గు, ఇనుము, నూనెలు కింసనాయిలు మున్నగుపదార్థములు ధర లెక్కువగుటకు కారణమని తెలియదు.

ఈవిషయముకనిపెట్టి మనదేశ కార్మికులకొరకు ఆదిలో పునాదులు వేసిపెట్టిన మననాయకులే, సూతనముగా మనకువచ్చిన స్వరాజ్యమునుపుట్టి బప్పటికే ఇంటా బయటాకూడ కలిగియున్న అనేక సమన్వయగృహీతలనుండి రక్షించుకొనే ముఖ్యమగు కార్యములను, దేశపునిచ్చిరాక్షా కార్యములలోనుకూడ నిమగ్నమైయున్నను, కమ్యూనిస్టులు ఈ కార్మికుల ఆమాయ కత్వమును ఉపయోగించుకుని, ఈ కార్మికులతోపాటు మనదేశము మొత్తమునకే కలిగించునున్న ఉపద్రవమునుండి కాపాడుటకు మనదేశీయ కార్మికులు మరెప్పుడు, ఎవరిచేతిలోను ఆటపనుపులుగా ఉపయోగపడే సిద్ధిలో నుండకుండ తాము పూర్తిరాజకీయచైతన్యములై స్వతంత్రముగా వ్యవహరించుకొనేరీతికి వచ్చునట్లుగా చేయుటకుగాను ఒక సంస్థను సాపించుటకు ములక్రమ తిసుకొనవలసి వచ్చినది. దీనికి జాతీయ రాజకీయ చైతన్యముగల యూనియన్ల ప్రతినిధులు పెక్కుమందివచ్చిరి. యీ అనుభవకాబురయొక్క పూర్వ అనుభవములను, ఇప్పటి దేశపరిస్థితులను, ముందు మనదేశీయులకు ఒకగూర్చునున్న సౌకర్యప్రణాళికలను దృష్టిలోనుంచుకుని, యువజన, విద్యార్థి, రైతు మున్నగు కాంగ్రెస్ అవలతలనే మనదేశీయ కార్మికులకు అభిలఖారతి జాతీయ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ అనుసంస్థను ఏర్పరిచిరి.

జాతీయభావము, దేశభక్తికలిగి జాతీయ కాంగ్రెస్ నాయకత్వమును అభిమానించిన కార్మికులెల్లరు తమ యూనియనులను వెంటనే ఈసంస్థలో

చేర్చి, ఈ సంస్థయొక్క సభ్యత్వమును సంవత్సరములోపురనే ఒక్కలలోనికి తీసుకవచ్చి ఈ సంవత్సరపు అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభకకు ప్రతినిధులను పంపుకునే మెజారిటీ అర్హతను సంపాదించుకుని భారతదేశ కార్మికులు కూడ దేశములోని యితర ప్రజలవలె ఆధిక సంఖ్యాకులుగా కాంగ్రెస్ పక్షాన్నే యున్నారని యుజువు చేసినారు.

ఈ అంతర్జాతీయ కార్మిక సభలు తక్కిన అంతర్జాతీయ వర్గ మహాసభలకు వలెనే ఏటేటా పేరిన్, లండన్, జెనీవా మున్నగు ఒక్కొక్కదేశ ముఖ్య పట్టణములో జరుపుచుండును. ప్రతి దేశమునుండి ఒక్కొక్క కార్మిక ప్రతినిధి వర్గముచొప్పున వచ్చి మొత్తముమీద ఏది దేశములోని యేయే కార్మికులకు యెట్టికష్టములుగలవో, యెట్టి సౌకర్యములు చేయబడినవో ఇంకను యెట్టి సౌకర్యములు కావలసియున్నవో, ఆ సౌకర్యములు కలుగజేయుటకు ఏవిధానములను ఆనుసరించవలసినదిగా ఆయా ప్రభుత్వములను శ్రీరవలెనే మున్నగు సమస్యలు చర్చించి నిర్ణయించెదరు. కాని ప్రతిదేశంలోను ఆ సేక రాజకీయ పార్టీలు ఒక్కొక్క పార్టీని ఆనుసరించే వర్గొక్కొక్క కార్మిక సంస్థ యున్నవి. ఆయా దేశములు యే కార్మిక సంస్థనుండి తమ దేశ కార్మిక ప్రతినిధులుగా పంపుట? ఇందులకు గాను ఒక్కొక్కదేశము తమదేశములోని వివిధ కార్మిక సంస్థల ఎంతెంతమంది కార్మికులకు ప్రాతినిధ్యం వహించుచున్నవో లెక్కలు వేకరించి వాటిలో మెజారిటీ కార్మిక ప్రాతినిధ్యముగల సంస్థనుండి తమదేశ కార్మిక ప్రతినిధులుగా పంపించెదరు. యీ సంవత్సరము అంతర్జాతీయ కార్మిక సభ మనజాతీయ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు యేర్పడిన దరివాపు 10 మాసములలోనే జరుగుట తటస్థించెను. ఐనను మనదేశములోని తక్కిన కార్మిక సంస్థల కన్న ఎక్కువమంది కార్మికులు ఈ భారతజాతీయ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసులోనే యున్నారని లెక్కలేబట్టనట్ల యీ సంవత్సరము ఉత్తర ఆమెరికాలోని సోన్ ఫ్రాన్సిస్కోలో జరిగిన అంతర్జాతీయ కార్మిక మహా

సభలకు భారతదేశ ప్రతినిధులుగా ఈ భారతజాతీయ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులనే పంపించివారు. అందు వకరుగా ఆంధ్రదేశము నుండి మురతింద్రరావు జాతీయ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ గౌరవాధ్యక్షులు, కార్మిక బాంధవుడు, రైతుమాలి ప్రజారాజ్యాళయధినేత, ఢిల్లీ కాసున సభాసభ్యుడు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు, అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కార్యవర్గసభ్యుడు, రాజ్యాంగపరిషత్ సభ్యుడు, కేంద్ర కాసున సభలోను, ఆంధ్రరాష్ట్రములోను పరిశోధకసంస్థ స్థాపకుడు, గ్రామపంచాయితీ రాజ్య వ్యాప్తి కృషీవలుడు, అఖిలభారత ప్రపంచరైతు ఉద్యమస్తాపకుడు, అఖిలభారత చేనేత కాంగ్రెస్ స్థాపకుడు; వ్యవసాయమాలి కాంగ్రెస్ స్థాపకుడు, పిన్నవయస్సులోనే ఆంగ్లదేశములోని ఆక్స్ ఫర్డ్ విశ్వవిద్యాలయములూ ఎం. ఎ. బి. లిట్ పట్టబదుడై భారతదేశములోని వివిధ వ్యాపక వ్యాప్తికై. ఇంగ్లండు, ఆమెరికా, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, జర్మనీమున్నగు దేశములు పర్యటించిన జాతీయ, అంతర్జాతీయ రాజకీయజ్ఞానుడు; ముఖ్యముగా పార్టీలు, కక్షలతో బహుకాలముగా కుమిలిపోవుచు ప్రజలనునలిపి వేయుచున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర బహునాయకత్వ రాజకీయమును యోగత్రాటి పైకి తీసుకునిరాగల్గి ఆంధ్రప్రజలు ఇకనిర్భయంగా, నిర్భరముగా బ్రతకగల్గనట్లానరించి ఆంధ్రప్రజల పాలిటకల్పితమయిన పిచ్చుకొన్న ధైర్యవ్యుధిగోధి, విరోధసమన్వయ సంధానకుశలుడుయైన ఆంధ్రనెహ్రూ ఆచార్యరంగాజీని పంపుకున్న గౌరవమును ఆంధ్రజాతీయ కార్మికులు పొందగల్గిరి.

అంతే కాదు, కమ్యూనిస్టులవలెనే, కాంగ్రెస్ లోనేయుండి పలుకుబడి పంపాదించ ముదిరి, స్వంతముగావ్యవహరించుటకు తగిన బలవంతుల మయ్యేమని తలచి మొన్నను నిజరంగులతో బయటపడిన సోషలిస్టు పార్టీ కాసునసభలలో కాంగ్రెసువేరి సభ్యులుగానున్న తమపార్టీసభ్యులను బయటకుపించి ఆంతటితో ఆగక కాంగ్రెసుకన్న కమ్యూనిస్టులకన్న తక్కిన ఆన్ని ఇష్టులకన్న ఈదేశములో మాకే ఎక్కువప్రజాబలమున్నదని చాట

దలచి అసీట్లకు జరిగిన ఉపయోగములలో పోటీ చేసినాడు. ఉత్తరాదిని కలుపుతూ ఆల్ ఇండియా సోషలిస్టు పార్టీకి తలమానికైన ఆచార్య నరేంద్ర దేవులున్న మనమధరానుకాసనసభకు వికాఖతూర్పుగోవావరిజిల్లా అనియోజక వర్గం నకు ఈ నియోజక వర్గమునుండి యేగత ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పోటీకి వచ్చి పై కాసనసభకు కార్మిక సభ్యుడుగా ఎన్నిక అయిన శ్రీ మల్లిఖార్జున రావుగారు పోటీ చేశారు. కమ్యూనిస్టులు కూడా ఇదే సమయమున తమకు లభించిన ఈ అవకాశమును మనదేశములో తమ ఆఖరు ప్రయత్నము గా వించి కార్మికలంతా మా జనకనే యున్నారని నిరూపించుకో దలచి ఈ యెన్నికలలో పోటీ చేసినారు. ఈ రెండు పార్టీలు కూడ ఇకర పార్టీలపై దూషణలతో ప్రచారము సాగించినారు. కాంగ్రెసు ప్రచారకాలకు ఇట్టి పరదూషణ అవసరము లేదు. ఈ పార్టీలవారు అక్కడితో ఆగారా? కాంగ్రెస్ పెట్టుబడిదారి, జమీందారి సంస్థయైనదిన్నారు. ఇట్లు అంటూనే ఇక్కడి సోషలిస్టు ఎన్నికల ప్రచారము ఘట్ట ఒక్క మహారాజు ప్రాజెక్టును, వారిధనముతో, వారి వాహనముతో; సిబ్బందితోనే సాగించబడినదని ఎంతమందికి తెలుసు. ఈ కాంగ్రెస్ ప్రచారకులకుగాని, అధ్యక్షులకుగాని ఏ జమీందారు పోషణ లభించింది. పైగా మన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నాయకావళి రంగాగారు ఒక సామాన్య రైతు బిడ్డయినగాని, మన క్యాబ్సిట్టు ఎస్సీకి ఈ పోటీకి కాంగ్రెస్ తరపున నిజ బెట్టుబడిన సర్దార్ గౌతు లచ్చున్న గారు ఒక బీద కార్మిక బిడ్డయిన గాని ఎంత మందికి తెలుసు కావుననే ఈ పార్టీల మోసపు ప్రచారమును నిజాయితీయైన కాంగ్రెసు వర్కర్ల ప్రచారమువల్ల తెలిసికొని మన దేశీయ కార్మికులు కాంగ్రెసుకు అఖండి విజయమును చేకూర్చుటేగాక, ఆంధ్రరాష్ట్ర బాతీయ ప్రేమ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు; రైతుమాలి ప్రజారాజ్య యోధుడు; వికాఖ సింధియా పిన్ యార్డు లేబర్ యూనియన్ అధ్యక్షులు; ఒరిస్సా సరిహద్దు, కాష్మీర రాంధ్రుల సమస్య పరిశీలక సంఘ సభ్యులు; బర్మాలోని ఆంధ్ర కార్మిక సుహృద్భావ సంఘ సభ్యులు; ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంయుక్త కార్యదర్శి; ఆంధ్రరాష్ట్ర సేవాదళ నిర్మాత; వికాఖ జిల్లా జానులు ఇచ్చుకున్న సర్దారు బిరుదునుబట్టి వీరు యేక వికాఖ జిల్లా కాదు.

యావత్ అంధ్రజేశమునకే నన్ను అని అంధ్రజేశుని ప్రకాశంగారిచే కొని గొడవడిన నన్ను నాతో అచ్చుగారిని తమ సభ్యునిగా కానన నగకు సంపూర్ణ అర్హమును పొందగల్గివారు.

అంతే కాదు తమ వినాశమునకు హేతువగు ఈమొసపు పాస్టీలు మళ్ళీ తలయెత్తడండా యొక్కముపాస్టీకే తలమూరికమైన ఆచార్య నరేంద్ర దేవుడు ఇక్కడను తాను ఇంతవరకు కాంగ్రెస్ పేరను అదృశ్యుడుగా యుంటూయున్న వైద్యుల హార్వరు వర్క్సు యూనియను, నెల్సన్స్ ఫ్లేషీరీ యూనియనులను వదలుకొనవలసిగా ఇక్కడను ఓడించి వీరితో పాటు మరల యెన్నడూ అబద్ధపరిచారపు గెంతులు చేయవద్దని కమ్యూనిస్టులకు కూడ గుణపాఠమునేర్పి తమయొక్క దేశభక్తిని, కాంగ్రెస్ విశిష్ట నాయకత్వామోదమును మరయొక్కవారి ఉద్బండించినవదేశగార వమును కాపాడినారు మనజేరియ వార్షికులు.

కమ్యూనిస్టుల దౌర్భాగ్య దౌర్జన్య దౌర్బల్యము :— అంతే కాదు కమ్యూనిస్టులు నమ ఆట కల్గిపోవుచున్నదని తమ వాదనను వినిపించు కొనివారిని, వ్యతిరేకించినవారిని బరిశెల్యోను, బాకుల్యోను పొడిచి చంపుటకు దిగినారు. తమవాదన నచ్చనివారిని, తమవ్యతిని వ్యతిరేకించిన వారిని అనగా నలుగురుపెళ్లు కూర్చుని కొందరు రానూయణ కాలక్షేపము, మరికొందరు భారత కాలక్షేపము చేసుకొందామనిగాని, కార్మికులు తమ కనీస కోర్కెలు కోరుటలో కొందరు రెండు రూపాయలనియు మరికొందరు మూడు రూపాయలని గాని అభిప్రాయ భేదములు వచ్చినంతలో, వకరినొకరు తలపడిచంపుకొనుటయుని మానవత్వప్రబోధకులు చేయవలసినపని. కాంగ్రెసు యెప్పుడైనా పరప్రభుత్వమువల్లగాని స్థానిక ధనవంతులవలనగాని రాజకీయపరిష్కారములేని అమాయక ప్రజలవల్లగాని యెంతెంతహింసలపడినను ఈనీచమును తమయొక్కయు యెదుటి వారియొక్కయు ఆలుపిల్లలను ఖోభపెట్టెటటువంటి దౌర్భాగ్య, పిరికి విధానాః కు దిగినారా? ఉత్తమచైర్య అక్షయమైన అహింస ప్రేమలవచ రదివలననేగదా కాంగ్రెస్ కు ఇంతటి నైతిక ఆర్థిక అంగబలము చేకూరినది.

కమ్యూనిస్టులు ఇట్టి సీచివిధానములకు దిగబట్టే ఇతర నాయకులవలె మరి ఏ ఇతర వ్యాసంగములు లేకుండా అదినుండియు ఒక్క కార్మికోద్యమ మునకే వీపార్టీతో సంబంధం లేకుండా తన జీవితమంతను అంకితము చేసి పని చేయుచున్న భారత కార్మికోద్యమనిఘంటువు శ్రీ ఎన్. ఎమ్ జోషీగారు, ఇంత కాలముగా అఖిల భారత ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ కు ప్రధాన కార్యదర్శిగా యుంటున్న పదవికి, ఇట్టి దౌర్జన్యవిధానపార్టీ (పాబల్స్ ముఖ సంస్థలో) ఇంక యుండజాలనని మొన్న రాజీనామా చేసినారు. ఇంత కాలముగా కొందరు పరదేశ యేజంట్లు చేసిన మోసపుబోధనలనమ్మి కమ్యూనిస్టులుగా పనిచేయుచున్న వారు కూడ ఇప్పుడు ఒక్కొక్కరే కమ్యూనిస్టు పార్టీకి రాజీనామా విచ్చి కాంగ్రెస్ వర్క్ల గా చేరియో లేక స్వంత వ్యాపారములు సాగించుకొనుచున్నో యున్నారు.

ఇంక మా కొందరు మంతుపట్టుకమ్యూనిస్టులు పేటలలో దాగి రహస్య సమావేశములు జరిపి ఆమాయక ప్రజలను ఆయా గ్రామ మామూలు వ్యవహారములకు భంగము వాటిల్లునట్లుగా ఆరాచకము చేయి ప్రతికూలుచున్నారు ఇట్టి అండర్ గ్రౌండులో యున్నట్టి కమ్యూనిస్టుల ఆరాచకవాదమును పట్టి ఇచ్చు బాధ్యత ప్రజలదని, ఇట్టివారికి దాగుటకు స్థలమనిచ్చినవారు పెద్ద శిక్షార్హులని తెలియవలెను. ప్రభుత్వము కాంగ్రెస్ కమిటీలు కూడ ఈ పాచ్చి రికను ప్రకటించిరి.

ఇంతే కాక ఎంత చెప్పినను ఇంకను తమ చర్యలు దిద్దుకొనకుండా వ్యవహరించుచున్న అంచగొండి ఉద్యోగులు కొందరున్నారు. వీరివల్లనే ప్లేక్ మార్కెట్టు సాగుటకు అవకాశము కలుచున్నది. ఇది ప్రజలకు పెద్ద ఇబ్బందిగా నేయున్నది ప్రజలు యెవరిమట్టుకు వారు బాధపడుచున్నను మోఖమాటమువల్ల వీరిని పట్టలేకున్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు నేవాడ శ్రము:— ఇంటనున్న ఇట్టి దౌర్జన్యములనుండియు; వీర్యతంత్ర రాజ్యమునకైనను బయటనుండి వచ్చు దౌర్జన్యమును ఆపుటకు తమ సైన్యములు మాత్రమే కాక ప్రజల సర్వవిధతోడ్పాటుకూడ అవసరము కావున బయటనుండి వచ్చే ఇట్టి ఇబ్బందులనుండియు ఎవరికి బాధలేనిరీతిని సమిష్టిగా బాధకొనకుటగాను, కాంతి సమయమున స్థానికముగా ఆయుగ్రామములకు వలసిన పోకర్మముల కొరకు నిర్వాహకార్య

క్రమము అచరించుటకు ఉపకరించురీతిని ఆంధ్రరాష్ట్ర సేవాదళము అను పేరను ఒక ప్రజాకాంతిసైన్యము నిర్మింపజేయుచున్నది. ఈనిర్మాణము చేసి నపుడు భారము సర్వకాలచ్యున్న గారు వహించినారు ఇందుకు గాను మొదట ఫీజుసర్వసు తయారుచేయసంకల్పించి గతవర్షమున 100 వేల; మే, జూన్ నెలలో మూడుమాసములుపాటు మనరాష్ట్రములోని వివిధజిల్లాలనుండి; నైజాంలోని ఆంధ్రజిల్లాలనుండికూడా ఆభ్యర్థనలను రావించి మొదటిసారిగా 100 వందలయొక్క 20 సంవత్సరమునకులకును శిక్షితమైన సైనిక శిక్షణతో బాటు గ్రామ ప్రసర్నిర్మాణమునకు వినియోగములలోని సమస్తలబరిష్కార విధానములుకూడ నేర్పబడెను. జర్మనీలోను, ఇటలీలోను 9 సంవత్సరములు సైనిక అనుభవంకల్గి కీర్తి కాయుడు నేతాచీను బాన్ బాటు జర్మనీ వెళ్ళిన వెంటనే మొదటిసారిగా అజాద్ హింద్ ఫౌజు (హింద్ భారత; అజాద్ స్వతంత్ర. ఫౌజు - సైన్యము)ను స్వయముగా నిర్మించిన ప్రధమ స్వామి ఒక ముఖ్యుడైన ఐ. ఎన్. ఎ. అఫీసర్ కలెజల్ శ్రీ ఆంధ్రరావుగారు ప్రధాన సైనికాధికారి (జి. ఓ. సి)గను, 1942 ఆగష్టులో తమచేత జాతీయ నాయకులను అన్యాయముగా బంధించినందులకు ప్రజలు చేశభక్తి ప్రపూరితులయి మహాశిల్పనగ లేదినవిప్లవములూ ఒక ప్రధానభూమికను వహించిన చీరాల వాసులను కాలపరమనదిగా బ్రిటిష్ గెనరల్ ఐ. ఒక రోల్స్ ఉన్న వోద్యోగి అజ్ఞాపించగా అటు పరపృథుత్వ ఉద్యోగమునకు, ఇటు స్వప్రభుత్వమునకై తపించుచున్న చేశభక్తి ప్రపూరితులకు మధ్యనిలచి సమయమూర్తిగా తన కర్తవ్యమును గుర్తించుకొనగల్గి; తన అత్యుపాక్షి ప్రబోధమును తోసి వేయక తనచేత విస్తలుచు పారకైచి (Essential services) అత్యవసర సాఖరీ నిర్బంధచట్టముక్రింద రాగల తన ప్రాణత్యాగమునకైనను సిద్ధపడి తన ఉద్యోగమును విరమించి తదాదిగా చేశతత్వ బావశ్యకత నెరిగినవాడగుటచే కాంగ్రెస్ ద్వారా ప్రజాసేవ చేయుటకు పూనుకున్న సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు శ్రీహను మంతరావుగారు అసిస్టెంటు జి. ఓ. సి. గాను పనిచేసి శిక్షణబిద్ధిరి. ద్వారా సమైక్యతలు గెరిల్లాచర్యలకు గడంగినవో వారిని అనుభవలోనికి తెచ్చుట ఎట్లో, పెద్దపెట్టున శత్రు సైన్యనివహములు ఎన్నెన్నిజట్లుగ ఏయేపరికరా శిక్షో ఏయేపూర్వహములుగ పన్నుకొని ఐయళ్ళు, కొండలు, నదులు, గుహ

ద్రవీరములు మున్నగు వివిధప్రదేశములలో వచ్చుచున్న మన రక్షణసైన్యములు యేయేరికిని ఎట్టిప్రయోజనము చేసుకుంటూ పోవలెనో, అవసరమైనప్పుడు యేదరిసిద్ధిలోనున్నను నష్టంలేకుండా ఉపసంహరించుకొనుట; తిరిగి బ్రిటీషుమను ప్రయోచారము చేసుకొని మట్టజించుట మున్నగువిషయములతో ప్రత్యక్షముగ కొండలలో తిరిగివచ్చినారు.

మంత్రులు, దేశనాయకులు ఒక్కొక్కరేవచ్చి ఈశిక్షణను చూచి పోయినారు. యీసమయముననే ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రకాశంగారు వచ్చినప్పుడు స్టార్ లచ్చన్నగారియొక్క ఈ ప్రక్కాంధ్రమును సేవాదళనిర్మాణకృషిని ఆంధ్రవల్లెలు అనేక ఇట్లుంచుచు తప్పివాముమననాచి పెట్టుకుంటూపోగలగదనుచు వారినిర్మాణ కార్యములను చూచినప్పుడే ఈ స్టార్ యీ విశాఖజిల్లాకే కాదు; మన యావిహంద్రదేశమునకే స్టార్ అని ప్రకటించినది ఈ నిర్మాణ చేయుటకు 60,000 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టవలసి వచ్చినది. ఇంతటి భారమైన కార్యమును తలపెట్టుకున్నప్పుడు వలయు ధనవస్తు సహాయంలే చాలముఖ్యమైన సమస్యలు. ఈసమస్యను సహాయము అను పూనుమని తమతావునకు యీశిక్షణాజీవించుచు అన్వేషించి అన్నివిధముల యీశిక్షణను జనుప్రద మొనర్చిన ఉత్తరవిశాఖజిల్లాలోని పలాసావాసులు దేశభక్తులు శ్రీప్రభా రామకృష్ణారావు గారు ఎంతయు అభివందనీయులు. యీమూడుమాసములపాటు దగ్గర నేయుండి అన్నివిధములసహాయపడుటకు తమ కార్యాలయాన్నే పలాసాకు మార్చుకొని ఉత్తరవిశాఖజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘంవారి బాధ్యతాయుతమైన సమయోచితజ్ఞతకు ఆంధ్రప్రజలు జోహార్లర్పించ వలసి యున్నది.

ఈమహాత్కార్యమునకు విరాళములిచ్చి తోడ్పడిన వారలకు ఈ రాష్ట్రప్రజలు ఎప్పటికీ కృతజ్ఞులై యుండవలసియున్నది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వం ఇట్టి అవకాశము ఇవ్వక గాని ఏదేశయువకులయినను మైనికీక్షణ పొందుటకు కుతూహలంబు యుండురు, అది వారి బాధ్యత, కర్తవ్యముకూడాను ఇట్లు తమ బాధ్యతయైనను ప్రపంచము గా మహదేశములోని యువకులందరికుండా కీక్షణించుచు అవకాశము లభించ గానే ఆట్టికీక్షణించే కీక్షణపొందుటకు పిలుపు అంద గానే జెంటి మందునకువచ్చి తమజీవితమును ప్రజా

సేనపై ఆంకితము చేసిన ఈ ఆదోగ్ర అభ్యర్థలకు దేశమెప్పుడును ఋణపడి యేయుండును.

ఈవిధముగా బాధ్యత నెరిగిన ప్రముఖులపై వలస విజయవంతముగా తయారు కాబడిన ప్రధమకార్యక్రమాన్నే నేనాదేశ ఆఫీసర్లజట్టు వికాఖ అగాయకు మదరాసువరకుగల అంధ్రజిల్లాఅంతటను ముఖ్యపట్నములలో పర్యటించి తమపైనికవిన్యాసములను ప్రకరించి ఆపైటికే తాత్కాలిక ప్రభుత్వమును ఏర్పరుచుకొని స్వాతంత్ర్యమునుకూడ ఏర్పరచుకొనుటకు సిద్ధముగానున్నతిలో, చేతిలోముద్దయైనను నోటిలోపడేమకు నమ్మకము లేదనే సామెతగా చాలామంది 15 ఆగస్టు 1947 వరకు కూడ ఇంటా-బయటాకూడ యున్న ఆనేచిక్కులనుస్వలకారణముగా నమ్మలేక ఒక కేళవచ్చినను ఇన్ని సమస్యలు స్వాతంత్ర్యము ఎప్పుడు ప్రకటించుకుంటారాయని ఎదురునిలచి బెదిరించుచుండి ఇంతకిమ్మత్తుతో తెచ్చుకున్న స్వరాజ్యమును వివిధముగా కాపాడుకొనిగలము! అట్టి రావోయే సంఘటనల వల్ల కలిగే భయంకరబాధలు కలుగకుండు కాపాడుకొని జీవించుట ఎలాయని తలపోయుచు ఖయ్యలయ్యున్న తిరిలో ప్రజలకు ధైర్యమును, ఉత్సాహమును, నమ్మకమును కలుగజేసి అందింపజేయుచు దిగ్విజయయాత్ర పలిపెను.

హైదరాబాద్ లో అత్యాచారాలు జరుపుచున్నపుడు ఈఆఫీసర్లు ఆనేకమంది సత్యాగ్రహకాంతి నైనికులను తయారుచేసి హైదరాబాద్ లోనికి ప్రకారక్షణకే పంపగలిగిరి. హైదరాబాద్ మండగేశ్వరి సరిహద్దులు చాటి వచ్చుటకు ప్రయత్నములు సాగించినప్పుడు హైదరాబాదు-అంధ్ర సరిహద్దు పొడవునా 40 వరకు నేనాదేశస్వైకీకరించుటను నెలకొల్పి సరిహద్దుప్రజలను కాపాడగలిగి.

ఇప్పటికే ఆనేకమందిని తమగ్రామములలోని యువకులకు క్షణ నిప్పించుకొనుచు తమగ్రామసేవ చేయించుకొనుచున్నందున మఱి రెండవ జట్టు గుంటూరుజిల్లాలోని చిత్తలూరిపేటలో తయారుకాబడుచున్నది.

తమతమగ్రామములలో తమకు ఇబ్బందిగాయున్నను మొగమాటము చేత అచిక్కులను తొలగించుకొని పరిష్కరించుకొనలేమన్న నానుడు, ముం

దురాబోయే పరిస్థితులను గుర్తించు కొన్న బాధ్యతాయుతులును, తమ గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యములు చేయుచుకొని ప్రజాసేవ చేయవలచిన ఉదారులును ఇదివరకే తమ గ్రామములో కాంగ్రెసు సంఘముగాని- కాంగ్రెసునకు అనుబంధసంఘముగానియున్నచో వాటి ద్వారాను లేనిచో సేవాదళసంఘమును ఏర్పాటుచేసుకొని వాని ద్వారాను ఇట్టి సుశిక్షితమైన ఒక ఉద్యోగిని రావించుకొని తమ గ్రామమును రక్షించుటకు సేవచేయుచు కొనవచ్చును.

ఈవిధముగా ప్రభుత్వముగాని కాంగ్రెసుగాని దేశప్రజలకు చేయుచున్న కార్యములు అనేకములుయున్నవి. ఈవైచూషిం విధముగా కార్మికులకు సామాన్యప్రయోజనము రక్షణ ఏర్పాటుచేయుచున్నట్లే పారిశ్రామికములకు, వ్యాపారస్తులకు, నౌకావ్యాపారమునకు మున్నగు అన్నవర్గముల వారికికూడ సుశిక్షితులైనట్టి అభివృద్ధికరమైనట్టి ప్రణాళికలను తయారుచేయుచున్నారు. అట్టివిధానములను అనుసరించుచున్నారు. ఇదే విధముగా అందరకు అందుబాటులోనుండే అభివృద్ధికర విద్యావిధానమునూడ అమలుపరచుచున్నారు. వీటినిగూర్చి విప్రులుగ విమేషియేర్పాటులు చేయుచున్నారో అందుకొని తెలుసుకొనే విధానము నెరుగక చాలమంది విమయజరిగనట్లు విమర్శించుచున్నారు. కాని ఆయావర్గములవారు సానికముగ ఎక్కడెక్కడ తమకుసంబంధించిన కాంగ్రెసు అనుబంధ సంఘములుగ యేర్పడి ఆయావిషయములగూర్చిన రాష్ట్ర, కేంద్రప్రభుత్వముల పుకటనలను రావించుకొనినచో తెలుసుగలము.

రైతులగోడు.— కార్మికసంఘాలని, పారిశ్రామికసంఘాలని, వర్తకసంఘాలని, ఉద్యోగుల సంఘాలని ఎవరిమట్టుకువారు సంఘేభావముగ తమతమ బాధానివారణకు సాటుపడుచున్నారుకాని అందరకు తిండిపెట్టాచున్న మార్కెటులకొఱకు చేసేవారువినేవారులేమిటిచాలాగ్రామములలోని రైతులుగోడు పెట్టుటచూచుచున్నాము. వీరుస్వస్థముగ చేసుకొను. పిరికొఱకై ఇతరులుచేయుచున్న కృషిని తెలుసుకొను. ఇదే వాగొక్కరే రక్షిణలేకుండా యున్నవారని తలచుటకు కారణం. ఇది ఎంతటిహాస్యాస్పదము, వీరిగురించి రైతు కాంగ్రెసును స్థాపించి ఆచార్యురంగాజీ చేసిన చేయుచున్న కృషిని తెలుసుకొండి.

విదేశములనుండి విశేషవిద్యాప్రాధవముతో తిరిగివచ్చిన ఈమహా నీయుడు ఈవారీతెన్నులేని పనికి పూనుకొనుటచూచి తన శ్రేయస్సుకోరిన అనేకమంది బంధువులు స్నేహితులుకూడ “ఇదేమిది! నీకేమైనా పిచ్చి ఎక్కినదా! నీ భావాలవచ్చిన త్వమును సుఖముగ చేసుకొనుచూ భోగ భాగ్యములను సుఖమును అనుభవించకుండ కాదుకూడను దేశసేవస్వరాజ్య సంపాదనే ముఖ్యమైనవో తక్కిన కొందరు పడకమర్చి నాయకులవలె సుఖముగ ప్రదర్శిక నాయకత్వమునువహించినను నీసహజసమర్థతవల్ల అతి సుశుభ్రగ యేప్రధానియో, గవర్నరో అవకాశపుగదా, దేనికి సంవత్సరములు తరబడి ఈకైలుయాత్రలు గ్రామగ్రామములోనికిపోయి నిద్రాహారములు సరిగలేక ఆరోగ్యమును కోల్పోవుతాధలున్ను, శేక్రరీరామం కాలం కూత మానేటప్పటికీ గేలుయొద్ద ఒకజండా పెట్టుకొని కార్మికులనుకూడదీసి సంఘములు ఏర్పాటుచేసి నడుపుట, ఒక మద్రవానికి ఒక నోటీసు వ్రాసి యిచ్చి ఒక నైలుయిచ్చి ఒకగంటసేపు నలుగురుదగ్గరకుపంపించి పారి క్రామికులు, హోటల్ యజమానులు మున్నగు ఇతర వర్తకసంఘములవారు సమావేశమగుట నుంధకేగాని చెట్టుకొకరు పుట్టుకొకరు గట్టుకొకరు గాయుండి రాత్రిపగలు ఉదయం సాయంకాలం అనిగాని ఆందరకు ఒకే సమయమనిగాని లేకుండా పనిచేసుకొనుచున్న చారినికూడదీసి ఉద్యమము నడపెదననెకవేమి? యని బ్రతిమాలజొచ్చిరి. వీరికే ఒలహీనమైపోయి వీరులాగిపోయినవో ఈరైతుఉద్యమమును, ఈరైతులును ఏమైయుండెడి వారోగదా! ఇంకనూఇట్టి దిగజారుడు ప్రేరితఘట్టములు ఈయన మహా తపస్సులో ఎన్నివచ్చియుండునోకదా! దీనినే నిగ్రహించుకొనలేకపోయినవో ముందువచ్చిన అనేకఘనముయన ఘట్టములను నిగ్రహించుకొన గల్గియుండెడివాడా!

ఈవిషయమున ఏమిచేయదలచుకొని, అట్లుచేయగలమని ఎంతటి అశ్రమిక్యాసముండి ఈమహావాళయిక్రషిమొదలిడెనో, ఈనిరంతర; నిష్కళంకక్రషిఇక్కడలోనే అగత అఖిలభారతదేశమునకును; దానినిమించి యావత్ప్రపంచమునకుకూడ దారిచూపునట్టి జాతీయ, ఆంధ్రజాతీయభ్యాతిని సమపాఠించగల పటిమ ఈయనలో ప్రజ్వరిల్లుచున్నదని సాపనిశ్చయో

భిలాషులకేమి తెలియును. యావత్ప్రపంచమున కేంద్రబాంధిం చగలవట్టి ఈయన లోగల ఆచార్యత్వమును ఒక్క కాలేజీయొక్క నాల్గుగోడలమధ్య బంధించుకొని యుంచలేనిమాట వీరికేమి తెలియును!

రైతు శ్రేయస్సుకై ఏర్పాటు చేయుటకు వీరు ఏమి చేసిరో వివరముగా తెలుసుకొవలెనన్న వేలకొలది పేజీల గ్రంథమగును. వివరము వీరి 49వ జన్మ దినోత్సవ సందర్భమున జన్మ దినోత్సవ కమిటీవారు ప్రకటించిన రంగా గారు రైతుమాలీ ప్రజాలోకములకు చేసిన సేవయొక్క దివ్యోత్సవ రీతి ఈ క్రింద పొందుపరచబడినది. దీనిమూలమున రైతులకు జరుగుచున్న యేర్పాటుకొంతవరకు తెలుసుకొనవచ్చును.

ఆచార్య రంగా

మన భరత రైతుల - తలమానికము రంగా
 మన తెల్లనీమలో - జనియించే రంగా
 రంగ రంగాయంచు - రైతులొకింబెల్ల
 సంగ రాంగ జమందు - జయభేరి మోగించు ||మన||
 ఆధరంబు కదిలితే - ఆశ్రుధారలతోడ
 చదువు రైతుల పాలి - శ్రమలన్ని పాటలుగ ||మన||
 పలుక మొదలిడితేను - పంటకాపులకత్తి
 పరవళ్ళు దొక్కించి - పలికించుకొర్కంబు ||మన||
 కులుక మొదలిడితేను - కూలిరైతులకత్తి
 తొలకరీ మెరుపులా - తళుకుమనిపించేను ||మన||
 పగవారిచూపెట్టి - పంజరముదోర్చిస్తే
 దిగ్విగతరములు ప్ర - తిధ్వనించాలంటే ||మన||
 కారాగృహములన - కాలుమడిచాడంటే
 కలము కాగితములూ - కదందొక్కించాలి ||మన||

బయట నున్నాడంటే - పగలు రాత్రిలేమి

కాలచక్రముకన్న - కడువడిగ తిరగాలి ||మన||

చైతుకూలీ ప్రజా - రాజ్యంబు సాధింప

కాంగ్రెసును కంఠ - కదలిరమ్మంటాడు ||మన||

1948 వ సంవత్సరం నవంబరు 7 వ తేదీనాటికి ఆచార్యరంగా 48 సంవత్సరముల పాఠశాలముగల కామాగడశనింపును, ఈమహాపురుషుడు 49 వ జన్మదినమున నొక్కపరి తనజీవితమును సింహావలोकనముజేసిచూచు కొని ఏమనితలపోయగలడు? ఈ48 సంవత్సరములలో 22 సంవత్సరములు పరిజానేపయందు, అందునూ క్లుప్త కార్మికలొక సేవకుండు సహస్పించిరి. నేడా చైతుకూలీప్రపంచమున క్షత్రియాలచనలు తోచును?

ఆచార్యరంగా గుంటూరు జిల్లాలో నొక సామాన్య గ్రామములో నొకసామాన్య చైతుగ్రామమున 1900వ సంవత్సరమున నవంబరు 7వ తేదీన జన్మించిరి. వీరు 26సంవత్సరముల విండు యావన ప్రాజాముదనుక విద్యా వ్యాసంగముననే విలీనై యుండిరి. అందులో ఆరు సంవత్సరములు ఆంగ్ల భాషమున ఆధ్యపన్న విశ్వవిద్యాలయమున ఆధ్యయనమునర్పటకును, ప్రామ్మ ఇటలీ, జర్మనీ మొదలగు విదేశీయ రాష్ట్రములయందు స్థానసమర్పాదనకై పర్యటించుటకును వినియోగింపబడినవి. అప్పటికి వీరు బి. లిట్., పట్టభద్రులై యున్నారు.

1927 వ సంవత్సరమున రంగాను మద్రాసు నగరమండలి పరిస్థితి పచ్చయిన్న కళాకాలంలో ఆచార్య పదవి లభించెను. తదాది 1930 వ సంవత్సరంవరకూ ఆకళాకాలంలో రంగా యం ఏ విద్యార్థులకు ఆచార్యకమునరించిరి అదే కాలమున రంగా ప్రజాసేవాపరాయణుడై తనవిక్రాంతి కాలమునంతటిని చైతుకూలీ ఉద్యమముల పారంభించుటకుండును, నడుపుటకుండును వినియోగించెను.

1930 వ సంవత్సరమున రంగా తన ఆచార్య పదవికి రాజీనామా నిచ్చి, తన సర్వకళలనూ, సర్వకాలమునూ ప్రజాసేవకై వినియోగింప దొడగెను. నాటినుండి నేటివరకు పరిజానేపయే వీరిజీవిత పరమావధి.

ఈ 22 సంవత్సరములుగా సేవాదీక్షగాకాని వీరు ప్రజకుచేసిన సేవెట్టిదో తాతాము, రంగాప్రజాసేవలో ఒక ప్రత్యేకత, ఒకవిశిష్టత,

ఒక విలక్షణత ఉన్నది ఈ కథలు. వీరి సహృదయత్వమును, జాతా
ర్థమును, చిత్రావృత్తమును తెల్పుటయేగాక వీరి ఆచారములపైనేతన్న
మును పరిశ్రావ్యుత్పత్తిలను స్వయం చేయుచున్నది చూడుడు! మహా
త్ముడు భారతదేశమున పరిపక్షమున లేవనీసిన ఉద్యమము సహాయవిరా
కరణ. రంగా ఇంగ్లాండునుండి తిరిగివచ్చిన జంటనే ప్రారంభించినది
రైతు ఉద్యమము, వీరిప్రత్యేకత నిందుమాడవచ్చును సహాయవిరాకరణ,
కాననోల్లంఘనములు భారతదేశమునందలి విజ్ఞానప్రచారమును జంటనే
విశ్వదీప్తుగ కూలించేయును కరుణించు సాధనములుమాత్రమే. రైతు ఉద్య
మము అంతకుమించినది. దీని మీ సామ్రాజ్యము, మగ్గుము తెలియకలెనన్న
దారికార్యక్రమమును, కండ్లను, 1936వాటి భారతదేశమునందలి, అం
దునూ ఆంధ్రదేశమునందలి కరుణ సామిక్, అర్థిక, రాజకీయ, వైజ్ఞానిక
స్థితిగతులను పరిశీలించి నూడవలయును. నాకు ఆంధ్రదేశమున ఒకప్రక్క
బ్రాహ్మణులకు, బ్రాహ్మణేతరులకు తీవ్రమైన పోరాటము సాగుచుం
డెను. మరియొకప్రక్క బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులందఱును కలసి ఆంగ్ల
సామ్రాజ్యకత్తయితో పోరాడుచుండిరి. ఈ స్వవిధ్యము ఒక విచిత్ర
మన్ని వేళమును సృష్టించెను. దీనితోసాటు మరొకన్ని విశేషములు గను
నీయుములు. బ్రాహ్మణులలో 100 కి నూరురు చదువుకొన్న వారైనను
బ్రాహ్మణేతరులలో 100 కి 99 మంది నిరక్షరాస్యులుగానుండిరి. విద్య
ఎట్లినో ఎదుగని ఈ అమాయకపు పుజకు పురుషోద్వోగిగులన్న విపరీత
మయిన భయముండెడిది. పరిశీలించుచున్నది లేక శైర్యసాహసములతో
జలయునీ ఆంధ్రజాతికి భయమెట్లు దాపించినది? ఒక చిన్నగట్టుకడనో
పుట్టుకడనో తగవు వచ్చిన తలచైన బలియిచ్చునుగాని ఓటమికి ఓర్చి
తిరిగిరాదు తెలుగురైతు. అట్టి రైతుకు జ్ఞానకల్పరసములుండవలెను, ఏ
తహశిలుదాడవేలో, రెవిన్యూయినపెక్కురపేలో చెప్పినచాలు, తల్లడిల్లి
పోయెడివాడు. అభయస్వరూపమతనికి తెలియదు. అది ఒక అవ్యక్తమైన
అందోళన.

రైతుయొక్క మానసిక వైజ్ఞానిక స్థితిగతులట్లుండగా అతని అర్థిక
స్థితి చాలా దుర్భరముగను, హృదయ విచారకముగనుండినది. రైత్యుం
డగర్భ కామకష్ట మొనర్చి, కలియో గంజియో దాగి, కాలక్షేప మొన
ర్చుడివాడు. అందరును అతనిని బ్రేదరించువారే, అందరును అతనినిదోచు

కొనువారే, ఇట్లు చదువను నది ఎరుంగక, ప్రభుత్వముకగా నేమియో, సంఘమునగా నెట్టిదియో ఎరుంగక, దేశకాల పరిస్థితుల నెరుంగక. ఏటిఅవతల ఊళ్లున్నవోలేవో తెలియనేరక దీనమును స్థితిలోనున్న రైతుమాలీ ప్రజనాటి జనసంఖ్యలో 100 కి 97 గురుగ నుండిరి.

ఇట్లే పరిస్థితిలో రైతుగృహమున జన్మించిన పంకా కర్తవ్యమేమి యనవలెను? అప్పటికే మహాత్ముడు స్వరాజ్య సమంచునకు నర్హునైనాధిపత్యము పహించి నడుపుచుండెను. సహాయ నిరాకరణోద్యమము యావద్భారత దేశమునుకదల్చివెచ్చెను. ఒక నూతనోత్సాహము, ఒక నూతన చైతన్యము దేశమునరూఢియాయుచుండెను. రంగా వక పక్క రైతు మాలీపునరుద్ధరణకై రైతుఉద్యమమును ప్రారంభించెను. ఈద్వివిధ కార్యక్రమములోని విశిష్టతను గమనింపుడు. విద్యావంతులై ప్రభుత్వోద్యోగులయిన భారందయా సహాయ నిరాకరణ చేసినవో భారతదేశమున అండ్ల యాధికారము మొదలంట కూలిపోవును. కావున స్వరాజ్య సంపాదనకై ప్రోత్సేహించిక్రొవ్వీ చేయువలెనన్న నాటివిద్యాధిపతులకుమాడగట్టి స్వరాజ్యహారాలమును నడుప వచ్చును కాని అట్టిప్రయత్నమువలన కలుగబోవుమేలెంత? అది సిద్ధించునదెవరికి? విజయనగరసామ్రాజ్యము దాదాపుగా దక్షిణ భారత దేశమునంతటిని అఖండశైభవోపేతముగా, నిరంకుశముగ పరిపాలించినది. అయ్యది దక్షిణభారతీయులకు స్వరాజ్యమేగాని పరరాజ్యముకాదు. కాని ప్రజా సామాన్యము మాత్రము అండ్లయ పరిపాలన నాటికంటె ఎక్కువ సౌఖ్యముననుభవించియుండలేదు. జవహర్లాల్ తన "Glimpse of world History"లో విజయనగరసామ్రాజ్య మొకభవిష్యత్తు యాడంబరము మాత్రమేనని వక్కాణించిరి. ఈ మాట హిందూరాజ్యములన్నింటికిని వర్తించును.

విరోధా దేశములలో ప్రతియుగమున, ప్రతికాలమున; ప్రతితరమున; విద్యాధికవర్గములలో ఉదాత్తులగు మహాపురుషులు జన్మించి దీనప్రజల కల్పాణమును కాంక్షించి వారి ప్రగతికి; సముద్ధరణకు, వలసిన విజ్ఞాన వ్యాప్తిని చేయుచువచ్చిరి. కనుక అదేశములలో విజ్ఞానము, సంస్కృతి; సాంఘిక రాజకీయచైతన్యము 'జన బాహుళ్యమున' చక్కగా వ్యాపించియున్నది. దేశమునకెప్పుడెట్టిమేలు కలిగినను అది ప్రజాబాహుళ్యమున కంతటికీ ఉపకరించుచు వచ్చినది. హిందూదేశమున, అందున అంద్ర

మనగల ప్రజలస్థితిగతులు దీనికే భిన్నములై యుండెను. స్వరాజ్యమను మేలు లభించిన¹ దిన ఆది సంవత్సరమునకు కళ్యాణకాండ మొదటికరించుటకు అనువయన పరిస్థితులను కల్పించవలసిన అగత్యముండెను. అట్లే పరిస్థితులను కల్పించుటకు రంగా రైతు ఉద్యమమును ప్రారంభించెను. ఇది రంగా ప్రత్యేకత.

ఒకవైపున సంఘము సుదృఢించుట, మరొకవైపున దేశవాస్యవిముక్తి కయి అంగసామాన్యతైత్వముతో పోరాడుట, అను నీ రెండు కార్యములను పరస్పర విరోధములేకుండ ఆదరుమర్తతతో నొనగొనించుటకు రంగాకు రెండవూర్వసాధనములు వ్రేలితములై లభించెననిచ్చుచు. ఒకటి, అసమాన ప్రతిభావిశేషము. రైతు, ప్రతినిధియగు అప్పభక్తి విశ్వవిద్యాతయములో దీర్ఘకాల విద్యాభ్యాసంగము, విరోధావేరితధర్మముతో ముపరిచయము, విరోధియగు నాఘుని, అర్థిక, రాజకీయశాస్త్రములకు సంపత్తితోడ ప్రత్యక్షమభివము. రంగా రైతుఉద్యమ సందర్భమున సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, వైజ్ఞానికరంగములలో జరిగియున్న వివిధ సంస్థలు ఉద్యమకాళము ఒక విచిత్రస్పృష్టియనవచ్చును, ఈస్పృష్టికి పరమావధి రైతుకూలీ ప్రజాకళ్యాణము. అత్యున్నతము ఎంతదనుక రంగా సాధించెనోమాతము. రైతుఉద్యమముయొక్క కార్యక్రమమును, దాని సంస్థలను కొంత పరామర్శించి తూచిన యీవిషయము స్పష్టమగును.

రైతునాయకులు ప్రతిగ్రామమునకు పోయి రైతుకూలీల స్థితిగతులను గూర్చియు, దేశమానందలి రాజకీయ, ఆర్థిక పరిస్థితులనుగూర్చియు, ప్రభుత్వమునకు, సాంఘిక విధానములకు, ప్రజాసామాన్యమునకుగల పరస్పరసంబంధములగుర్చియు, ప్రజల హక్కులను గూర్చియు, ధర్మములను గూర్చియు; రాష్ట్రధర్మములగుర్చియు, విభుతముగ ఉపన్యసించునట్లు చేసిరి.

పూర్వము మనదేశమున ప్రజాసామాన్యములో మతప్రచారమునకై హిందూమత ప్రచారకులు చెక్కుపోకపోయిరి. గ్రామములలో పురాణములు చెప్పుట, దేవతలకు కల్యాణములు చేయుట, భజనలు చేయుట, సప్తాహములు, బ్రాహ్మణ సంకల్పములు, యజ్ఞములు, కొలువులు, జాతరలు, వ్రతములు మొదలగు వానినిచేయుట, విత్తమెత్తి బ్రతుకుట నొకవృత్తిగా కల్పించి, అట్టివృత్తివంతులకు పాటలు, పద్యములు వ్రాసియిచ్చి దేశము

లో పాడించుట మొదలగు పెక్కుమార్గములను త్రొక్కిరి. కాని ఈ సంస్థలు, సాధనములు సామాన్యప్రజయొక్క ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘికాభివృద్ధికి గాని, ప్రజలలో ఆత్మవిశ్వాసము, ఆత్మగౌరవము, ఆలోచనాశక్తి, స్వతంత్రత్వము మొదలగు పురుషులక్షణములను పెంపొందించుటకు గాని, సర్వజన సౌభ్రాతృత్వము, సమతమొదలగు ఉత్తమభావములను పరిపూర్ణముగాని ఉపయోగ పడియుండులేదు.

రైతుఉద్యమ నాయకులు ఈకొరతను దీర్చినారు. గ్రామగ్రామములయందూ, వాడవాడలయందూ, జరిగిన కిసాన్ ఉపన్యాసములవలనను. రైతు భజనావళిబుర్రకథలవలనను, జరిగిన రాజకీయ సాంఘిక ఆర్థిక విజ్ఞానప్రసారము అనిర్వచనీయము, అద్భుతాచనము. “బిళ్ళబంటోగ్రూప్”ను చూచినతోడనే ఆలోచనా నూన్యమై దిక్కుతెన్నుతోచక నుడిగడినావుచుండెడి రైతు బుద్ధి యిప్పుడు ఎట్టి అధికారి తారస్థిత్వమును, ఎట్టి సమస్య యొక్కోనినను, తనస్థితిని; ఎదిరిస్థితిని కలిపి ఆలోచించి, న్యాయాన్వయములవిచక్షణజేసి, ఉచితానుచితముల నిశ్చయించి, కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొనుటకు కొంత వరకు సమర్థుడయినాడు. ఇది రంగ బిల్ల పంక్షక పక్ష ఫలితములలో నొక్కటి.

గ్రామగ్రామమునా రైతుకూలీసంఘముల సాపించుట, ఆయా సంఘములు తమతమ కష్టనిష్ఠురములగుగొన్ని ఆయా గ్రామములకు చేరువగానున్న ప్రభుత్వోద్యోగులకు వినవించుకొనునట్లు చేయుట రైతుఉద్యమ కార్యక్రమములో మరొకొన్ని అంశములు. ఈ కార్యక్రమముయొక్క ఆశయము ప్రభుత్వోద్యోగులను సామాన్యప్రజలకుగల బెరుతుల్లుటయు, ప్రభుత్వమునకు ప్రజలకు పరస్పరసంబంధముల ప్రతిష్ఠాపనకు ప్రజలకు అరిసుగునట్లు చేయుటయు, ప్రజలు తమకొక్కరినను, కష్టనిష్ఠురములను ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయుపద్ధతులను నేర్పుటయును అయియున్నది. ఈ కార్యక్రమమును పరిశీలించినప్పుడు రంగ ప్రతిభాత్వత్వములకు ఆశ్చర్యపడుదుము. వలసరాజ్యముల పరిపాలనావిధాననూత్నములపై ఆంగ్ల, ఫ్రెంచి, డచ్చి, జర్మను సామ్రాజ్యవాదులు గ్రంథములు రచించిరి, ఆగ్రంథముల తెల్పడిది ప్రజలసంఖ్యాకులగు శ్వేతముఖులు నిరంకుశముగ పరిపాలించవలెనన్న ఏమి ఉపాయములువన్నవలెనాయునువిషయము. ఏనుగొత్తులలో అడ్డపాటులుండుటవలన దానికి మనుష్యుడొక చుడగొంపవలె నన్నట్లునట. అందు

చేతనే మనుష్యుడు ఏనుగునుకీలుబొమ్మనుచేరి పట్టెయ్యడించుటను సాధ్యమగుచున్నదట! నలుబదికోట్లభారతీయులకు నలుబదివేలశ్లోకములు సంకుశముగ వారిచుట సాధ్యము కావలెనన్న నిజ్జీదే ఒక విచిత్రసాధనము కాలెను. ఈసందర్భమున అంగ్రేజులు ప్రయోగించిన మాయావాదయల ఫలముగ ఏమిజరిగినదో చూడుడు ప్రభుత్వోద్యోగులు, ఆంధ్రులు శైల్లవారు వేరొక పృష్టికి సంబంధించిన వానియు, విలాసమునకై భూమియనితినిని మన్నదేవతలనియు సామాన్యప్రజలనున్నది. అట్లవారినిచేరిన వారికి గాని, అడ్డుచెప్పిన వారికి గాని; ప్రభుత్వముచేరిన వారికి గాని ప్రభుత్వముచేరిన వారికి గాని భారతీయ ప్రజలలో కలదు.

రాజుకి మను సమించి ద్వైపాయనునిసాగ నామ్రాజ్యమును నిర్వహించుటయు, కట్ట పుట్టించుటయు, కను నే రాజుని వేరొకరిని ఘోషించు సేదాంతము వెలమదలచినదనినది. చూడుడు, ధృతిగాన ప్రజలకు తెలియించుట గొప్పయినది నలుపునలుపు యెట్లచిత్రలోచించుచూ జరుగుననుసృష్టయెట్లునిర్వహించుచున్నాడో—” అమరువంతులు బ్రాహ్మణునిసంబులు జన్మముండుములు, కరుయోత్తరలు నల్లవారి నెట్లుకాని పుట్టవంతు గానిమిట్టి రాజుకొందు, నూర లేనస్వీ యిదియజ్ఞులు, నెట్లుదలచుచును; నిలుప, జేయ; నెట్లుయలయును నెల దైవభుజులయ మొక్కకొనిగజాలె”

సామాన్యవాదులు మాయావాదములను ప్రయోగించి ప్రజలకా ప్రభుత్వోద్యోగులను ఆమరభములు కలుగనట్లుచేసెద.

రైతుశత్రువు కావ్యక్రమములవలన; స్వరాజ్యసమగ్రముములవలనను ఆ భియమునుదీర్చుటయలపు రైతుకూలీప్రదించు గాముకొట్టాలు. రైతుగవిద్యాలయములను నాపించుట, గ్రామపర్యటనాసమయమును ఆయా గ్రామాలలోకినించు వృద్ధి కాములగు రైతుకూలీ బాలులను, యావకులను తోడ్కొని తెచ్చి రైతువిద్యాలయములను సుకేశమునొనర్చి, వారికి ప్రకాశవేదాదీక్షనిచ్చించి, వారిని గ్రామసేయకు నుంపుట. రైతుకూలీ ప్రజలకు పకరించు సాంఘిక రాజకీయ ఆరంభ శాస్త్రజ్ఞానము సుకేశమునొనర్చు గ్రంథములను వ్రాయించి రైతుప్రజలకందజయింపు అనునవి రైతుశత్రువు ములోని మరకొన్ని అంశములు.

విరోధాలవలన మనదేశములో విద్యార్థులు విద్యాగంభములేని వారితోవికృతముయిపోయి వారినుద్ధరించుటకును, వారి అంశ రాజకీయ సాం

ఫీక సమస్యలను తీర్చుటకువలసిన గ్రంథముల రచించుట జరిగిపోయలేదు. ఈరంగమున రంగాచార్యులను అధ్యక్షులు, రైతువిద్యాలయముల నెలకొల్పి వీరు ఒక్కొక్కరేజీయన నే 1500 మంది రైతు కూలీ సేవకులను తయారు చేసిరి. కిసాన్ ప్రచురణాలయము స్థాపించి సామాన్యప్రజలకు వలసిన రాకీతుల అర్థసాఫీకరిషయములనుగూర్చిన బహు గ్రంథములను బ్రచురించిరి. రాజప్రతినిధి, రైతు కూలీ అందరూ మనుష్యులైనను చైతన్యము నిచ్చినాడు. సంఘమున్న సేమియో, రాజ్యమున్న సేమియో తెలియజేప్పినాడు. ఇక ఈసంస్కారము చిరస్థాయిగానుండుటకు కావలసిన అర్థికదోహదము నిచ్చుటకై అర్థిక ప్రజాశీలము నిర్ణయించిన ఆచరణలో పెట్టించుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశమున చేనేత మొదలగు ఆర్థోత్పాదన చేయు వృత్తు (predective professions) లెన్నిన్నికలవో వానినన్నింటిని ఈ అర్థికస్థాపనలన్నియు కృత్రిమవర్గములుగా నేర్పాటుచేసి వారికి వర్గచైతన్యము నిచ్చినాడు. జమీందారీ వర్గపుబాధల నెదుర్కొనుటకు జమీన్ రైతులకు బాసటయైనాడు.

సంఘమీశ్వరప్రాజెక్టు 20,00,000 ఎకరములభూమిని సాగుచేయగల మహాజలనిర్మాణము, ఇప్పుడు వట్టినిరర్థకపు పాడుగను; వీరుగను నున్న శుష్కక్షేత్రమును మోముకేదారముగామార్చి ఊమడివరకు ఆంధ్రదేశమునుండి పాండోలగల మహానిర్మాణమూ సంఘమీశ్వరప్రాజెక్టు. అట్టి దానిని ప్రప్రథమమున ఊహించి ఒక యావమునకుదెచ్చి ప్రభుత్వపువృత్తిలోనికిదెచ్చినఆర్థోత్పాదనవేదిక రంగా- ఇదిరంగా రైతుకూలీప్రజాలోకములకు చేసిన సేవయొక్కదిక్కాత్రచరిత్ర-

స్వరాజ్య సమరింతో మహాత్మునికు నమ్మినయోధుడై రంగాచార్యుని సేవకపూర్వము. అమహానీయుని అది రాభిమానములను చూగొన్నాడు. ప్రపంచమునందలి సకల ఆధీన దేశములయు వలసదేశములయు స్వాతంత్ర్య సమరములను చక్కగాగమనించుచూచుచున్నాడు. ప్రపంచమునందలి సకల జాతియవిప్లవములను సమన్వయించి సామ్రాజ్యములను కూలద్రోయుటకు వలయుపథకములను వేయుచువచ్చినాడు. ఈసందర్భమునతానుగమనించిన విషయములను; వేసినపథకములను వివరించుచూ ఆనేక గ్రంథములను రచించినాడు.

- 1) World Role of National Revolution.
- 2) Outlines of National Revolutionary Path.
- 3) Colonial and Coloured Peoples Freedom Front.

అను గ్రంథములు ఈతరగతికి చెందినవి.

ఈయన ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభ్యుడుగ ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఉధ్యోగముగా కాంగ్రెసు కార్యవర్గ సభ్యుడుగా రాజ్యాంగ పరిషత్ సభ్యుడుగా దేశమువకు పౌరసమీక్షకుడుగా పనిచేసినాడు. చేయుచున్నాడు.

జిల్లా కార్యదర్శిగా, అంతర్జాతీయ విషయ సంఘ సభ్యుడుగా పై నా న్యకమిటీ సభ్యుడు. ద్రవ్యోత్పత్తి నిరోధక సమాధ్యోగముగా ఉండి రంగా చేసిన చేయుచున్న ఆమూల్య సేవకు మరిపిపోయి భారత ప్రధానమంత్రి నెహ్రూ కాంగ్రెసు సభలో ముక్తకంఠముతో ప్రశంసించినాడు. రంగా కాంగ్రెస్ పేరక సంఘములను పెట్టి కాంగ్రెస్ సంస్థకులము చేకూర్చినాడు.

రంగా తాను చేసిన దేశ సేవకు తలచుకొని యదార్థమునకు గర్వించ వచ్చు- “యావద్భారత కర్తవ్యోద్యమ విధాతా నీకు దీర్ఘాయుషే”...

— జన్న ది నో త్వ వ క మి టీ.

ఈమహోత్సవసభలు కాంగ్రెసు కమిటీలు, యువజన కాంగ్రెసు, రైతు కాంగ్రెసు జాతీయ టేబులు యూనియన్ కాంగ్రెసు, మహిళా కాంగ్రెసు; విద్యార్థి కాంగ్రెసు మున్నగు సంఘములు పల్లెపల్లెలా వాడవాడలా జరుపుకొని రంగాగారి సేవాగౌరవాత్మం అనాడు ఏ గ్రామములో వమూలైన విరాళమును వారి అభిమతం ప్రకారం ఆయా గ్రామాల్లోని ఆయా కాంగ్రెసు సంఘాలులే ఆయా కాంగ్రెసు అనుబంధ సంఘాలకే ఇచ్చి జేయబడినవి.

ఇట్టిమహాసమీక్షల చరిత్రయే వారు నడిపిన ఉద్యమముల చరిత్రయగు ను కావున రైతు ఉద్యమ చరిత్ర తెలుసుకొగోరువారికి ఉపకరించురీతిని ఇచ్చటపొందుపరచుట సమయోచితమే యగునని నాతలంపు.

వీరు ఈక్రమికి ప్రాజాధారముగా రచించిన గ్రంథములు,

1. Economic organisation of Indian Villages 2vl.
2. Handloom Weaving Industry 3, Economic Condi-

tion of Zamindari Ryots 4. Tribes of the Nilgiris - Their Economic Condition 5 Agricultural Indebtedness Remedial Measures 6. Labour in South India 7. Modern Indian Peasant 8. Kisan Speaks 9. Peasants and Congress 10. History of the Kisan Movement 11. Kisan Hand book 12. Wither Indian Peasant 13. Kisans and the Communists 14. World Role of National Revolution 15. Outlines of National Revolutionary Path 16. Challenge of World Peasantry 17. Colonial and Coloured Peoples Freedom front 18. Indian Adult Education 19. Why Kisans and Artisans support the Gandhian Plan 20. Beware of American 'Manifest Destiny' 21. Life and Thought of a Political Prisoner 22. Students role in Colonial Revolution & The National Congress.

23 ఆధునిక రాజ్యాంగ సంఘాలు 24 కంఠుటలు 25 హరిజననాయకుడు 26 పైకు కూలీ ప్రచారాజ్యము 26 పాకీస్థాన్.

ఆచార్యరంగ దేశ సేవలోని కొన్ని ప్రధానవిషయములు.

(1) రిసెటిలు మెంటు ఆందోళన. (2) సంకమేళనప్రాజెక్టు (3) పెదకల్లవూడి పాకీజెన్సు. (4) రామపంచాయతీ వ్యాప్తికై కృషి (5) కాంగ్రెసు సోదరసేవాసంఘములను గుర్తించుట చేసి సర్వవ్యవస్థాపకమైన కల్పించుట (6) కేంద్రకాసనసభలోను; ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘములోను పరిశోధకసంఘం స్థాపన (7) కేంద్రకాసనసభలో కన్వేన్యం స్థాపన (8) ప్రపంచకన్వేన్యం స్థాపన (9) ప్రపంచ ఆహారోత్పాదకత ఛేదకే నక్ స్థాపన (10) ఆఖిలభారతచేనేక కాంగ్రెసు స్థాపన (11) ఆఖిలభారత జాతీయ ప్రేమియూనియన్ కాంగ్రెసుకు ప్రపంచ ప్రేమియూనియన్ సంస్థలో సభ్యత్వము సంపాదించుట (12) బి.భా. కిసాన్ కాంగ్రెసు స్థాపన (13) వ్యవసాయ కూలీ సంఘ స్థాపన (14) జాతీయవిజ్ఞాన పరిషత్తు స్థాపన (15) కంకటగిరి జమిందారీ అటవీ సత్యాగ్రహము.

తమకొంతై ఇంతజ్ఞులహృంస్వయేనకృషిజరుచుండునీ కాకియైపోయి నట్లుగా రైతులు కూర్చొనిదిగులుపడట హాస్యాస్పదము కాదా? మీరు తమజ్ఞులైతే కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకుపోయి మాచినవో తమగుర్ని ఎంతెంత పనులు ఎంతెంతబియ్యంతో జరుగుచున్నవో బోధపడగలదు. తమజ్ఞులైతే కాంగ్రెసు కార్యాలయముయొక్క విలాసము తెలియకపోయినవో ఆంధ్రరాష్ట్రరైతు కాంగ్రెసు అంధ్రరక్షభవనం దెజవాడ యని వ్రాసిన తెలియజేయబడును.

అనేకరకములపంటలు పండించే రైతులు ఉండుటచే ఇట్టి ఉద్యమము కలగావులగం గాకుండా ఉప్పురైతులకు, చెరుకురైతులకు ఈవిధముగా ఏకరుట్టుకవారి ప్రత్యేకసమస్యలను చూచుకొనగలగిరిని కాఖలుగా ఏర్పాటుచేయబడెను. ఇదంతయు రైతులయొక్క శక్తి కాదా! ఇంత శక్తి తమయందుంచుకొని ఇట్లు బేలాడుగుట న్యాయమేనా?

రైతులను ఇంతశక్తివంతముగాచేయుటకుగాను రైతులకు గొంత తీరికదొరకే ఏపీఠియో, మే ప్రాంతాలలో ఏటేటా ఒక్కనెలపాటు వేసవికాలరైతాంగ దివ్యాలయములు నడుపబడెను. దీనికిపైఠెత్తెనుండి రైతుల్దొలనురావించి తనచురుముఖప్రజాసేవలో తీరికలేకపోయినను ఇందుకు రించి తప్పుక తీరిక చేసుకొని వచ్చి తానేవ్వజుముగా ఆచార్యత్వము వహించి రైతుసమస్యలతోబాటు ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయవిషయములను బోధించుచునే ఉపన్యసించుట, తామునేర్చిన విజ్ఞానమును ప్రజాబాహుళ్యమునకు అందించుట మున్నగు సంఘచిత్తమార్గములు బోధించిరి. ఇట్టి నుకిషీతరైతుసైన్యము చే ఆంధ్రదేశమున పెక్కురైతుమాత్రులు నడిపిరి అపసరమయినచోట్ల బ్రహ్మాండమయిన పోరాటములు జరిపిరి. ఈవిధముగా తమారయినవారిలో ఒకరేమన సర్దార్ అచ్చన్న గారు. మరదేశమునకు ప్రపథముగా ఉత్తరాదినిరైతు సత్యాగ్రహము, అహిన్యుదాబాహుమిల్లు కార్మికలపోరాటములు బ్రహ్మాండముగానడిపి వల్లభాయినటేల్లూర్పార్లెరాజు మదరాసుదీవిలో అక్షలాది ప్రజలు సమావేశమయియొండ్రపోగీసులుకుపా

కీలు బాదు చేయుగా ఇంతమంది ప్రజలు ఆక్కడి నాయకులతోనుద్ధా పారి పోవుచుండ తనరొమ్మునుఎదిరిచ్చి తాను నిలచి పోలీసుల నాశ్చువంగునట్లు చేసి తక్కిన ప్రజలనుకూడ నిలబడనట్లుచేసి మీటింగును కాంతముగా జరిపించి అంధ్రదేశసరిహదదు ప్రకాశం. ఉత్తరవిశాఖజిల్లాలోని ఎన్టీఁ రైతులు పడుచున్న దుర్భరబాధలను పోగొట్టుటకయి వేలకొలది రైతు జనములదండయాత్ర జరిపికొందరు మరణించునట్లు జమీందారు పోలీసులు కాల్పులుసాగించినను ధైర్యసాహసములతో తాను నిలబడి రైతులదైర్య మును నిలిపి విజయమును సాధించి సర్దారైవాడు మన గౌతులచ్చున్న. ఈ విధముగా తాముచెప్పిన ధర్మనూత్రములను ప్రత్యక్షముగా బహిరంగ ముగా ధైర్యసాహసములతో చెప్పి మరీఅచరించినవారేగాని నక్కబారి యులలో, ఎలుకకన్నముల పండుకొనిగాని బిరుదులు పెట్టుకున్నవారు కాదు మనజాతీయనాయకులు.

ఈరీతినికృషిచేసుకొనివచ్చిన అంధ్రరైతుసేవకులే ఈనాడు రాష్ట్ర కాంగ్రెసుప్రధానసేవకులు (కమిటీ) అయినారంటే దానికడేచెప్పుకొను చున్నది ఈరైతుసేవకులుచేసిన నిష్కళంక సేవగరిమ. ఇది రైతులు నగ ర్యముగా, సగౌరవముగా చెప్పుకోతగ్గవిషయము కాదావీరురాష్ట్ర అధ్యక్ష ప్రధాన, సహాయకార్యదర్శులయినను వీరివిగాష్ట్ర కాంగ్రెసు నాయకులు అనకుండ సేవకులు అని సేవవాప్రయోబవీలనన వీరుపడకకుర్చీ వినాయకుల వలే నాయకులని పిలిపించుకొనటకు ఇచ్చగించరు.

మన అంధ్రదేశముతోహ్యయిన విజ్ఞాన, ధైర్య, నాయకత్వములను అచార్యరంగాగారు ఈవిధముగా కూడగట్టుకొని వచ్చుటేగాకఇంత కాల ముగా ఏమిలేకపోయినను నామమాత్రమున కాయన్నట్లుగాయుంటూవచ్చు చున్న డాక్టర్ శ్రీభోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారి అఖిలభారత కార్యదర్శనసభ్యత్వమునుకూడ. యావత్ప్రపంచమునకే భారతదేశమును అట్టి భారతదేశమునకుకూడ అంధ్రదేశము విజ్ఞానపుత్ర మయినదనిపించుకొన్నకీరి

నుండి మనము ఈ నాడు ఒచునాయకత్వముతో ఆధోగతియగుటచూచి మనకు కనువిప్పుజేసి సరిదిద్దుకొనునట్లు చేయుటకాయనట్లు దాక్షిణ్య పండిత నెహ్రూ ఆధ్యక్షుడైనపుడు మనకున్న ఈ కాస్తపదవినికూడ తగ్గించగా వడ్డీతో సహాయము అన్నట్లు దిరిగి ఆంధ్రుల సభ్యత్వము తనకు తన తోబాటు పట్టాభిగారికూడ అభింపజేసుకొనుటయేగాక 60 సంవత్సరములనుండి వీనాదులభించని ఆఖిలభారత ఆధ్యక్షతను తొలిసారిగా తాను ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆధ్యక్షుడుగానున్నప్పుడు ఆంధ్రునికి అభింపజేసును గౌరవమును తానుపొంది ఆవికమత్య గౌరవములను ఆంధ్రులందరికికూడ తీసుకువచ్చినాడు.

తనవలెగాని తనకుమించినగాని ఇతరులు తయారుకావలెనని విజయననాయకుడు వాంఛించును. ప్రతిఒక్కడు ఒక్కొక్క మహిమను కావలెనని గాంధీజీ ఆశించెను. ఇది మహాత్ములతోన. ఈతోనను ఆనేక మందిని నడచునట్లు చేయగలిగెను

నిరుడు ప్రభుత్వము రైతులకు బాధాకరమయిన విధానమున దాన్య సేకరణచేయబోవుచున్నదని తెలిసి ఈవిధముగా బాధించినచో రైతులు తిరుగబడగలరుమీయని రైతుబాంధవుడు రంగాజీ ప్రభుత్వమును హెచ్చరించగా ఈయనయొక్క విశ్వరూపమునెరుగక కాబోలు అప్పటి ఆహార కాళామంత్రి రాజన్ గారు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ ఆధ్యక్షులయిన రంగాగారిని ఆరెట్టు చేయిస్తాననగా ఒక్కరంగాను ఆరెట్టుచేస్తే ఎన్ని జేరు, అక్షుల రంగాలు బయలుకెడలివస్తావో తెలుసునా? బాగోత్త! యని ఆంధ్రీకేసరి గర్జించి రంగాజీయొక్క ప్రతిబింబమయిన విశ్వరూపమును చూపించేటప్పుటికి ఆమంత్రివశ్యములు మరిమారుచూటాడలేకపోయిరి.

ఈఒక్క సాదృశ్యముచాలదా కాంగ్రెస్సంస్థ ప్రభుత్వమునకు తొట్టు విపోయినదని దుప్పిచారవులు, అజ్ఞానులుచేసే బాధ్యతలేరిప

చారమునకు సమాధానము! స్వరాజ్యమువచ్చిన ఈ కొద్ది కాలములోనే కాంగ్రెస్ సంఘాలు కాంగ్రెస్ అనుబంధసంఘాలు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమును సరియైనమార్గములో పెట్టుటకు ఇట్టి సాధ్యకమైన కనులు ఎన్నియోచేసినవి. వీటిని ఆయా కాంగ్రెసుసంఘావళిపోయిచూచిన తెలియునుగాని ఇంటిలోకూర్చుని వీనిలేమి అనుకుంటే వీని తెలియును. బాధలు పడటంమట్లుకు తెలుస్తాది. కావున నూతనముగా స్వరాజ్యమువచ్చిన తరులో అధికారములు ప్రజలహస్తగతము కానున్న సమయముచూచి కొంత నుండి స్వలాభపరులు అమానుక ప్రజలనుచేసి ముందుకు గెంటుకవచ్చి కాంగ్రెసుపేరిట అడుచున్న అటలు కొన్నిచోట్ల ఇప్పుడు సాగిపోవుచున్నవని ఇకముందుకూడా సాగిపోవునని నిర్విర్యులయి, నిరుత్సాహులయి ఇంకెందుకొచ్చిన కాంగ్రెసు (అనగా వ్యాధ్యాన్యామలకారము పోరాటము ఇక ఎందుకు) మనే అర్జున విషాదయోగమును చక్కగా చకలిపెట్టి తమకు ఎక్కడైనను వీరిని చూచునందైనను ప్రభుత్వముపేరి ఎవరయినా అన్యాయముచేయతలపెట్టిన తమ కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొని తమ స్థానిక కాంగ్రెసుసంఘములద్వారా ఆకారకల అటలను నిలబెట్టి న్యాయమును చేకూర్చుకొందురు గాక!

కార్మాచరణకు కొన్ని ఉదాహరణలు

మిగులుజిల్లాయైన తూర్పుగోదావరిజిల్లాలోనే రంపచోడవరం డివిజనులో అమాయకం కోయప్రజలనుచేసి అక్కడి ముతాదార్లు (మునసబులు) ఇతరప్రభుత్వోద్యోగులు ఓయ్యమును అనలే ప్రజలకు అందకుండాచేసి స్టేక్ మాక్స్ ట్రాప్ చేసుకొనుట ప్రాంతీయతలన అక్కడిప్రజలు ఒక్కొక్కరు రెండేసిమూడేసి కలపాటు ఒక్కోయ్యపురింజక్షనను నోచుకొనక చింతగించుకొనికాల్చుకొని, తూటుకాడ ముక్కులుగా కొట్టుకొని అతివివాదాని నాచుకొనుటకు తీసుకువలన ఊరికాళ్ళు ఊరిచేతులు బూరిపాట్లు తయారై విరేచనములపట్టుక చనిపోవుచుండ జిల్లాముదజనకాంగ్రీసు అధ్యక్షులు శ్రీ ముట్నూరి వెంకటసోమసుందరంగారు పూనుకొని స్వయముగా అచ్చటకుపోయి పరిస్థితిని ప్రభుత్వదృష్టికేతగా స్థానికఉద్యోగుల తప్పుదారిపోట్లను ఆధారముచేసుకొని ప్రభుత్వము మిన్నకుండ ఈలోపున ఉచితఅంబలి, జావకేంద్రములను ఏర్పాటుచేయుచునే కాంగ్రీసుపెద్దలకు తెలియబరచగా అంధ్రకేళరి ప్రకాశంగారు, ఆచార్యరంగారూ వెంటనే వచ్చివారి ఈహృదయవిచారక దృశ్యములనుచూచి ప్రభుత్వమును సైంఛగా తక్షణం బారీలపై ఓయ్యము సక్లెచేయబడినసంగతి అందరకువిశదమేకదా! కేంద్రప్రభుత్వపు అధికకాఖామంత్రీ ఒక్కతప్పుచేసినందుకు తొలగవలసినవచ్చినసంగతి తెలిసినదేకదా! ఇట్టిపెద్దసంఘటనలూ, స్థానిక సంఘటనలూ ఎన్నియొకలవు.

నూతనముగావచ్చిన ఒక హరిజనఉద్యోగిని తనఅధీనులో తనతోటి ఉద్యోగులు అంటరానివానిగాచూచినప్పుడు ఆపట్టుకాంగ్రీసుసంఘం వారు తెలియపర్చినంతనే వెంటనే పి. డబ్ల్యు. డి. కాఖామంత్రీ శ్రీ కృష్ణవత్సలంగారు వారిని తీవ్రముగా మందలించినారు.

ఉపాధ్యక్షులచేత దేశీయ తనఖ్యల పన్ను పరిమితిలోని వ్యవహారముల నూర్చిన ప్రైవేటు (కాగితములను) బల్లపై తనకిరువైపుల పెద్దపత్తునపెట్టుకొని పీటితో చస్తున్నారంటాడు. ఇటువంటి అనేకమందికి ప్రైవేటుగాయున్న వారు ఆమెత్తమువ్యవహారముల ప్రైవేటులో ములిగిపోయేనంటారు. ఇటువంటి అనేకశాఖల కేంద్రమైన రాష్ట్రప్రభుత్వముల వ్యవహారములన్నియు చూడ వలసిన కేంద్రప్రభుత్వఅధిపతి భారతప్రధాని నెహ్రూజీకి. ఎంతవత్తిడి యుండునోగదా! ఇంతవత్తిడియుండి ఒకవైపు బహిరంగసమావేశాలకు, పరిదర్శనలకు, ప్రచారములకు, ప్రారంభోత్సవాలకు హాజరుచు, ఒకవైపు అంతర్జాతీయకాంతినిరకు కృషిచేయుచు, అట్టిసమావేశాలనుజరుపుచు, అందు లక్షై ఇతరులుజరిపే సమావేశాలకుహాజరుచు, ఒక్కొక్కదేశముతోనే సుహృద్భావసంబంధబాంధవ్యములనునెరుపుచు, ఆయాదేశాలకు తగురాయ బాగులను నియమించుచు ప్రపంచములోని ఇతరరాజకీయరంగములవల్ల ఒక్కొక్కదేశములోను ఎప్పటికప్పుడు ఉద్భవించేటటువంటిన్ని, తారు మూయ్యేటటువంటిన్ని సమస్యలను వీరుపంపించునప్పుడు గ్రహించుచు వారికి తగు సలహాలిచ్చుచుయున్న నెహ్రూ ఒకప్రక్కఇంటిలోపోరువలె, కడుపులోపుండువలె రేగుచున్న కాక్కిర్, హైద్రాబాద్ సమస్యలను పరిష్కరించుకొనుచున్న సమయములోకూడ సామాన్యముగా ప్రజలచుల కనగాహించే ఒక సామాన్యబరల్లోనువిషయములో అన్యాయముజరిగినదని తెలిపినంతనే రాత్రిరాత్రికే ఆరాష్ట్రాశ్లాఘామంత్రికి న్యాయముకలుగచేయ వలసినదిగా తెలుపుచు చూడవరోజునకే విమోచకుపాద్యారా సమాధానము అందజేసిరి. ఒకలంచుగండి దొంగవ్యాపారివిషయములో తెలిపినంతనే న్యాయరోజునకే కేంద్రప్రభుత్వ అవరాధపరిశోధకులను (సి. ఐ. డి.) ఆ ప్రశ్నకమునకు చేరునట్లుగా పంపించిరి.

ఈవిధముగా ప్రపంచములో ఎప్పుడూ ఎక్కడాజరిగని అపూర్వ గౌరవవడ్డతిని సంపాదించుకొన్న స్వరాజ్యమును, దేశప్రజలపాఖ్య, సాభా

గ్యములకై అనేకరాజ్యములు కొనియాడుచున్న రీతిని సంఘ, ప్రభుత్వయంత్రముల సంస్కరణకై జరుగుచున్న విక్రాంతినెరుగని అవిరళకృషినియెరుగక, మానవచరిత్రనెరుగని చాకబారువిమర్శలకు దిగక తమకై జరుగుచున్న కృషిని తెలుసుకొనుచు దానికి తాముకూడ దోహదముచేసుకొని త్వరితగతినీ సుఖించెదరుగాక!

ఈవిధముగా ప్రతివిషయములోను, స్థానికవిషయాల్లోను మంత్రులు నేరుగ కలుగజేసుకొనుట బాగులేదు, కలుగజేసుకొనకూడదుయని కొందరు ప్రభుత్వోద్యోగులు, కొందరు పెద్దలువలెకలదు. స్వలాభపరులున్న అనుచున్నారు. కొందరు కొందరు పెద్దలకు పెక్కిట్లు, లైసెన్సులు మున్నగునవి ఇచ్చుటవంటివికాక ప్రజలకుకలిగే అన్యాయములనుతీర్చుటకు మంత్రులు పూనుకొంటే వీరు న్యాయముచుండి దూరమైపోవుచున్నట్లుగాదా? మేము న్యాయమైన కాసనములుచేసినాము అనిచెప్పి అకాసనములను ఈరోజులలో ప్రభుత్వోద్యోగులకు ప్రజలకువదలిపెట్టి చేతులుముడుచుకొని కేంద్రము లలోకూర్చొనగలరా? ఇంతకాలముగాజరుగుచున్న అన్యాయములను న్యాయముగామొనర్చుకొనుటకుగాదా దేశప్రజలు బహుప్రయాసపడి జాతీయమంత్రీవర్గాలను ఏర్పాటుచేసుకొన్నది, మంత్రులువనదికూడాను? అంతేగాని తమతమ అన్యాయనాటకాలను ఇంకను కొనసాగించుకొనుటకు మద్దతుగా నిలచుటకే ఇంతకష్టపడి ఈమంత్రులు గద్దెపెక్కినదని తలపోయుచున్నారా కాబోలు ఈపెద్దలు.

కాని ఇక్కడ ఒకయదార్థవిషయము చెప్పకలేప్పదు. ఇటువంటి స్థానికసంఘటనలను ప్రతిదానిని తొలుదొల్తనే మంత్రులయొద్దకు కొనిపోవుట అవివేకమును, అసమర్థతనే చాటును. మంత్రులుచేయవలసిన సుదీర్ఘ ఆలోచనావిషయములకు అటుంకము కల్పించుకొన్న వారమే యగుదుము. కావున ఇట్టివిషయములను మొదటిదానికి సంబంధించిన అధికారితోను ఆతరుదీగిసియున్న ఆతనిపైకాద్యోగితోను ఈవిధముగా మెట్టుమెట్టుగా

పైకిపోయి న్యాయముకలుగునట్లు పనిచేయించుకొని కానిచో అప్పుడు మంత్రులవరకు వెళ్లుట ఉత్తమపద్ధతి.

ఇట్టివిషయములపరిష్కారమునకు ఆయా సంఘములవ్వారా కృషి చేసిన తేలికగా పనిజరుగునని ఇదివరకే తెలుసుకొంటిమి. కాని పేరునకు ఇటువంటిసంఘములు చాలాఉన్నాయి. వీటిలో చాలామట్టుకు అసలు ఉన్నవా? లేవా? అనిపించుకుంటూ ఏపనిచేయకుండా యున్నవి. అటు వంటిప్పుడు వీటిద్వారా పనిచేయించుకొనుటయెట్లు? అని అడుగుచున్నాను. అధ్యక్షునికి, కార్యదర్శికి సరిపడదనియో, ఆకమిటీలో పార్టీబంధువులనో, లేక ఆకమిటీని గరియైన సేవాసంఘముగా పనిచేయించవలెననే ఉత్సాహము నాకున్నదిగాని తక్కినవారి కెవరికిపట్టనప్పుడు నేను ఒక్కడను ఏమిచేసేది? యనో ఈమొదలైనరీతులుగా ఈభిర్యాదులు యుంటున్నవి. ఇందుకు కారణములు ఏమైనను అసలు రెండునోరులుచేరినచోట విభేదములువచ్చుట సహజముకాబట్టి ఆకమిటీలో సేవజరుగవలెననే ఉత్సాహము గలవారు ఒక్కరున్నను ఉభయవాదనలను వినగలఓపికయుండి అందు ఒకరివాదన ఆకమిటీలోని ఇతరసభ్యులకు ఎంతహాస్యస్పదముగాయున్నను, రెచ్చగొట్టిగాని, అవమానపరచిగాని అవతలకుపోవునట్లుగా కార్యనుతన్ను కోకుండా ఉభయవాదనలనుండి సామరస్యద్వైతో ఎంతవరకు సమన్వయ పరచి ఆచరణలోనికి తీసుకొనిరాగలమోయని చర్చకుతీసుకువచ్చుటద్వారా ఆయాకమిటీలు పనిచేయునట్లునర్చగలరు. ఈవిధముగా నేనొక్కడనే చేయుచున్నా తక్కినవారు కలసిరావడంలేదు అని చెప్పుటవల్లమాడా కమిటీలకు ఇట్టిఅనాంతరము వచ్చుచున్నది. ఇందువల్ల తనకువచ్చే సహకారముకూడదుసరిగదా తనమట్టుకుతన నలుగురులో బేలాచేసుకొనుచున్నాడన్నమాట. కావున ఆఉత్సాహవంతుడే అట్లుకలసివచ్చు ఒక్కనిగాభావించుకొని మనమందరం కొంతకొంతిచేయుచునేయున్నాము, మనందరంకలసి పనిచేసినచో అవనులే బ్రహ్మాండముగాను తేలికగాను జరుగునుఅనేభోరణి

అవలంబించిన ఈనాడుకాకపోయిన ఎప్పటికైనను ఆకమితీ నిర్దుష్టముగాను సమిష్టిగాను వ్యవహరించునదిగా యగును.

నేనే అపరగాంధీనియని చెప్పకొనే మరికొందరుగలరు. ఇట్టిమెట్టు వేదాంతములువదలి అసలువేదాంతములోనికివచ్చుటచాలాతపశ్శము. నీరుఅం దరికన్న తెలివైనవారమనుకొని వంటదిగాయంటూ నాకుఅధికాముఅక్కరలేదు పదవులుఅక్కరలేదు తోచినంతవట్టుకప్రజాసేవచేసుకుంటూ చేయంటూను అనిచెప్పతూయంటారు. నేనుఇలాగచెప్పేను ఎవరూవినలేదు. అలాగచేసేను. ఎవరూచూడకుండుఅని నిత్యంగోలపెడతారు. ఇట్లుగోలపెడతూనే అక్కసాగగా పెద్దఅధికారాలకొకటజల్లిబుట్టెనుంటూయంటారు. ఇదివట్టిపీచ్చి, శ్రీమయుచ్చు. లేదా సమర్థతయుండికూడ కష్టపడుటకుగాని, అందరకుజేయవచ్చునని సమిష్టిచేయుటకు ఇచ్చగించకగాని తన్నుతాను వంచనచేసుకొనే బూటకమైనా అయిఉండాది లేక అసమర్థతయైనా అయివుండాలి. ప్రజాసంస్థలద్వారాగాని, ప్రభుత్వముద్వారాగాని అధికారములేని సర్వతోముఖ ప్రజాసేవచేయగోరు. తిరిగి ఈప్రజాసంస్థలలోగాని, ప్రభుత్వములోగాని ప్రజాసేవచేయుటవలననే అధికారము లభించును. ఈరెండింటికిన్ని ఇట్టి అచినాభావసంబంధముయున్నది. అనధికారముగా ప్రజలతరఫున వ్యవహరించగోవుట తప్పకూడాను. కావున ఈకైతఃకృతివారు వట్టిసోటిమటులుతప్ప ప్రజాసేవచేయనివారని ఋజువుచున్నది.

వివేకాధరలు, దోహద్యము:— ఇటువీదలు ముఖ్యముగా అటు ధనికులుకూడా ధనితక్కువైపోయినాయనిన్ని, ఆహారసమృద్ధులు, బట్టలు మొదలగు ఆత్యవసరవస్తువుల కొనలేకుండా యున్నామనియు, క్రితీప్రభుత్వమే బాగుండేది, కాంగ్రెసువచ్చి ఏమీచేయలేకపోవుచున్నదనియు ఏమేమో ఎంతోప్రభుత్వాలసంగతి తెలిసినవారితల చెప్పకొనుచున్నారు. ఆతయద్ధములో ఆనేకదేశములలో కొనసాగించిన భూదర్శవిధానములవలనను, యద్ధపవ్యవసానముగా ఏర్పడిన మరిఅనేక వివాళకరవత్తిడులవల్లను

ఏర్పడిన ఆహారకరువుగురించి యుద్ధము ఆఖరైపోయినవెంటనే వివిధదేశముల ఆహార అర్థిక గణితశాస్త్రజ్ఞులు అమెరికాలో సమావేశమై ఏయే దేశములో ఎంతెంతఆహారమున్నదో అది ఆయాదేశప్రజలకు ఎన్ని నెలలకు సరిపడగలదో, ఏమైనా మిగులుయూర్చుకొలనుచుగాని లేక తమ ఆహారాన్ని మోగపరిమితిని ఇతరదేశప్రజల ప్రాణములను కాపాడుకొనుట తగ్గించుకొని (రేషనింగుచేసుకొని) మిగల్పుగలిగినదిగాని అత్యవసరమైన ఏయేదేశములకు ఎంతెంతపంపుగలరో విచారించుటకుకూర్చొనిరి. ఇంచుమించు అన్ని దేశములలోను నాలుగైదుమాసములకే సరిపడునంతగా కొంతతేలికది. ఇంగ్లీషు దీనినిబట్టి ఎంతెంతతగ్గించుటయనే ఆలోచనలోపడ్డారు. జర్మనీ, ఇంగ్లండు, రష్యామున్నగుదేశములు చాలకొరతలోనున్నవి. దానిలో ఇండియా అత్యధికముగా దానముచేసేఅట్లుదీపెత్తనలోనుండుటచేత మరింగొరత కనబడినది. అందు దక్షిణదేశమునకు విపరీతకొరతకన్పడినది. అదే సమయమునకు మన స్వపరిపాలనా ఎన్నికలుజరిగి మహాత్ముడువద్దన్న సంతకప్రతిభతో 2 హజారలక్ష ప్రాయమునుబట్టి ఉదత్తీణదేశమగు మదరాసు రాష్ట్రమునకు ఆంధ్రకేళరి ప్రకాశంగాను ప్రధానియగుట తటస్థించెను. అక్కడ అమెరికాలో సమావేశమైయున్న ఆహారవిధానవిజ్ఞానులు కడు ఆందోళనతో మదరాసువంక తమదృష్టులను కేంద్రీకరించి ఈముక్కునూటి పీచుడు, ఈలొక్కముకెరుగని యదార్థపంకన్న ఏదేని తనప్రజలను నృత్యముఖమునుండి కాపాడుకొగలదాయని తలపోసిరి. ఎవెంట్లమొదటిసమావేశములోనే ఆహారపరిస్థితి ఇంతభయపెట్టుచున్నను 'మాస్తాకూర్చొనుటకేనా' పేరు ఈపదవులకు అవలంబించుట. నారాష్ట్రములో నేను చావకముందు తింకిలేకుండా ఎవరినీచావనీయను. ఎవరైనా తిండిలేక చచ్చినయెడల నేను ముందు పొడుచుకుచున్నాను' యని ప్రకటించినారు ప్రధానిప్రకాశం. అదే సీతని పెంతుకే ఢిల్లీ, ఇండోనేషియా, అమెరికా మున్నగుదేశములకు విమానములలో తగునవ రుదైనవారిని పంపించి ఓడలలో వేలకొలది టన్నుల

కీర్త్యము, గోధుమలు, మొక్కజొన్న, దుంపపిండి ఈవిధముగా ఏమివోరికిన అదియెల్లతీసుకొనవచ్చి వనఅందరికొరగాములు కాపాడినాడి. ఇంతేకాదు. కాంశ్రీసుప్రజలకు చేపొచ్చినచున్న హంకములన్నియు ఒక్కొక్కటిగా ప్రజేశపెట్టేటప్పటికి ఈయన ధ్యోను నుచూచి మహాస్పృహదర్శనమిది. నెహ్రూవంటినాయకులు, ప్రజలు అసోసియేషన్ పాట్టలవారుకూడా హర్షించినారు.

ఈవిధముగా వన కాంశ్రీసునాయకులు ఈవిషయములో మనలను కాపాడుకొనుచువచ్చిన ప్రతిచర్య చెప్పకవచ్చుటకున్న. మొత్తముమీద ఈక్రిందఉదహరించినవిషయము ఒక్కటిచెప్పిన చాలువనుకుంటాను. ధరల పెరుగుదల, ద్రోవోల్బణమువిషయములో ఈనాడు ప్రపంచములోని తక్కిన శతమలన్నిటికన్న మనదేశము కొన్నేసిటిల్లును ఒకదేశముకన్న వెయ్యిటిల్లున్న మెరుగగున్నదని మీకుతెలుసా? చైనాలో యుద్ధపరికర అవసరములకై ఊరికేఅచ్చుగుద్ది పొరవేయుచున్నదబ్బుకుతగ్గ పదార్థములలేక ధరలు మైకిపొకినారంభించి చివరకు ఒక్కకోడిగుడ్డు 25 రూపాయలు ఒక్కకోడిపెట్ట 500 రూపాయలు (1 రూపాయ=సుమారు 3½ రూపాయలు) ఈ విధముగా ఒకచొక్కా కుట్టించుకోవలెన్న బజారునకు ఒకమాటోకేసుతో చోటు తీసుకు వెళ్ళవలసిసస్థితి ఏర్పడినది. నాలుగైదుసంవత్సరములక్రితమే ఆహారపదార్థములలేక ఒకరాష్ట్రప్రజలు (హోషేరాష్ట్ర) మనిజ్ఞాపకము) అక్కడబహుకొద్దిగాయండే చెట్లచేమలఅకులను అవికూడా అయిపోగా రొబ్బలను తర్వాత చిన్నకొమ్మలను ఔడను ఆఖరకు వ్రేళ్ళనుకూడాత్రవ్వ కొనితీసుకుంటూ కాలినడకను ఆరాష్ట్రము నేవీడచి లక్షలకొలదిప్రజలు పోనారంభించిరి. రాష్ట్రమంతటా ఎక్కడా ఒకపచ్చనిమొక్కకూడా లేకుండా బావురుమని ఒక ఎడారివలె, ఒకస్మశానవాటికవలె వెలవెల బోయినది. ఆహారములేనందున తల్లిపాలులేక బిడ్డలుచనిపోవుచుండగా ఎక్కడెక్కడో విడిచివైచుచు ఆకలికొగలేక తినుటయేగాని ఆకులుఅల

ములు తినుటవలనను చలిబాధపడు అశోకములు వెంటనేచెడి పెద్దవారు కూడ దారిపొడుగునా ఎక్కడెక్కడే కేలకూలి మృతినొందిరి. ఆశోకమున అప్పటినుండియు కష్టములు ఎక్కువగుచునే వచ్చుచున్నవిగాన ఈనాడు అడేశసృజలు ఎట్లుజీవించుచున్నారో భగవంతునికే యెరుక. దీనికంతకు కమ్యానిష్టులు జాతీయప్రభుత్వమును సుమారు 15 సంవత్సరములనుండి చీకాకుపరుస్తూ ఎదిగి నేటికిసాగిస్తున్న యుద్ధకారణముగానేయని తెలుసుకొనవలెను. ఇదీకమ్యానిష్టులపంథా. వీరిప్రచారములు, చర్యలు ప్రజలను కష్టపెట్టుటకో బాగుచేయుటకో తెలియుచున్నది! ఈవిధముగా ఏదైన వస్తువుకొనుటకు వెళ్ళుటకుగాని వ్యాపారములో ఇచ్చిపుచ్చుకొనుటలోగాని ఇన్నేసి నోట్లకట్టలను తీసుకుపోవలసినవచ్చుచుండుటచేత ద్రవ్యోల్బణము హెచ్చేకొలది దానినిబట్టి ధరలుపెరిగేకొలది 1,000 డాలర్లనోట్లనుండి 10,000 డాలర్లనోట్లు అక్కడనుండి 1,00,000 డాలర్లనోట్లు అచ్చుగుస్తుచు వచ్చి అఖరికి మొన్న కొద్దిమాసములకిందట 10,00,000 డాలర్లనోట్లుకూడా అచ్చొత్తుటకు గడంగిట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

అసలు ఒకశతములోని ప్రజలఅర్జనబట్టి, ఆశోకములో ఉత్పత్తిఅగుచున్న పదార్థములనుబట్టి ధరలునిర్ణయించి ఆధోలక్ష్మివృత్తుకు సరిపడగా మార్కెట్లో ధనమును ప్రజలలోనికి విడుదలచేసిన ఆధనముతో ఆధనమునకు సరిపడా వస్తువులుండుటచే అందరు సమానముగా తమకుకావలసిన వస్తువులను కొనుక్కోగలిగియుందురు.

యుద్ధములో మనచేశములోకూడ బ్రిటిష్ప్రభుత్వము నైస్యముల జీతములకొరకు, యుద్ధసామగ్రికొనుటకు, తమసామ్రాజ్యయుద్ధమును నిష్పాదించుకొనుటకు వలసిన ఇతరసాధనసంపత్తి సేకరించుకొనుటకు, యుద్ధప్రచారము సాగించుకొనుటకు విసేతముగా నోట్లు అచ్చొత్తి వినియోగించింది. దానివల్లనే గుమ్మడికాయ రూపాయికిఅమ్మడందగ్గరనుంచి అన్ని వస్తువులు దాదాపు 7 రెట్లుపెరిగి ప్రజలు చాలఇబ్బందిపడజొచ్చిరి. ఈనోట్లు

చెలానునికి తగినన్ని నాణెములులేక చిల్లికికూడ చాలబాధపడిరి. ఈనాడు ప్రమాదాన్ని నుంచియే అప్పటికి ఇంకా నిర్జీవప్రభుత్వమున్నవ కాంగ్రెసు తన పలుకుబడిని ఉపయోగించి 1,000 రూపాయలకోట్లను ఉపసంహరించిరి. నేటికికూడా ఆయుధ్యకారముగా ఎక్కువైన సాధారణ కరెన్సీనికూడ క్రిమేణా తొక్కిపట్టుచున్నట్లు తోచుచున్నది. అందుచేతనే ఈమధ్య కొన్ని మాసములుగా వ్యాపారస్థులలో డబ్బుకి బదిలీంలేదని కటకటగాయున్నదనేమాట వినబడుచున్నది. ఇదివరకు డబ్బేమన (క్రెడ్యూట్ లెన్) శోరుగాయున్న రోజులలో వ్యాపారస్థులకు అనేకరెటుగా వితిమీద నచ్చెడు లాభములకు అలవాటుపడియుండుటచే ఈనాటికి నిష్కలాభాలకు మించియున్నను నీదికి కష్టముతోచుటలో అశ్వేచ్ఛముదు. ద్రోవోబ్బామా వల్ల ధనవంతులకే శతములోఒకన్న ధనమంతయు చేరిపోవుచు వస్తుకొంగోలు శక్తిఎక్కువగుచు, బీదలు ఇంకను బీదలగుచు ఆవసరస్తువులుకూడ కొనుక్కొనలేని పరిస్థితిలోనికివచ్చుచుందురు. ఈద్రోవోబ్బామాను తగ్గించు కుంటూరావడంవల్ల ధనికులసరుగును కొంతతగ్గించుకుంటూ బీదలకొనుగోలు శక్తిని అభివృద్ధిపరచుచుండును.

ఈవిధముగా తక్కినదేశములలోవలె వివాదాకోరుపక్షతని ఈద్రోవోబ్బామా పెరుగకుండా తగ్గించుకొనుచువచ్చుచున్నందువల్లనా ఈకాంగ్రెసును, కాంగ్రెసుప్రభుత్వాలను దూషించుటకుకడంగుట, లేక ప్రభుత్వ అధికారము లేనప్పుడుకూడ ప్రజాధికారముతో ప్రభుత్వఅధికారముగల శత్రువుచేకూడ కొన్ని ప్రజాశోపకారపనులు చేయించుకోగలశక్తియుక్తమై నడుచుచున్నందువల్లనా, * లేక పెద్దకరువు, బందరుకరువు, గుంటూరుకరువు

* హైదరాబాదుసమస్య వివరించుచున్నప్పుడు అచ్చటిఅన్యాయ నిర్మూలనకు కాంతిస్థాపనకుగాను పైనికవర్ణాలు తీసుకోవలసివచ్చినప్పుడు ముందుగానే నైజాంప్రభుత్వాధికారములోయున్ననుకూడా భవనములు, కట్టడములు శాశనముకాకుండాను, రక్తస్పృశవంతులు ప్రవహించుచుండును.

మిగిలియున్న వారు కూడా కొన్ని సంవత్సరములు నానాయుడుములు పడవలసి వచ్చే హేతుబద్ధపద్ధతులనుండి కాపాడుటకుగాను సామాన్యముగా జరుగునట్లు శేశములోని సంపదను ధనరూపములోగాని, వస్తురూపములోగాని బయటకుపోనీయకండాను కట్టుదిట్టములుచేయకల్గిరి. ఈవిధముగా కాంగ్రెసుఅధికారములోనున్న శతృవులోకూడ పనిచేయించుకొన్న పనులు వివిధ రంగాలలో వివిధవిషయములలో జేలకొలదిగా యున్నవి.

అని పిలవబడి పట్టణం (చెన్నపట్టణం) లోనికీపోయిన తండ్రిదొంగకుమరి ఆకలిబాధచే దిక్కులేక వెర్రివ్యామోహితైతల జేలకొలదిప్రజలు ఊరింక రోడ్డుపట్టి పోనాంభించి దాడిపాడవున చచ్చిపోవుచు ఆరోడ్డుకిగ్నైపుల వాణిముకులు పెద్దకట్టలవలె తయారగునట్లుచేసిన కరువులవంటివి; తూర్పు దేశాలలోకి సుందగమైకట్టి, పెద్దదెకట్టి రెండవలండనుయనిపేరుగన్న కలకత్తానగరవీధులలో తమప్రక్కనే లక్షలకొలది క్రియశ్రుబస్తాలు పర్వతముల వలె కట్టుకట్టియున్న రాసులప్రక్కనే 30 లక్షలప్రజలు తిరుతుకుగింజలేక అమ్మా 70జియనుతుకుకూడ ఓపికలేక జేలకూలి సాగ్రములుండూనే నక్కలు కుక్కలు పీక్కునితినునట్లు చేసినకరువులవంటివి జరగ నిచ్చిన బ్రిటిష్సామ్రాజ్యమువారివలెకాక వారు ఏమిలేకుండగా గుల్లచేసిపోయిందను భయపెట్టుటకు నిలచినకరువుపీకాచిని కూడరాకుండా, ప్రజలనుతాకకుండా కాంగ్రెసుప్రభుత్వాలు తమగౌరవ, సుహృద్భావ, సైతిక, వస్తుపరపతులతో ముఖ్యముగా తనఆహింసా ప్రేమతత్వములవల్ల ప్రపంచమతయగాలించుకొనివచ్చి మనలనకాపాడుట తప్పనియూ లేక యీదేశములోగాని ప్రపంచములోని తక్కినదేశములలోనగాని ఇతరరాజకీయసంస్థలవలెగాక ప్రతిమానవునకు ప్రతిసంభామునకు అడుగడుగునకు అవసరమయ్యే పోరాటములలో ఆవృతివ్వయకుకొని తాముపట్టినపట్టును వదలక-మహాప్రగాహంబో కొట్టుకుపోవుచున్న పడవను రక్షించుటకేయైనను దానికి తానునేదీ దగ్గరేవునప్పుడు ఇంతప్రవాహముగా, సుడిగుండములు నెరుగక ఏక

పట్టుపట్టుటవలన అసలు సాగితాధానమైన ఆతానిదేజెని మొత్తముపడవకు, పడవలోనివానికి ప్రమాదము వాటిల్లుటలుగా పుగకర్తించుకొన్న తోమకొ సామ్రాజ్యమునుండి అంకితపుష్పము భాగిలోనియన్, కుశిష్టయక సామ్రాజ్యములనుండి హిందూసామ్రాజ్యమును, మహాగృహీయసామ్రాజ్యమును, ద్విశిష్టసామ్రాజ్యము, రాజపుత్రయ్యమును, పుష్పకర్తయ్యము, 1-57 విభజ యూనివర్సిటీలనుండి భగవల్ సేను, బోనెన్-కలవకు పట్టువిడుచుట అప్రతిష్టయనుచు తాముపట్టినట్లు వడలకి అప్రతిష్టసామ్రాజ్యము-కి సంతకము సామ్రాజ్య బోయియుగాకాకి ఎన్న విధములుపెట్టినను, ఎంతెంతలపొయ్యముచేసినను, ఎంతెంతఅతిలుపెట్టినను, మరెవరేసిననునరె సమయములను, సాచితానచితములను, సాత్రాసాత్రములనుఎరిగి దానికి తగ్గట్లు పట్టువిడుపుల నెరిగి గొప్పగుత్రాధిపతి తనప్రతిష్టను ఇనుమడింప జేసుకొనుచు సమన్వయపద్ధతివల్ల ఎప్పటికీరావలసినది ఈసంస్థను నిర్మాణముచేసి నపుడ పుచ్చుచున్నందులకా కాంగ్రెసుపై ఈ లేలికవిమర్శలు. కొందఱుభగవంతులు ఈ పుచ్చుగుత్రాధిపతి పాముగాభ్రమించి భయపడుచున్నార. కాని నిజముపాము హానిచేయుదు. పైగా పసిసాపలతోసహితము ఏడిచేవారిని నవ్వించుచు సంతోషింపజేయును.

కావున రాజకీయపరిష్కారములేనికొందరు చెడుచుంచి మంచికిజరుగుచున్న ఈమార్పునవయములో తక్కిన శతప్రజలకువచ్చినన్ని ఇబ్బందులు రాకుండా ఎంతోమెలకువతో కాపాడుకొనుచు మేలుగా తీసుకువచ్చుచున్నది ఎరుక పుష్పకర్తయ్యములో ఆలవాటుపడియున్న పద్ధతులతో కొద్దిమంది స్వభాభివృద్ధిచేయుచున్న ఈకొద్దిపడుదుకులనుదూచి 'అట్లే! ఈకాంగ్రెసుప్రభుత్వము నిలుస్తాదా? మళ్ళీ ఆఇంగ్లీషువాడేవస్తాడు, లేదా ఏకమూర్తినస్తా, సోవలిస్తా, గాయస్తా, ఎవరోవస్తారేగాని' యని భయభ్రమలపడుచుండుట 'నేను చిక్కిపోవుదున్నాను, కోల్పోకలేనని' భయముచెంది నశించుకట్టు 'నేను ఈపని నిర్వహించలేను' యని సంకోచించి

విఫలతచెంది నష్టపడ నట్లు ఆత్మబలహీనత, తమ్ములము వంచించుకొని నాశనమగుటయే (Interiority complex & self condemnation) యగును. కావున ఈభ్రమను విడచి కాశ్వితమైన పునాదులునేయడమే ఈ రబ్బరప్రేమ (రజ్జు=త్రాడు) వంటికాంక్రెసులో నిర్భయముగాచేరి మన దేశమునకు, ప్రజలకుచేకూడిన ఆపూర్వ గౌరవప్రతిఫలమును ఇంకను బలపర్చుకొని, ఇనుమడింపజేసుకొని ఆగౌరవమును కాపాడుకొనుచు తమతోటి నారలలో గౌరవముపొందుచు సుఖించి, ఆనందించెదరుగాక !

ఇన్ని సంఘాతములుపోగా నేడుప్రజలలో మరిఒక్కసంఘాతముమాత్రము మిగిలియున్నట్లు తోచుచున్నది. నెహ్రూ, పటేల్, ఆజాద్, గాజేంద్రప్రసాద్ వంటిప్రముఖులు నేడు ప్రభుత్వఅధిపతులువయ్యిండ్ కాంక్రెసు నిర్మొగమాటముగా ప్రజలసంస్థగా వ్యవహరించగలదాయని. అందులోను ప్రజలకు నూతనముగా స్వరాజ్యము వాస్తవమైన ఈతరంలో శుభ్రత్వకు ప్రాముఖ్యము ఎక్కువ. దీనికికూడా భారతస్వరాజ్యము యావత్ప్రపంచ స్వరాజ్యసౌభాగ్యభివృద్ధికే దారిచూపినదియను యశస్సుసంపాదించుకొనే భావియున్నదోయన్నట్లుగాను, వీసౌఖ్యసౌభాగ్యపురోభివృద్ధులకై మనము స్వరాజ్యము సంపాదించుకొన్నామో అట్టిసౌఖ్యసౌభాగ్యపురోభివృద్ధికి సరియైన, సుస్థిరమైన పునాదులు పడుటకోయన్నట్లుగాను, మహామేదావి, గాంధీసిద్ధాంతకాంక్రెసుచరిత్ర భాష్యకారుడు, ఒకరినమస్యలు ఒకరినమస్యలకు పొత్తులేని యెనిమిదివందల సంస్థానాలలోని ప్రజలందరికి నాయకత్వమువహించి ఒకదరిజేర్చినట్టి, సర్వతోముఖ ప్రత్యక్షనిర్మాణకాశల్యముగలట్టి నిర్మొగమాట స్వప్రతిభాశాలి డాక్టర్ భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు ఇప్పుడిప్పుడే నూతనముగా స్వరాజ్యమువచ్చిన ప్రజలకు ఒకపేరుపెట్టి ఒకవరవడిదిద్దించి, ఒకనూతననడక నేర్పవలసిన ఈతరుణములో ఆఖిల భారత కాంక్రెసుఅధ్యక్షుడగుట దేశప్రజలభాగ్యము.

ఈ సందేహములన్నియు తీరగా మిగిలియున్న ఒక సమస్య గూర్చి ట్టుకు చర్చించవలసియున్నది. ఈ సమస్యదహరించిన సమస్యయే, కాంగ్రెసు త్వరదూరదృష్టితో ఎదుటవారిచుండుపట్టు తప్పుయైనను కొంతకు కొంత బాగుతో నైనను కావలసినదని ఆటంకపడిపోకుండా పనిజరిగిపోవుచు ఆలోచన కూడ తరువాత తీర్పుకొనే కాంగ్రెసు విధానముతోనే పాకిస్థాన్ వాదకార్యరూపములో నిలబడజాలని కృత్రిమ సృష్టియని ఎంతవందివిజ్ఞులు చెప్పినను ముస్లిం లీగువారు ఆకించక పెడచెవిని చెట్టి స్వాతంత్ర్యమునాకుండా మనకు బ్రిటిష్ వారికి అడ్డునిలచియుండుగా మనకు కావలసిన పని జరుపుకుపోవుటకు ప్రస్తుతము బాధాకరమైన తరువాత శక సమైక్యత చేపట్టుకోగల ధైర్యముతో ఈ పాకిస్థాన్ కొలకు ఒప్పుకోవలసినదని.

అబద్ధమాడుట ప్రమాదకరమనుటకు నిదర్శనముగా అప్పడే ఆకృతి సృష్టి అసలుంగు ఆనమ్మక ప్రజలకే బయల్పడి కనబడుచున్నది. ఆనాయకులలోనే వారిననుసరించిన ప్రజలలోనే విశ్లేషములు ఏర్పడి తీవ్ర రూపము దాల్చుచున్నది. ఒక అబద్ధమును సవర్ధించుకొనుటకు ఒకటి వెంబడి ఒకటిగా అనేక అబద్ధములాడవలసినదగును. చివరకు ఈ అబద్ధములన్నియు అనేక పెనుభూతములై ఎదురుతిరుగును. ఇశ్రీతిని కొంత శత్రువును సంపాదించుకొనుటకేయనండి, లేక బాధ్యత నెత్తిమీదపడునని యెరుగక ఇది ఒక అటుమాత్రీమేయని తేలికగా నెంచి బ్రిటిష్ వారికి ఏజంటు పనిచేయుటకేయనండి, ముస్లిం లీగువారు నమ్మించి చేసిన తీరనికోర్కెలతో కూడిన కృత్రిమ ప్రచారములన్నియు అప్పడే అన్నిరకాల పెనుభూతములై సోశ్యు, గోశ్యుచామకొని అదేక ఆధిపతులకు ఎదురుతిరిగి దేశమంతటా వికటాట్టుహాసము సల్పుచున్నది. భనవస్తురూపములో భారత ప్రభుత్వము ఇన్వేటీగేషన్ ను ఇచ్చివేసి, పాకిస్థాన్ ఇన్వేటీగేషన్ ఇంకను ఇవ్వకున్నను, కైగానైజాం పెట్టుబడి పెట్టినను, ఇంకను చూలక అర్థించగా కరుకాదు యాగాంధీజీవల్ల మనదేశము 45 కోట్ల రూపాయల బిచ్చినను అక్కిడి ప్రజలకు ఆహార, అవసర వస్తువులు

కన్నమై, వ్యాపారములు కుంటుపడి శత్రుత్వము కనీసపరిస్థితులలోనికి పోయిన దనిన్ని, ప్రపంచవ్యాపారములలో ఉన్న తగ్గరిలో నడచుచున్న సినిమా పరిశ్రమ తూర్పుపాకిస్థాన్ లో బొత్తిగా కట్టివేయవలసివచ్చినదనియు వినుచున్నాము. ఇట్టి దివ్యాభిమానమును కప్పిపుచ్చునటులు తక్కిన ఒక దుడుకి గాజ్యములవలెనే అప్పుడే యద్ధమునకుకూడా గడంగుచున్నది. తక్కిన మస్లంలవలె ఈవిషయమునుకూడా సవ్యముగా, సుఖాంతముగా భారతజాతీయ కాంగ్రెసు పరిష్కరించగలదని ఆశించుట సముచితమే యగును.

ఇఖిపోగా భారతప్రజలు, భారతజాతీయ కాంగ్రెసు స్వతంత్ర భారత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము మిగిలేం. వీటిమధ్య ప్రజలకు రాజకీయ చైతన్యము లేమియనే అవకాశము (Vacuum) ను ఉపయోగించుకొని మనుగా గడించేసుకుంటామని కొందరు స్వార్థపరుల పట్టుకున్నారు. అంతమాత్రమున, ఇంటిలో ఎలుకలున్నవని ఇలుతగుల పెట్టుకుంటామా? అంటిని వదలి పెట్టుకొనిపోతామా? కాంగ్రెసు మనయింటిని సంపాదించిపెట్టినది. అందును నలనప్రవేశ పెట్టినది. పరప్రభువులు నేర్పిన విద్యపుణ్యమాయంటూ అందులోనే ప్రవేశించియున్న ఈఎలుకల బాధనుండి తప్పించుటకు బోనూ తయారుచేయుచున్నాడు ఎప్పుడో కట్టినిపట్టుకుంటాయందులే పనియని ఈఎలుకలుచేరి బాధించలేనీతిని ఇంటికి పుగ్గిర్పించుచున్నారు. ఇంతచేయుచుండగా *

* కాంగ్రెసు అధికారపరిపుల్లను వారెవరు బ్లాక్ మార్కెట్టు, లంచగొండితనం, అవినీతులకు కేరుగాంచిన వ్యాపారపర్జిట్లు, లైసెన్సులు పొందరాదనియు, అట్టిపర్జిట్లువుండుచో వెంటనే వాటిని రద్దీపరచుకోవలయుననియు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు జారీచేసిన సర్క్యులరు గమనించవలెను.

గొట్టె పచ్చికబయళ్ళకు తోలుకొనిపోవు గొల్లను నమ్మకుండా కబేళాకు తోలుకొనిపోవు కసాయివానికూడా పోవునట్లు, రోగికికష్టముగానుండు మౌనులిచ్చి, లంకజాలకట్టి, పథ్యమునకుతీసుకువచ్చు వైద్యునితిట్టుకొనుచు

పరిమార్చుచుపెట్టిచంపు వైద్యునిమెచ్చుకొన్నట్లుగా, మంచిచేయువాని పోనాడుకొని వెనుకవిచారించు మానవదౌర్బల్య పరిపాటినుండి మేల్కొని పూర్వమెన్నడు ఎరుగనిరీతిని యావత్ప్రపంచము ఎవరినికోల్పోయినందులకు కారినకిన్నీటికాల్వలతో తడిసి తేలిపోయినదో, అట్టిశివశేటికయొక్క మహత్మ్య అభిమానించి, ఆస్వీడించినకాంగ్రేసు చేయుచున్న మానవశేవను తెలుసుకొనుచు, తోడ్పడుచు సుఖించెదరుగాక !

ప్రపంచకాంతిదూత, విశ్వమానవకల్యాణప్రచార, భారతభాగ్య విధాత, పూజ్యపితృబాపతనీ హత్యచేసుకొని ప్రపంచదృష్టిలో భారతజాతికి కించపరిచగల, ప్రతిదేశీయుని శిరస్సును స్పృహతో నేలకువ్రాసినట్లు చేయగల ఒకకళంకమును తెచ్చిపెట్టుకున్నాం. ఆహత్యనుండిలేచిన దివ్యమైన, చిరస్థాయీయైన లేజస్సును, సంక్షేమమును దివిటీవలెచేలూని ఈమహాత్ముని ఆశయసిద్ధికి పురోగమించుచున్న కాంగ్రేసుయనే మహాజగన్నాధరభమును, ఈభారతనాకను చక్రములలో ఆటంకముగా ఎవరూడెడ్డల వేయకుండా, త్వరితగతిని ఈమహాత్ముని ఆశయమైన సౌఖ్యప్రదమైన గమ్యస్థానముచేరుకొనుటకు ప్రతిభావతియుడు ఎవరికక్కాదుసారము వారుఒకచెయ్యివేసి అందువల్లకలిగే ఫలితముగా ఈకళంకమును బాపుకొవలసియున్నది.

ఎక్కడచూచినను గాంధీజీవిగ్రహప్రతిష్ఠాపనలు చేయుచున్నారు. ఆఉత్సవమునకు ఎంతెంతోడబ్బుఖర్చుచేసి పెద్దఅట్టహాసముచేయుచున్నారు ఇట్టివిగ్రహప్రతిష్ఠాపనలు అవసరమే. కాని ఇవికేవలము డంబాచారమునకేయైనచో ఆప్రతిమాన్వరూపుని ఆత్మను ఊగింపచేయుటయే యగును. శ్రీరామనవమి మున్నగుపండుగులకు ఎల్లెడల వందలు, వేలుఖర్చుపెట్టి ఉత్సవములు చేయుచు నేయున్నారు. ఇంతకాలముగా జరుపుచున్నను ప్రజాకోటిలో సామాన్యముగా నీతినియమనిగ్రహములు అలవడినమానవులు కానరాకుండుట ఈఉత్సవములు సార్థకముగా జరుపబడుటలేదుయని తేలుట లేదా? అధనమునే ఆమహాపురుషుల ఆశయసిద్ధికి కృషిచేయుటకు నినియో

గించినవారిఆత్మలు ఆనందించును. మనకు అట్టిమోక్షము లభించును. కావున ఈగాంధీవీరహములను మనకు అశుభగుణములను మనగమ్యస్థానమై తనఆశయమును జ్ఞాపకముచేయునదిగా మార్గము ఏర్పడించునదిగాయెంచి ఆవిగ్రహపాత్రావధానమును ఆవిగ్రహముయొద్దనే ఆవిగ్రహావధానమును ఆశయములను, పాత్రావధానములను ఆనగణలోపెట్టుటకు తగువిధములుగా ఉపదేశించిన సత్యము 'చైతన్య శిక్ష' నీకులు—దూరవి... నుడనెల' అన్నట్లుగా వర్తిండు కొనెవారు ఇట్టిపవిత్రమార్గుల విగ్రహములను ప్రతిష్ఠించుట తగదు.

ఇకవిధముగా ఏనాడో సార్వకముగా (అర్థముతోకూడుకొన్నివిగా) ఏర్పడుచేయబడిన అనేకవిషయములు ఈనాడు అర్థములేకుండా ఆచరించబడుచున్నవి. నేడు మనదేశమును సౌఖ్యప్రదముగా పునర్నిర్మించుకొనవలసిన, పునర్నిర్మించుకొనగల పరిస్థితులు, అవకాశములు ఏర్పడిన ఈతరుణంలో ఈవిషయములకే కాలగర్భంలోవచ్చినమార్పుల కనుగుణముగా ఆచరణలో నున్నవాటినిచూచి, గ్రహించి, అనుసరించవలసినఅగత్య మెంతేకలదు. ప్రత్యక్షముగా ఆచరణలోనున్న మహాపురుషుల ఆశీర్వాదములందటచే అచ్చటకుపోయిచూచి తెలుసుకొని తరించుటకుగాను కాశీమున్నగుప్రదేశములకు మహాశయములు వెళ్ళుచుండెడివారు. అందుచేతనే ఆప్రదేశములు తీర్థస్థలములాయెను. ఈనాడు అక్కడ ఆరాతికట్టడములులేవు అక్కడఏర్పడిన మహానగరములలో తక్కినమహానగరములలోవలె పరస్పరమోసములుచేసుకొనుచు జీవించుచున్న పతితజీవనులులేవు భక్తి, జ్ఞాన, ఆశ్రమధర్మములు మున్నగువాటిలో తమకుమిగిలియున్న ఏఅంతిమసందేహమును తీర్చుకొనుటకో, లేక తామునడచుకొనుటకుగాను మహాత్ములత్రోవను సాదృశ్యముగా చూచుటకోగాని వెళ్ళేమహాశయములకు చెప్పటకుగాని చూపుటకుగాని అచ్చట ఆయుధాలులేరు. మోక్షమువచ్చునని ఈనాడు కాశీమొదలగుతీర్థములకు సాధారణముగావెళ్ళుచున్నపోకడ వట్టిభ్రమ. ఇదివరకు కాశీవెళ్లిన మోక్షమువచ్చునని చెప్పేదానికి అర్థముకలదు. నేడు అది నిర్ధారకమైనది. తమ

విద్యలను గుగుతులాశ్రమమునకు పంపుకొనుటకుగాని వైద్యవిద్యకేగాని మఱి
ఏతరమైన ఆద్యపాత్రయ సన్మానప్రదానము లేవించదలవినను వాటికి
తగుసలహాపొందుటకుగాని వెళ్ళుటకు నేడు ఆచారణలోయున్న విషయాశ్రీ
చమునంటి ఆశ్రమక్షేత్రములే తీర్థస్థలములని చెప్పవలయును.

ఇదివరకుటిశాస్త్రములన్నిటితోపాటు, లేక ఇంకాఎక్కువగానుజని
చెప్పవచ్చు మనపశువైద్యశాస్త్రము చాల తీగదశిపొందినది. నేడుగ్రామ
సీమలలో సాధారణముగా ఏదైన పశువునకురోగమువచ్చిన ఆచైతు తనకు
తోచినకిలో, గంజోపోసి ఆచాలువైదువందలరూపాయిల ఖరీదైనసామూ
తనకు దూరమైపోవుచుండుటను కష్టతేలవేసుకొని నిస్సహాయుడైచూస్తూ
కూర్చుండవలసివస్తున్నది. కాని ఏగ్రామమునకాగ్రామములోని వైద్యులు
చలుగురూ నాలుగింతలువేసుకొని తమగ్రామమునండి ఒకరిని (విద్యార్థి
డైనమేలు)ఏపశువైద్యశాలకో పంపించి పశువైద్యముబాగుగానేర్పించుకొ
నియుండిన ఆగ్రామములోనివారికి ఇట్టి ఎన్నివిధునందలుగట్టముగాకుండా
కాపాడుకొనవచ్చును.

ఇదేవిధముగా గ్రామమున ప్రస్తుతము కనీసము ఒకరైనను కో-ఆప
రేటివ్ ట్రేయినింగుఅయినవారు అవసరము. సహకారిపద్ధతిపై ఏదైన పరి
శ్రమచేయదలచుకొన్న తాము విడువలేయాపాయలు పొందుచేసుకొన్న
దారికి నాలుగురెట్లు అనగా ఇరువదివేలరూపాయిలు కో-ఆపరేటివ్ కేంక్
ఇచ్చునట్లుగా ఏర్పాటుచేయబడియున్నది. ఈపెట్టుబడితో ప్రావిజన్ స్టోర్సు
(అవసరపస్తువులదుకాణములు) పాలసప్లయ ఒకటేమిటి అన్నిచోముల
లోను ఈపద్ధతిని నడుపుకొనవచ్చును. కాని ఇటువంటివి అనేకము సరిగా
నడవకపోవుటనుచూచి భయముచెందనభరలేదు. కో-ఆపరేటివ్ పద్ధతి లెలియక
గాని కో-ఆపరేటివ్ శిక్షణపొందినవాగుయున్నచో ఈసంస్థలను సవ్య
ముగా నిర్వహించుకోగలరు. రేపుమనజేశము కో-ఆపరేటివ్ కామర్షియల్
బ్యాంక్ సోమలిస్టు రిపబ్లిక్ గా నడవబోవుచున్నది. గ్రామమునకు ఇద్దరు.

ముగ్గురుకూడ ఇట్టిశిక్షణపొందినవారు అవసరమయ్యెదరు. కావున ఆదగ్గ పోయమైన, ఉత్సాహవంతులైన విద్యాధికయువకులు కో-ఆపరేటివ్ (ట్రై)నింగుగూర్చుకుని శిక్షణాలయములకు వెళ్ళి శిక్షణపొందుటమంచిది.

ఇంకను ప్రభుత్వముచేయుచున్న, చేయవచ్చు మరెన్నిపనులు పరికిద్దాం. మనదేశములోనిపంట మనదేశప్రజలకు దరిదాపు 5 మాసములకు మాత్రమే సరిపడి తక్కినదానికి ఇతరదేశములపై ఆధారపడవలసివచ్చుచుండును. దీనికి మనదేశము విదేశాలనుండి సాలుకు 100 కోట్లరూపాయల నిలువగల ధాన్యాదులను కొనుక్కోవలసివచ్చుచున్నది. కావున ఇంక డబ్బు మనదేశమునుండి పైకిపోకుండాను ముఖ్యముగా ఆహారమునకు మాత్రము ఇతరదేశములపై ఆధారపడవలసినములేకుండాను సుమారు నాలుగు వందలకోట్లరూపాయలఖర్చుతో మూడుకోట్లఎకరముల అడవిపుంటు పండే టటువంటి జలాశయనిర్మాణములకు పూనుకున్నార. దీనివల్ల సాలుకు జేయ్యికోట్లరూపాయలపంటవచ్చుటేకాక దరిదాపు 50 లక్షల కిలోవాట్ల తిన్న్యశక్తి ఉద్భవించును. దీనివల్ల మనదేశమునుండి పైకిపోవలసినడబ్బు ఎంతమిగులుచున్నదో దానివల్ల మనదేశము ఎంతసాంఘ్యవంతమైనో యుగలో చూపించుచున్నది. కాకపోయిన ఫలితమును నెమ్మది నెమ్మదిగా పొందుటకు వచ్చెము ఓపికపట్టుకు అవసరము. అదియైన నిర్మాణములంతా పూర్తిఅయ్యేవరకూ ఆనవలసినములేదు. అప్పుడేకొన్నిటికి పరిశోధనలు పూర్తయి కట్టడంపని సాగించించినారు. మరెన్నిటిపరిశోధనలు జరుగుచున్నవి. ఈపరిశీలనలోను, కట్టడంలోనుకూడ లక్షలాది, కోట్లకొలది ప్రజలకు ఉద్యోగముకలుగుచున్నది. కూలీలు, మేస్త్రీలు, కమ్మర్లు, వడ్రంగులు, ఫిట్టర్లు, టెక్నీషియన్లు, ఎలక్ట్రీషియన్లు, వివిధయంత్రనిపుణులు, డ్రాయింగు, ఇంజనీరింగుశాఖల ఉద్యోగులు మున్నగువారికి ఎడతెరిపిలేకుండా నిరుద్యోగనష్టము తీరిపోవుచున్నది. కొన్నిశాఖలకు ఇంకను చాలకయినారు. కావున కొందరు కడుపుబ్బువారు చెప్పవలసినమాటలనునమ్మి

కూర్చున్న వోట సేకూర్చుని ఇంకా ఎక్కువ జీతాలు కావాలని అడుగుటమాని తాము చేయుచున్న పనిలో ఇంకా ప్రైవేటుకు అవసరమైనవని తన ప్రవిద్యను నేర్పుకొనుచు ఎంతయైనను పైకిపోవుటకు అనకాకమున్న కోపోజాలను ఉపయోగించుకొనుట మంచిది. ముఖ్యముగా మధ్యమతరగతుల చదువుకల వారు ఈ వృత్తులకు అవలగించుట మేలు. ఇప్పుడు చేయుచున్న వారు కూడా చదువులేదు అని నిరుత్సాహము చెంది అధివృద్ధిలేకుండా కూర్చుండవలసరము లేదు. ఇట్టి వృత్తుల సాంకేతిక విద్య అభ్యసించి అధివృద్ధి చెందుటకు తగుపాట వము చేసావచ్చు. వ-సూజు విద్యావిధానముకూడ అనుసరించబడుచున్నది ఇట్టి పనులకు వెళ్ళినచోట సమ్మెగా ఇట్టి పన్నులు వెంటనే చేసకొనవచ్చును. ఇంకను ఈ జలాశయ నిర్మాణములకు అనుబంధముగా ముందుగానే ఆయా ప్రాంతములలో వనరులగుండు సృష్టిజరుగును. వాటికి వసరమును నిర్మాణములు, పరిశ్రమగారములు, పారిశుధ్య, ఆరోగ్య, వైద్యకాళము ఏర్పడును. అచ్చటకు రైల్వే, రోడ్లు, కాలువలు, సుతన క్వారీలు (గనులు) ఏర్పడును. వీటికి అన్ని వృత్తులలోని వాడ లక్షలాది ప్రజలకు పనులు లభ్యమగును.

ఇదివరకు ప్రజలయందు బాధ్యతలేని ప్రభుత్వము అవలంబించిన గొప్పవాని బీదవాడగాను, బీదవాని మిక్కిలి బీదవారుగాను భిక్షకులుగాను తనూ యేవిధానముచుండి నేడు క్రిందనుండి పైకిలేవగొట్టుకొనిపోయే పనులు చేయబడుచున్నవి. ఐతే ఈ విధముగా పనులు కల్పించబడినవారికి ఆహార, ఇతర అవసరవస్తువులను అప్రేక్షములకు సరఫరాజేసి అందజేయవలసియున్నది కావునను నారికి సరఫరాజీతములు కొట్టుకొలదియిచ్చుచుండవలసియుండును కావునను ఈ ప్రాంతాల్లో జిక్కులపంట ఒకటి ఒకటి అందుకు నేవరకు ఆహారపదార్థాలధాని ఎక్కువగాయున్నది అనేమాటకు కొంత ఓపిక పట్టవలసియున్నది. ఇంతే కాదు. వీటివల్ల దేశమంతటా పల్లెపల్లెలా వాడవాడలా విద్యుత్తు అందుబాటులోనికివచ్చి ఈనాడు అక్కడక్కడా శ్రీమంతుల గృహములలో విద్యుత్ శక్తివల్ల కలుగుచున్న సౌకర్యములను చూచి ఇది మనకు

ఎప్పుడొకప్పుడైనా తలపోయచున్నవాడికిందరకు ఎంతటికీదవారైనను ప్రతిగ్రహమునకు ఈనాటికిగనాయలకిన్న చాలతక్కువఖర్చుతోలేభించును. నూతులనుండి వీరుతోడట గానుగలతీర్పుట మున్నగ వ్యవసాయకి పనులకు అందుబాటుయగును. చిన్నచెద్ద అన్నిపరిశ్రమలకు ఉపయోగపడును.

మైదానములలోని వ్యవసాయమునకు అనేకట్రాక్టరులను అప్పుడే విడచివెట్టినాగు. ఇంకిను వేలకొలది విడ దలచేయనున్నారు.

ఇదివరకు వారమురోజులకుకూడా వార్తలు అందుబాటులేనిగ్రామములు లక్షలకొలదిన్ని, తనఇంటిలోకూర్చునియుండి దేశములోని ఏమరకనగరములోనున్న ఏవ్యక్తితోనైనను కొద్దినిమిషములలోనే మాట్లాడుకొనగల సౌకర్యములగల పట్టణములు ఒకవొక్కదిగాయ్యవి. ఇప్పుడు విదువేల జనాభాగల ప్రతిగ్రామమునకును తంతి, తపాలాసౌకర్యములు చేకూర్చుటకు ఏర్పాటుచేయుచున్నారు.

విదువేలజనాభాగలగాని కొంచెముతక్కువున్నచో శివారుగ్రామమును కలుపుకొనిగాని పంచాయితీబోర్డు ఏర్పాటుచేసుకొనుటకు ఏర్పాటుచేసినారు. కాని ఈనాడు చాలమంది ఈపంచాయితీబోర్డులయందు నమ్మకముపోయి అసహ్యించుకొనుచున్నారు. దీనికికారణము ఆయాగ్రామ ప్రజలే. బయలుదేరినవాడు ఎంతటిస్వలాభపరుడు, మోసగాడయనిగాని సిగ్గులజ్జలేక ప్రతీదానికి రోడ్డునపడి జుట్టుజుట్టుపట్టుకొనువాడనిగాని తెలిసియుండియుకూడా ఏరెండురూపాయిలకో, నాలుగుబళ్ళెట్టికి తోలిం చి ఒకరామాలయముకట్టిస్తానో, లేక నాలుగుబారలరోడ్డు వేయిస్తానో చెప్పినంతమాత్రాన, లేక తన గుమ్మములోనికివచ్చినారనే ఒక్కరోజు గౌరవమునకు, ఒక్కరోజుపాట్లకూటికిలోబడి మూడుసంవత్సరములపాటు మోసమునకు ఆగౌరవమునకుపాల్పడు దౌర్బల్యమువల్లనే. వీనికిగాను గౌరవ వంతులుమామూలుగా తమంతటతాము బయలుదేరరు. కావున అట్టిగౌరవ

పంతులను, నీతిమంతులను, న్యాయపంతులను నోచుకొని ట్టి కేవలమును నొసిన ఈమేలుచేయుటకు స్పృహచేడిన ప్రాచీనపుణ్యాయంత్రము కీకచే యుటమాని మేలుచేయుటకే ఉపయోగపడును.

ఈవిషయంలో ఒకఉదాహరణ: ఒకగ్రామములో: య. వక్రలు తమగ్రామాభివృద్ధినికోరి ప్రభావేవేయుటకు య. వజ్రకాంక్షను నా స్థాపించుకొని పరిధమమున ఆగ్రామమునకు కిశంకము, అనాదోగ్యము, అపహాస్యముగాను యుండునట్లు ఎక్కిడపడితేఅక్కడ వలవిగర్జనచేయ పడతని రూపుమాప సమకట్టిరి. ఇంచుమించు ప్రతిగ్రామమునా స్థితిలోనున్నవి. ఏమార్గమునుండాలైననుసరె ఎవరైనా ఒకగ్రామములోనికి వచ్చినపుడు వారిని ఆగ్రామములోనికి మొదటఆహ్వానించేది సుందిమైనఉద్యానవనాలు కాదు, రాజమార్గసింహద్వాకుధ్యాయి కాదు, —ఈమానవరీతి సువాసనయే ఇట్టికిశంకమునుబాపుకొని గ్రామఅలోగ్యమును కాపాడుకొనుటకుగాను, ఆమానవముగా ఎక్కిడపడితేఅక్కడ వలవిగర్జనచేయకండాను, సంవత్సరంచేడవలలో సిగ్గులేకుండా ఒహిరంముగా ఇట్టిప్రదీప్యనలుచేయకుండాను ఆగ్రామపరిజలకు విజ్ఞప్తేస్తూ ఆయాప్రశ్నములలోబోర్డులుకట్టి ప్రచారముచేసినారు. అంతేకాదు. ఇందుకుగాను గ్రామమునకు నాల్గములలా మరుగుప్రకేళములను ఏర్పాటుచేసినారు. తరువాత ఆగ్రామములోని బాటలకు ఆటంకముగాను చీకాకుగానుయందే ముళ్ళతప్పలు, రాళ్ళు వగైరా బాగుచేయుట బేడా, పావలాఖర్చులతో సాగించ మొదలుపెట్టినారు. ఒకగ్రంథాలయమును, వయోజన రాత్రీపాఠశాల ప్రారంభించినారు ఏమిచేయనివారికి ఏమికనబడదు, కాని ఒక్కొక్కచేతెస్తుంటే అంతకన్న మేలైనమార్గములు విషయములు కనబడుచుండును. అవిచేయుటకుకూడ తగుఅనుభవము, పలుకుబడి (సహాయ, సానుభూతులు) కూడ వచ్చుచుండును. ఆగ్రామములోను ఆగ్రామమునుండి ఎటుపోవలెనన్నను ఒకఅరమైలు పరకు చానకాలమందు మోకాలులోతు అడుగువలెనుండును. ఈఅడుగు

అలాగునయున్నా బాగానేయుండెడిది. దీనికితోడు ఏక జ్యోత్సుతో వాణ్ణి భర్తృమాయంటూ ఎనాడో ఒక్కసారిచేయించిన కంకరరోడ్డును మరిమళ్ళా చూచినవారులేకపోవుటచే ఆకంకర కాస్తా ఆఅడుసులోకిలిసిపోయి మోక్కా వరకు ఏగర్చి, పాదాలుతెరిపోయి పుండ్లగుచ్చుచు. ఆగ్రామరైతులు ఇతరవృత్తుల, వ్యాపారులవ్రాసినోజూ సమపనులకువెళ్ళుట తప్పదు కాబట్టి ఆతెరిపోయినగాయములతోనే మరల ఆరాళ్ళతోకూడుకొన్న అడుగులోనుండి నడవవలసివచ్చుచున్నది. ఆగ్రామయువకులు ఇట్టిపెద్దఖర్చుతో కూడిన సదుపాయమునుచేయుటకు పంచాయితీబోర్డు ఆవశ్యకతనుగుర్తించి అందుకు తమగ్రామజనాభా కొంతతక్కువవటచే శివారుగ్రామములను కలుపుకొని 5000 లకు పూర్తిచేసుకొని పంచాయితీబోర్డుకొరకు ప్రభుత్వమునకు వ్రాసుకొనిరి. ఇదిసేంక్షుచుఅయినచని తెలుసుకొని ఆగ్రామములోని కొందరు స్వలాభపరులు ఆపంచాయితీబోర్డును చేపట్టవలెనని తివ్రప్రయత్నములు సాగించమొదలిడిరి. అంతట జిల్లాయవజనకాంగ్రెసువారు ఆగ్రామములోని అన్నిపక్షములపెద్దలతోను, సామాన్యప్రజలతోను సంప్రదించి ఒకబహిష్కరణభవిష్యుటచేసినారు. అందుగ్రామస్థులు తమయువకులుచేసినసేవను, వారుముందుచేయవలసియున్న సేవకొరకుగాను పంచాయితీబోర్డును గిప్పించినవిషయమును గుర్తించియు, మరియేవిధానమునైనను ఆగ్రామములో పార్టీలువచ్చేసూచనలుండుటవల్లను, ఆపంచాయితీబోర్డును ఏర్పరిచినదవుటకు ఆగ్రామయువజనకాంగ్రెసునకే అధికారమునిచ్చుచు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి. ఇట్టివివాదులుఎన్నైనను చేసుకొనవచ్చును. ప్రభుత్వములు వీటికి దోహదమిచ్చుచున్నవి.

ఇంకను ప్రభుత్వం (ప్రెస్సపోర్టు) ప్రయోగసౌకర్యాలను ఒక్కటొక్కటే బాతీయంచేయుచున్నది.

నేడు ఆహారంతోబాటు ప్రాణాధారమైన కాగితం, సిమెంటుమొదలగు ముఖ్యవస్తువులదాగ్ధముల సత్వత్తచేసే పెద్దఫేక్టరీ పరిశ్రమలనుకూడ

మనజాతీయప్రభుత్వాలుచేయుచున్న మరికొన్ని పనులు 28

జాతీయంచేయుచున్నది. ఇందువల్ల వీటిని ఉత్పత్తిచేసే కార్మికులతోపాటి పోయి వారికి న్యాయమగు జీవనభృతి కల్గుటయేగాక వీటివిరియోగదాక లక్షకూడ వీటి సేకరించుట లోగడ చాగుడుమూలకస్థములుపోయి సులభముగా లభ్యమగును.

400 కోట్లరూపాయలలో లక్షలకొలది ప్రజలుజీవించగల రెడియో పనిముట్లు తయారుచేసేటటువంటి, పోలీసులపనిముట్లు, ఎలక్ట్రిక్ సామగ్రి, టెలిఫోన్ సామగ్రి తయారుచేసేటటువంటి శేక్టర్లను నిర్మించుచు న్నారు. ఇందు మనదేశీయలైన అనేకమందినిపుణులకు, పనివారిలకుఉద్యోగములుకల్గి వరిఅనేకమందికి ఉన్నతవిద్యనభ్యసించుటకు అవకాశము లభించుచున్నది కాక ఇంతవరకు వీటిపై విదేశములకుపోవుచున్న కోట్ల కొలదిధనము మనదేశీయులలోనే యుండిపోవును.

అడవులలోనిచెట్లునరికి వాటిని చెక్కలుగాకొయు యంత్రములను సహజపువారు, గనులలోనిఇనుము, బొగ్గుత్రవ్వవారుదానినికరిగి ఇనుపరేకులు, కమ్ములు వగైరాచేయువారు, వీటన్నిటిని ఒక్కదశనుండి మరియొకదశకు అందించు : వాణాచేయువారుమొదలు ఓడలనుకట్టుటకు అవసరమయ్యేవివిధ స్పష్టలవారు, వీటన్నిటినిసడిచే ఆఫీసుసిబ్బందివరకు లక్షలకొలది వరులు ముంబాయికి ఛృతికల్గించే సింథియానాకానిర్మాణకంపెనీని కొనివేయుటకు ఆలోచనచేయుచున్నది కాక మనదేశమున ఇట్టి మరియొక వాణానిర్మాణకేంద్రమును నిర్మించ తలచెట్టివారు.

కాంతముగా సముద్రములోఓడలు ప్రయాణముచేయుదానికి అసాధ్యముకల్గించుటకు శత్రువులు సముద్రములోనాటే మందుగనులకు విరుగుదైన రాడార్ యంత్రములను తయారుచేయుశేక్టర్లని, విమానములతయారీకి, ఆటంకపెట్టేకోధనకు పూనుకున్నాడు.

కార్మికుల ఆనందజీవితమునకు వలయు సౌకర్యములు సమకూర్చుటలో కార్మికజీవితభీమాబిల్లు, కనీసవేతనబిల్లుకూడ జేర్చబడినవి.

కార్మికులయొక్క, యజమానలయొక్క, ప్రభుత్వముయొక్క ప్రతి నిధుల సమిష్టి సహజేశముచుజరిపి, పారిశ్రామికసంఘి (Industrial trade) యను ఒకఒడంబడికను చేసినారు.

రైతులకు ప్రభుత్వానికి వధ్యనున్న వధ్యవర్తిదారుల నిర్మూలనకై జమీందారీలను, ఈనాందారీలను రద్దుపరచుచున్నారు.

విభేదములనుకల్పించు కలహస్వ నియోజకవర్గములను రద్దుచేయు చున్నారు.

ఇల్లువల్లుగుల్లచేసి కుటుంబమును నానాబాధలుపెట్టి తనను మట్టము చేసి అగౌరవపరచు వధ్యపికాచిని రూపుమాపినారు. ఇందువల్ల ప్రభుత్వము నకు ఎన్నికొట్లరూపాయిలు ఆదాయముపోవుచున్న నుసరే రెఖిచేయక ఈత్రాగుడువల్ల నాశనమగుచున్న కొటానుకొట్ల బీదప్రజానీకమును రక్షించుటకొరకు ఈకార్యమును తలదెట్టిరి. ఇందువల్ల ఎన్నికొట్లకుటుంబములు రక్షింపబడినవోకా!

స్త్రీలకు ఆస్తిహక్కును కలుగజేస్తున్నారు.

ఇంతకాలముగా కాంగ్రెసుచేసిన ప్రబోధాంశములన్నియు ఒక్కటొక్కటిగా ఆయావిషయములగూర్చి పనిచేయుచున్న ప్రజాసంస్థలతో సంప్రదించుచు అమలుపరచుటకు తీవ్రకృషిచేయుచున్నారు. కాంగ్రెసు ఎన్నికలప్రణాళికననుసరించి ప్రభుత్వాలు నిర్వర్తించవలసినకార్యక్రమం ఇంకాచాలాయున్నది. ఆర్థికాభివృద్ధికై శేషనల్లనింగ్విటీ ఒకప్రణాళికను తయారుచేయుచున్నది. వీటిని అమలుపరచుటలో ప్రతిపాదుడు తన ధర్మమును నెరవేర్చవలసియున్నది. విభేదాలుమరచి ప్రతివాగుశేశకాంతి భద్రతను కాపాడ్డంతోసహా ఆర్థిక, సాంఘికపురోభివృద్ధికై ప్రభుత్వాలతో సహకరించాలి. ప్రభుత్వాలు ఏర్పడినరెండవరోజే ఒక్కమ్మడిగా అన్నీ సమకూర్చలేవు. మనశోకంలో మన ప్రభుత్వాలేర్పడి ఒకసంతృప్తగంగాత్రమే ఐనా తమకాయకత్తలా కాంగ్రెసుఅదర్బాలను ఆచరణలోపెట్టాలని పాటు

పడుచూనే యెన్నో జటిలమనస్థుల నెదుర్కొంటోంది. పాకిస్థాన్ యెన్నో కుట్రలుపన్నుతూ మనకు కష్టాలుతెచ్చిపెట్టుచున్నది. ఆఫ్ఘానిస్తాన్ లో పెట్ట బడుచున్న బాధలకేగలేక వచ్చుచున్న కాండిక అపారధార వాహినీకి వసతులు, భృతికల్పించి సముద్ధరించుట పెద్దసమస్యఅయినది. ఇందుకుగాను ప్రత్యేకముగా కేంద్రప్రభుత్వములో ఒకశాఖను ఏర్పాటుచేసి ఒకమంత్రిని నియమించవలసివచ్చినది. ఇట్టికాండికలకు ప్రత్యేకముగా నిర్మాణాలు (నిశ్ కేసన్లములు) ఏర్పాటుచేసి ప్రత్యేక గ్రామములనే రయారుచేయవలసివస్తున్నది. ఒకవంక శిశువులలో అధికలాభాలకోసం వర్తకులు ప్రజలకుకన్నించే యిబ్బం దులు, యిన్ని కేటముఖసమస్యలను నెన్నుమొన్న అధికారంలోకివచ్చిన ప్రభుత్వము దక్షతతో నిర్వహించడమంటే సామాన్యమా? యీలాంటియిబ్బం దులలో ఒక్కసారిగా శిశువుని స్వర్ణతుల్యంజేయమని ప్రభుత్వాన్ని గోల చేయడం సమంజసమేనా? యీకల్లోలవాతావరణంలో ప్రతికారుడు లేక షేరుదృష్ట్యా ప్రభుత్వానికి సహాయపడాలి. ఇదిలేకపోగా కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు ప్రభుత్వానికి చిక్కులుతెచ్చిపెట్టి వాటిని స్తంభింపజేయాలని ప్రయత్నించడం మహాపచారం-ప్రజాద్రోహం. యీసమయంలో ప్రజలను బలవంతపరచి, జైదరించి, హింసించి, హత్యలుమున్నగు అత్యాచారాలు చేస్తూనే ఇట్టిఅరాచకచర్యలనుండి కాంతినికాపాడవలసిన ప్రభుత్వాలను ప్రోద్బలకహక్కులపై దాడిచేస్తున్నాయని గోలపెట్టడం ఎంతసమంజస ముగాయున్నది? ఏదేకమూ. ఈవిధానాన్ని సహించలేదు. ఏవర్గమైనా యీలాంటిచర్యలద్వారా ప్రభుత్వంమీద యుద్ధంప్రకటిస్తే ప్రభుత్వంవాళ్ళ మీద తప్పకయుద్ధం ప్రకటిస్తుంది.

కమ్యూనిస్టునియంతృత్వం ఏలాంటిది? :— మీరు 'కోమిన్ ఫారం' (రష్యాఅధిపత్యమును ప్రపంచమంతటికీ తీసుకొనిపోవు ఏజంట్లసంఘం) ద్వారా వివిధ దేశాలలో కమ్యూనిస్టులు దౌర్జన్యయంత్రముగా ప్రభుత్వాలను నశపరచుకొని ప్రతిపక్షపార్టీలను నిర్దాక్షిణ్య, అకాశ్రియమార్గములతో

నిర్మూలించడమే తమ అంతర్జాతీయపోలనీగా పెట్టుకొన్నారు. ఇందుకు గాను ఎంతటిఫూర హింసాత్మకమార్గాన్ని అనుసరించడానకైనా వెనుదీయరు. మొన్నమొన్న చకోస్లోవాకియాలో జరిగిందిదే-అసలు తూర్పుయూరోప్ రాజ్యాలలో కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వాలు యీవిధంగానే స్థాపించబడినై. యుద్ధానంతరం రష్యన్ సేనల ఆక్రమితదేశాలలో వాటిఅధ్యక్ష కమ్యూనిస్టుపార్టీలు బలీయంచేయబడి తదితరపార్టీలు నిర్మూలించబడినవి. రష్యన్ ఆక్రమితజోరియా, తూర్పుజర్మనీలో ఇకజరుగుచున్నది. బెర్లినులో ఇదే విధానమువలన తృతీయప్రపంచమహాయుద్ధమునురెపే ప్రమాదమునుతెచ్చి పెట్టుచున్నారు. మనకంటె వెనుకస్వాతంత్ర్యమువచ్చిన బర్మాలో ప్రజల ఆభిమానమంత్రులను చంపివేసి బర్మానుకూడ ఒక అరాచకనరకహాపముగా తయారుచేసిరి. మలయా, సింగపూర్, ఇండోనేషియాలో ఇదేతరంగం అడుచున్నారు. అంతేగాక యిదంతా ఒక నియంతృత్వవ్యవహారం. ఆరాజ్యాలలో వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యం, ప్రాధమికహక్కులు నామరూపాలులేవు. యీమధ్య తూర్పుయూరోపురాజ్యాలలో ప్రతికక్షపార్టీనాయకులను చాలా చండిని 'దేశద్రోహులుగా' నిర్ణయించి మరణిక్షలు విధించినారు. వీర్లు, మట్టుకు మనదేశములో హత్యలు అరాచకములుచేస్తున్నప్పటికి, ప్రజలకు, దేశమునకు ప్రమాదముకలుగకుండా జైలులో భద్రపరచునప్పటికి కాంగ్రెసుప్రభుత్వము మానవసత్వాలనే హస్తాన్నదని గోలపెట్టేస్తున్నారా? ఏకే ఈదేశమునకు ప్రభుత్వఅధిపతులైనచో కోట్లకొలదిగల కాంగ్రెసు వాదులను, గోపలిస్టులను, షెడ్యూలు కేష్ట శాడరేషనువారిని, రేడికల్ డొమె కేటికల్ పార్టీవారిని ఇంకావీరికి ఇష్టమువచ్చిన ఇతరప్రజలను ఊర్పికేటారి తీస్తాకూర్చొందురుకాబోలు! మొన్నను యుగోస్లావియా 'నియంత' మార్షల్ టిజో ఇంకా హోర్జీలుబోవ్మగాఉంటానికి ఒప్పుకొనక తనవ్యక్తిత్వం, దేశ స్వాతంత్ర్యంకోరడందున మాస్కో కన్నెగ్గికు తదితరబంటురాజ్యాలను బల్గేరియా, ఆల్బేనియాల ఆగ్రహానికి గురికావలసివచ్చినది. వీన్నిబట్టిచేత

విషయం అన్ని కఘృణ్యానిష్ఠుడేకాలు జాతీయత, వ్యక్తిత్వంలోల్పాయి రష్యా కనుసన్నలలో గష్యా ఆపించిన ఆటలాడాలన్నమాట. అంటే ప్రతిదేశంలో వుండే కఘృణ్యానిష్ఠులు రష్యాకేమే దేశకేమంకన్నా ప్రధానంగాయెంచి రష్యా ఆలస్యమనరించి తమదేశాలస్వాతంత్ర్యాన్నయినా తాకట్టు పెట్టడానికై సంకోచించరు.

కావున ఒకవంక ఇండియా, ఇంగ్లండు, అమెరికా, పోర్చుగీసును దేశములు ప్రపంచములోని దేశములు ఎకవివట్టుకువారు స్వతంత్రులుగా, వ్యక్తిగతముగలవారిగా మనుటకువీలగు అంతర్జాతీయవిస్తూలు చేయుచుండ ఈ కఘృణ్యానిష్ఠులు ప్రపంచములోని అన్ని దేశములను ఒకఘోర కుట్రవిధానానికి బానిసత్వానికి ఒక్కరష్యాకు అమ్మజాఫే అంతర్జాతీయకుట్రను పన్నుతున్నారు. మనదేశంలోని కఘృణ్యానిష్ఠులు మొదట్లో 'సహ్యా' ప్రభుత్వాన్ని బలపరచండి' యని పాలికేసు పెట్టి తర్వాత అమాంతంగా సహ్యా ప్రభుత్వం నుంచి చాలని ప్రచారంచేసేరు. మొదట్లో అంతర్జాతీయరంగంలో ఇండియారష్యా సంబంధ బాంధవ్యాలు బాగున్నప్పుడు మనప్రభుత్వాన్ని మంచిదని యుక్తేయి దేశంతో భద్రతా సమితి సభ్యత్వంకోసం ఇండియా పోటీచేయడం మున్నగు విషయాలలో ఇండియాకు రష్యాకు బేధాలు వచ్చే సరికి మనప్రభుత్వాన్ని కూలదోయటకు కుట్రలు పన్నేరు. రష్యాకేమం కోసం కఘృణ్యానిష్ఠులు జాతీయ విద్రోహానికైనా వెనుకొరిగి దీన్ని బట్టి గ్రహించవచ్చును గదా! దీన్ని బట్టి ప్రతిపాదుడు ఈ ఘోర కుట్రద్రవములో పడకుండా తమను తమ గ్రామములను ఎంతమెలకువతో బాధ్యతవహించి కాపాడుకొనుచు జాతీయ ప్రభుత్వములను బలపరచుకోవలసియున్నదో గ్రహించవచ్చు. ఇందువలన మనదేశాంతి, పురోభివృద్ధికే గాక 20వ శతాబ్దములో ఈ కుట్రద్రవములో నెమ్మదిగా మునిగిపోవుచున్న ప్రపంచములో కాపాడిన క్రింది యుగయుగాలవరకు ప్రపంచములోని అన్ని దేశ ప్రజలు పురాణములుగా వ్రాసుకొని పెట్టుకునే గౌరవమును కూడా పొందగలము.

ఇకను సోషలిస్టులవిధానం కేవలం అవకాశవాదంగాయివచ్చింది. వీరు కూడా కమ్యూనిస్టులవలెనే కాంగ్రెసులోనేయుంటూ, కాంగ్రెసుప్రభా ప్రభుత్వాలు క్లిష్టసమస్యలతో తికమకపడుచున్న సమయములో సహకరించడానికిబదులు అధికారవ్యాపారంతో ఇదేసమయమని కాంగ్రెసును బలపరచుచు తూలద్రోయటమగు విడిపోయేరు. కాంగ్రెసుపై కమ్యూనిస్టులుమోసే ఆధారంలేనినిందలే వీళ్ళుమోపుచున్నారు. గాంధీజీ దివంగతుడైనప్పటికీ, కాంగ్రెసు శోకముద్రంలో మునిగియున్నప్పుడు వీరు కాంగ్రెసునండి విడిపోయి కాంగ్రెసును బలపరచుటకై యత్నించేరు. మొదట కాంగ్రెసుకార్యవర్గంలోచేరమంటూచెప్పి తర్వాత కొన్నాళ్ళకు చేరారు. అవిధంగానే రాజ్యాంగపరిషత్తు ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యంవహించదని ప్రచారంమొదలెట్టి కాంగ్రెసువాదులు దానిలోచేరినదంటూ హెచ్చరించి ఆరోజులలో వీరు పరిషత్తుకువచ్చేరు. ఒకచెంప తమకు అధికారవాంఛ లేదంటూ చాటుకొంటూ మరొకచెంప తమకు ప్రాబల్యంవుండేపక్షంలోనే ప్రభుత్వంలో పదవులు స్వీకరిస్తామనడం అధికారవాంఛకు నిదర్శనంకాదా? పండితసెహ్రాకు సర్దార్ పటేల్ కు విభేదాలుకల్పించి మొత్తంజాతీయప్రభుత్వానికి ఆధారముగాయున్న, మోయుచున్న ఈరెండుచక్రములను విడదీసి మనజాతీయప్రభుత్వాన్ని తూలద్రోయాలని ప్రయత్నించేరు. వీరికేకాదు ఇట్టిసమయాలలో అవసరమైనప్పడల్లా 'సెహ్రాయేనాకున్న నాయకుడని' ఆఆచంచల ఉక్కుసర్దార్ ప్రకటించి ఇటువంటివారి ఆటలను సాగనివ్వలేదు. సర్దార్ పటేల్ పై లేనిపోనిఅశాండాలువేశారు. దాంతో ఆయన విసిగి యేరాప్ట్రాన్నియినా అధికారంస్వీకరించి నిర్వహించడనిసవాలుచేస్తే సోషలిస్టులు అసవాలునందుకొని ముందుకువచ్చేదు. దీనివల్లనే 'అలాగచేసేయాలి' 'ఇలాగచేసేయాలి' యని ఉపన్యాసాలిచ్చే వీళ్ళఅత్యుబలం, ఆత్మవిశ్వాసం కూడా గుర్తించవచ్చు. ఏమాత్రంతెలివియున్నవారైనా ఇటువంటివాళ్ళను ఎట్లాపట్టుకొనివేళ్ళాడి అనుసరించగలరు?

కావున ఇట్టిహూరదృష్టి అనుభవములేనికుగ్రలు చెప్పేటటువంటి, చూపేటటువంటి ఆకాశమేళలను, గగనకుసుమములనుచూచి ముఖ్యముగా నూతనభావాలుపుట్టుచుండే వయసుగలయువకులు అనుకరించకుండాను, ఈ ఎండమావులవంక నడవకుండానుయుందురుగాక! చిన్నప్పడు సాధారణంగా ఈవయస్సులోనున్నప్పడు తామే ఏకాలేటివిద్యాధికులనునుకొనో లేక మరికొంతమంది తామే అన్ని విషయాల్లోను నిధులనునుకొనో ఒక్కొక్క విషయములో తాము అనుకున్నదే వేరమనిచెప్పనో లేక అట్లుచేసివేసియో తరువాత వారి కాలమునడచినకొలది, అనుభవమును కలుగుచున్నకొలది అవి ఎంత హాస్యాస్పదమైనతప్పలలో తెలుసుకొని ఒక్కొక్కటి సందర్భవశాస్త్రానుభవమువచ్చినప్పడల్లా పిగ్గుపడి అపరీయత్నముగా నాలుక కరచుకొనుచుందురు. కాని ఇది తనమట్టుకే వీనాదో గతించిపోయిన రోజులకు సంబంధించినదనితలచక ఆఒక్కొక్క తప్పడుభాసప్రచారము, తప్పడు ఆచార తనతో సహా అందుకుసంబంధించిన అనేకమందికి ఎల్లకాలము బాధకరగించుచుండియుని తెలుసుకొని-అనుభవపూర్వకముగా అప్పుడేకనిపెట్టుపడి ఉపయోగపడుచున్న రేడియోలను ఇంకనువిరివిగా తయారుచేసుకొని ఉపయోగించుచు అనుభవించక, ఇదివరకు వాటితయారీపులో అవలంబించిన ఆమాత్రములనే విడిచిపెట్టి, ఎన్ని సంవత్సరాలకు కృతకృత్యులవగలనో తెలియని లేక అసలు కృతకృత్యులగుదురని హామీయే లేనటువంటి తనస్వంతపద్ధతులపై మరల నూతనముగా రేడియోనుకనిపెట్టుటకు కూర్చొని కాలమునృధామౌనరించుకొనినట్లుగా చేసుకొనక-ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కటిగా మొత్తము ఖాద సంపూర్తిగా అమర్చిపెట్టిన ఆహారమును తినకుండా తాను మరల స్వయముగా ఒకవిత్తనమును పట్టుకొనివెళ్ళి, ఎక్కడో భూమిసంపాదించుకొని, దానిలో పంటపండించి, ఆపంటనుకోసి, నూర్చి, ఆధాన్యమును బియ్యముగాచేసుకొని, ఇంతచేసియు దానినివండుటకు కావలసినకుండను తయారుచేసుకొనుటకై బయలుదేరి దానికనువగుచుట్టి ఎచ్చటదొరకునో పరిశోధనకు

బయలుపడి దానిని తెచ్చి, దానికునుకరించు ఇసుక యెచ్చటదొరకునో పరిశోధించుటకుపోయి దానిని తెచ్చి, వీటిలో ఏ గాయలేకుండా త్రొక్కి, కుండ చేసి, కాల్చి, ఈవిధముగా తనభోజనమునకు అవసరమగు ప్రతివస్తువును తాను మరల స్వయముగాకనిపెట్టి చేసుకొనుటకు పూనుకొని అప్పుడు తనకు దొరికినవిబయలుపడి తనజీవితసమయమును కృధాచేసుకొన్నట్లునరించక-అన్ని విషయాలలోను, అన్ని కాలములకుసరిపడు అనుభవములు ఈవిధముగా స్వయముగాగడించి, తదనుగుణంగా ఏర్పాటుచేయబడియున్న శుభ ప్రదమార్గములనడచుకొని తమజీవితములను సుఖముగా, సుగువుగా నడపుకొనుచు తమతమ సూతనపార్టీ, ఆందోళనలనే వేలంపెరికిత్యాహములవల్ల మీరు ఏ సౌఖ్యములకొరకై యని కేకలుపెట్టుచున్నారో అట్టిమీ ఆశయమునకుపూర్తిగా భిన్నముగాజరుగునని గుర్తించుకొనుటయేగాక అభివృద్ధికై పురోగమించ మొదలుపెట్టిన మొత్తందేశప్రజలకే తీగని ఆలస్యంకలుగునని కూడ గుర్తించుకొని, ఏ ఓణము విశ్రాంతి నెరుగని తాపత్రయ ఆదుర్దాల నుండి విముక్తిపొంది ఇందుకల్ల తనకులభించు నిర్మలవిశ్రాంతిసమయమును తమ తక్షణఆనందమునకు, భావివిజ్ఞాన సముపార్జనకు, ప్రకృతిసంపదవిని యోగ సూతనపరిశోధనలను మేలుగావినియోగించుకోవచ్చును. ఈవిధముగ మహాత్ముని మార్గమున నడచుకొనుటకల్ల తమకు ఇతరులకుకూడ మేలు చేసారును.

అధికాహారోత్పత్తి:—ఈవాడు పెద్దఉద్యోగులు, భవనములు 'అధికాహారోత్పత్తి, అధికాహారోత్పత్తి' యని సభలలో, సమావేశాలలో ఎలుగెత్తి అరచుచు తమకున్న పెద్దబంగళాలచుట్టూ ఎకరములతరబడియుండు విశాల ఆవరణలలో డొంకపూవు అడవులు పెరగనిస్తూ ఇంటిచుట్టూమట్టుకు కేరీటస్సులను, ఎందుకూపవికిరాని గొడ్డుమామిడిచెట్లు మొదలగునాటినితోట చూలినపెట్టి ఎంతో ఖర్చుచేసి శ్రద్ధతో పెంచెదరు. నీరు, మనచాకిరీకూడా లభించుటకు అందుబాటులోనుండే భూమిలభించుట దుర్లభమనే యధార్థ

మును గుర్తించుకొని ముఖ్యముగా నేటియువకులు అదృష్టవశాత్తు తమకు లభించిన ఇట్టిప్రతి అంగుళానలలోను కూరగాయలను, కాయధాన్యములను. ఆరోగ్యముమీడినంటి మహావృద్ధి మునకుబదులు అమృతతుల్యమైన మన ఆసలు మామిళ్ళు చేతులుచాపుకున్నట్లుగా పెద్దఅకులతో స్తంభములవలెనుండుచెట్లకు బదులు బోప్పాయి, దొంకితూవుల తుప్పలకుబదులు సీతాఫలచెట్లు, ఇక్కడ ఫలించనటువంటి ఖర్జూరము, ఖర్జూరశాతులచెట్లకుబదులు తాటి, కొబ్బరి; అంటిచెట్లనునేయుటకు ఉద్యమించుటచాలమేలు. (An apple a day Keeps the doctor away) రోజుకొక ఏపిలు*నండుతినుట డాక్టరును

* మనలో ఈవిషయములో ఈఏపిలుపండుకు సమానమైనది, ఇంకా ఎక్కువైనదికూడాయని చెప్పవచ్చు రాచఉసిరి (పెద్దపుసిరి)

మారముగానుంచును యను ఆంగ్లలోక్తననుసరించి ఏయుతువులోని ఫలము లను ఆయుతువులో తినుటవల్ల మంచిఆరోగ్యవంతులుగా యుండురనే సత్యమును గుర్తించుకొని దేశఇతరప్రజల ఆరోగ్యములనుకూడ దృష్టిలోపెట్టుకొని ఇట్టితమ ఇంటియావరణలలోనేకాకుండా తమ గ్రామములలో అవకాశమున్న చోటనెల్ల ఫలవృక్షములనునాటించి పెంచుట నేటియువకుల ముఖ్యకర్తవ్యము.

సౌందర్య కళాపోషణకుకూడ రకరకాల పూలమొక్కలు అవసరమే. కాని ఉన్నస్థలమంతటిసీగాని, కొంత పూలమొక్కలనుపెంచి తక్కినదండయు ఊరకేవిడిచిపెట్టుటగాని కూడదనిభావము.

సత్యాగ్రహవిధానము:—నేటియువకులే చేపటిపౌరులు. కావున చేపటిసుస్థిరసాంఘిక, ప్రభుత్వవ్యవస్థలను నిర్మించుకొనేబాధ్యత ముఖ్యముగా యువకులకైనున్నది. ఇట్టిసుస్థిరసౌకర్యాభివృద్ధి కార్యములుచేయుటకు ఇంకను అడుగడుగునకు అడ్డమువచ్చుచున్న ఉద్యోగుల, స్వలాభపరులవారి నుండి అధిగమించుటకు ఈమధ్యనే ఒకగ్రామయువకులుచేసిన కార్యమును

ఉదహరణగా తీసుకొందాం. ఏజెన్సీప్రాంతమునుండి కోరుకొండమీదుగా వెల్లడిప్రాంతాలైన రాజమండ్రి, కాకినాడలకువచ్చు మోటారుబస్సునూటు మీదనేట్లు ఖాళీయన్నను దానిలోని ప్రయాణీకులను ఎక్కించుకొనక ఇబ్బందిపెట్టచుండటవల్ల కోరుకొండ యువజనకాంగ్రెసువారు బస్సుప్రయాణీకుల సంఘమును ఏర్పాటుచేసి ఆబస్సు యజమానలతో సంప్రదింపులు సాగించిరి. అందుకొంతమంది సుహృద్భావులు సముఖముగయున్నను కాలమార్పును గుర్తించలేని ఒకతలబిరుసుయజమాని చేయలవట్టుకైనా సవ్యముగాచేయమని కోరెడు సంప్రదింపులకు ఒప్పుకొనకపోవుటయేగాక ఈకమిటీవారు ట్రేఫిక్ బోర్డువారికివ్రాసిన కక్షబూని ఆనెంటురునుండి ప్రయాణీకులను అసలే తీసుకొనివెళ్ళము యని బెదిరింపుకుదిగెను. ఆచుట్టుపట్ల దరిదాపు పదిగ్రామములవారికివ్యాపార, వ్యవసారములకుపోవుటకు ఈకోరుకొండయేకూడలికేంద్రము. ప్రతిదినము ఈబస్సులపై ప్రయాణమైపోవుటకు ఈగ్రామములనుండివచ్చు ప్రయాణీకుల జాతితామ్రుకటి ఈయువకులు వ్రాయుచు నేయున్నారు. ప్రయాణీకునిపేరు, ఏగ్రామమునుండి వచ్చుచున్నది, ఎచ్చటకువెళ్ళుటకు, బస్సుపైప్రయాణసౌలభ్యము కలిగినదా, వదాయను వివరములు సేకరించగా సగటున రోజునకు ఈకేంద్రమునకు 150 మంది ప్రయాణీకులురావడం, బ్రతిమలాటలతో టిక్కెటు బ్లెక్ మార్కెట్లతో అతికష్టముపై 50 మందిమాత్రము ప్రయాణము సాగించగలిగి తక్కినవారు ఇంక ఈమార్గముపై రైలు, కాలువ, బళ్ళు మొదలగు ఏయితర సౌకర్యములు లేకపోవుటచే పనులు, ప్రయాణముచెడి ఇండ్లకు తిరిగిపోవలసివస్తున్నది. ఇట్టిపారికి గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటు యన్నట్లున్ను, ఇదివరకే గుడ్డిలోమెల్లగా కొంతమంది కాకపోయిన కొంతమందైనా వెళ్ళగలిగేవారము. ఇప్పుడు ఈయువజనకాంగ్రెసు కల్పించుకొనుటవల్ల అసలేచెడ్డాము యని ఆగ్రామముల ప్రజలుతలచి యువజనకాంగ్రెసుమీద దురభిమానము కల్గుటవల్ల ఇచ్చటయువజనకాంగ్రెసు పతనముచెంది మన ఆటలకు అడ్డేవారు

ముండరనితలచియు, అసలే అసెంటరునుండి ఎవ్వరిని ఎక్కించుము అని ఆతలచిరుసుయజమాని చెప్పినదానికన్న అవమానములేదని అట్టి అన్యాయ అసభ్యప్రవర్తనను ఎంతమాత్రము సాగనియరాదని ఆగ్రహముల యవజన కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించుకొనిరి. ఆమరుచటిదినము ఉదయముననే ఆయ జమానిబస్సే రాతటస్థించినది. అందు 14 సీట్లు ఖాళీగాయన్నవి. అప్పటి కప్పుడే ఆకూడలి స్థానమునకు సంబంధించిన వివిధగాగ్రహములనుండి వీరిమంది ప్రయాణీకులువచ్చియున్నారు. దానిలో 14 మంది ప్రయాణీకులనే తీసుకు వెళ్ళవలసినదిగా కోరగా ఎదర ఎవరిగురించియో ఆసీట్లు అట్టేపెట్టేమనే సమాధానముచెప్పి బస్సును ఆపకుండాపోయిరి. దిజియెనుకు ఇది టేక్స్ కాదు. ఒక్కసీటు ఖాళీయన్నను ప్రధమమువచ్చిన ఒకప్రయాణీకుని వెళ్ళునట్లుగా రహదారిలైసెన్సుపొంది తీరాలై నెచ్చుకచ్చేకి ఇట్టిప్రభుత్వ ఏర్పాట్లు (Rules & Regulations) సామాన్యముగా అందరికి తెలియక పోవుటను* అవికాశముగాతీసుకొని తమస్వలాభములకు ఇష్టమవచ్చినట్లు

*సర్వసాధారణపౌరహక్కు, బాధ్యతలకు సంబంధించిన ప్రభుత్వ ఏర్పాట్లు తెలుసుకొని ఆవిధముగా తమకు, ఇతరులకుమాడ ఏతనవసర ఆటంకములులేకుండా అందరూ సుఖముగా బ్రతుకుటయే రాజకీయ పరిజ్ఞానము (చైతన్యము) కలిగియుండుట.

ఉపయోగించుకొనుట సాగదని పబ్లిక్ ప్రైవేట్ రూల్స్ (ప్రయాణవిధులను) తెలిసిన ఆగ్రహయువజనకాంగ్రెసువారుచెప్పి, ఆగ్రహముచట్టాపదకొని తమ గ్రామముల ప్రజలకొరకు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించి వెంటనే జిల్లాయవ జనకాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు కలురుచేసిరి. అబస్సులోనేయున్న యజమానిబంధువు ఒకరు లంచములుపట్టి స్వలాభపరుల పనులుజరిపే పైఉద్యోగులున్నారగుదాయనే ధీమాతో ఇంతమాత్రమునకే లాంఛనవారముకాదు. ఇందును తిగనవనిమాకూ చేతనవుననిచెప్పి ఆకారులో క్షీణించుకూర్చు నెను. తమకై యవకులుచేయుచున్న త్యాగమునుచూచి ఆప్రయాణీకులు,

అగ్రావములనుండివచ్చిన సానుభూతిపరులుకూడా ఈసత్యాగ్రహాలమట్టా
తాముకూడా కూర్చుండిరి. వార్తాఅంశవెంటనే జిల్లాయవజనకాంగ్రెసు
కార్యకర్తలు పోలీసు అధికారితో టెలిఫోనులోమాట్లాడి, సంఘటనపైదే
శమనకు వచ్చుసరికే ఈలోపున కిబరుఅందిన ఆబస్సుయజమాని ఆతావునకు
వచ్చి ఒకమహాప్రజాసముద్రముమధ్యన ఖైదీ అయియున్న తనబస్సునుచూచి,
సమయోచితముగా తెలివిగాప్రవర్తించుకొని తనబస్సుకండక్టరును వందశం
చుకొని ఆయువజనకాంగ్రెసువారి పట్టిప్రకారం మొదటి 14 మంది ప్రయా
ణీకులను తనబస్సునెక్కించుకొని తీసుకెళ్ళిపోయెను.

ఈవిధముగా ఎక్కడి సాధారణసమస్యలను అక్కడివారు అసాధా
రణకోర్కెలతో నింపకుండా, కాంగ్రెసుద్వారా, అచ్చటిప్రజల అభిమతా
నుగుణముగా సవ్యముచేసుకొనుటకు సత్సాధనావీక్షణిగానిన అచ్చటిప్రజల
సానుభూతిసహాయములు ఎల్లప్పుడునుకల్గును. అందుచేతనే ఈసత్యాగ్రహము
కొద్దింటలలోనే విజయము చేకూర్చగలిగెను. అప్పటినుండియు ఈయువ
కులు సుహృద్భావముతో యజమానులతోను, ప్రభుత్వముతోను నడిపిన
సంప్రదింపులఫలితముగా ఇదివరకు నాలుగుబస్సులుండే ఆరూట్మీద నేడు
తొమ్మిదిబస్సులు తిరుగుచు ఆమాన్యప్రయాణీవులందరకు సౌకర్యముగానున్నది.

సత్యాగ్రహముగా ఈవిధముగా జాతి, మత, కులవివక్షతలేకుండా
లోకమును దృష్టిలోపెట్టుకొని సరియైనకారణమునకు సరియైనసమర్థతతో
చేయునదేకాని ఏనాడూ సామాన్యప్రజలకు నేవచేసియొరుకక, నక్కబొరి
యలలోనుండి నేడుకలదుకువచ్చి ఇళ్ళల్లాకూర్చుని దేశమును మేము బాగు
చేస్తామనివెప్పి బెళ్ళగుంపుట ఒక్కటే కార్యక్రమముగాపెట్టుకొని సత్యా
గ్రహమనే పదముయొక్క అర్థమే తెలియక ఇదియేసత్యాగ్రహమని భ్రమించి
సత్యాగ్రహమనుకే జరిపుచున్న ఆర్. ఎన్. ఎస్. సత్యాగ్రహము సత్యా
గ్రహము కానేరదు.

ఆర్. ఎస్. ఎస్. సత్యాగ్రహ నిజస్వరూపము:—ఎరుకబడిచెప్పి

చా బుద్ధిచేయు కమ్యూనిస్టులవలెనే వీరును ప్రవర్తనాచరిత్రకూడ కలదు. ఇంకను వీరు కమ్యూనిస్టులనే మేలనిపించేరు. లోపల దురుద్దేశ పూరితమైనను నైన ప్రజలసానుభూతి సంపాదించుటకునుగాను కమ్యూనిస్టులు ప్రపంచంలోని ఇతరులందరు ఆమోదించి అనుసరించుచున్న సాధారణ సహజనడతలలో కొన్ని నిర్మాణకార్యక్రమములైనను ఆచరించు నైకికాలే నని చూచిరి. కాని ఈ ఆర్. ఎస్. ఎస్. వారు ప్రజోపయోగకరనిర్మాణ కార్యక్రమములేవియు ఆచరించకుండానే నైతికతను నెతివీరకాయవలె వట్టి తయ్యటికబుద్ధులచెప్పిమాత్రమే నమ్మించి నైకికాలైనని ప్రియత్నము. ఇహోక్తమేలేదా. తక్కినదింతా చిన్న లేదాలతో మొత్తమునైపోలికే. ఈ ఉభయలూకూడ ఎదుటవారికేకాదు ఒకటిచెప్పి అందువల్లపొందే సహాయముతో తాము మరొకటిసాధించుకొనుట. రష్యానుండి బ్రిటనుకు అందు కమ్యూనిస్టుఆశీశములను తమకు సమాచారముగామాత్రమే ఉపయోగించు కొని అక్కడితోచంపి *బ్రిటన్ నుండి బ్రిటిష్ వారికి ఉపయోగపడురీతిని

* బ్రిటనులోని కమ్యూనిస్టుపార్టీ రష్యాకమ్యూనిజంవ్యాప్తికై ఉపయోగపడు 'కోమిన్టర్న్' ఏజన్సీకాదు. అట్టిరూపములోనేయుండి రష్యా యొక్క ఎత్తుగడలను తెలుసుకొనుటకు ఉపయోగపడు బ్రిటిష్ గూఢచారి ఆఫీసుమాత్రమే. అది బ్రిటిష్ రాజతంత్రాజ్ఞత! గమనిక:- రష్యానుండి ఇండియాకు నేరుగాసమాచారముపంపుటకు ఇటనుండి అచ్చటకుబేరుటకు అవకాశములేదు.

హంబూల్ లోని ఇండియాకమ్యూనిస్టుపార్టీకి కమ్యూనిస్టుఆదేశములుగా దిగుమతిఅయ్యి ఈఆదేశములను అందుకొని ఇక్కడికమ్యూనిస్టువర్కర్లు గ్రామ ఫోను స్టేట్లవలెపాడుచు ప్రశ్నించిన దానిపైగాని, దానికిసంబంధించి గాని మరొక్కముక్కకూడ చెప్పలేక ముక్కువచ్చులారని, అనుభవము లేనికుర్రులగుటచే సమగ్రరాజ్యాంగవిధానములు తెలియక ఇక్కడ వీరివని

జరుగుచుండినందున ఇంకేమియుతోచక ఇవిమధ్యలోనలోపుట్టిన గూఢము లేనివిధానములని తెలియక వీటిని అమలుపరచవలెననే ఆదుర్దాకొలని ఇంకేమియు గత్యంతరములేక తుదిప్రయత్నములుగా బలవంతముగా అమలు పరచుటకు దౌర్జన్యములకు అవలంబించుచున్నాడు. అంటే ఇక్కడికమ్యూనిస్టుపార్టీని నమ్ముచున్న కొద్దిమందిప్రజలకూ ఈకమ్యూనిస్టువర్కర్లకార్యకలాపాలవిధానము తెలియదు. ఈవర్కర్లకు బొంబాయిలోని ఆల్ ఇండియా కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఎంతవఱచారిలోయున్నదీ తెలియదు. బొంబాయిలోని పార్టీకి వారికి ఆదేశములుపంపుచున్న బ్రిటిష్కమ్యూనిస్టుపార్టీ స్వరూపమూ తెలియదు.

ఇదేవిధముగా పరరాష్ట్రమునుండి అక్కడక్కడ మనపట్టణములలోనికి అర్థనైజర్లుగావచ్చి సెమ్మడిగా హైస్కూలులోని నిద్దరుముగ్గురు 'కాసబియాంకా'లను పట్టుకొని వారిని బంక్ హోస్పిటల్ (రహస్య)చూ

* స్వధ్యక్షిర్యమును ప్రబోధముచేసుకొనేబుర్రితో ఎవరు ఏది చెప్పిన అదిఏమియో తెలియకయే ఆచరించువారికి ఉదాహరణ 'కాసబియాంకా' ఇతివృత్తము:- ఓడలపై యుద్ధముజరుగుచుండ ఒకఓడశివాని తనకుమారుడైన కాసబియాంకా యను బాలకుని ఒకసురక్షితమైనచోట నిలబెట్టి ఒహిరంగప్రళయములకు తిరుగుటవల్ల అపాయముకలుగుననే తలంపుతో అచ్చటనుండి కదలవద్దనిచెప్పి తానుయుద్ధమునడపుటకు ముందుకుపోయెను. ఆయుద్ధములో తాను మరణించెను. తరువాత ఆఓడకు అగ్నిప్రమాదముకల్గి మంటుల కాపాలికాజోచ్చెను. ఆఓడపైమిగిలియున్నవారందరు చిన్నపడవలలో ఆఓడను విడిచిపోయిరి. ఈబాలునకు తండ్రిచనిపోయినసంగతి తెలియదు. మంటులు బాలుని చుట్టుముట్టుచున్నవి. 'ఓతండ్రి! నేనేమిచేయను?' అని బిగ్గరగా కేకలుపెట్టుచు అచ్చటనుండి కదలవద్దని చెప్పినతుదిమాటలప్రకారము అచ్చటనుండి కదలిక అమంటులకు అహుతి అయినాడు కాసబియాంకా. యుద్ధఅస్త్రములనుండి క్షేమముగానుండుటకు చెప్పినేకాని తనకు తీరని

అపాయము వచ్చినపుడు తను అందు కనుగుణముగా రక్షించునవలెనని యోచించుకొనెడికి లేకపోయెను.

ములలో) పెట్టి వీరికి ఈమతవిషయమునెక్కించి వీరిద్వారా బాలురనుపోగు చేసి తమమతమును ఇతరమతములు పాడుచేయుచున్నవిగాన అట్టివారిని నిర్మూలనముచేయవలెనని వీరభూజులు చేయించుచు మేమేమనమభక్తులనును కొనును శతస్వాతంత్ర్యపోరాటములనిన భయపడుకొందరుఉపాధ్యాయుల ప్రిడర్లు. ఉద్యోగులమున్నగు పెద్దలమొద్దకుపంపించి ఇది తమమతమును కాపాగుకొనుటకుగాను మతవిషయముల ప్రబోధించుటకు ప్రతిరోజున సమావేశమగుటకును తమమతపుల ఆరోగ్యదాయకములకొరకు ఆటలు, వ్యాకాశము, డ్రిల్లుచేయుటకుమాత్రమేననియు అందుకు తమబాలురను పంపవలసినదిగాను దీనికి రాజకీయములకు ఎట్టిసంబంధములేదనియు చెప్పించుచు అసలుకార్యకర్తలు బయలుపడి వెల్లడికాకుండా ఈమతముచే పరిపాలన చేయవలెనని ఉద్దేశించి పార్టీ నిర్మాణము చేయబూనిరి. ధైర్యుండి వచ్చిన అర్థశతాబ్దం ఆతనిబంకుహోలువిషయములు ఈఇద్దరుముగ్గురు కాసలియాంకాలకు పూర్తిగాచెప్పడు. ఈకాసలియాంకాలతో సాధారణసభ్యులకుచెప్పించేది మరొకటి. కాసలియాంకాలు ఈసప్రవాళ్యచే తమపెద్దలకు చెప్పించేదివేరు. ప్రజాకార్యములకు సంతోషముతో ఎప్పుడొకప్పుడు అర్థా, పావలా ఇచ్చుకొనే వివిధవృత్తుల ప్రజాసామాన్యము బాహుమముగా బహిరంగముగా అందరిరాజకీయ, ఆర్థిక, విజ్ఞానస్వాతంత్ర్యములకొరకు పాటుపడుచున్నవారికే సానుభూతిపరులై ఇచ్చుకొందురు. మరిప్రజోపయోగకరకార్యక్రమము లేక పంటెత్తుగా ఎక్కడవీచియుచున్నారో తెలియనివారికి హారకృష్ణ, హారకృష్ణయనునటుతప్ప పదిలు, పాతికలుఇచ్చుకొనే స్వభావములేనివారే సానుభూతిపరులుగనుక ఈబంకుహోలు తమనాయకులకు హామీశ్శకు, సిసీమాలకు ఖర్చులకుగాను దొంగతనము, దోపిడీవిధానములున్న, బాగాచేతిబోడబ్బుఅడుచుండ విద్యార్థులే కొలుము. కావున

కమ్యూనిస్టులవలెనే వీరినిగూర్చికూడ వీరెవరో ప్రజలకుఅసలే తెలియదునని గదా మహాభక్తులము, భగవంతునకు ఇంక ఒక్క అడుగుమాత్రమేయున్నామనుకొనే ఆకొద్దిమంది సానుభూతిపరులైన ఉద్యోగి పెద్దలకుకూడ తమ బాలురు నిజముగా ఏమిచేయుచున్నారో తెలియదు. ఈప్రతిరోజున మావేళలలోను, డిల్లీలోను పాల్గొనుచున్న సామాన్యబాలురకు ఏఉద్యమనిర్మాణములోనైనను కార్యకర్తలకు వందలపేగు ఖర్చుకంటాదని తెలియకపోవుటచే వారినాయకులను గౌరవించుకొనుటతప్ప వారినాయకులు సహజమైన, ఉత్తమమైన బహిరంగవిరాళాలద్వారాకాక అసహజమైనదోషీధనముతో ఎక్కిడనండివచ్చుచున్నదో ప్రజలకుతెలియనిధనముతో సంచరించుచున్నారని తెలియదు. అసలు వీరు ఉద్యమమునకు ధనమేఅవసరములేదుయని చెప్పదురు. ఇది ప్రజాఉద్యమము నడుపుటయందే ఏమిటోతెలియనివారు నమ్మేవిషయముకాదా? అసలు తమను ఎందుకుగాను తయారుచేయుచున్నారోకూడ ఈబాలురకు తెలియదు.

కమ్యూనిస్టులు రాజకీయవైతన్యములేని అమాయకకాక్కిలలను ఉపయోగించుకొనుచు కాంగ్రెసు అతిరధమహాద్రులు అనేకమందిపైనుండగా ఎంతటింటాటాపడినా అధికారములు తమకుచిక్కే అవకాశములుండవని నవ, ధులైన నాయకులులేని ఇతరపార్టీలద్వారా దగ్గరదారిని పెద్దనాయకులగుటకు చూచే రాజకీయనేత్రులను సానుభూతిపరులుగాచేసుకొంటే వీరు 21 సంవత్సములైనను నిండనిపైసాన్కూలువిద్యార్థులను ఉపయోగించుకొనుచు పైమెనుగులకు సహాగౌరవనీయులని అమాయకప్రజలునమ్మే మానవకోటిలోని భీరువులైన కొంతమంది ఉద్యోగులను సానుభూతిపరులుగా చేసుకున్నారు.

కమ్యూనిస్టులు అధికారములకు బహుదూరముగానుండగనే కాక్కిలలమీద నాయకత్వములకొరకు తద్వారా తమపార్టీలో నాయకత్వముకొరకు ముసాలుగాను, పార్టీలుగానుయగుచుంటే, సోషలిస్టులు ఉపన్యాసాలలో, గాలిమేడగుక్కిట్టుటలోనే ఎప్పుడో ఒకసారి జరుపుకొనేసమావేశమునకువచ్చి

కూర్చునేముందే ఉన్న నలుగురూ తమలోతాము పరస్పరవిశ్వేషాలకు దిగుతుంటే మీరు అసలేపైకిరాకుండా ఒంతుహోల్సులోయిండగనే ఈనిమిషపురితిమ తాళికారి నాయకత్వములకొరకు విడిపోయి ది.ఎస్. ఎస్. లనియూ

*ఆర్. ఎస్. ఎస్. = రాష్ట్రీయస్వయంసేవకసంఘం. ది.ఎస్.ఎస్. = భవానిస్వయంసేవకసంఘం. ఇంకా విశ్వామిత్ర ఆశ్రమముయరి, శివాజీ దండ, రాణాప్రతాపదండ యని ఈవిధముగా విడిపోవుట నామాన్యమైపోయినది.

ఇంకేవేపో - పుష్పపేరులతోను పిడులపేరులతోను స్వంతసంఘములుగా ఏర్పాటుచేయుట బోయవాటిని కేళివ్యాపకసంఘములుగా చేయుకొనే సమర్థతలే ఆక్కిడే విరిమించుకొనుచున్నారు.

ఈబంకోహోల్సులోనుండి బాకులు, బళ్ళేలు, పిట్టలు తయారుచేసుకొనేవారిచర్యలు పూజ్యబాపూజహత్యకొ బయల్పడేవరికు తెలుసుకోలేక నమ్మిన పిచ్చిశిష్యులసానుభూతినిబట్టియైనా యెంతపెద్దచదువులున్నను మీకి రాజ్యముపరిష్కారములేదనియు, రాజ్యమువైతన్యములేకపోవుట ప్రమాదకరమనియు నేనుటలేదా? వీరిలోచాలమంది గాంధీజీని పూజనీయునిగా భావించుకొనేవారుగలరు. ఈపెద్దలు ఈసంఘటనతో విస్తుపోయారు. ప్రత్యేక కక్ష దేవాలయములు ప్రధమమెట్టుఅన్నట్లు రాజకీయములను ప్రధమమెట్టుతములో చర్చించుచు అన్ని రాజ్యపాటీలలోను ప్రవేశించినకాలేజీ విద్యార్థులైనా ఇందులోప్రవేశించలేక. పోనీ హిందూమతము ఉద్ధారకులమని చెప్పుకొనేవారు హిందూమతములోని హరిజనులను చేదదిసేరా? పోనీ హిందూదేశమునకు వచ్చేతెచ్చినది, కళింగముతెచ్చినది పరమతసహనము, సర్వసహనత్వము, సర్వమానవసౌభ్రాతృత్వము పాటించుచున్న కాంగ్రెసు తెచ్చినదో ఆర్. ఎస్. ఎస్. తెచ్చినదో మానవకోటికంతకు విదితమేనా!

ఇప్పటికైనను అసంబద్ధము, అశాస్త్రీయము, అసంభవముయని మానవజాతి పుట్టుకనుండి నేటివరకు ఋజువగుచువచ్చుచున్న ఈమతస్సాగ్ర బల్యముతో పరిపాలనచేయవలెననే చగ్యలను మానవకోటిని ఇంకను ఇక్కిట్లు పెట్టకుండా మానవులయొక్కయు, దైవముయొక్కయు అభిమతము నెరిగి మ్రోనా (For the sake of God & Mankind) విరమించుకొనుట చాల ఉత్తమము. మతాధికారరాజ్యమును స్థాపించుటకు వందసంవత్సరములుప్రయత్నించి విఫలతచెందిన ఇంగ్లండులోని వందసంవత్సరములయద్ధమును, బౌద్ధమతస్థులు తమతమరాజ్యమును స్థాపించుప్రయత్నించి ఎన్నిమతపోరాటములకు, దేశము పరస్పరవిరోధమువహించిన ఎన్నిచిన్నచిన్నరాజ్యములుగా యగుటకు దారితీసినది తెలుసుకొని, మనమేకాదు! అందఱుకు పొరుషముంటాదియని గుర్తించుకొని, దీనివల్ల దేశమంతయు జైవమతరాజ్యముకావలెనని సిల్లుమతరాజ్యముకావలెనని, మహారాష్ట్రమతరాజ్యముకావలెనని, ఆరవమతరాజ్యముకావలెనని, శివమతరాజ్యముకావలెనని, విష్ణుమతరాజ్యముకావలెనని ఉద్ద్యమములు, పోరాటములు, అరాచకములు, నానాబాధలుచచ్చి పీటన్నిటివల్లను ఏహిందూమతోదారణకని ఈఉద్ద్యమముతలపెట్టి నాగో అందుకుగాను అవలంబించబడుచున్న తప్పుడువిధానమువల్ల దానికివ్యతిరేకముగా ఆహిందూదేశమే ప్రపంచదృష్టిలో అపహాస్యముసాలగును. ఈవిధముగా ప్రపంచనూనవకోటిని సహజమార్గమున సుస్థిరపడకుండా ఎల్లప్పుడు కల్లోలభరచుటయేనా? మతముపేరిటచేయుకార్యము మానవుడు అందరి శ్రేయస్సుకొరకై పాటుపడి క్షీరవంతుడైనట్లే పరిమతసహనము, స్వమానన సాభాగ్యతృప్త్యమువల్లనే ఏమతమైనను మనుటకుగాని, క్షీరసాంద్రుటగానిజరుగుననేసత్యమును గ్రహించెదరుగాక !

అందుచేతనే బహుపురాలనముగా ప్రపంచమున సాటిలేనియశస్సు పొందిన మనదేశసాంప్రదాయమును పునఃస్థాపించుకొరికునే కాంగ్రెసు మనదేశమును (నెక్యులర్ స్టేట్) ఏమతమువారైనను, జాతివారైనను పరిమత

(1.) నేటియువకులు సదభ్యాసములకు మరలువిధానము 41

సహనముకల్గి ఇతరుల కెట్టి అటంకములు, బాధలు కలిగించనిరీతిని తమతమ మత, జాతులయొక్క దైవిక, ఆధ్యాత్మిక ఆచారవ్యవహారములజరుపుకొనుట కెట్టి భంగములేకుండురకముతో జీవించుటకు తావుగలదేశముగా నడుపుటయే ఆశయముగా కల్గియున్నారు. జాతి, మతవిషయముగా ఇంతకన్న ఈ ప్రపంచమున కొరతలేనది, సాధ్యపడునది యున్నదా?

కావున ఒహిరంగముగా, నిగ్మాణయుతముగా అందరి ప్రజల ఆసక్తి మతానుసారముగా, వారి సానుభూతితో, వారు ఐక్యముగా ఇచ్చిన ధనముతో సమర్థులు, ఆనుభవకారులు బరిమి దపడి కంటికి రెప్పకన్న ఎక్కువగా అపార్జితముల తరేకకృపి, అనేకత్యాగములు చేయుచున్న దానికే ఒకటిఒకటి రక్ష్యములు అతికష్టముమీద జరుగుతుంటే అసాధ్యములేనివారైనను, గోష్ఠ కుక్కుటకే శీతలమును కొద్దిమంది సానుభూతితో, దొంగధనముతో, చాటుగాకూర్చుని పాతములు చెప్పుకొన్న బద్ధతిమీద ఏమి సాధించదలచేసో చేయులు గ్రహించుకోవలసియున్నది.

-* నేటియువకుల మరికొన్ని సాధారణకర్తవ్యములు -*

నేటియువకుల దురభ్యాసములు-సదభ్యాసములకు మరలువిధానము-
నేడు సాధారణముగా మగవారు, ముఖ్యముగా వివిధ వృత్తులలోని యువకులు ఎందుమాటనికిరాని బాతా ఖాసీలతోను అందుచాలభాగము వ్యభిచార సంభాషణలతోను కాలము వృధాచేసుకొనుచు ఆయాలోచనలతోనే, ఆ క్రియలతోనే కాలముగడుపుచు శారీరక, మానసిక, ఆర్థిక, జైజ్ఞానిక, సాంఘిక బాధలను అవమానములను అగౌరవములను ఘటించుచున్నారు. కాని ప్రతిఒక్కరికి తమభార్యోద్ధులతో సుఖముగాను, గౌరవముగాను బ్రతీకవలెనియ్యెయ్యుండును. కాని తమ అలవాట్లలో, వాతావరణములో పడికొట్టుకపోవుచుండుంటే ఆవరోధము.

దీనిచుండి బయటపడి ఒకప్రక్క సుఖముగాను, మరియొకప్రక్క గౌరవముగాను జీవింపవలయునన్న ఆకలుర్లు, ఆయాలోచనలమీదనే మా

నిము. కబుర్లుమానవచ్చుగాని ఆలోచనలుమానుట ఎట్లాయనికొందరుప్రశ్నించవచ్చు. తిరిగి తమకే సౌఖ్య, సంపద, గౌరవములుకూర్చునవిగాన తమ వృత్తిలో తీరికలభించిన ప్రాతినిదుమమును తమకు సంబంధించిన సంఘముల పురోభివృద్ధికిగాను పాటుపడుటకో, అట్టిపాటుపడుటకు అవసరమగుఆలోచనలకో వినియోగించుటయే.

ముఠా, పార్టీ రాజకీయాల కత్తితమైనరాష్ట్ర కాంగ్రెసు:—నేడుమన రాష్ట్ర కాంగ్రెసు, దానిఅనుబంధ (సోదర) కాంగ్రెసుసంఘములు పార్టీ ముఠా, రాజకీయాలకు అతీతమై నడచుచున్నవని గుర్తించుకొని, రాష్ట్ర కమిటీఆఫీసు, సిబ్బంది, పరికరములు మున్నగువాటికి సాలుకు కొన్నిలక్షలున్ను, జిల్లాకమిటీలకొన్నివేలున్ను ఖర్చుచేయుచు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని, జిల్లాకమిటీలు జిల్లాప్రభుత్వఆఫీసులను, గ్రామకాంగ్రెసుసంఘములు ఆయాగ్రామములోని మనసలు, కరణం, అగ్రామములకు అధికారులుగావచ్చు రివిన్యూ, పోలీసు, మున్నగుకాఖలఉద్యోగులను తమప్రజలకు అన్యాయములు జరుపకుండాను, ప్రభుత్వవిర్వాటులమేరకు నడచుకొనునట్లుగా కాపించగల బలవత్తరమైనవని తెలుసుకొని వాటిలో స్వలాభపరులకు తావులేకుండా చేసుకొనుచు ఇంకను బలవత్తరముచేసుకొనవలసినబాధ్యత నేటియువకులపై మరింతగలదు.

ఆదర్శధర్మవ్యాపారము:—ఒకప్పుడు ఘక్రామజ్జను, మాలమూలయని పేరుపడసిన సన్ననినూలుబట్టలు మున్నగు ఏడుపొరలుచుట్టినను ఒకప్పుడు నానాడుసంతటి నానాకుబట్టలు తయారుచేసిన మనమనదేశంనుండి* సాధా

*నేటికిని ఎంతటిఇంజనీర్లయినను, ఎంతటియంత్రములు తయారుచేసి ఘనము చేతినిడుతయారైన బట్టలసన్నమును తయారుచేయలేకపోయిరి. మన ఘక్రామజ్జకు నేటికిని లండన్ మ్యాజియంలో ప్రదర్శించబడియున్నదని తెలియుచున్నది.

గా మతకి బట్టలనేమోనుపే నేర్చుకొనుచున్న ఇంగ్లండులో గతకత్తా

ములో మనదేశీయులు ఇంగ్లీషువారివల్లు, గ్లాస్కోమున్నగుబట్టలపై మోజు పడి-ట్లుగా-మోజుపడి రప్పించుకొనెడివారు. అప్పుడు అచ్చటి నేతపాలిశా, మికులకు తామునేసినబట్టలు తమదేశములో కొనువారుతగ్గుచుండుటచే ఇది చాల నష్టదాయకముగా పరిణమించినది. వారందరు తమనాయకులతో మొదలెట్టుకొనగా-త 30 సంవత్సరములక్రితంబుండి మన దేశనాయకులు విశేష వస్తుబహిష్కరణ, స్వదేశీవస్తూపయోగమునకు ప్రబోధముచేయుచు ఆచరణకై ఉద్యమముప్రారంభించినట్లుగా-అనాడు అచ్చటినాయకులు మన దేశమునుండి అచ్చటివర్తకులు స్వలాభములకై తెచ్చుచుండిన బట్టలను కొనవలదనియు, అది తమదేశమునకు అపష్టదాయకమనియు ప్రబోధముచేయుచు బ్రతిమలాడిరి. ఇందులకు తమదేశీక్షేమమును, ఉద్వారా తమక్షేమమునుతేలేసిన కొద్దిమందివినకున్నను ఇంతమాత్రముననే ప్రజాబాహుళ్యము బీద, గొప్పతోసహా రాజకీయచైతన్యములేనివారు ఎక్కువగావున వారు తమతమ స్వలాభములను, నాణాకు-అందములకువ్యాపారముతోను మనదేశపుబట్టలు మామూలుగానే విరివిగా అమ్ముడుపోవుచుండెను. దానికి ఆనాయకులు ఆచరణమదారుల ఆందోళనలుజగుపుమా పార్లమెంటుపై వత్తిడితెచ్చి, సంప్రదింపులుజరిపి తమదేశములో మనదేశపుబట్టలు అమ్ముదనేఆంక్షను విధించుచు కాననములు చేయించారు. ఐనప్పటికి తలొన్ని సంవత్సరములుగా మనదేశములో స్వలాభపరులైన వ్యాపారస్తులు అధికలాభాలతో వ్యాపారములు సాగించుటవల్ల సామాన్యప్రజానీకము బాధపడుచున్నది నష్టపడుచున్నదియని ఇంతకంటెఎక్కువధరలకు అమ్ముదాదురుని ఆంక్ష (నీలింగురేట్లు) విధించుచు కాననములుచేసేటప్పటికి మల్లు మున్నగుబట్టలు ఏవిధముగా దాగుడుమూతవ్యాపారములోనికిపోయి అక్కడనుండి అమ్మకమగుటకు రహస్యమార్గాలవచ్చుటకు ప్రారంభించినదో అదేవిధముగా ఈమల్లు, గ్లాస్కోలను అనేకరెట్లుమించియుండిన ఆనాటిమనబట్టలు ఇంగ్లండులోని వ్యాపారస్తులకొట్టలో దొంగవ్యాపారములోనికిపోయినవి. ప్రభువులు, ధన

నంటలు తమభుజతనుచూపుకొనుటకు వారిఆచారముప్రకారము పెండిండ్లలో వధుభుజకు పెట్టుబట్టలు, మేలుముసుగు మున్నగువాటికై ఆపెండికొడుకులు వ్యాపారస్తులను బ్రతిమిలాడి, లంచములుపెట్టి అత్యధికధరలకు వైకితీయించు కొనుచుండిరి. మనదేశమువారి అధీనములోనికివచ్చినతర్వాత, యంత్రీయు గమువచ్చి భారీయైత్తునవస్తూత్పత్తిచేయగలిగినకై అన్నిదేశములలోవచ్చినపుడు ఆయనకాశము మనకులేకుండాచేసి తమ అపారఉత్పత్తిని అధికాగము తమచేతిలోనుండుటచే మనదేశమునకు దిగుమతిచేయుట మొదలుపెట్టి ఇదివరకు ఆత్మపునయుండే ప్రవాహమును ఇటుచుల్లించుకొనిరి.

నాకానిర్మాణము, నాకావ్యాపారములోనుకూడ ఇదేవిధముగా జరిగినది. ప్రపంచములో ఎవరికి నాకానిర్మాణము, నాకాయానము తెలియని కోజులలో మనదేశీయులు (ముఖ్యముగా కొరంగి, కాకినాడప్రాంతపు ఆంధ్రులు, కలకత్తాప్రాంతపు బెంగాలీలు) ఓడలనుకట్టి వేలకొలదిమైళ్ళ సముద్రీయానముచేసి మనదేశపు సరుకులను అనేకదేశములలో వ్యాపారము చేయుచు విజ్ఞానప్రబోధముకూడ చేసిరి. ఇంగ్లీషువారు మనదేశమునకు ఆహారపదార్థములకై వచ్చునప్పటికి వారికి 100టన్నుల పడవలకన్న పెద్దవి కట్టుటతెలియదు. ఇట్టిపడవలుకొన్నేసి ఒక్కొక్కముతాగాబయలుదేరి వచ్చేవారు. ఇదిదారిలో సముద్రములమీదకిలిగే తుపానులు మున్నగు అపాయములకు తట్టుకొనలేక కొన్నిములిగిపోయెడివి. ఇక్కడకుచేరుకొన్న ఆకొద్ది పడవలు సరుకులుతీసుకొని మరిల ఇంగ్లండు చేరుకొనుసరికి మరికొన్ని ములిగిపోయి కొద్దిపడవలుచేరుకొనుటయే కష్టముగాయ్యండెడిది. ఇనుప మేకులు, చీలలతో కిగించివట్టుటయే తెలిసియున్నవారి పడవలు ఈవిధముగా ఏకొద్దియో తిరిగిచేరుకొన్నను, కట్టుబడిలో ఉపయోగించిన ఇనుప చీలులు తుప్పుపట్టి పాడైపోవుటచేతను, కెరటములవత్తిడికి నలిగిపోవుట చేతను మరిల సముద్రీయానమునకుగాని, మరిమ్మతుకుగాని పనికిరాకపోవుచుండెడివి.

అనాటికి మనదేశీయులకట్టినపీడలు నాలుగైదు కొయ్యలు కలిగి, క్రియంకరతుపానులను తట్టుకొనికట్టిన జేలకున్నలవ్రామాముక్తి, ఇంతకట్టు పడిలోను ఎక్కిడా ఇనుముడుపయోగించక కర్రచిలలతోనే నేర్పించి కట్టుబడి ననై, ఇండియా-ఇంగ్లండులకు సరుకులుజేసుకొని 15-20 సార్లుకూడా విమరమృతమొరకుండా తిరగకట్టేయడమే. కావున ఆంగ్లేయులవస్తువులు తమసరుకులు నష్టపడకుండాను, మరీవృక్షలకొరకుండాను, సమృద్ధిముగాను, నిత్యముగాను ఉపయోగపడు ఈపీడలనే నానుకొనటకు, కొత్తపి కట్టించుకొనుట మొదలిడిరి. ఇందుచే అదేశములోనిపడవలు తయారుచేయు పరిక్రమకు పెద్దదెబ్బతగిలి అపడవకట్టేకొనబెను, యజమానులకట్ట పడుటయేగాక ఆపరిశ్రమలోపనిచేయు వృత్తులవారికి జీవనసాధనకుండాపోయి నది. ఇందువలన అదేశపు నేతపారిశ్రామికులవలెనే, ఈపడవపారిశ్రామి కులకూడ బహుకాలము ఆందోళనజరిపి, తద్వారా ఎంతవేగమున ఈవిధముగా ఆవ్యాపారస్తులు నష్టపడుటకు ఇచ్చినపడుకొనున నుదకు వారి పార్లమెంటులో తమదేశమునకు మనదేశపుపీడలూకూడదనే ఆంక్షను కానముగా చేయించిరి. మనదేశపు పీడలుకట్టుపనివారిని అచ్చటకు తీసుకపోయి ఈనైపుణ్యమును నేర్చుకొనిరి. తరువాత మనదేశమునకు అధిపతులైనపిదప అధికారాయతముగా ఈవిధముగా మనదేశములోని అన్నివ్యాపారములను, వ్యాపారముల కవసరమగు వివిధవస్తువుల-వాటినివాణాసౌకర్యములు చేకూర్చుగల వాహన, యంత్ర, పరిముట్లపరిశ్రమలను బొత్తిగాచంపివేసిరి. తద్వారా ఈఅపారప్రకృతి సంపదకట్టినట్టి, వాహనముల నత్తవేయకట్టినట్టి మనదేశమును, తమదేశీయులకు సరిపడు ఆహారవస్తువులను సమకూర్చుకొనేని తమదేశమునకు ముడిపదార్థములను సమగ్రముచేయు దేశముగాను, వారు కయారుచేసిన వస్తువులకు కొనగోలు బజారుగాను మనదేశములోని గృహ పరిశ్రమలదగ్గరనుండి అన్నివస్తువులపడిపోవుటచే అవృత్తులకొల్పబడినవా

రందరు ఇంకమిగిలియున్న ఒక్కవృత్తికి వ్యవసాయకూలీలుగా గ్రామముల శ్రమబడుటవల్లనే మనదేశములోని ప్రధానవృత్తిపైజీవించు గ్రామములలోని వ్యవసాయకూలీలు కడుబీదవారుగాయుండుటకు, దొంగతనములదిగుటకు కారణమైనది.

గత అర్థశతాబ్దముగా ప్రపంచమంతటికి యంత్రాయుగమువచ్చి తక్కినదేశములకు స్వేచ్ఛావ్యాపారవాతావరణములో ఎగుమతి, దిగుమతివ్యాపారములు అభివృద్ధిగాంచినతరువాత, ఈపైకారణములవల్ల మనదేశీయులకు అట్టి అవకాశములులేక వివిధచేవృత్తులునశించి 'బీదలుగాను భిక్షకులుగాను ఆగుటయే గాక ఇతరదేశస్థులు ఆధునికయంత్రోపరికరములతో ఆహారపదార్థాలు మొదలు అన్ని వస్తువులను విరివిగాఉత్పత్తిచేసి నేటిపరిస్థితులనుబట్టి నూతన సరళిలో తాముఉత్పత్తిచేసినవస్తువులను లాభసాటిగా, సులువుగా విడుదల చేసుకొనుచు ముందుకుసాగిపోయినపద్ధతులను మనదేశీయులు తెలుసుకొనుటకు అవకాశములేక దగా, మోసవ్యాపారములకు గడంగి గొట్టెకుబెత్తెడై తోకవిధానములోనైననుయుండక మనవ్యాపారములు క్రిందకు దిగజారిపోయినవి. ఆరోజుతను ఆమ్మేసరుకుమీద మరియొకపావలా రాబట్టుకోవలెననేదృష్టితో అపరాలలో తూకముహెచ్చుటకు బెడ్డలు, ఇసుకకలిపి; పరిమాణముహెచ్చుటకు నేయ్యిలోఅరటిపండ్లు, పాలలోనీళ్లు, పిండికలిపి; తక్కువధరలనుకను పంచదారలోను; చాకబారునూనెలను కొబ్బరినూనె, మంచినూనెలలోనుకలిపి; మందులు, బలవర్ధకౌషధములు మున్నగు ఎంతటి విలువైనసరకులైనను తగుసాత్రోలలోపెట్టకయు (Proper presering packing) నకిలీఅవుషధములు, వస్తువులుతయారుచేసియు; మంచినమూనా చూపించ నకిలీసరుకు రవాణాచేసియు ఈవిధముగా ఆరోగ్యకరమైన పదార్థములను ప్రజలకి నారోగ్యకరమైనవిగా కలుపితపరచియు, సహజముగా నిలవయ్యుండు సరకులను స్వేచ్ఛలోచెడిపోవునట్లుగాను, వివిధరూప దారులకు

చాటిని బాగుచేసుకొనుటకు కొంతపనిసమయము, కొంతమజూరీ కృత్రిమముగా వృధాచేసుకొనునట్లుగా యొనరించుచు ఆపదార్థములను ఉత్పత్తిచేసేవానియొద్ద మొదలుకొని విడుదలస్థలమునకు చేరవేయు రవాణావ్యాపారస్థులు, టోకునకొని తామువినియోగదారులకు అమ్మువర్తకులవరకు ఎక్కడెక్కడో మరింత కలుషితపరచుచు వ్యాపారముసాగించుకొనుటలోనికి దిగిరి. ఈవిధముగా తాము అమ్మునరుకును కలుషితపరచువారు తామే తెల్లవైనవారుకాకట్టి ఆనాటి వ్యాపారమున లాభసాటిగాచేయకర్లితిమని మిక్కిలి గర్హించెదరు.

ఇట్టివిధముగా తాము అమ్మునరుకును కలుషితపరచినవారే తమకు ఆవసరమైన ఇతరవస్తువులనుకొనినపుడు అవికలుషితపరచబడినవని కనుగొని ఆఅమ్మినవానిని, అట్టిసరకులఅమ్మకమునకు ఆనుమతించినఉద్యోగిని దూషించుటకు దిగిదరు. అంతేగాని తాము ధర్మలాభమునుమించి అధికలాభము పొందుటకు తమసరకులకు సంబంధించిన ఉద్యోగికి ఏవిధముగాలంచము పెట్టి అందుకుసంబంధించిన ఇతరతాపత్రీయములన్నియు ఎంతతెలివిగా చేసేననుకొనుచున్నాడో, ఇతరవస్తువులవ్యాపారులకూడ అంత తెలివిలేటలు శాపయోగించలేరనుకుంటాడు. ఈవిధముగా తను అమ్మునరుకునై ఆత్మనతో ఇతరులను నష్టపరచి ఎంతఅధికలాభముపొందినాడో తనవిని యోగమునకైకొను ఈవిధమైన సరకులవలన అంతనష్టము ఎల్లప్పుడుపొందుచునేయున్నాడని, ఇందువల్ల గొట్టెకుబెట్టెడేతోకయని గుర్తించడు. అదిగాక ఒకసారితాను పానలా ఎక్కువతీసుకోకల్లనేగాని మరుచటిదినమునుండి కొనువారికి నమ్మకముపొవుటచే విరివిగా కొనువారు రారనియు ఒకవేళ ఎవరైనవచ్చినను బేరములుసాగించి అర్హకుతక్కువగానే కొందురనియు గ్రహించడు,

వీటన్నిటివల్ల మనదేశములోని ప్రతిఒక్కఁడు తక్కినవారినందఱను అనుమానించుచు పరస్పరము నమ్మకపోకయుండుటేకాక మనదేశపురైతు దగ్గరనుండి వినియోగదారునకు అమ్మేవారివరకుల వ్యాపారస్తులు, మన వ్యాపారము ఇతరదేశీయులదృష్టిలో చాలహీనపడినది. మనదేశ బీదస్థితికి ఇదికూడ ఒక కారణమైయున్నది. అధిక ఆశభరవేసుకొని పాతికరూపాయలు అమ్మకముచేసి అగౌరవముతో కూర్చునేకంటె ధన్యులైతముతో వేలపై వ్యాపారము చేసినక సాగించి వందలుఆర్జించి అర్థ, గౌరవములనుపొందుట మేలుగదా?

ఇంక వ్యాపారసరళిలో బేరములాటవలన అమ్మేవారు కొనేవారిని తక్కినగుమ్మములలోనికి వెళ్ళునట్లుంచేసుకొని బేరగాడిని పోగొట్టుకొనుటయు, కొనేవారు అనేకమందిదగ్గరకు తిరగవలసివచ్చుటయు (ఇక్కడప్రతి వ్యక్తి ఆమ్మేవాడుతానే కొనేవాడుతానేయని గుర్తించుకొవలెను) ఒకసారి వచ్చి కింగించుటయు, మరొకసారి ఉద్దేశముచేల్చుటయు, మరియొకసారి వచ్చి బేరముసాగించుటయు, మరియొకసారివచ్చి ఖాయముచేసుకొనుటయు ఈరీతిని నాలుగైదుసార్లు తిరగవలసివచ్చుటవల్లను తాము ఇతరత్రాప్రయోజనములుగాని, ఈవ్యాపారమే ఇంకను విరివిగాచేసుకొనుటకుగాని తమఅమూల్యమైన కాలమును వృధాచేసుకొనవలసివచ్చుచున్నది.

కావున తమవ్యాపారములు నమ్మకముగా, చురుకుగా, విరివిగా సాగవలెనన్నను. తాము యితరులనుండి కొనవలసివచ్చు సరుకులో ధననష్టము, సమయనష్టము, కాయకష్టము, మనసుకష్టము పొందకుండవలెనన్నను, తాముకష్టించి వెచ్చించి కొన్న సరుకులు నాలుగుకాలములపాటు మన్ననవలెనన్నను, తాముకొను ఆహార, ఆవుపదార్థములవల్ల తమ ఆయురారోగ్యములను నష్టపడకుండవలెనన్నను తాము ప్రధమమున ఈహాసపువ్యాపారమునుమాని, నాణ్యమైనసరుకును తయారుచేయుట, శుభ్రమైనట్టి చాల

శాలము నిలవవుంచునట్టి కట్టుబడిచేయుట (Neat, clean & preserving preaching) తను అమ్మునప్పటికి అసరుకునకు అన్ని ఖర్చులపాన నూటికి పాతిక, లేక ప్రభుత్వము ఎప్పటికిప్పుడు నిర్ణయించుధర్మలాభముచేసుకొని అమ్ముటయేమార్గము. ఇందువల్ల తమ గౌరవము, తమ దేశ గౌరవము కూడ పునఃస్థాపించుకొనినవారుకూడ యగుటయేగాక ఇంకను పెద్దవ్యాపారము సాగించుకొనగల్గినవారగుదురు.

జేరము ధరలచెప్పట మూనిన తామునవ్వపోవలసినచున్నది ఇంకను కొందరు మూడవమృతస్థులు అనవచ్చును. నేడు పట్టణములలో పెద్దపావులలో నిర్దిష్టధరకు (Fixed prices) అమ్మేపద్ధతివల్ల తమవ్యాపారముఎంత క్రోగుగా ఎంతఎక్కువగా సాగుచున్నదో చూచుటలేదా? ఇందువల్ల వారి వ్యాపారస్తలకు ఎల్లప్పుడూ వీడిమూయించే అదురూ, అదురూకూడ అప్పునుగడ !

మనదేశజాతీయవాయకులు, కొందరు జాతీయదృష్టిగల ఉదారకోటీ శ్వేనులు దీనికి మొదట మహాత్ముని ఆశీర్వాదన రక్షణయే ప్రధానముగా పెట్టుకొని జాతీయసంపద, గౌరవములను నిలబెట్టుకొనుటయే తమయొక్క సంపద, గౌరవములకుకూడ ఒక్కచేరక్షణమార్గమని గుర్తించుకొని బ్రిటిష్ వాగు అసలే మనదేశీయులు వ్యాపారమునకై స్వంతశాకలను కలిగియుండరాదనే బిగింపువరకువచ్చియున్నను శ్రీ వాల్పూడ్ హిరాచంద్ ప్రభృతులు సిండియాపిప్ నేవిగేషన్ కంపెనీ (సింధియా వాకాయానసంస్థను) స్థాపించి పాల్లమెంటువరకు పోరాడి కొంతకాలమునకు భారతీయవర్తకులు స్వంత శాకలను చేసుకొనవచ్చుననే స్థితికి తీసుకవచ్చి ప్రధమమున ఒకపాతబడను కొని దీనిని ప్రధమమున బొంబాయిరేవులోపెట్టి ఇంగ్లండుకు సరుకులలను ప్రయాణీకులను కొనిపోవుటకు సిద్ధపరచేటప్పటికి మనముబాగుపడుటకు ప్రారంభించబడిన ఈదేశీయవ్యాపారమును పురిటిలోనే చంపుటకుగాను

ఒక ట్రిటిమెంట్ పెసీడినను దీనికి పోటీగా పెట్టినారు. * వేలకొలదిటన్నుల

పరిశోధ్యమన త్రిడికి ఇంక నిలువలేక కొంతకులాంగి తమ ప్రతిష్టకు భంగములేకుండా ఏదో ఎంతో పెట్టినట్లుగా చెప్పకొని ఆవచ్చిన కొంతవరకూ టుతో మరీ బలవంతులమగుదుమని దానిని మనకు కొనసాగకుండా భిన్నము చేయుటకు పెట్టినదానిలో ఉమ్మివేయుట మొదటినుండి నేటివరకు ప్రతి అడుగులోను అనుసరించుచున్న గె ట్రిటిమెంట్ ధానము.

సరకును తీసుకొనిపోవు మన శ్రేణివ్యాపారస్తులు మనకు ఉండవలె సరుకు ఎగుమతిచేసిన ఇంగ్లీషువారి ఆగ్రహమునకు గురియై తమ వ్యాపారమున కేమిభంగమువచ్చునోయనియా, ఇంక ఐ. సి. యస్. మున్నగు చదువులకు, పరీక్షలకు పోవునానో సాధారణప్రయాణీకుల కాబట్టి ట్రిటిమెంట్ వారి అనుగ్రహముతో కూడిన తమ విద్యకు ఎట్టి భంగముకల్గినోయనిన్ని మనకు ఉండవలెనట్లు తమ భయముచెందెదరు కావున ఈమన ప్రధమ దేశీయ వ్యాపారోద్యమమును (National enterprise) కొనసాగించుటకే నిశ్చయించుకొని ప్రయాణీకులున్న సరికపోయినను, వ్యాపారస్తులు సరుకులు వేసినను వేయకపోయినను సరి ఎంతనప్రమువచ్చినను సరి * ఆ పోటీకట్టుకే నడిపించసాగిరి. ఒక

* ఒక్కొక్కటి ఒక కొన్ని కొట్టుఖరీదున్ను, ఒక్కొక్క ప్రయాణమునకు కొన్ని లక్షల ఖర్చున్ను యగును.

ప్రక్కచేతములో ప్రతిబోధముగా విందిరి. క్రిమేణా మనకు ఉండవలె ప్రయాణము, రవాణా అధికముకాజొచ్చెను. ఈవిధముగా చిరకాలముగా సుస్థిరముగా స్థాపితమైన, ప్రభుత్వ అండకల్గియున్న పెద్ద ట్రిటిమెంట్ పెసీ జరిపిన పోటీకి దేశభక్తి ప్రవృత్తులై కార్యదీక్షాబద్ధకంకణమైన ఐదుగురు భారతీయ శ్రేణివ్యాపారులు నిలువగలుగుచున్నదానికి తట్టుకోలేక ఒక వాణిజ్యమిది, ఒక వాణిజ్యమిది యనే దానికి నిశ్చయపడినవిచ్చెదరి. ఇదేవిధముగా మనవారు రెండవ దశనుకొని కాకినాడనుండి రంగూనువేసినపుడు ఆ ట్రిటిమెంట్ పెసీ సిగ్గు

లేక మరలజరిపిన పోటీలో ప్రమాణీకునికి ఒకరూపాయి లేదు, ఉచితముగా వంటకువోస్తూ, టీస్లయితో సహా తీసుకువెళ్లినవిషయము మన ఆంధ్రులకు విచిత్రమే. దీనికికూడా ఒక వాఙ్ముమనకు ఒక వాదమువారికి ఏమీబుచ్చేయ గలిగిరి. తరువాత ఒక్కొక్కవాణామార్గమున ఆయావాణాపరిస్థితుల కనుగుణంగా కావలసినరీతిని ఇస్తుమనవచ్చిన రూపురేఖలతో ఓడలను స్వంతముగా ఆర్పరిచ్చి కట్టించుకొనేస్థితిలోనికివచ్చిరి. * ఇంక ఈ ఓడలుకడుపుటకు

* ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు మున్నగు ప్రదేశములనుండి వివిధగుడిముల పండ్లను ఎగుమతిచేయునట్లే ఓడలలో ఆఫలములు చెడిపోకుండా (Cold storage bunkers on refrigeration system) మంచుగడ్డ యంత్రోపయోగమున హిమవంత మొనర్చిన కానాలు యుండవలెను. చేపలపరిశ్రమ భారీయెత్తునూ దేశములనుండి చేపలనుకొనిపోవు ఓడలకు కూడా ఇట్టియేర్పాట్లే కావలయును. ప్రత్యేకముగా ఇనుము మున్నగు సరకులనుమాత్రమే కొనిపోవు (Chartred steamers) ఓడలకు ప్రయాణీకుల గదులు కట్టవలసియులేదు. ఓడస్థలమంతయు సరకులనెగుమతిచేసుకొనుట కనువుగ కట్టుదురు. కొరవాసులు; పెట్రోలు, తత్సంబంధమైన సూనెలు కొనిపోవు ఓడలలో ప్రయాణీకులకు తావుండదు సరిగదా డబ్బాలు; వీపాలు ఎగుమతికాదుకాట్టి ముత్తము ఓడలోనే సాగపోతగావేసుకొనుటకు పొంగునిచ్చింపెదగు. కొన్ని కాయధాన్యములు, అపరాలుతీసుకపోవు ఓడలకు కూడ సాగపోతవిధానములేదు. వీటిని ఎగుమతి, దిగుమతిచేయుటకు రేవులలో చాలకాలము వృధాగాయుంచవచ్చునరేకుండా ఈసారపోతసరుకులను సుశువుగా త్వరితగా ఎత్తివేయఘోషయంత్రములుండును. ప్రయాణీకులను, సామాన్యసరుకులను వాణాజీయు ఓడలకైనను ఆయామార్గముపై ప్రయాణీకులు, సరుకులు ఏయేవిష్వత్తనియుండునో దాని కనుగుణంగా ఆ ఓడలో స్థలనిర్దేశమునేసి కట్టవలెను. లేనిచో ప్రమాణీకులస్థలమో, సరుకులస్థలమో మిగిలిపోయి ఆనర్హముకు పూర్తికదాయమురాదు.

ఇంజనీర్లు, ఆఫీసర్లు బ్రిటిషువారేయండవలసివచ్చుటచే మనదేశమైనను పెద్ద జీతములపైకే పోవుచుండుటచే మరికొంతకృషి మనదేశీయులు వక లక్ష ఈనిపుణత విద్యా, పరీక్షలకు పంపించుకొనగల్గిరి. దీనికికూడ మనదేశీయుల విద్యాకాలఖర్చులు విశేషమునకుపోకుండా మరికొంత దీర్ఘకాలపోరాటముతో మనదేశమున బొంబాయిలో ఒకనాకా విద్యాబోధపాఠశాలగా ఒక నాకను ఏర్పాటుచేయించగల్గిరి. తరువాత నాకలను కట్టించుకొనుటకు విదేశములకు కొన్ని కోట్లు వృధాగాపోవుచున్నదని మనదేశములో నాకానిర్మాణముచేయుట కుద్యమించిరి. ఇందులకు సుదీర్ఘపోరాటమే చేయవలసివచ్చినది. కొంతకాలము అనుమతించకయు, అనుమతించేక మనవారు దేశతీమంతయు కోధించి నాకానిర్మాణాగారములు నిర్మించుటకు అనువైన స్థలమును కనుగొనగా ఆస్థలమును అమ్ముటకు అశ్యంతరములేకపి, మరల ఇంకొకస్థలమును వెతకికొనగా మనఅవసరమునుబట్టి అధికధర చెప్పినదానికి అంగీకరించినను నాకానిర్మాణకాల కనుసరించుండవలసిన రైలుమార్గనిర్మాణస్థలములు మున్నగువాటిలో ఆటంకములుగాని, నిత్యముమనకు అధికఖర్చు వాటికాదాయమువచ్చువరకులుపెట్టిగాని భిన్నముచేయుచువచ్చిరి. తుదకు గతపర్యాయము కాంగ్రెసు రాష్ట్రపరిపాలనచేయుచున్నప్పుడు ఇచ్చటమనకువచ్చిన బలమువల్ల, యుద్ధమువచ్చుటచే తమకు అనేకదలనిర్మాణము అవసరమైయున్నప్పుడు ఇంకనూ కొన్ని విగింపులతో నాకానిర్మాణకేంద్రమువకు అవసరమగు కొన్ని ప్రత్యేకసౌకర్యముల (Some priorities & facilities that are necessary for a ship building yard) ను చేకూర్చకయండినను మొత్తముమీద ఏదోవిధముగా విశాఖపట్టణములో నాకానిర్మాణము చేసుకొనుటకు ఒప్పించకలిగిరి.

ఈవిధముగా దేశవ్యాపారములకన్నిటికి తలమానికమైన ఎగుమతిదిగుమతి దేశవ్యాపారములో ముడివస్తువులనుకొని తయారీవస్తువులను అమ్ముటవల్లకలిగే విపరీతవ్యాపారలాభములనుండి వాటిని ఇచ్చటనుండి అచ్చటకు,

మరల అచ్చటనుండి ఇచ్చటకు రవాణా ఖర్చులను మన మేళ్ళరించుకొనుచున్న సు అసవాణా వ్యాపార *జిదాయముకూడా వారికే చెందుట కాక ఈ

*కోటానుకోటధనము మనదేశమునుండి (బొంబాయి నుండి) లండనుకు పెద్ద బంగారు కడ్డీల రూపమున మున్నాట అరవై నాలుగోజులు ఒక రేప్రవాహముగా పోవుచుండు.

సవాణా సంబంధ వృత్తులు అనగా వాహనములు తరచుచేయువారు, నడుపువారు వీటన్నిటికీ కావలసిన గుమాస్తా సిబ్బంది మొదలగు వృత్తుల వారు మాడవలసినవచ్చిన పోలికనుండి కుదరకుండుట మన శ్రమలలోకేయంపిపోయి ఈ వివిధ వృత్తులవారికి పనికి వచ్చించినవారైరి. అంకేకాదు. వీరిత్యాధస్తమా యంటూ నేటికి మన దేశమున అనేక జాతీయనాకాయానకింపెనీలు, అనేక జాతీయ విదేశీ వ్యాపారకింపెనీలు ఏర్పడియున్నవి. ఈ ఒక్కకింపెనీకే 'జలలక్ష్మి' 'జలదుర్గ' 'జలబిందు' 'జలధార' 'జలతార' 'జలబాల' 'జలమోహన్' 'జలగోపాల్' 'జలహీ' 'జలవిజయ' మున్నగు నానుములను 291 ఓడల వరకు అభివృద్ధిగాంచెను. మనకు స్వరాజ్యము వచ్చిన తరువాత స్వతంత్రభావతావనిలో ఈ స్వతంత్రభారతకింపెనీలో కట్టబడిన ప్రధమ స్వతంత్రభారత కాక 'జలఉప'ను స్వతంత్రభారత ప్రథమ ప్రధాని పండిత నెహ్రూ అంభరీ దేశమునకు వచ్చి విశాఖ సట్టణములో జలప్రవేశమహోత్సవముగా వించిన విషయము అందరకు తెలిసినదే. తరువాత ఓడను మనభారత ఉపప్రధాని సర్దార్ పటేల్ ఢిల్లీలోనుండియు విశాఖ సట్టణములోని ఓడకు చేడియోన్వారా జలప్రవేశమహోత్సవము జరిపిరి.

ఒక్కొక్క నాకాకింపెనీ తమ ఓడలపై తమకింపెనీ గుర్తుగల జండాను ఎల్లప్పుడు ఎగురవేసియుంచెదరు. దీనిప్రక్కనే ఆకింపెనీ దేశపు ప్రభుత్వ జండానుకూడ ఎగురవేసెదరు. కావున స్వతంత్రమైన మన ప్రజల పతాక మన ప్రభుత్వ ఓడలపైన యుద్ధకాలపైనేగాక ఈ ప్రపంచ సామర్యమున వివిధ దేశ

ములలో మనరాయబారి కార్యాలయములపై రెప రెపలాడుచు ఎగురుచున్నట్లుగానె మనదేశీయ వ్యాపారవాకలపై నెగురుచు నేడు ఈ ప్రపంచముమీది సప్తసముద్రములపైన విహరించుచున్నది.

ఇదేవిధముగా పెద్దపరిశ్రమలు మొదలు స్వహరిత్రమలవరకు తక్కిన పరిశ్రమలు, వ్యాపారములన్నిటిలోను కలుపఁజేయుచున్నభావులు దేశదేశములుపోయి మనదేశపూర్వపున్నత్యమున, నేటి (పరాధీనతలోనున్నప్పటి) స్థితియు, కాంగ్రెసును నేటిఉద్యమలక్ష్యములు మున్నగునవి నేటికెల్లమునానే అచ్చటచ్చట మనకు నైతిక, ఆధ్యాత్మిక, సానుభూతి, సహాయసంపత్తి పునాదులుజేసుకొనుచు మనదేశ వివిధపరిశ్రమ, వ్యాపారములను పునఃస్థాపించుకొనుచు; బలపర్చుకొనుచు, వృద్ధిచేసుకొనుచువచ్చిరి. కాంగ్రెసు రాజకీయస్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాటములుసల్పుచు నైతిక, ఆంధ్రములను వృద్ధిచేసుకొనుచువచ్చుచునే స్వనాశనమైనదేశమును సంపాదించుకొని దిక్కులుచూచుచు కూర్చోరావలసిన ఆత్యమనండి తప్పించుటకుకూడ ఈ పరిశ్రమ, వ్యాపారపునఃస్థాపన, అభివృద్ధిఉద్యమములనుకూడ ప్రక్కనె సాగించుకొనుచు వచ్చినారు. మనజాతీయ, రాజకీయ, సాంఘిక, పారిశ్రామిక, వ్యాపార, నైతిక, కళాపోషణలకై, స్వాతంత్ర్యములకొరకై, పునఃస్థాపనకై, అభివృద్ధికై పాటుపడుచురాకపోయిన ఆంధ్రమనదేశమున ఈ కాంగ్రెసువంటి జాతీయసంస్థ పట్టుకపోయిన బీదవాడులగాయతల మహాధనవంతునివరకు మొత్తము భారతజాతి అంతయుకూడ ఎవరికి ఒక నెంటుభూమిగాని ఏవర్తకముగాని, ఉద్యోగముగానిలేకుండా మొత్తము అందరినెత్తినిఉత్పరితట్టుచుమార్చివేయుండెడిది. ఇది అతీతయోక్తికాదు, బ్రిటిషువారు ఆక్రమించుకొన్న ఆస్ట్రేలియాను చూచుటలేదా? ఆండ్రుములో ఆంగ్లయువకుండకున్న జాతీయులునేడు (Bushmen) యని పిలువబడుచు బ్రిటిషువారికి ఆసుందరనగరములు కట్టుటలోను, పెద్దపెట్టెరీలలోను కూలిచేసుకొనుచు

దొంగలలోను, తుప్పలలోను నివసించవలసివచ్చుచున్నది. అంతేకాదు. అక్కడకు వియితర దేస్తు: నుకూడ వివ్యాపార, వ్యవహారములకురానీయరు. అంతేకాదు. ప్రపంచమందంతట గౌరవముపొందుచున్న మనభారతజాతిని కూడ బ్రిటిష్వారు దక్షిణాఫ్రికాలో పట్టణములలోనికి రాకుండగను, రైళ్లు ఎక్కికుండగను మాలపల్లినవాసమునకు పాలుజేయలేదా? మనదేశములో మట్టుకు మొదట శకపరిపాలనాప్రభువులు, తరువాత రాష్ట్రపరిపాలనలో ద్యోగులు, తరువాత జిల్లాఉద్యోగులు, తరువాత తాలూకాఉద్యోగులుగా సర్వీస్ పెట్టెల్ల వరకుకూడా ఒకరుఒకరు వివిధశాఖోద్యోగులుగా బ్రిటిషు వారు దిగుమతిఅయి ఇంకపొలీసుజవాసులు, మనసబులు, కరణాలుమున్నగు గ్రామోద్యోగులుగా నావటుంతరువాయివరకువచ్చి, వ్యాపారములో పెద్ద కంపెనీలు మొదలు చివరకు సోడాషాపులలో బ్రిటిష్వనితలు అమ్మకములు సాగించేవరకువచ్చి ఇంకచివరకు కనీసపెట్టుబడితోనడిపే కిర్కీషాపులకూడ బ్రిటిషుయొవతుల హస్తగతంఅగుటమినహా గయన్నస్థితినుండి మనరాజకీయ చైతన్యమును, ఉత్తమమానవసంస్కృతిని, వృత్తివిద్యలను త్వరితగతినించపు విద్యావిధానమును ప్రవేశపెట్టి ఇందుమించు మన ప్రజాసామాన్యమును అజ్ఞానులుగా, పరస్పరము ఒకరినొకరు అనుమానించుకొని ద్వేషించుకొను నట్లుగా, పీరువారిని, వారుపీరిని మోసముచేసుకొనుచు దోపిడీ, దొంగతనము లుచేసుకొనుచుపరస్పర జడములు దొమ్మిలుచేసుకొనుచు కొట్లాడుకొనునట్లుగా చేయగల్గి *ఇంకను మనఅదృష్టముకొలది మనపూర్వసంస్కృతిని అధ్య

*మాలపల్లిలోపెట్టి: మాలవారుగానేయగుదురు. పిచ్చిఅనువత్తిలో నిర్బంధించిన పిచ్చివారగుదురు. ఇది, బ్రిటిష్వారు మనదేశమున అవలంబించినవిధానము సి. టి. ఏక్ట్ (criminal triles act) అనగా దొంగజాతుల కాసనము అనుదానిని ప్రవేశపెట్టి కొండజాతులనుండి ఒక్కొక్కజాతినే దొంగలుగా జేర్చిమెదిలిడి. అన్నిటికంటె పెద్దఅడవిమృగమైన ఏనుగునే లొంగతీయగల నల్లవండును, ఇతరమధ్యములను (మత్తుపదార్థములను) ప్రవేశ

పెట్టి మనదేశమున వీటికి పయోగము ఉపయోగవ్యాప్తమగు విధానములు అమలు పరచిరి. వారి ప్రతినిధానములోను ఒకే సారిగా మనము పశువులవలె తయారగుటకు, (to degenerate) మనోగోత్రము, ధనము చెనుటకు, తమకు అధిక లాభాలు వచ్చుటకు, తమ పరిపాలన సుస్థిగపడటమూడ మాన్యము కలవిగా చేసిరి. తమూరీ, ఖమ్మలతో మొత్తము అమృతమనకు వచ్చునదికి శేరునల్ల మందు విదురూపాయలను కిట్టింపు అయ్యేదానికి ఎనుబదిరూపాయలు చేసి ఆ 75 రూపాయలు ద్యూతీ (పన్ను)గా తీసుకొనుచుండిరి. నిత్యము ఎన్ని లక్షల శేర్లు అమృతమగుచుండెడిదో దీనివల్ల బ్రిటిషువారికి మనధనము ధారా వాహినిగా ఎన్ని లక్షలు పోవుచుండెడిదో గ్రహించవచ్చుగదా! ఈ విధమున మనదేశ ప్రజలు నీడునకాక మరేచురుదురు? బ్రాహ్మణ, సామాయికూడ ఇదే విధానము. ముసాయిక, పద్నాలుగణాలు కిట్టింపు అయ్యే ప్రాంతీక సామ్రాజ్య ఎనిమిది, పదిరూపాయలు ద్యూతీ వేసేవారు.

యనము, ఆచారము చేయుచున్న కొద్దిపాటి కైతనిగతులవారినికూడ ఈస్థితి లోనికి తీసుకవచ్చుట మనహాగాయున్న ఈజాతి నే నాశనము చేసేవారి ఈ దుష్టప్రవాహమును వెనుకకు మరల్చి మనదేశీయులను కల్పకు, గవర్నర్లు అయ్యేటట్లు వారి పెద్దకంపెనీలను మనదేశీయవర్తకులకు వశపరచిపోయేటట్లు తీసుకవచ్చి, మొత్తము జాతికే క్రమేణా ఈ మోరును తగిలించునాకున్న సి. టి. ఏట్టును తొలగించి మీది దొంగజాతీకాదు, మీది దొంగవృత్తీకాదు యని గౌరవవంతులైన భారతీయులలాగ సంచరించుకొననట్లుగా చేసుకవచ్చి ఇంక కొద్దిగా మిగిలియున్న పనిని అనగా మనదేశీయులను తేజోవంతులుగా, ఆయురారోగ్య శ్రేష్ఠవంతులుగా చేయుటకు అవినశకపనికూడసల్పుచుండ ఈ కాంగ్రెసును తెలియనివారు వచ్చి విమర్శించుట, చీకాకుపరచి ఆటంకములు కలుగజేయుబోవుటను మనదేశీయులు సహించకూడదు.

ఈ కథను గా మనబాటియొక్క కథ, మానవరక్షణ కైవధ్య చేసు
కొనవచ్చినది పైను మహానగరములనుండి తాలూకాపట్టణములవరకు ఇప్పుటికి
అందెనె. ఇంక గామములవారే ఈ అధివ్యవస్థని అందుకొనలేక వెనుకబడి
యున్నారని తెల్పుటకు విచారము గా యున్నది. కావున ఇప్పుడు ముఖ్య
ముగా గ్రామముల వారు తమ వివాశకర పాఠశాలజీని నూని ఈ నూటియైన
అధివ్యవస్థనిగ్రామములను తక్షణమే ఆవలకట్టించవలసియున్నది. నేడు పర్వీట్లు
జైకావార్చెట్లు ఆ నేదానికి ప్రయత్నములను ఎగబడుచున్నది గామముల
వారేనని తెలియవలెను. ఈ పర్వీట్లు సంపాదించు తాలూకా, జిల్లా, రాష్ట్ర
పట్టణములలోని వారినిపట్టుకొని భంబూజుపడుటకు ప్రయత్నించెను. ఇట్టి
ఒకేవ్యక్తికి అధికలాభము చేకూర్చుదానికి సహాయము చేయుటకు ఏనిరుచి
కాంగ్రెసువాని పూనుకొడు. పైగా మందలించి సంపివేయును. సమిష్టిగా
పదిమందికి ఉపరించు క్యవచారములకు తప్పక పూనుకొనును. ఇంక ఏ గో
ముఖ వ్యాఘ్రమో ఇట్టివారికి లభించిన తనకుట్టుకు కొన్ని కేలు; దానిని ఇ
చ్చుటలో ప్రయోగముగల ప్రతివారికి క్రిందనుండి పైవరకు నురికొన్న
వేలు ఖర్చుతో తనకు అధికలాభసాటిగదాయను ఆకతో ఇట్టి పర్వీట్లు సా
ధించినను ఇంక ఆవ్యాపారము జరుపుకొనుటలో అడుగడుగునకు లొంగున
ములు చెల్లించుకొనవలెను. దీనికి అగోముఖపజువబడిదారుడు ఏమియు చేయ
లేడు. అడురానూరాడు. కావున మొత్తముపైఈపర్వీట్లుదారునికికూడ గొర్రె
కుబెత్తడేతోక, ఇంకపైన మిగిలేవిట్టుకు బీదప్రజలను ఏడిపించిననూట,
తానగుండెలపై చెయివేసుకొని నిద్రపోలేని ఆడుర్దాభయములతో కూడిన
రాతింగిరళ్ళ కష్టము, మొగముపైకెక్కుకొని చూచి నడవలేని అబక్రీ,
అవమానము, ఈజన్మలోనే ముందుగతికి భంగము.

ఈరోజులలో అనేకమంది యువకులు అధికఆకతో ఈపర్వీట్లు, రై
సెన్సులుకై తావత్రియపడి తిరిగి తిరిగి అపలు తమకుయున్న సామ్యముకూడ
పొగొట్టుకొని హతాశులగుచున్నారు. ఒక వేళ ఏదెక్కో పొందగల్గినను
ఈపై చప్పబడినదే పర్యవసానము.

ఈ సోపంచమున మోసములేక నమ్మక మైన వ్యాపారసరిలిలో భారీ యోగ్యుల సామగ్రిని పంపిణీ చేయుటలో వ్యక్తగతముగా సాగించేదానికిన్ని సమిష్టిగా (joint stock companies) వ్యాపారము చేయుట సులువు, సుఖముకూడాను. విదేశములలో ఒక హోటలులో బల్లచుట్టూ నలుగురుకూర్చొని టీ పుచ్చుకొని శేచేలోపున ఒక బాయిట్ స్టాక్ కంపెనీని స్థాపించు కోగలరు. ఇదియే తో ఆపరేటివ్ స్థలి. మనదేశములో ఒకడు ఇట్టివ్యాపారి లేక హరిత్యాగికి సంస్థను స్థాపించుటకై బయలుదేరిన కొన్ని నెలలలో గడదితిరిగి తిరిగి ఒక వేళ చివరకు సాధ్యపడకను ఈతరుగిడిచే ఒక వాటాదారుని పెట్టుబడికి సరిపోవు ధనము (A share holders investment) వృధాగా ఖర్చయిపోయేది. ఇప్పుడు ఈతాదలేదు. మనజాతీయవ్యభివృద్ధి అండకూడనున్నది. ఇదికూడ అనేకమంది సాహసపరులకృషివలన మనదేశములో తాముకావట్టగములగుట నన్నియున్నది. గాంధీజీయవలనూ ఈవ్యభివృద్ధినియో, తెలియకయోగాని వ్యవహారీత్యావట్టుపకప్పుడప్పుడు నలుగురు కూర్చున్నచోట ఇటువంటిమాటలు వచ్చి మాటలలోమట్టుకు గాలపొరుషముగా చాల దూరము వెళ్ళిపూడ చివరకు ఎవరు ఏమిసజ్జించుకోకుండగనే నవ్వులాటలతో లేచిపోవుట చూచుచునే యున్నాము. కావున గాంధీజీయవారు ఈ విషయమును వేళాకోళములుగాకాక వ్యవహారిదృష్ట్యా గమనించి ఇందుకు ప్రవృత్తిమముగా పూనుకోవలసియున్నది. ఇట్టివాటికి ఆనుకున్న నలుగురే అంతాధికందుకొనక క్కరలేదు. అనలుగురు పని మొదలుపెట్టుటకుగాను నాలుగువెద్ద మొత్తములు వేసుకొని అవసరమైతే పని సాగుటకుగాను విడదీసిరూపాయిలచొప్పునో పదేసిరూపాయిలచొప్పునో సామాన్యప్రజలకు పేర్లు (వాటాలు) ఇవ్వవచ్చును. ఈవిధముగా వేలమీద లక్షలమీద వ్యాపారము సాగించవచ్చును.

ఇన్సూరెన్సు, బేంకింగ్:—

ఇంకను విదేశములలో ఇన్సూరెన్సు, బేంకింగ్ పద్ధతులపై దేశపరిశ్ర

ములు, వ్యాపారములు అభివృద్ధియగుటకు చోడ్చుడు. మన నీవనిష్ఠులకువారికి
 వ్యక్తిగతగుణ, పాపగుణము, తమవై భారములయినను భాగ్య, కష్టములకు
 భాగ్యమును ఈవిధమునను తమ అస్తులకు, యాత్రాకు, ఓడలకు చివరకు కుక్క
 లు, గుఱ్ఱములవరకు బాధాపొందును. ఇవికూడ మన దేశములో కట్టణముల
 వరకు అభివృద్ధిగాంచినను గ్రామములలోనివారు లంకను ఈక్షణముగ్రామమును
 అలవర్చుకొలేదు. ధనమున్నవారు పీచిలి లెక్కచేయక భూమిముగా పెట్టి
 పట్టుకొని ఇంతకన్న ఎన్నోకెల్లు ఆర్జించగలమని తలచితిమి. మరేయెచాకా
 గాని, అస్తులు మిగిలేదున్నను కిక్కిరియజేసిన స్వల్పముగాని తలవలములను కట్టి
 ముకాడేమని విచారించెదరు. ఇంక అప్పుడు పోలీసువారుగా అయ్యి కట్ట
 పులెననుచు హచ్చములములు పీచియిచ్చును కట్టవలసివచ్చుచే నొక
 లేక విచారించెదరు. కావున తాము వ్యక్తిగత భాగ్యముతో ముక్కురముగా
 యున్నప్పుడైనను తాము విజృంభించదలచి వ్యాపారములో చేయుభర్తులో
 ఇది తృణప్రాయమైనదని యెంచికరక్షణకూడ ఏర్పాటుచేసుకొనుటమంచిది.
 ఇందు షేమిలీమైన్రెనెన్సుపోలీస్, ట్రిబ్యూనల్సెఫిట్పోలీస్, పీల్లల చదువుకు,
 పివాహములకు రక్షణమున్నగు అనేక ఏర్పాట్లుగలవు. ఇంక ఇంతమట్టుకు
 కూడ సాగలేని బీదలకు నేవనల్ నేవింట్సు, పాస్టర్ నేవింట్సు కలవు.
 కొందరు కట్టదలచిన గ్రామస్తులలోకూడ ఈవిన్నానెన్ను ఏజెంట్లు తాము
 ఇచ్చిన డబ్బును ఆపహరించి అసలు పీచియము కట్టకుండుచోనే వాడునకు
 అనవసరముగా జడిసి అసలు తమరక్షణ కొక్కనే మానుకొనుచున్నారు.
 ఈభయము అనవసరము. ఈ ప్రబోధముచేసి, వివరములు తెల్పిన ఏజెంట్లు
 చేసిన ఉపకారకృషికి తగుభూతికిగాను అతనివల్లనే బోలెడ ప్రయోజనములు
 గా వ్రాయించి సాముమతము తామే నేరుగా కొనిచేసికొని కట్టవేయవచ్చు
 ను. ఇందువల్ల దగాకొరులకు తావుకూడ లేకుండా పోవును. తమకు, తమ
 భార్యబిడ్డలకు సౌఖ్యము, రక్షణ కల్పించుకొనే కొరిక సవ్యముగా కొన
 సాగును.

బాలబాలికల సూక్ష్మశిక్షణ:- బాలబాలికలే రేపటియువత, యువకులని యు ఎలుండి పౌరులనియు గుర్తించి బాలబాలికల విద్యా, సహభ్యుత్సాహ లక్ష్మి రను ప్రోత్సేకశక్తి వహించవలసియున్నది. రేడియోలోని పిల్లలకార్యక్రమ, మానకు తీరుక వెళ్ళుట, పిల్లల పత్రికలను ఇచ్చుట, బాలసంఘములను ఏర్పాటు చేయుటమున్నగు నవికొన్ని సామాన్యపరిజ్ఞాన [General Knowledge] మాత్రము. సామాన్య, బీదప్రజానీకముయొక్క పిల్లలకు నిర్బంధ ఉచితవిద్యావిధానమును మనజాతీయప్రోభుత్వము అమలు పరచుచున్నది. దీనికి ప్రతిబంధకములు కల్పించుకొనక ఈ సమస్యను సద్వినియోగపరచుకొనవలసియున్నది.

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమును క్రిందితరముల వారివారికి అందించుట:- 1948 ఆగస్టు 15 ప్రథమస్వాతంత్ర్య దినోత్సవ సందర్భమున ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిషత్తు ఇచ్చిన ఆదేశానుసారం విశేషార్థం పట్టణకాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పట్టణప్రజలకొరకై ప్రకటించిన నాలుగుపేజీల కరపత్రమును యధావిధంగా ఇచ్చుట ప్రకటించుచున్నాను.

60 సంవత్సరాల కాంగ్రెసుకృషి, ముఖ్యంగా మహాత్ముని నాయకత్వమున్నదేండ్ల అనవరత పోరాట ఫలితంగా 1947 ఆగస్టు 14 తేదీ ఆర్ధరాత్రితో భారతదేశంలో బ్రిటిష్ పరిపాలన అంతంధానమై భారతావని స్వతంత్రమైనది.

కాని స్వరాజ్యం వచ్చిందని సరిబరపడటానికైనా వీలులేకుండా సామాన్య, బీదప్రజానీకము అనుభవించుటకుగల నిర్వాహణచేమకొనుటకు వీలులేకుండా ఈలోపుగానే మనము అవకాశము ఇచ్చుటవల్లనే మనలోనే అలుముకుపోయిన అభివృద్ధి నిరోధకులయొక్క, దుష్ప్రశక్తులయొక్క, పార్టీలయొక్క ముఖ్యముగా మతదురహంకారులయొక్క చర్యల మూలముగా దేశమంతటా ఇండియా పాకిస్థాన్ లలో భారీయెత్తున భౌతికహత్యలు, దోపిళ్ళు విచ్చలవిడిగా సాదిఅరాచకశక్తులకు దారితీశాయి. ఈ మతదురహంకారశక్తులే

స్వాతంత్ర్యప్రవాహ భావనలు తిరుగుబాటుకున్నాయి. కాశ్మీర్‌రంగంలో పాకీస్తాన్ సేనలే ముఖముగా భారతదేశంలో యధాకితలబడ్డాయి. వేరొకవంక భారతదేశగర్భంలో ఉండి - శాంతి నిరసనాధికారులు భారత ప్రభుత్వాన్ని ధిక్కరిస్తూ పరిపూర్ణ స్వతంత్రము పాతమార్పును భారత ప్రభుత్వముపట్ల విరోధచర్యలు చేపట్టినారు.

ఈవిధం - దేశమంతటా ఎదురేదైనా అల్లకల్లోలములను ఆణిముత్యము పుజుచు శాంతి సౌఖ్యములు చేతులుబట్టి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు శక్తివంతమై యిండా కృషిచేయుచు నివచ్చింది. శాంతిపక్షతలు సిరముగ నెలకొన్ననాడెదురు ప్రభుత్వమైనా ప్రజలార్థ ప్రతిపత్తిని పెంపొందించుటకు తనివెల్తుల ప్రణాళికలను ఆచరణలో పెట్టగలరు. కావున ప్రజాశక్తియో ఛిలములందరు ముమ్మారు దేశంలో శాంతి భద్రతల నెలకొల్పడంలో ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడి అటుపిమ్మట ప్రజలను విశ్వాసాత్మకంగా నేవించే ఆపకాళాన్ని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు లిపించాలి. ఇది ప్రతిభారతీయుని పధనధర్మము.

కాని ప్రపంచసామ్రాజ్యవిస్తరణ కాంతితోబయలుదేరిన సోవియట్ నియంత స్టాలిన్ యొక్క అంతఃజ్వలము రాజకీయ చదరంగంలో పావులైన భారతకమ్యూనిస్టులు మాస్కో ప్రేరేపితమై దేశంలో అరాజకాన్ని మరింత పెంపుజేయుటకు నెహ్రూప్రభుత్వాన్నే కూలదోయుటకు కుట్రలు పన్నుతున్నారు. తమ హింసాచర్యలద్వారా శాంతికాములైన ప్రజాసామాన్యమును భీతావహులజేసి సమైక్యద్వారా ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించజేసి బలవంతంగా దౌర్జన్యచర్యలద్వారా ప్రభుత్వాధికారాన్ని ప్రజాభీష్టముకు వ్యతిరేకంగా, ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతాలకు విరుద్ధంగా మస్తాతం చేసుకోవాలని తీరనికోరికలు, ఆశలు కల్పించి కూలీలను, రైతులను, వివిధవృత్తులందరి ఉద్యోగగణమును కమ్యూనిస్టులు ఉత్పత్తినిరోధక సమైక్యత చెప్పగొట్టుచూ అమాయకులను వారలను తిరుగుబాటుకు పురిగొల్పుతున్నారు.

ఇన్ని విషయపరిస్థితులమధ్య మనము అగస్టు 15 ప్రథమస్వాతంత్ర్య దినోత్సవం జరుపుకోదోతున్నాం.

స్వరాజ్యం సంపాదించుటం ఒక ఉద్దేశం. సంపాదించిన స్వరాజ్యమును సంరక్షించుకొనుచు ప్రజానామా న్యాయానికి ఉపయోగపడునట్లు వరించుకోవటం ఒకయెత్తు అని గాంధీజీ బ్రతికియున్నంతకాలం వచే పడే హెచ్చరికలు చేశారు. సంపాదించిన స్వరాజ్యము శ్రమచేవులైన రైతులు కూలీలు కళాకారులు బుద్ధిజీవుల స్వరాజ్యమైనవాడే స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం సంబరంతో చేసుకోగలమని సంవత్సరంకిరం బాపూజీ వుద్ఘాటించి తానాశించిన స్వతంత్ర భారతపు భావనాచిత్రాన్ని లోకానికి ప్రదర్శించారు.

ఇట్టి ఆశయసిద్ధికై భారతజాతీయ కాంగ్రెసుసంఘం ప్రపంచమానవ సంఘచరిత్రలోనే అపూర్వఅదర్శప్రాయమయిన తన ఆదర్శాలను ఎంతమాత్రం నడిలించకుండా పూర్తిఆశయసిద్ధికై నియబద్ధముగా సేవతరకృషిసాగించుచునే యున్నది. కావున మధ్యది గాకోరుల, స్వార్థపరుల, మటిలరాజుల తంత్రిజ్ఞులైన ఇతరపార్టీలు 'కాంగ్రెసు ఆదర్శాలనుండి దూరమయింది' అని మనలను చీలికలుజేయుటకు గాను చేసే బాధ్యతా రహితపరిచారములకు మోసపోయి మనము చీలిపోకుండా గాంధీజీ ఆశయాలను ఏకత్రాటిపై నడచుచూ సాధించుటకు యీ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమునాడు తిరిగి ధీమానవలసియున్నది.

అగస్టు 15 స్వతంత్ర దినోత్సవం జయప్రదంగా అన్ని పట్టణాలు, పల్లెలలోను జరుపుట కవసరకార్యక్రమాన్ని నిర్వహించుకొనుటకు గాను కావించిన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాచేకానుసారం మన పట్టణములోని పలు పెద్దలు, అన్నివర్గాలు, బృందాలతో సానికాధికారుల సలహా సహాయసహకారములతో కూడిన సమిష్టిఉత్సవకమిటీని ఏర్పాటుచేయుటకు గాను 7-8-48 కనివారం సాయంకాలం 5 గంటలకు పంచాయితీబోర్డు ఆఫీసులో ఆట్రేసమి

స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం క్రిందితరములవారికి అందించుట 63

ప్రతి సమాజేళి ముసకు ఏర్పాలు చేసినాము. మన పట్టణమలోని కొత్తూరుబాల
భక్తి సమాజము, విరావతిసత్యజ్ఞానానందసమాజము, పి. చల్లయ్య. డి. వర్మయ్య
యూ. యి. జట్టానంధం, ఎన్. కి. సంగుం, తైలయ్యసోసియేషన్, సెప్టిం
స్కూల్ మె. హెయిల్ క్లబ్ మన్నగు వర్గసంఘములు బోర్డుమిడిల్ స్కూల్,
మి. ఎ. స్కూల్, గిరిల్ స్కూల్, ఉర్దూ స్కూల్, ఉంచాయి తీబోర్డు ము
న్నగు పబ్లిక్ స్కూలుల హరిజన్, బాం. వంతులు, మహమ్మదీయ. క్రైస్తవ,
విశ్వబోధావళి, కజక, చచ్చలమున్నగు సంఘముల పెద్దలను, హాస్పిటల్
డాక్టరు, పోస్టునవ్ యి. కె. ప్రియ, ఫీల్డ్ డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు, మన
మన్నగు గ్రామోద్యోగులను పట్టణమలోని పలువర్తకీగత పెద్దలను
ఆహ్వానించితిమి.

ఆ సమాజేళి ముగిసే మన పట్టణకాంగ్రెసు కమిటీయే అట్టి సమిష్టి ఉత్స
వ మిటిగా వ్యవహరించుటకు అధికారమునిచ్చినారు.

వరతంత్రమునుండి స్వతంత్రమును మనవలెనే అనేక కష్టాలతోర్చి
సంపాదించుకొన్న అమెరికా మన్నగు దేశములు ఈనాటికి ఏటేటా తమ
తమ స్వాతంత్ర్యదినోత్సవ పండుగలు అతివేషికతో, ఆత్మంత ఉత్సాహముగా
జరుపుకొంటూనే యున్నారు. రంగు రంగునుస్తులతో అలంకరించుకొని రక
రకాలుగా రవ్యముగా అలంకరించబడిన వాహనములతో తమజాతీయజండా
లతోరణములూ యనిపించునట్లుగా యలంకరించబడిన ఓధులగుండా ఊరేగిం
పులుకొనవలయునని, ఇంటింట పిండివంటలతోను ప్రతియిల్లు జ్యోతులతో
దేదీప్యమానముగా ప్రకాశించునట్లునరించుకొనియు ఆ పండుగతోజూ గడ
పెడరు.

ఇదియేకాదు దీపావళి, దసరా, గణపతినవరాత్రులు, శ్రీరామనవమి
కృష్ణాష్టమి, గాంధీజయంతి, క్రిష్ణమస్, రంజాన్, మొహరం మన్నగు వివిధ
జాతుల, మతముల, దేశముల పండుగలు, ఉత్సవములు అన్నియు ఈవిధము
గానే ఈప్రపంచముమీది మానవజాతికి సంక్రమించినవి. ఒకదుష్టపరిపాలన

నుండో, ఒక రాక్షసుఁ ఁ భీషణుండో ప్రజలు రక్షించబడిన నాకుగాని అట్టి
క్షకుడైన మహనీయుని జయంతినాకుగాని, వర్ధంతినాకుగాని ఆయాశాసన
విశేషజ్ఞాపకార్థమై, అట్టినుచరిత్ర జ్ఞాపకార్థమై తద్వారా మనకు కష్టములు
కలుగకుండా శాంతిసౌభాగ్యములతో జీవించుటకు గాను మనమెట్టి నీతినియ
మబద్ధమైన క్రిమశిక్షణతో కూకుకొన్న మార్గమున నడచుకొనవలెనో సాధ్య
శ్యముగా నిర్దేశింపబడిన మార్గముల జ్ఞాపకార్థమై సామాన్యప్రజల ప్రబోధ
ముకొరకై ఆయాపండ్లగోజులలో ఆయాకథారాలక్ష్యములు పెద్దలచే
ఏర్పాటు చేయబడుచు వచ్చినవే మనపండుగలు.

కావున భారతీయులమయిన మనకు మనకాలములో మనకృషివలన
అపూర్వపద్ధతిపై సంక్రమించిన ఈపండుగను మన యింటింటి త్రివరముగ
లతో, త్రివర్ణజాతీయ పతాకములతో ఆలంకరించి, పిండివంటలతో జ్యోతి
కులతో [వసులతో] జుట్టును ఈర్షరాజ్య సంక్రాంతి పెద్దలమైన మన
ప్రతి మనపిల్లలకు, మనమలకు తిరగిరాలుగా నెక్కువల్లుగా ఆలవాటుచేసి
ఆందించవలసిన బాధ్యత నెవ్వరైననుది. కావున యీప్రథమ భారత స్వాతంత్ర్య
తోత్సవము అతిజయప్రథముగా జరిపించి ప్రజలలో దేశభక్తి, స్వాతంత్ర్య
ప్రియత్వము పెంపొందింప జేయకొరుచున్నాము.

కార్యక్రమం:- ఉదయం 6 గంటలకు గాంధీజీ విగ్రహంవద్దనుండి
మంగళవాాయిధ్వములతో నగరసంక్కిత బయలుదేరి 6-ని30 గంటలకు పట్టణ
కాంగ్రెసు కార్యాలయంపై రాట్నచిహ్నంగల భారతజాతీయ పతాకపృతి
స్థాపన. 7 గంటలకు గాంధీజీ విగ్రహంయొద్దనున్న ధ్వజస్తంభముపై అశోక
చక్రంగల జాతీయపతాకను ఎగురవేయుట.

మధ్యాహ్నం 2 గంటలనుండి గరల్సుస్కూల్, మిషన్ స్కూల్ ము
న్నగువాటిలో పిల్లల ఆటలపోటీలు, చిత్రజేమాలు, నాటకములు, వాటిలో
గలపొందిన పిల్లలకు బహుమతులు ఇచ్చుట. వర్కుషాపు సబ్డివిజన్ బేస్
మెంట్ వారు ఈప్రథమస్వాతంత్ర్యదినోత్సవ సందర్భమున ఏర్పాటుచేసిన

కొని వారసుగోజులుగా అడుచున్న ఛేడ్ మెంటెన్ టార్న్ మెంటెన్స్కు
స్నేహస్పరితప్రదర్శనలు, జహంతులు పి డబ్బు. జీ, చక్కర్స్ యొని
యాకో వారు ఆటలగోజీలు. బహు ఎతులు, టీపార్టీ, ఎంచరిబ్బు, కేటవాలు
నయోజన గ్యాలయ పోర్గింభము. ఈవిధముగా విడివిడిగా, విజ్ఞానముల
బట్టి నామ దునుకుగా నీర్పాటులు గావించుకొనుచున్నారు. తదితరసంఘము
లవారూ, బృందమలనారు కుడ తమ తమ యధాక్తి, ఉత్సాహ, విజ్ఞాన
ముల నడుపించి శుశంభున సాధకము చేసుకొందురు :-

సాయంకాలము 5 గంటలకు గాంధీజీ కిరణమాండ్ల స్వాతంత్ర్య దినో
త్సవ బోధరంగులకు. పోలీసు పర్యవేక్షణాధికారిగారిచే మన స్వరాజ్య సుర
ముఖో ఆనువులుబానిస పోలీసరాంగులకు. భారతజాతీయుల బాపూజీకి భా
స్పంజలి అర్పించుట. స్వాతంత్ర్య సంగ్రామానికి గైకొనుట. స్వాజ్యయోధు
ల సత్కరించుట. పంజాబ్ రాజకీయ విషయపరిస్థితులలో మనల నెదుర్కొ
నుచున్న అనేక స్వచ్ఛందీయులకుండి తప్పించుకొని బయటపడికాంతిసాఖ్య
ములను చేకూర్చు కొనుటకు ప్రజలు ఆవలంబించవలసిన విధులను గురించి
విపులముగా చెప్పబడును.

ధవళేశ్వరం }
11-8-48.

జై హింద్

పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘం.

దీనినిబట్టి ఏజేటా ఆయా గ్రామములు తమ వీలుననుసరించి ఈభారత
స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమును జరుపుకొనవచ్చును.

నేటిగుడి:—యవమతి ఆయా గ్రామములోని ప్రజలసహాయ, సాను
భూతులతో స్వతోముఖ నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు చాల,
అనునైన, నుభునైనమార్గము కలదు. ప్రభుత్వ ఏర్పలవల్లా, కొన్ని ప్రజాకమి
టీలు బహువ్యయప్రయాసలతోను, నిజమైన త్యాగబుద్ధితోను పనిచేయుట
వల్లకూడా ఈతప్పనిసరి ప్రజాతంత్రావ్యక్తిమైన (ప్రజాసంఘ,
ప్రభుత్వము) వివిధజీవితవిధానమార్గములుగల ప్రజలకు కొన్ని సౌకర్యములు

[illegible]

నిజమునకు ప్రజలు సేవ చేయుటకు, సోపలు సేవ చేయుచుకొనుటకు ఇది యొక్కటే నిధియైనది, నమ్మి నైతికమగుచుకూడా, ప్రార్థనము ఇండులకే దేవాలయములను స్థాపించినారు. వివిధవృత్తుల ప్రజలు తమకవసరమైనప్పుడు సమావేశమై తమ కష్టనష్టములగుర్చించి నిర్ణయములను ప్రభుత్వమునకు నివేదించుకొనుటకుగాను, ఇతర ఫలము ఎన్నోని పంటకు, ఆగ్రామ ప్రజలందరికీ విజ్ఞానవిశేషాలను తెలియ గుండుచుండునట్లు నైతిక కాలక్షేపములు ఏర్పాటుచేసుకొనుట, ఆగ్రామజాల బాలికలకు పద్యాలయముగాను, వనమాలికలను కేకరించి దౌషధములు తయారుచేయుట ఆగ్రామస్థులకు ఉపయోగపెట్టుముచే గుండునైతికముగాను, గర్భిణీలయముగాను మున్నగు విధానముల సేవచేయు ఆగ్రామ ప్రజాసంస్థలకు ఆశ్రయముగానుండుటకుగాను, బీదలకు వాసమునుగూర్చి ఆకుండు జరిగి కార్యక్రమములు ఆగిపోకుండా కొన్ని పంపలమంది పట్టునటవంటి మండపము దానికి అనుకూలముట్టుకొన్ని కేలమంది పట్టునటగా బంగారంగునూ సేకములకు అనువుగా

భాగ్యసలమున్ను ఏర్పాటుచేసివారు. ఎట్టి పొట్టునో రుద్రుని పాదలలో పగులకొ
మకిడిణ, కట్టుబాట్లు, నిష్పత్త లేదా యింకా మోహము, కృష్ణవల్ల కలుషిత
మగును. కావున ఆవ్రజం ప్రధాన శిష్యమున భిక్షుమో, భక్తయో కట్టి
చిట్టప్రజాకార్యముల గో (వానకనెడి) నును పెట్టి, సుతంత్రం కాపా
డుటకుగాను అందుకు శుశ్రూషలొనరించి చిట్టచివరకు భగవంతుని పర్య
వ్రేందెడివారు. పీటన్నిటిని నిర్వహించుట అత్యంత జాగ్రత్తముగలవాడని ఆయాల
యమునకు ఆచార్యులుగా నున్న చిట్టవైఖ్యలయము వేద్యాలయము, గ్రం
థాలయము మొన్నగు వైఖ్యలతో, అత్యంతము, సుఖమునను దేవు
నినిత్యనే జేడ్చుమనసు, సర్వదా శ్రద్ధగలవలె ను అత్యంతభక్తులకుగాను పీటి
నిర్వహణను సత్కర్మ అనుభవించుటకు పాపములను ఒక మంగలకు
బంధము మున్నగువారి భృత్యులగాను ఆచార్యులను శిష్యశక్త్యానుసారము భవ
యాపముగాను, వస్తుపాపముగాను, మాన్యములుగా భూములున్న ఇచ్చు
చుండిరి.

ఈ దేవాలయములు ఏండుకుచ్చట్టియొప్పు. వాటికి ఆస్తులు, సామగ్రిలు
ఎందుకిచ్చేగో మున్నగువిషయములనుకలగిగ్గములో నిర్దేశించియు నిత్యము
ఎన్నిపాపములకు ఒడిగట్టుకొనుచున్న ఒకకిసాం స్నానముచేసి ఈసుడి
శానికీపోయి దేవునకు ఒకకొబ్బరికాయ కొట్టి, తనలో ఆపామలన్నియు
పోవుననే దుర్భ్రమములోనై నేడు ఈపరిజాలయాలను ఉపయోగించుచున్నా
రు చివరకు ఈ దేవాలయములంటే ఏమిటో తెలియని భవాధిపతులచేతులలో
పీటిధర్మ కర్మత్వముపడి భోగమేళమలాడించుకొనే కనోదాలయములుగా
పరిణమించినవి. ఇంకా వీరభాధ్యతా రహితచక్రవర్తి కాకపోతే రాత్రిం
బగళ్ళు పేకాడుకొనేవారికి ఆశ్రియాలుగా తయారైనవి.

కావున తమ గామములను సకలభాలా పునర్నిర్మించుకొంగోరు యాన
కులు ఇదివరకే తమ గామములో ఇట్టి స్థానములు నిర్మాణకార్యక్రమము
నకు పీటైన దేవాలయము ఆ గామములకు దురకు అడుబాటులో గామము

నగు నాభిస్థానమైన కేంద్రీకూహంపై దేశమున నున్న బహిష్కరముననున్నచో నానికి ఇంక నే అనుపైగ వద్దనుటకు కర్మమేతా నొద్దందుకొనుచు ఉపయోగించుకొనవచ్చును. ఏకాగ్రణముచేతనే ఏ గ్రామములోనైనను పీఠనిరూపం ఉపయోగించుట అటంకములున్నచోగాని, పీఠలేకపోయినచోగాని నేటిపరిస్థితులకును వైసమువంటిది. లేలేక నీ నిర్మి ముగియట్లు పనిచేసి తామేర్పించుకొనుట ఉత్తమము. [Biled your own temple] ఎవరిగుడివారే కట్టుకొనవలెగాని ఒకరికీ వరియొకరు ఎప్పుడూ గుడికట్టగ, కట్టలేరు.

ఆ గ్రామ కూడలి పరిశ్రమలో నాథానిముగ్గుల ముగ్గులబాగుయ్యెడి అనగా గ్రామసలమూలలనుండియు అటుబాటుగోనుండి- ఏమూలనో సమాపశము ఏర్పాటుచేస్తే పరిశ్రమగాని పశుధులనుగాని తీసుకొనివచ్చుట సమస్య గాయించునట్లు 7 కి-ఎల్లప్పుడూ పరిశ్రమ నిర్మి వ్యవహారములమీద బాహుళము గాముగను పరిశ్రమను భాగ్యంబుచును చూచు చానకి పార్కువలె ఒక ఆవరణకట్టి అందు నిక చిక్కిగా పోని హాలును కట్టిన ఇందును చాల అనువుగా యుండును.

నేటినుడియొక్క నమూనా పాను వివరములు: 1, 2, 3 4-నాయకుల విగ్రహములు (రోడ్డువైపునకు చూచుచున్నట్లు) 5-కాంగ్రెసు ఆఫీసు 6-గ్రంథాలయము 7 నుండి 14-కాంగ్రెసు అరుబంధవర్గ సంఘముల ఆఫీసులు 15-చుక్కలతో చూపినరీతిని గుడ్డవైపుతో సభామందిరమునుండి వేరుచేయబడిన రీడింగురూము. 16. ఇరుప్రక్కలాటి పార్టీలనుకూడ అనువైన కేంద్రీలు అనుర్చిన సభామందిరము. 17. పబ్లిక్ రేడియోగది-గుమ్మాలు కట్టితిలు.

సభావేదికల రెండడుగులఎత్తుకి నెనుకల్పట్టున, ఇరువైపుల సగము వరకు మెట్లుకల్గి ఎదర, పక్కల తక్కినసగభాగములకు ఇనురైలింగున వేయించును. అందుహాలుకు దాబావేసినను, పెంపిటికిప్పువేసినను సరే ఎదరవరండాకు, వెనుక 7 నుండి 14 వరకుగల వసారాగదులకుగల కప్పు కొంచెము పల్లముగాను సభామందిరపు కప్పుకొంచెము ఏత్తుగానువేసి సభా

మార్గసర్థి ఓరియంటల్ వాచ్ మేన్ ఇన్స్టిట్యూట్ హౌస్ సేలస్ బరీగోడ్, పూనా 1. బాలబాలికలకు నీతికథలు, చక్కటిపాటలు, వివిధముగ్గులు, శిల్పములును సువాటితో చక్కనిరంగుబొమ్మలు కల్గియుండు. బాల 42 లాయ డ్యురోడు, రాయ పేట మడరాసు 14. “చందమామ” పోస్టు బాక్స్ నెం 1686 మడరాసు.1 నేటిమన దేశపరిస్థితులబట్టి ఏనిమిది దేడ్ల వరకు చంటిపిల్లలకియు, ఆ క్కడనుండ పద్ధతిమిదేండ్లవరకు బాలబాలికలనియు, ఆక్కడనుండి నలుబ దేండ్లవరకు యువకులనియు, ఆపైన పెద్దలనియు నాభావము. బాలబాలికలు సహజముగా చేయు తప్పులను ఏమాత్రము సహించక ఆతడలోనే క్రిమ శిక్షణ నిచ్చుట చాల ముఖ్యవసరము.

ఆధ్యాత్మికలలో రాజకీయ చింతగలవారికి మన దేశమున నైతికసంస్కృతిని ఎట్టి నీతినియమములతో నిలదొక్కినలెనో పోజలకు, పోభుత్వమునకు కూడ నూదించగలరీతిని గాంధీ మహాత్ముని ‘హరిజన్’ ననుసరించి మన ఆంధ్రరాష్ట్రమున కనువుగా ఆంధ్రగాంధీ, ఆధునిక వశిష్ట, సర్ధార్ వ్రీ గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడుచున్న ఆంధ్రహరిజన్ వినయాశ్రమం (వయా) పొన్నూరు, గుంటూరుజిల్లా. మనకు ముందుతప్పు యువకులు (నేటి నాయకులు) బహుత్వాగ ప్రియాసలతో గొనివచ్చిన స్వాతంత్ర్య దివిటీని కాలక్రమేణా అందుకొని ఆవెలుతురు మార్గమున మన దేశము నే నడపునట్టి ఆభ్యాసమునకుగాను (సాధారణముగా వృత్తులలో తండ్రివెనుక కొడుకువలె కాని ఇక్కడ ఇతర వృత్తులలో కొడుకు ఆదివచ్చేవరకు ఆగినట్లుగా గాగ) ప్రతిక్షణము ఆనేకమంది గొద్దలవలె తన్నుకపోవుటకు ప్రియత్నించుచుండే దేశములను నడుపుత్యాగము, వివిధవిషయ పరిజ్ఞానము, ఆనుభవములతో కూడిన ఈరాజకీయవృత్తిని దాకాతరముల తేడావారే. వెను వెంటనే అందుకొని రావలసియున్నది కావున దీనికిగాను ముతాలకు, పార్టీలకు అతీతమై కాంగ్రెసు విర్మాణ కార్యక్రమమునే ఆచరించుకపోవుటయే ఆశయముగా కల్గియున్నటువంటిన్ని, పెద్దలుండగనే వారిలోబాటు పనిచే

యును అనుభవ సంపాదనకై కృషిచేయుచున్నట్టి ఆంధ్రరాష్ట్ర యువజన కాంగ్రెసుయొక్క అధికారపత్రిక కాంతి గవర్నరుపేట, విజయవాడ నేడు మన దేశమునకు అయ్యపు పట్లయిన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసేవా దళము, దానితాలూకు కార్యక్రమములు ఏమిగావుమున జరుగుచున్నదో ఎప్పటికప్పుడు ప్రజలకందించు 'కాంగ్రెసుసేవాదళ' ఆంధ్రరత్న భవనం, గవర్నరు పేట, విజయవాడ. రైతు నిమగ్నలకు, నిశితవిమర్శలకు 'నాగేలు' చిత్తూరు మా త్వభూమి' గవర్నరుపేట, విజయవాడ. ఈపైవాటిలో స్థానికవార్తలు, సంఘటనలు వివరముగా వ్రాయుటకుచాలమట్టుకు అవకాశముగలదు. ఈదేశములలోని, విదేశములలోని వివిధవిజ్ఞాన చారిత్రకవిషయాలకుడ తేటతెల్ల మొనర్చుటకు వీలున్నవి. ఇవిజాతీయ పత్రికలైనను కాంగ్రెసుపేర ప్రజలకు కీడుచేయు మోసగాళ్ళను అవసరమైనప్పుడు ప్రభుత్వమునకుడ నిశితవిమర్శచేయును.

మరికొన్ని జాతీయపత్రికల నేపేరుతో నేమిరా తత్వముతో స్వలాభము నకై కరకు విమర్శలు చేయునవిగలవు. కాని వీటిలో ప్రచురించబడు స్థానిక సంఘటనల దృష్ట్యావాటిలోని నిశితవిమర్శలు సమంజసముగా కాన్పించినను వాటిని అనుభవ పూర్వకముగా అమలుపరచుటకు ప్రభుత్వమానకుగాని, ఆవిమర్శలకు గురిచేయబడిన వ్యక్తులగాని ఎంతవరకు అవకాశమున్నదో, అందుకుగల సాధక బాధకములను ఆపత్రికలపాతకులు గ్రహించుకొని ఆతీవ్ర విమర్శలను పరిస్థితులతో సమన్వయము చేసుకోవలయును. హైదరాబాద్ విషయములను తెలుసుకోగోరువారికి 'హైదరాబాద్', సుల్తాన్ బజారు, హైదరాబాద్ (దక్షిణ) మరియు విద్యాబాదులోని విశేషాలతో, కరకు విమర్శలతో వెలువడు 'కాకతీయ' 20-37 గవర్నరుపేట, విజయవాడ. వివిధ వ్యక్తులపై బ్రాహ్మచెల్లిన భారతీయులలో ఆంధ్రులే చాల ఎక్కువ బ్రాహ్మలోగల ఆస్తులు. వ్యాపారములు, వ్యక్తులు ఏవిధముగా నున్నవో తెలుసుకోగో

రువారికి 'అంధ్రమిత్ర' నెం. 255 లూ యిట్టింటు, రంగూన్, స్వంతఅభి
ప్రాయములతో సలహా విచ్చే వైజ్ఞానిక పత్రిక 'తెలుగుస్వతంత్ర' 458 లూ
యడ్సుగోడ్, రాయ్ పేట, మదరాసు. హరిజనలగూర్చి ఇంతవరకు ఎమిచేసి
రో, ఇప్పుడేమిజరుగుచున్నరో, ఇక ఏమిచేయనున్నారో మున్నగు వివరము
లకు వివిధరాజకీయ, వైజ్ఞానిక విశేషాలకు 'సవజీవన' 18 వాల్టాక్సుగోడ్
మదరాసు-3. ఇంకను కాపులకు 'వెన్నెల' అమలాపురం కాపునేప తెశాలి
తెట్టిబోజీలకు 'తెట్టిబలిజ' (ఎడ్రును తెలియదు) మున్నగు కులపత్రికలుగలవు
నావి మతములను జాతులనే మించి సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వమునకు పోవు
చున్న నేటి ప్రపంచమున ఇంకను కులపత్రికలు నడపవలసివచ్చుట హాస్యా
స్పదమే. కాని వీరు వెనకబడియున్నమాట వీరు తమ పత్రికలద్వారా చుట్ట
కొనుచున్నట్లుగా నిజమే. దీనికి కారణము వీరు ఇతరులతోబాటు సర్వమాన
వశేషియస్సనకై పాటుపడుటకు, త్యాగములకు దిగకపోవుటయేగాక ఇతరుల
నెవరనీ వమృత తమందరి శ్రేయస్సనకై త్యాగములు చేయుచున్నవారినికూడ,
అపహాస్యముచేయుట, అటంకములు కల్పించుట, ఇతరులందరిని దూషించుట
యొక్క ఫలితమే. ప్రపంచమందెక్కడను ఏజాతివారు, కులమువారుకూడ
తాము అధిక సంఖ్యాకులుగాయున్న స్థలములలో తక్కిన దేశీయులు వది
మందితోబాటు తాముకూడ అందరియొక్క సమిష్టి శ్రేయస్సుకై పాటుప
డుచు తర్వాత తాము అధికసంఖ్యాకులుగాగల ప్రదేశములలో తమఅధికా
రిహక్కులను నిలబెట్టుకొగల్గిరి. అతరిలో వీరి చేతులు ముడుచుకొని కూర్చు
న్న ఫలితమేయిది. కావున ఇప్పటినుండియైన ఇతరులను దూషించుటమాని
తమకులమువారైనను తలొకరు తలొకవృత్తులు చేసుకొనుచున్నారని గుర్తిం
చుకొని ఇందువల్ల కులసంఘములుగా సంఘటిత పరచుట అసాధ్యమని, సు
ష్కప్రయత్నమని ఇంక ఈ విశాళకరపద్ధతిని మానుకొననట్లుగాను, నిజ
ముగా తమకుఁ బొన్నత్యమునే కొరుచున్నయెడల ఇప్పటినుండియైనను బొ
న్నత్యము బడసిన తదితర అన్నికులములు, జాతులు ఏవిధాన మవలంబించిరో

అట్టివిధానమున పదిమందికొరకు నదిమందితో కలిసి పాటుబడుటగాను, తమ తమ వృత్తులనుబట్టి నొక యుగమున నొక యుగమున నట్లుగా ఈపత్రికలు విరివిగా ప్రబోధము చేయబడుచున్నవి.

పత్రికలపోషణ:— అడవులలో పెరుగుచున్న పక్షిములను సరకేవారు. దానిని మిల్లయొద్దకు సరఫరా చేయునట్లు మిల్లులో దీనిని కాగితముగా చేయువారు, అకాగితమును పత్రికల కాగితముగా సరఫరాచేయువారు. ఈబక్కినడకలో ప్రతిఅంచీయొద్ద (every stage) అవసరముగా యుండే ఆఫీసులు వాటి సిబ్బంది ఇదేవిధమున అకాగితమును తెచ్చువారు, దానిని అచ్చువేయువారు. అచ్చువేయుటకు ఆసమాచారములను సేకరించుటకు అనేక ప్రదేశములలోను, అనేక దేశములలోను, యధ్యధ్యంగములలోకూడ తగువానిని నియమించి అవార్తలను ఆడుకొని వ్రాయువారు, అపత్రికలను రివాజాచేయువారు, ఇంకను ముంగునకు ఈ చివరలో అకాగితపు మిల్లయొక్క యంత్రములను, ఈయంత్రములను యంత్రములను. అచ్చులను బ్రాంకులను తయారుచేయు కంపెనీలవనివారు, సిబ్బందిచివరకు మనకు పత్రికను చేర్చువానివరకు ఉపయోగపడే ప్రతియంత్రమునకు రవాణా వాహనములకు ఉపయోగించిన లోహములను త్రవ్వనవానినుండి గల వివిధవృత్తుల వారివరకు ఈప్రతి పరిశ్రమలోను, ప్రతిఅంచీక అవసరమయ్యే ఆఫీసులను, యంత్రాగారములను కట్టేవారు. నడపేవారు, మరమ్మత్తులు చేసేవారివరకు గల వివిధవృత్తుల వారికి భృతిగల్గించుటయే గాక మనకు ఎప్పటిదూస్థితులు అప్పుడు, ఎప్పటివిషయములను అప్పుడు వాటి పూర్వాపరిస్థితులతో సహా చెప్పుచు, వాటి కనుగుణంగా మనమెట్లు సంచరించుకోవలెనో దానికవసరమగు బహుశవిజ్ఞానమును ప్రసాదించుచు. పత్రికజాతులను నిలబెట్టుచు, దేశగౌరవకీర్తులను ప్రదీప్తము చేయుచు మనకు సాభాగ్యవంతమైన ఏర్పాట్లకు దారిచూపుమంచిపత్రికలను పోషించుకోవలసిన బాధ్యత, అగత్యము ఎంతేనికలదు. ఫిలిందర్శకత్వము, పెద్దపరిశ్రమల కాగ్యునిర్వహణవలెనే వివిధ విషయములు

నేకరించుచు ఈ ఉత్తమపత్రికలను నడపుటకూడ అంతకష్టమే మనకు ఉపకరించుచు ఇంతటి శ్రమను న్యూనపాపముకూడదు.

ఏమిత్తీ నమసరించి ఆవర్గమువారు తమవృత్తి పత్రికను రప్పించుకొనుట సహజమే. ప్రభు, పత్రికమున్నగు పత్రికలనుకూడ చాలమంది ఎవరిమీటునవారు తెప్పించుకొనుట కలదు. కాని సాధారణ ప్రజలందరికి ఈ వివిధ విషయములను ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకొనుటకు వీలుకల్పించు గ్రంథాలయము వారికి తమచందాలు. విరాళాలతోమత్రమే సాధ్యపడుట కష్టము కావున ఆగ్రామములోని శక్తిగలవారిని ఆగ్రంథాలయమునకు గాను ఒక్కొక్కపత్రికకు సాలుచందాకట్టి ఆపత్రికను ఆ గ్రామస్థులకు విరాళముగా నిచ్చునట్లు చేస్తుకొనవచ్చును.

ఇక కమ్యూనిస్టు సోషలిస్టు మున్నగు విద్యోహకరుల, దేశవిశ్విన్న కరుల వ్రకలను ప్రజలలో పరిచారము కానీయకూడదు. కాని కొందరు జాతీయవాదులుకూడ ఈ ఆభిప్రాయమునకు విభిన్నాభిప్రాయము కలిగియున్నారు. శత్రువులు ఎచ్చటెచ్చట ఏమేమి విద్యోహములు తొలెట్టి అట్టి శత్రుచర్యలు జరుపుటకు ఏమేమి ఏర్పాట్లు గావించుచున్నారో తెలుసుకొనుచుండుట అవసరము. వీరి ఆభిమతము. ఈ విషయమునకు సంబంధించినంతములుకు జాతీయ రాజకీయ కార్యకర్తలవరకే ఈ పత్రికలను చదువుటలో ఏకీభవించగలము, కాకపోయినను కాంగ్రెసువాదులకు శత్రువులుండరు. ఎవరైనను తామంతటతాము ఈపవిత్రకాంగ్రెసుపై శతృత్వము వహించినను వారిగూర్చి విచారముమాత్రమే పడవలసియుండును. ధర్మపక్షియులైన పాండవులను దుర్యోధనవాదులు ఎన్నిసార్లు ఎన్నివిధముల ద్రోహములకు తలబెట్టి ఎన్నెన్ని ఏర్పాట్లతో వచ్చుచుండినది, ఇట్టి ప్రయత్నములలోను వీరు ఇతరులపట్ల శంగపడి, ఆవమానము పొంది ఆహాయములలో బడుచుండుటయు కడకు ఎవరిపై మోసము, సర్వనాశనము తలబెట్టి వచ్చినారో అట్టి కరుణామయులైన పాండవులచేతనే రక్షించబడుచుండుటయు విశదమేగద! ఇది పర్యవశిష్టము. దైవికము పురాణకాలమునుండి నేటివరకు మానవజాతి పడతలో ఈ విషయమున దుష్టబుద్ధితో ఎన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకొని వచ్చినను దానిని రూఢములోనికి తీసుకవచ్చుటకు కార్యరంగములోనికి వచ్చేసరికి కాళ్ళుకేలిపోవుచుండుట అడుగడుగునకు ఆచుభవమేగనా! కావున, కాంగ్రెసువాదులకు ఇట్టి శతృత్వము వహించి దుర్మార్గమున సంచరించుచున్నవారి వెనుక గూఢ

నా ముఖ్య విధానములను అంగీకరించును. ఈ కారణములవల్లను, వేనెపూసిని
 పుట్టి పెంచుటకు ఎగబాటునట్టి, సర్వసాధారణమగు దూరదృష్టిలేని తత్వజ్ఞులు
 చేతులు దిద్దుకొనిగా కష్టపడు తత్తును చేతులకు, మోసపుమాటలను నమ్ము
 నుటకు బుజ్జిబొట్టి, రాజకీయ చైతన్యములేని అమాయక పక్షపాలు నేడు మన
 పక్షమున ఇంకను ఆశీక మంది యుండుట చేతిను, పోబాసామాన్యమునకు ఈ
 పక్షమున ప్రబోధముచేయు కష్టముల సహవాసము కలుగనీయకూడదు. ఏది
 ఏదైనా సైనిక ఇట్టివారికి ఈబట్టలు అందుబాటునైనను వారిని మందలించు
 నుటకు వాద్యుల పక్షపాదునిమైన యిన్నిది.

కట్టెముకలు విడుదలచేయుచు, పుష్పమునుగాని చదువునకును నీసి
 గా, ద్రావాలను ఇతరకాలక్షేపములను చూచుచున్నాడు, కనునప్పుడు ఆరచి
 యున్నాడు. గుండేళములో, దున్నునసభావములోను కృషిలోను. ఆకాశావస్థ
 క్రింద నీతిలోను, అనీతికి ప్రతిబింబమైన నాయకా, నాయకులలోను
 కనుగొను అభ్యసించవలయును నేడు తమబాధ్యత కట్టింపులేని చాలగుంది
 నవలలలోను, సీనియరులోను నీతిపాత్రుల మోస్తరు బెడమను చూపుటకు
 నీయమేద్యులపాత్రల దుర్బుద్ధులనే బాగతలకు ఒట్టిచుకొని వాటికే
 ఆనరకలోకుడ అలవాటుపడి వినాశకరమైన పోవుచున్నారు. దుష్టబు
 ద్ధులను దుర్బుద్ధులనుకే సభలోనివారందరు చెడ్డవారుగాను, ధర్మచురైన ధ
 ర్మచూరులకు అందరు మంచివారుగాను కాన్పించిన విషయమును గ్రహించు
 విధము. దుష్టబుద్ధులవానికి అందరూ చెడ్డవారుగా కాన్పించుటవలన ఎవరని
 నమ్ములేక తానే దుష్టమగముల చరించి అపకీర్తిపాలగును. ధర్మచింతగల
 వాడు కొందరిలో కొంతచెడుగుయన్నను వారిలోనే సహజముగ కొంతకా
 కజూయిన కొంతగాను. ఒకవిషయములో కాకపోయిన మరొకవిషయము
 లోను యుండు మంచి ఆభివృద్ధి చెందుననే నమ్మకముతో అందరిలోను విశ్వా
 సముంచి అందులకుతానే అదర్శప్రాయము మంచిమార్గముల పరివర్తించికి
 పొందును.

కర్మమ క్రమ కారీరక పరిణామములు చెందుచూ వచ్చిన ఈమానవ
 జాతిని కళత్వము, రాక్షసత్వములనుండి మానవత్వము, దేవత్వములకు తమ
 తమ త్యాగ, తపోమహిమలచే తీసుకొంటూ వచ్చిన మత్స్య, కూర్మ, వరా
 హ, నారసింహ, వామన, పరశురామ, రామ, కృష్ణ, బౌద్ధావతారమూర్తులూ
 ప్రహ్లాద, నందనార, వల్లీ, తులసీదాస, భక్తపోతన, త్యాగరాజ, రామకృష్ణ

ఈ సమయమున కాలక్రమమున, మహాత్ముడు, టా సాయ్, ప్రాక
 తన గానమును వ్యాఖ్యించి, రామన్ పి. సి. రే, చతురుడు చింతామణి,
 మహానీ చక్రవర్తి, నాగూర్, తిలక్, అక్బర్, దేరాంఖాస్, కెమల్
 షాహ్, సోగోరముఖ్ అహ్మద్ సబ్ యాబ్ సేన్, ఆంగ్లాన్. మున్నగు వై
 భావములను, ఆశ్రయమున శ్రేష్టులు ఈ గ్రామముపైని మానవజాతికి చేసిన కృ
 పాను, ముగిసి, వివిధముల ఇతరచేసిన ఇంకనూ మనలోనుండియే మోస
 పుట్టి, దురాచారమున్న వానిని ఈ ప్రపంచమున అనేక చోట్ల ఒకరినొకరు
 మునుపటి, అన్నాభివృద్ధి (cannibals) పెరిగియున్న వారు. కావున ఇం
 కను మిగిలి యున్న వీరిగల తమిళాంధ్రకర్మము కూడ పోగొట్టుటకు ఈ
 వ్యవస్థలను అందించి ఈ వ్యాధుల వనిని హర్తిచేయుటకు ముకాలము
 లోని వారు వచ్చును. మహాత్ముని నాయకత్వమున కంగీకరించి కృషి చేయు
 ను. మహాత్ముని వాక్యాని శిష్యులతోటి అనేకమంది నేడు ఆయన సమాధినుండి
 లేచిన ఆశ్చర్యకరమని నివీటిగా చేబూని మార్గము చూపెడుతూ మరలనాముం
 దుకు గోనినీపుటకు కృషి చేయుచున్నారు. మన ముందుతరపు యువకులైన
 విద్యార్థులు ఈ వ్యవస్థతోటి దీపికలను అందుకొని ఈ మహాత్ముని మైన, మఖ్యా
 విశ్వాసి మైన కార్యమును కొనసాగించుచు మనతరువాత యువకతరమునకు
 అందించవలసిన బాధ్యత నేటియువకులమైన మనకుగలదు.

భూగర్భజన్మ ముక్తితమవలన శ్రీమంతులైయున్న యువకులు తమ
 రిని వృధా చేయ, ఈజ్మాను వృధా చేయక తమ మోక్షమునకు. దేశమోక్షము
 నకు కూడ సానదేశాపారభిజ, వృక్షమున్నగు ప్రకృతి సంపదలను బ్రజోప
 యోగకర వస్తువులుగా తయారుచేయుటకు పరిశోధన జగుపవలసిన బాధ్యత
 యున్నది. అడవులలోని ఒక్కొక్కజాతి చెట్లయొక్క కర్ర ఒక్కొక్కచినికి
 త్రుళ్ళుచు, కాను అనుభుగాను యుండును. ఒక్కొక్కజాతి చెట్ల బెరడు, ఆకులు
 కాయలు మున్నగువి ఒక్కొక్కదేవునివలెగాని, వక్కొక్కరిగనకుగాని
 పరికరములు. వీటివారూ పెద్దపరిశ్రమలనే సాపించవచ్చును. కొబ్బరి, తాటి
 మున్నగువి విస్తారముగా లభించుచోట శ్రావ్య, చావలు, బొమ్మలు మున్న
 గు తత్సంబంధ ప్రజోపయోగ వస్తువులను సులభ, త్వరితమార్గముల తయారు
 చేయు గణనాపరిశ్రమ యంత్రములను తయారుచేయవచ్చును. ఒక్కొక్కపరి
 శ్రమముగది దుర్గగా ఆపారముగ వచ్చు ఒక్కొక్కస్వరూపమును మరియొక ప్ర
 జోపయోగకరవస్తువుగా తయారుచేసి అందువల్ల మరియొక పెద్దపరిశ్రమ నే

సావించవచ్చును. ఇతర కేశములనాటికిన్నిటికంటే మనదేశపు మార్కెట్లరంజనముపై పరిశ్రమను (slate industry) పలకలు పలక పుల్లలపరిశ్రమ తర్లకులు, వినియోగారులకూడా ప్రోత్సహించునోపలసియున్నది. గోదావరితీరపర్వతములలో నూటికినూరుపాళ్ళు స్వచ్ఛమైన గార్మిఫెట్ కలదు కేటి పరిశ్రమలలో చాలము ఖర్చుమైన గంగసిందూరము (Red Lead) అత్యధికపరిమాణములోగల కేసురురాతికొండలుగలవు. శుభ్రమైన పింగాణీవస్తువులను చేయుట కుపయోగపడే సుద్దకొండలుగలవు. ఇట్టిసృష్టికృతసంపదలను నూతనముగా ఉపయోగమునకు తెచ్చినవారికే ఎక్కువఆదాయము, నిత్యముగా యుండిపోయేకీ రికూడ లభించును. ఒకసినిమాపక్కను ఇంకొక సినిమాకట్టి ఒకకిళ్ళికోట్లయొన్నచోట మరొకకిళ్ళికోట్లపెట్టి ఉభయులూ నష్టపోయేకన్న, తయారైయున్న వస్తువులనే ఆ కేసులు ఆమ్మకొనుటకు ప్రయత్నించేకంటే మరికొన్ని వస్తువులను తయారుచేసి లేనిగోటకు పంపుటసార్థకము, కాని చాలమంది ఈపరిశోధనలకు దిగలేదు కాబట్టి కనీసం తమతావులలోగల ప్రకృతి సంపదను తమజిల్లా, గ్రామకాంగ్రెసు కమిటీలద్వారా రాష్ట్రవర్ధిభుత్వమునకు తెలియబరచుట, ఇట్టిపరిశోధనలవలన లభ్యమైనట్టిగాని లేక ఇదివరకుండుకొన్నట్టిగాని వస్తువులను ఇతరులు ప్రజోపయోగమునకై భారీయెత్తున ఉత్పత్తి చేయుదానికి చేర్చియున్న (వాటాలు) కొనియు తనకు, కేశమునకుకూడ ఉపయోగి కావలసియున్నది.

జై హింద్

ఇది కాంగ్రెసు సర్వతోముఖకార్యక్రమ

కార్యచరణ పరిణాళికా

సర్వస్వము

సంపూర్ణము.

స్వస్తి వ్రజాభ్యః పరిపాలయన్తామ్
స్వాయేన మాతేన మహిం మహిశాశ్చ
గోరూన్మాణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యమ్
లోకా స్సమస్తా నుభినో భవన్తు.
ఓం కాంతిః కాంతిః కాంతిః

ॐ శ్రీ ॐ

జాతీయనాయకుల, పు
రాణ పురుషుల, ప్రభాత్
వరస్వతి మున్నగు బిల్డింగ్
ఫిగర్ హెచ్చుడిజెనుబిల్డింగ్
స్తంభములు, బ్లాక్సు, పెం
టికేటర్ ఫ్రేము, మెట్లు
మున్నగు అవసర సామగ్రి
తయారు చేయబడును.

★

బిల్డింగ్ సూపర్విజన్,
కాంట్రాక్టు కూడ చేయ
బడును.

★

గాంధీ సిమెంటు కర్మాగారము,

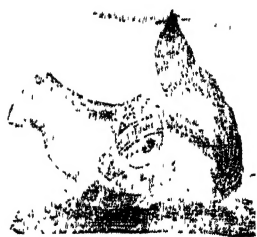
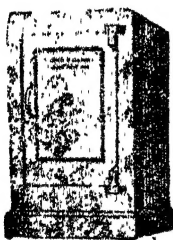
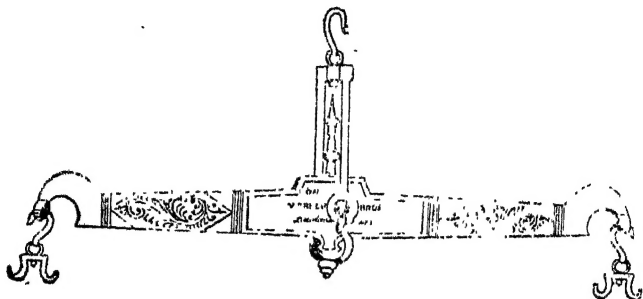
—

విజయవాడ.

(ప్రొవై)టర్ :—జి. సి. కొండయ్య, రైలుస్టేషనుపద్ద.

శ్రీ సీతారామ ఇంజనీరింగు వర్క్సు (రిజిస్టర్డ్)

ప్రా:— వుడతా శ్రీ రాములు నన్ను.

సుప్రసిద్ధమైన “ఉడుతీ” మార్కు కాటాలు, మడతబండులు, ఇనుప పెట్టు, వ్యవసాయ పనిముట్లు అన్ని సైజులలోను తయారుచేయు ఫ్యాక్టరీ :—

అన్ని రకముల యింజన్లు, పనరు యూనిట్సుకు, కావలయు అన్ని విడిభాగములు తయారుచేయు వర్క్సుషాపు.

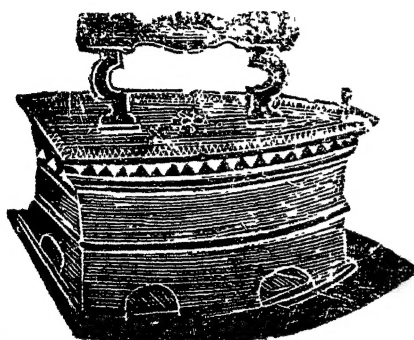
ఇంజన్లకు ఛార్జి ఓవర్ హాయింగు చేయుటను.

ధ వ శ్లే శ్వ రం

తూర్పుగోదావరి జిల్లా

ధనంజయబ్రాహ్మణ-ధవళేశ్వరం

రజశలక, దట్టివారలకు
పనికివచ్చే పశస్తమి
లోహముచే తయారై
న యిస్త్రీపెట్టెలు, దే
వాలయములకు కావ
లసిన ఉత్పవనిగహము
లు, యిత్తడి, రాగి రే
కులమీద సగిషి క్ర

హములు తయారు చేయబడుచున్నవి. ప్రత్యేక అర్హకుకూడ
సమస్తమైన యిత్తడి, రాగి, కంచు పోతపనులు సకాలములో
చేసి యివ్వబడును.

పెదపాటి మృత్యుంజయుడు,

ధవళేశ్వరం

తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

పాఠకులకు మనవి

ఇదే ప్రథమ ముద్రణ యగుటచేతను, ఈ సమయములో నాకు అనారోగ్యకారణముచే దగ్గరయుండి చూచుకొనలేక పోవుటచేతను కొన్ని అచ్యుతపులు దొర్లినవి. మరుచటి ముద్రణలో నవరించుకొను నాడను. నిర్మాణకార్యక్రమ స్వరూపమును ప్రజాసామాన్యమునకు తెలియజేయు తలఁజెట్టిన ఈ పూనికవలన మన తెలుగు దేశములో అచ్చటచ్చటగల నిర్బుష్ట నిర్మాణకార్యక్రమ కేంద్రములగున్ని వినికిడి యగుచున్నది. వాటిని యేవిధముగా నిర్వహించారో సాఫ్యమైనంత మట్టుకు వివరములతో జశవర్చి, గ్రంథప్రచురణలోకిలిగిన ఈ యనుభవమునుకూడ పురస్కరించుకుని మరుచటి ప్రచురణ సర్వాంగసుందరముగా సమర్పించుకొన పూనిక.

ముఖ్యసవరణ:- చివర భాగములోని 72 వ పేజీలో-

‘శ్రీధన్వంతరి’ ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

ఈ పుస్తకములు వలయువారు:

సాధనాల పెద తిరుపతిరాయుడు
ధవ శ్రే శ్వ రం (తూ. గో.)

గమనిక:- ఒకేచారి ఒకటికంటె ఎక్కువ పుస్తకములకు వాగ్దాన పోస్తలు ఛార్జీలు ఉచితము.

